

ایدا من فتنوت

فد مشهور ایکین بیغ کوسوت

(علم فقہ)

اولہ

الحاج عبدالغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ گنج فرام

ایدا من قیسنوت

فد مقرر اکین یغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبدالغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ گلیغ فرام

وکیل فنجوال

شریکت باجری

کوالا لمفور

فندهولوان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين. والصلاة والسلام على سيدنا محمد اشرف المرسلين وعلى اله وصحبه اجمعين.

سکل فوجي باکي الله توهن سرو سکلين عالم، توهن يغمها فموره لاکي يغمها مغيهياني، توهن يځ ميلک هاري قيامه. کفد اټکو اکو سمبه دان کفد اټکوله اکو موهن فرتولغن. بريله کامي فرتنجوق کجالن يځ لوروس، جالن مريک (نبي ۲) يځ اټکو تله کړنياکن نعمة کفد مريکثيت، بوکن جالن اورغ ۲ يځ دکوتوق دان اورغ ۲ يځ سست. امين يا رب العالمين.

دري سچق ساي مولا برسارا درفد جواتن کراجان فد تاهون 1907، سلالو کاون ۲ دان فننتوت ۲ خاص فننتوت ۲ درجه IV هڅک درجه خاص دسکوله ۲ اکام جوهر منتا ساي سوسون دان توليسکن سبواه کتاب دالم بهاکين علم فقه يځ ساي مبع دغن درجه مريک، سدغ ساي سديري فون سباکي بکس ساله سئورغ درفد جواتنکواس مغارغ دان مغاتور کتاب ۲ اکام جوهر ميمخ تله اد. برچادغ هندق منروسکن کلوارن بوکو ۲ ايت هڅک درجه فغهابيسن، تتافي کران کادان تيدق مځايدينکن مک چدائن ايت تا دافت هندق دلقسناکن تيغکل دالم ايمفيان سهاج. ستله ليم بلس تاهون برلالو ساي ايغت فرکارا اين هابيس سهاج بکيتو، روفان تيدق، کران بارو ۲ اين کيرا ۲ دالم فرتغاهن تاهون 1982 تيمبول لاکي فرمنتان سفرت ايت درفد صحابه ۲ يځ اخلاص منتا ساي مځاوسهاکن جوک کرج اين، ساي بريله ۲ هاتي سڅکوف اتو تيدق کران تا چوکف فغتهوان. تتافي اوله مندڅکن کفد سروان توهن:

”فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ“ . سورة التوبة اية 122.

لبهکورغ ملایون: هندقله اد سوات کمفولن دري تيف ۲ فواق
درفد کامو مرک یغ فرکي بلاجر سفای مامهي حکم ۲ اکام دان بیلا
مریک کمبالي کلو کتمقر سنديري هندقله مریک معاجر قومن ایت
مدهمدهن مریک مندافت اجران.

دانلاکي مندغن کرج این ساتو درفد عمل جاریه ”افبیل ماتي
انق ادم فوتسله عملن ملینکن تیک فرکارا ساتو درفدان علمو یغ
دکوناکن“ ساي فون چکلکن هاتي مپینسیغ لغن برتوکل علی الله
مقمبیل سمفنا دغن هاري جادي جنجوغن کیت نبی محمد صلی الله
علیه وسلم فد ۱۲ ربیع الاول ۱۴۰۳ برسمان دغن ۲۸ دسیمبر ۱۹۸۲ ساي
فون مولاکن سديکیت دمي سديکیت یأیت سباکي سمبوتن مؤلِد
باکي ديري ساي. الحمدلله مک ترلقسناله اي بکیمان یغاد این، ساي
نماکندي دغن نام ”ایدامن فننتوت فد مهورایکن یغ کوسوت“

ساي برهارف دغن سبسر هارفن کفد الله سبحانه وتعالی بارغ
افاله کیران مفرنیاکن ساي اخلاص دالم اف جوا اوسها سمات ۲
کرانن دان موهن دغن سکل تواضع موک ۲ اوسها این منجادي
بکالن کفد ساي دان کورو ۲ ساي سلفس ساي منیغکل دنیا. لبه ۲
لاکي بسر هارفن ساي موک ۲ کتاب این برکون دان مبري منفعة
کفد اورغ اسلام عامن دان انق بغسا ساي خاصن ألك علی کل شیء
قدیر وبالاجابة جدیر.

۲. سندارن ساي دالم کتاب این ایاله دري:

۱. کتاب مطلع البدرین ومجمع البحرین.
۲. کتاب البیجوري.
۳. کتاب بُجیرمي اقناع.

۳. ساي چوب سبراف داي فد منجاري فرکتان یغ سسواي دان
مایلوککن جالن بهاسن مغیکوت سوسونن بهاس ماس سکارغ،
تتافي سباکي سئورغ مانسي تیدق سوپی درفد کلماهن، ترسیلف
دان لوف. ترکادغ ۲ اف یغ ساي فیکیر ایلوق ایت تیدق ایلوق

فد اورغ لاءين، دان دمکين جوا سباليقس اف يڅ ايلوق فد اورغ لاءين
تيدق ايلوق فد ساي، بکيتوله کادانث جارغ هندق دافت چوکف
سمفرن فد سئورغ. درايت برمعا ف۲ اتو برتولق انسور منجادي
اساس کماجوان. سکيراڻ اد دالم کتاب اين مسأله بتول. ساله، اتو
مپليويڅ درفد داسرڻ تتفله يأيت تربيت درفد کجاهيلن ساي
سنديري دان با کات امام شافعي ”فوکلکنله مسأله ايت کدينديڅ
دان فکڅله يڅ بتولڻ“، دان جيک تيا د کبراتن سيلا برجمفا ساي اتو
بريتاهو دڅن سورت، علامت ساي نمبر ۱ جالن حاج يعقوب، کمفوغ
محمد امين، جوهر بهارو. ساي سديا ممبتولکن اف يڅ ساله اتو
مپليويڅ ايت دڅن مغوچفکن ريبوان تريماکاسيه.

الحاج عبدالغني بن الحاج يحيى

جوهر بهارو،

22 جمادى الاخير 1403

6 افريل 1983

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ساي مولاكن منوليس كتاب اين دثن نام الله يغمها فموره لاکي
مها مغمسيهاني، کران برسمفنا اتو مغيکوت ججق کتاب الله یغ
دمولاکن دثن بسم الله الرحمن الرحيم فد کبايقکن سوره دالم کتابش،
دان برعمل دثن حديث نبي صلى الله عليه وسلم بکيمان سبدان:

“كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَا يَبْدَأُ فِيهِ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَهُوَ أَقْطَعُ”.

مقصودن: تيف ۲ فرکارا یغدکماري یغ تیدق دمولاکن دثن
بسم الله الرحمن الرحيم فدان جادي کورغ برکتش.

معنا فرکتان “تيف ۲ فرکارا یغدکماري” ايت اياله فرکارا
اتو فکرچان یغ دتنتوت اتو دهاروسکن فد شرع سکيرا ۲ تیدق حرام
فد ذاتش، تیدق مکروه فد ذاتش، بوکن ذکر تولين (ذکر مُحَضَّ)،
دان بوکن فرکارا یغ دتنتوت اوله شرع دمولا ي دثن لاین درفد
بسم الله.

مک فرکارا یغ حرام فد ذاتش سفرت زنا، حرام دمولاکن دثن
بسم الله، تتافي فرکارا یغ حرام دثن سبب یغلاءين سفرت مغمبيل
وضوء دثن ایر یغ درمفس دري حق اورغ لاین سنة جوک دمولاکن
دثن بسم الله، کران حرام ايت دثن سبب یغلاءين یايت مرمفس.

دان فرکارا یغ مکروه فد ذاتش سفرت ماکن باوغ فوتیه منته
مکروه دمولاکن دثن بسم الله، تتافي مکروه دثن سبب یغلاءين سفرت
مغمبيل وضوء دثن ایر یغ دفانسکن دثن چها متھاري دالم بجان
یغ برکارت سنة دمولاکن دثن بسم الله، کران مکروه دثن سبب
یغلاءين یايت ایر فانس.

دمکين جوا تیدق دتنتوت مباح بسم الله جيک هندق مباح ذکر
تولين سفرت هندق مباح لا اله الا الله، اتو سبحان الله، اتو السلام

عليكم اتو ساومفماش، اد فون ذکر یغ تیدق تولین سفرت مباح قرآن
مک سنة دباح بسم الله.

دانلاکي تیدق دتنتوت مباح بسم الله فد فرکارا یغ دتنتوت فد
شرع دمولاکن دثن یغلاءین درفد بسم الله سفرت خطبه جمعة، خطبه
رای دان سباکیش.

جادی مقصودش تیف ۲ فرکارا یغ دکماري دان یغاد نیلایش فد
شرع ایت ایاله فرکارا یغلاءین درفد یغ ترسبوت ایت سفرت هندق
ماکن، هندق مینوم، هندق باریغ، هندق تیدور، هندق برجالن،
هندق منولیس، هندق مقاجي، هندق برستوبه دان سباکیش، یغ بوکن
دندغ رنده اتو هینا سفرت هندق برلوده، هندق کنتوت هندق
بیرق اتو سباکیش.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برسوچي دان حکومش

اداله برسوچي ايت دالم فرچکافن هاري ۲ (فد لغة) معناه مبرسيهکن ديري اتو بندا ۲۱ درفد ککو توران، سام اد نجيس اتو تيدق سفرت اير لوده، هيغوس دان لاءين ۲.

دان معناه فد شرع يآيت مهيلىکن هالغن برعبادة دغن سبب اد حدث اتو اد نجيس دان مهيلىکن هالغن ماکن سسوات بندا دغن سبب کنا نجيس.

الت انتوق بوات برسوچي ايت ايا له اير، تانه دان باتو، ملک دغن ليمفه کموراهن الله سبحانه وتعالى ترهادف همبان تله منجادیکن اير ايت لبه بايق دغن تياد برکهندق کفد فروسيس فد مندا فتکنش.

حکوم برسوچي درفد حدث دان نجيس ايت واجب کران تله اجماع عاماء (سکات اتو سبولت سوارا فندا فت علماء)، سبکيمان مريک تله اجماع منشرطکن برسوچي درفد حدث دان نجيس ايت دغن اير ^(۱)

اير يغ صح دبوات برسوچي

I. اير يغ صح دبوات برسوچي ايت عموم ترماسوقله اير هوجن، اير امبون، اير لاءوت، اير سوئي، اير فريکي، اير مات اير

(۱) سند ايرين فرمان الله تعالى: وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَأَسْتَمُ النِّسَاءُ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا. - النساء، آية ۵۲. ايرين: جبک کامو ساکبت (فا بوله متکوناکن اير) اتو ددالم فلايران (فا دافت اير) اتو کامو بواغ اير (برحدث) اتو کامو ميستوه کوليت فرمفوان (بطل اير سبيج) تيبا کامو تا دافت اير هندقله کامو منجاري تانه يغ سوچي (تبسم کنتي درفد اير) جادي اصل مساله واجب چاري اتو متکوناکن اير (فد حدث).

دالم حديث بخاري: دان مسلم ساتو ماس سنورغ بدوي کنجیغ دالم مسجد، سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم: "صَبُّوا عَلَيْهِ ذُنُوبًا مِّنْ مَّاءٍ...". ايرين: هندقله کامو توانکن اتين ستيدا اير. بخبرمي I
مؤك 56 دالم حديث اير تریغ نیر سوروه گوناکی اير فد نجيس.

دان لاءين ۲ دڻن تا کيرا صفة اصلن سام اد اياڻ فوتيه اتو هيتم، اتو
کلابو، اتو جرنيه، اتو گروه، اتو ماسم اتو ماسين.

بهاڻين اير

2. اير ايت فول تر بهاڻي کفد امفت بهاڻين:

(I) اير سوچي فد ديرين دان مپوچيکن بندا يڌلاءين، دڻن
تياد مکروه مڱو ناکنڻ، يائيت دسبوت اير مطلق يعني
تيدق ترايکت دڻن سبوتن يڌ مستي.

اومقام کيت امبيل اير دري دالم فريکي اتو دري
فأيف، کيت بوله سبوت اير سهاج دڻن تا فايه سبوت
اير فريکي اتو اير فأيف کران اير ايت تيدق ترايکت
دڻن فرکتان فريکي اتو فأيف، اورغ تروس فهم ايت
اير سهاج.

برسلاهن اير کوفي، اير کلاف، اير ماور دان لاءين ۲
جیک تيدق دسبوت کوفي، اتو کلاف اتو ماور نسچاي
تا فهم دان تا فرکي فيکيران کفد کوفي دانسباکيڻ.
اير اين (اير کوفي، اير کلاف، اير تبو دانسباکيڻ)
تيدقله ترماسوق دالم کولغن اير يڌ مطلق بهکن
ترماسوق کدالم کولغن اير يڌ سوچي فد ديرين تيدق
مپوچيکن بندا يڌلاءين.

(II) اير سوچي فد ديرين دان مپوچيکن بندا يڌلاءين جوک
تتافي مکروه مڱو ناکنڻ فد بدان اورغ يڌ دتا کو تي
کنا ساکيت سوفق، اتو برتمبه قوات سوفقڻ، اتو جادي
ککل سوفقڻ، يائيت اير يڌترجمور اتو دفانسکن دڻن
چهيا متهاري، کادائڻ ددالم بکس يڌبوله برکارت سفرت
بسي، دنکري ۲ فانس، اير اين دسبوت اير يڌ مکروه
دگو ناکن.

يغدمكين تيدقوله ترماسوق نكس يڄ دفر بوات درفد امس
اتو فيرق اتو فلستيق. سباليقن مكره جوڳ
دكوناكن اير يڄ سائت فانس اتو سائت سجوق.

(III) اير سوچي فد ديرين تيدق بوله مپوچيكن بندا يڄلاءين
(تيدق صح دفر بوات برسوچي دڄندي)، يآيت دسبوت
اير مستعمل يعني اير يڄتله. دكوناكن بوات مڄتكت
حدث باسوه يڄفرتام فد وضوء يڄ واجب اتو مندي يڄ
واجب. (1)

دمكين جوا اير يڄتله دكوناكن بوات مباسوه بندا يڄ
کنا نجيس، فد حال اير ايت تيساد براوبه دان تيساد
برتمبه برتن، سمرت دچوچورکن اير فد کآين يڄ
کنا کنچيڄ ستله اير ايت برچراي درفد کآين ايت دان
دتولق قدر يڄ دهيسف اوله کآين ايت، يڄ باقي ايت
تيدق برتمبه برتن.

ترماسوق دالم کولغن اير مستعمل، اير يڄ براوبه سالة
ساتو درفد تيک صفة (باهو، راس دان ورن) دڄن سبب
برچمفور دڄن چچاير اتو سربوء (يڄ مخالط) يڄ
سوچي، بايق براوبهڄ شهڪ جادي بوکن ماچم اير
(تيدق دنماکن اير لاڳي) سام اد براوبه ايت نمفق
دليهت اتو دراس (حسي) سمرت سيراڦ، کوفي،
سوسو دان لاءين ۲. اتو تيدق نمفق چوما فد تقدير سهاج
سمرت برچمفور دڄن اير ماور يڄ سوده هيلغ باوڄ
دان اير مستعمل. مک اير اين حکومث سام ماچم اير
مستعمل دري سڳي تا صح دبوات برسوچي دڄندي.

سباليقن جيک برچمفور دڄن سسوات بندا يڄ سوچي
ايت سديکيت دان براوبهڄ سديکيت تيدق هيلغ نام
اير، سمرت برچمفور دڄن چچاير يڄ سام صفتن دڄن اير

(1) اير مستعمل يڄ دکان سوچي فد ديرين ايت معناق جيک کنا فد بدان اتو فکايڄ اتو سباليقن تيدق نايه دباسوه.
تفافي جيک دکنفولکن مکره دمبنوم کران جيچين دان کلر. جيري مي اقتاع جز 1 موك 65.

مک ایر این ماسیه سوچی لاکي مپوچیکن یغلاءین. (فد
فنداقت ساي ایر فایف یغ کیت کوناکن سکارغ یثمان
تله برچمفور دغن کلورین ترماسوق دالم کولغن ایر
این).

دمکین جوا (سوچی لاکي مپوچیکن) ایر یغ برچمفور
دغن سسوات بندا سوچی یغ بکو اتو براسیغ (مجاور)
سفرت کهارو دان مییق ماکن دانسباگیث.

سفرت ایت جوک ایر یغ براوبه سبب برچمفور دغن
سسوات بندا یغ تا دافت دایلق درفدان سفرت تانه،
لوموت دان تمفت اي برتاکو غ دان مقالیر، دان جوک
براوبه دغن سبب لام برتاکو غ.

(۱۷) ایر یغ کنا نجیس (دسبوت مَنَجَلِسْ) یأیت ایر یغ
ترماسوق اتو جاتوه کدالمث نجیس اتو سسوات یغ کنا
نجیس فد حال ایر ایت تا سمفی دوا قوله (لبه کورغ
13 تین مییق تانه اتو 230 لیتر) سام اد براوبه اتو تیدق
ایر این تیدق سوچی دان تیدق مپوچیکن بندا یغلاءین

3. تیدق ترماسوق دالم کولغن این جک ترجاتوه کدالم ایر ایت
نجیس یغ دکچوالیکن اومقام بکي بناتغ یغتیاد برداره مقالیر کتیک
دکویقکن سفرت لالت، کومبغ، کالا، لیفس، چچق دان سبباگیث
شرطن بوکن دچمفق دغن فربواتن دان تیاد مغوبهکن ایر ایت.

دمکین جوا تیاد دحکومکن نجیس ایر اتو بندا ۲ یغ چایر دغن
سبب ماسوق نجیس یغ هالوس یغتیاد امفق دلپهت اوله مات یغ
سدرهان سکالیفون درفد نجیس مغلظه.

اد فون ایر یغ بایق (دوا قوله اتو لبه) تیدق جادی متنجیس دغن
سبب ماسوق کدالمث بندا یغ نجیس، ملینکن جک براوبه (باهو،
راس دان ورن).

4. یغ دکتاکن ایر دوا قوله ایت ایاله سبایق لبه کورغ 52 کیلین
 اتو 13 تین مییق تانه اتو 230 لیتر اتو جک دالم سبواه تڅکی امفت
 فرسکي لواسن 23 اینچی لیبر دان 23 اینچی دالم (لبه کورغ)، اتو
 جک دالم سبواه تڅکی بولت لیبرن 19 اینچی دان دالم 46 اینچی
 (لبه کورغ).

نجیس دان چارا میوچین

5. تیف ۲ بندا یغ چایر اتو لمبوت کلوار درفد دبر اتو قبل
 حکومث نجیس^(۱) ملینکن مانی^(۲)، سام اد مانی مأنسي اتو مانی بناتڅ
 یغلاءین درفد انجیڅ دان بابي اتو انق درفد کدوان (انجیڅ برکلامین
 دڅن بابي) اتو انق ساله سوات درفد کدوان دڅن بناتڅ یغلاءین
 سکالیفون یغ سوچی (انق کاجوقکن).

تیدقله ترماسوق دالم حکومث نجیس جک بندا یغ کلوار ایت کرس
 سفرت بیجی ۲ این سکیران دتانه ای تومبوه. دمکین جوا چاچیڅ
 حکومث تیاد نجیس. چوما کنا نجیس سهاج (متنجس) بوله
 دبرسیهکن دڅن دچوچی (تتافي باتو یغ کلوار درفد سسئورغ یغ
 دسبوت ساکیت کارغ ایت نجیس کران ای ترکمفول درفد ایر
 کنچیڅ).

(۱) سندارنن حدیث دروایتکن اوله بخاری: **رَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا جَرَّ لَهُ الْبَحْرَيْنِ وَدَوَّاهُ لِيَسْتَجِي بِهَا أَخْذُ الْبَحْرَيْنِ وَرَدَّ الرُّوَّةَ وَقَالَ هَذَا رَكْسٌ**. ارتین: ساتو ماس صحابة مباواکن دوا بوتیر باتو دان سبوکو تاهي. اونتا
 کریغ اتوق بگندا براستنجاء دڅن. بگندا امبیل باتو ایت دان منولق تاهي. کریغ ایت سراي برسیدا این اداله
 نجیس.

ساتو حدیث لاکي: **نَبِيٌّ لَالُو اتيس دوا قبور سبدان: اِنَّهُمَا يَعْدَبَانِ وَمَا يَعْدَبَانِ فِي كَيْبَرٍ اَمَّا هَذَا فَكَانَ لَا يَسْتَرْهُ مِنْ بَوْلِهِ اَمَّا هَذَا فَكَانَ يَمْسِي بِالنَّمِيمَةِ** ارتین: ساتو ماس بگندا فرنه لالو ددوا فوسارا: کتیک ایت برسیدا:
 سوغوکون کدوا ۲۱ ساتي دالم قبور این کنا عذاب ففعداین این بوکنله کران دوسا بسر - یغ ساتو این اباله
 کران ابان تیدق میرسیمن دبري دوي کنچیڅ، دان یغ ساتو لاکي سلالو اچوم مفاجوم.

(۲) سندارنن حدیث عائشه رضی الله عنها دروایتکن اوله بخاری. مسلم دان ۱۰۷۰: **اِنَّهَا كَانَتْ تَحْكُ الْعَنِيَّ مِنْ نَوْبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ يَصْلِي رَفِيعًا**. ارتین: بهوا سیني عائشه اد فرنه مڅیکس اتو مفروق ایر مني. درفد
 باجو رسول الله صلى الله عليه وسلم گمدین بگندا سمبیڅ دڅن باجو ایت. (بجیرمي افشاع 1 موله 254، 255
 دان 256).

منکل بندا یخ کلوار دري لوبغ یغلاءین درفد قیل دان دبر
حکومش سوچی ملینکن مونته دان ایر لیور باسی یخ کلوار دري دالم
تمبوانی مکان دان ورنان کونیغ دان باهون بوسوق کدوان ایت
نجیس.

بندا ۲ لاین یخ نجیس

۵. نجیس ۲ یغلاءین اد باقی بکیما برایکوت:
داره، نانه، دانور، سوسو بناتغ یخ تا بوله دماکن، ارق، تیف ۲
بندا یخ چایر مابوقکن (تیدق یخ بکو اتو کرس)، انجیغ، بابی
کاچوقکنش. دان سکل بغکی سموان نجیس کچوالی بغکی مانسی،
ایکن دان بلالغ.

بهاکین نجیس

۷. نجیس ۲ ایت فول دهاکی کفد تیک بهاکین:-

(۱) نجیس مُخَفَّه (یخ ریغن) یا ایت ایر کنچیغ کانق ۲ لاکي یخ
دباوه عمور دوا تاهون، دان یخ بلوم ماکن مکان سچارا مچیغ
ملینکن مچیسف سوسو سهاج تا اد لاین.

چارا میوچیکنش بوله فاکي رچیقکن ایر سهاج رات ۲ فد
تمفت کنا کنچیغ ایت ستله دفره اتو دبواغ عینش یا ایت ممدای
دغن تا فایه دجیروس اتو دچوچورکن ایر ایت اتس^(۱)

(ب) نجیس مُغْلَظَه (یخ برت) یا ایت انجیغ، بابی دان اتق کاچوقکنش.
جک سسئورغ ترکنا ائکوتان اتو فکاینش دغن داره بناتغ
ایت اتو تاهي، اتو کنچیغش اتو ایر لیورن اتو بدانش یخ باسه
مک چارا میوچیش هندقله دباسوه توجه کالی ستله دهیلدکن

(۱) سناری حدیث سعادی دان مسلم درواینکن درده ام قیس: اَنَّهُا جَاءَتْ بِأَمْنٍ لَهَا صَفِيرٌ لَمْ يَأْكُلِ الطَّعَامَ فَاجْلَسَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي عَجْرَةٍ، قَبِلَ عَلَيْهِ، فَقَالَ: يَا بِنْتُ، فَتَضَعِي وَكُتْمَ يَمِينِكَ. أَرَأَيْتِ: هَذَا أَمْ فَبِئْسَ دَانِغْ
مَقَادِفِ رَسُولِ اللَّهِ بِرِسَامِ دَغْنِ اتق لاکر ۲. ائکن یخ منسه کجیل یخ بلوم ماکن مکان، دانغ بکند، فکور بودق
ایت اتس زیان، نیسا ۲ بودق ایت کنجیغ، نی فون منا ایر درنجیس ۲ فد تمفت یخ کنا کنجیغ ایت دغن نیاد
دباسوهن لاکر

عینش دڻن جیروس یغفر تام تمبه انم کالی جیروس لاکي. ساتو
 درفد توجه جیروس ایت ایر یغبرچمفور دڻن تانه (۱) دان
 راتاکن دمان تمفت کنا نجیس ایت. حتی جک دکنیچهن بندا
 یغ کنا نجیس بناتخ ایت کدالم ایر یغ کروه دان یغ براروسن
 دڻن توجه کالی کینچه اسپای سوچیله ای.

(ت) نجیس مَتَوَسَّطَه یأیت نجیس یغلاءین درفد نجیس مَخَفَه دان
 نجیس مَقْلَظَه بکیمان تله دپتاکن دأتر تادی.

چارا مپوچیکنن جک اد عین (دسبوت عینی) هندقله دهیلغن
 عینش ایت دان سکل صفتن یأیت راسن، باهوون دان ورنان.
 جیک تله دباسوه ددافتی تیاد هیلغ راسان سفرت فاهیت اتو
 کاسب نسچای تیاد دمعافکن بهکن هندقله دباسوه لاکي هغک هیلغ
 راس ایت. ستله ایت جیک تیدق هیلغ جوک ملینکن دڻن دفوتغ
 کتیک ایت دمعافکنله (دکیرا تله سوچی).

اد فون باهو اتو ورن جیک تله دباسوه دان دکوسوق تیک کالی
 تیدق هیلغ حکومث دمعافکن (دکیرا برسیه جوک).

مک جیک نجیس ایت سوده تیاد عینش دان تیاد لاکي صفتن
 (دسبوت نجیس حکمی) سفرت ایر کنچیغ یغ سوده کریغ فد کاین
 دان هیلغ صفة ۲۸ مادایله دڻن دچوچورکن ایر فد تمفت یغ کنا
 نجیس ایت.

ارق افبیل تله جادی چوک دڻن سندیرین حکومث سوچی دڻن شرط
 تیدق دماسوقکن بندا لاین کدالم، جیک اد بندا لاین دالمث
 نسچای تیاد سوچی. افبیل سوچی چوک یغتله برتوکر درفد ارق ایت
 مک تمفتن ایکوت سام سوچی.

فرايغاتن: چارا ۲ مباسوه تیغ ۲ یغ کنا نجیس یغ داعتراف
 اوله شرع ایاله دڻن دچوچور اتو دجیروسکن ایر یغ سوچی کأتس

(۱) سیدان حدیث مسلم: طهور اِنَّا اَحَدُكُمْ اِنَّا وَلَغَ فِيهِ الْكَلْبُ اَنْ يَقْبَلَهُ سَبْعَ مَرَّاتٍ اُولَاهُنَّ بِالْطَّرَابِ. ارنین:
 مپوچیک بیان سئورغ درفد کلمو افبیل دجیلت اوله الجیغ فدان، هندقله دباسوه توجه کالی ساتو درفدان دڻن
 تانه بجیرمی اقتضاع ۱، موک 264 دان 265. تننغ بابی کات ایر السندر توروت اجماع علماء.

بندا یغ دباسوه (اورغ سبله اوتارا کات ایر لالو) مسکیفون سَنائي لالو جیک تیدق دفر بوات بکیتو اومقام دچلوفکن بندا یغ کنا نجیس ایت کدالم ایر یغ سدیکیست سقرت دالم بیسین اتو فریوق یغتلله اد ایر مننتی ددالمش والو فون ایر ایت مطلق، والو ببراف کالی چلوف سکالیفون حکومش تیدق سوچی جوک، حال این مستحق دامبیل فرهاتین کران باق برلاکو دکدای ۲ ماکن دان دواروغ ۲ دانسباکیش اورغ مباسوه داکیش یغ برداره اتو ایکن اتو سباکیش فاکي چلوف ۲ سهاج.

برسوکی (مگکوسوق کیکی)

8. برسوکی ایت معناش مپوچی اتو مبرسیهکن مولوت دان کیکی دغن مگکوناکن الت سقرت بروس کیکی، مگر کلاف، سابوت، کایو اراک دان سباکیش. حکومش سَنه فد تیف ۲ حال، لبه ۲ لاکي قوات (موءکد سنتش) تتکل هندق مباح قرآن، تتکل هندق سمبیهش، تتکل براوبه باهو مولوت، تتکل بهارو بائون دري تیدور، تتکل کیکی جادی کونیغ، تتکل هندق تیدور، تتکل هندق مقمبیل ایر سمبیهش، تتکل هندق مباح حدیث، تتکل هندق برذکر، تتکل هندق ماسوق کعبه، تتکل هندق ماسوق کرومه لفس برجالن، تتکل هندق برستوبه، تتکل فروت لافر اتو دهاک، تتکل هندق ماتی منوروت چریتان سفای سنغ کلوار روح، تتکل هندق مسافر، تتکل بالیق دري مسافر دان لاین ۲ حال.

کچوالی (تیدق سَنه برسوکی) لفس کلینچیر متھاری سهشک ماسوق متھاری باکی اورغ یغ بر فواس مالهن مکروه ای برسوکی فد ماس ایت، سام اد فواس فرض اتو فواس سَنه.

این فنداقت کباپقکن علماء بر فکغ کفد حدیث بخاری دان مسلم:

”لَخُلُوفٌ فِيمَ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ“.

ارتیښ: بهوا باهو مولوت اورثیځ برفواس لبه واځي دسیمی الله
 درفد باهو مییق واځي یغبرنام مسکني. ددالم حدیث یغلاءین اد
 بمبایغکن بهوا باهو مولوت یغ دمقصودکن ایت ایاله باهو یغ دسبله
 فتح. مفهوم کالو سوده باهو ایت واځي ایلوقله دککلکن دان جائن
 دهیلغکن.

تتافي امام نووي برفنداقت تیدق مکروه برسو کي باکي اورثیځ
 برفواس سام اد دسبله فاکي اتو سبله فتح کران دالم حدیث ایت
 موجي اورثیځ برفواس سهاج، تیدق مننجوق کفد تگاهن، جادي
 بارثمسیاف هندق برسو کي سبله فتح (لفس ظهر) دالم ماس
 برفواس کناله اي برفکځ کفد فنداقت امام نووي ایت.

سنة برسو کي ایت دغن دغن تائن کائن، مولاکن سبله کائن مولوت،
 دکوسوقکن کفد لاثیت ۲ مولوت فرلاهن ۲، دکوسوق اتس کروسې،
 کیکي دان لیده.

فضيلة (کلبیهن) برسو کي ایت بايق، ستغه درفدان دوا رکعة
 سمبیهغ دغن برسو کي لبه ایلوق (افضل) درفد توجه فوله رکعة
 دغن تیاد برسو کي، برسو کي ایت سلاءین درفد میوچینکن کوتور ۲
 دمولوت دان دچله ۲ کیکي اي مباوا کفد کریضان الله، منچردیقکن
 عقل، منچرهکن مات، ملمبتکن تومبوه اوین رمبوت، مغورثمکن
 بوئمکوه اتو ساکیت فیغکځ، مگنداکن فهلا دان مغيغتنکن دوا کلمه
 شهادة کتيك هندق ماتي.

سکیراڼ سنسورغ ایت تیاد دافت (تیدق ترداي) هندق
 برسو کي دماس ۲ یغ ترسبوت ایت هندقله اي برسو کي سکورغ ۲
 سکالي سهاري سمالم.

استنجاء

9. استنجاء ایت بهاس عرب اصل معنائ ملفسکن ديري درفد
 بندا یغ مگنکو اتو درفد کلي اتو مرونسیغکن. مقصودن دسیني
 ایاله برچیپوه.

حکومش واجب دښن سبب کنځيځ اتو بیرق اتو کلوار بنډا یڅ
نجیس کادانښ باسه، سفرت داره دان سباکښ.

الت بوات برچیپوۍ ایت ایاله ایر اتو باتو اتو بنډا یڅ
ساومفماښ درفد بنډا یڅ بکو، سوچی، کاسف دان بوگن درفد بنډا
یغدرماتي مک تیدقله دلولسکن بنډا یڅ چایر سفرت ایر ماور دان
چوک. تیدقله دلولسکن بنډا یڅ نجیس سفرت باتو یڅ کنا نجیس
اتو تاهي، اولتا یڅ کریڅ، تیدقله دلولسکن بنډا یڅ تا بوله منعکلکن
نجیس سفرت تانه یڅ هنجور اتو بنډا یڅ لیچین اوامفام بولوه اتو
قرطس فلستیق دان تیدق دلولسکن بنډا یغدرماتي سفرت
مکانن مانسي اوامفام روتي کریڅ یڅ تیاد منجادي اراغ. دان سفرت
مکانن جین اوامفام تولخ سکالیفون سوده هائوس تیاد دلولسکن
جوک بوات برچیپوۍ دښندي کران ماسیه جادي مکانن جین.

اد فون مکانن بناتڅ سفرت رومفوت کریڅ دان سباکښ اوامفام
قرطس تیشو هاروس دبوات برچیپوۍ دښن.

مادایله برچیپوۍ ایت دښن ایر سهاج اتو دښن تیک بوتیر باتو
سهاج، اتو دښن تیک فنجوروښ سهاج سکیرا ۲ برسیه دښن (هیلمڅ
عین نجیس). سکیران تیدق برسیه دښن تیک بوتیر باتو اتو تیک
فنجوروښ هندقله دتمبه لاکي ببراف بوتیر هڅک برسیه. لفس
ایت جادیکن بیلائښ کنجیل اوامفام تله برسیه دښن امفت تمبه
ساتو لاکي جادي لیم، کیران اد تیغکل بکس ۲ تیدقله مغاف.

یڅ ایلوقښ (افضلښ) برچیپوۍ ایت مولا ۲ دکست دښن قرطس
تیشو دهولو کمدين دایکوتي دښن ایر، جیک هندق فاکي ساتو سهاج
مک دښن ایرله یڅ لبه ایلوق، کران اي مهیلغکن عین نجیس سرت
بکس ۲ سکالي.

برچیپوۍ دښن باتو اتو ساومفماښ ایت معندوښي ببراف
شرط:-

- (۱) نجیس یڅ کلوار ایت ماسیه باسه (بلوم کریڅ).
- (ب) تیاد برفینده اتو ملییه درفد کاواسنښ یأیت فافن فوښکوغ
یڅ برتغکوف کتیک برديري، اتو درفد کاواسن کفلا ذکرښ

(ت) تیاد کنا نجیس لاین فد تمفت نجیس یقاد ایت دمکین جوا
چچایر یغلاین سکالیفون سوچی.

جیک تیاد شرط ۲ این ترنتوله برچیپو ایت دئن ایر تیدقله
بوله دئن باتو اتو ساومفماں لاکي.

اداب بواغ ایر

بارئسیاف بواغ ایر سام اد بواغ ایر بسر اتو کچیل دتمفت
یغتیاد تنداس سفرت دتغه لافغ (فادغ)، اتو دالم سمن، حرام
مغادف قبله اتو ممبلاکغکنش، اتو اد دیندیغ تتافی جارق انتاراں
دئن دیندیغ ایت لبه درفد تیک هستا، اتو دکت تتافی دیندیغ ایت
رنده تیدق سمفی دوا فرتیک هستا.

اد فون کالو اد دیندیغ تیغکین لبه درفد دوا فرتیک هستا دان
کدودقکنش دئن دیندیغ تیدق لبه درفد تیک هستا، اتو دالم تمفت
یغ میمغ دسدیاکن انتوق بواغ ایر (تنداس) تیدقله حرام مغادف
قبله اتو ممبلاکغکنش.

سنة ماسوق تنداس دئن کاکي کیری سمبیل مباح دکت
فینتوڻ:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُبُکَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ.

ارتیش: یا الله اکو برلیندوغ دئن مو درفد شیطان جنتن دان
شیطان بتینا.

سنة کلوار درفدان دئن کاکي کانن دان مباح:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَذْهَبَ عَنِّیْ الْاَظْمَرَ وَاعْفَانِیْ.

ارتیش: سکل فوجي باکي الله یغتهله مغهیلغکن کرونسیغن درفد
اکو دان مبري اکو عافیة، دان تمبه لاکي باچ:

اللَّهُمَّ طَهِّرْ قَلْبِي مِنَ الْبَغْضِ وَحَصِّنْ فَرْجِي مِنَ الْفَوَاحِشِ.

ارتیښ: واهي توهنکو سوچيکنله هاتي اکو درفد نفاق (منافق) دان فليهر اټو کاوال کمالوان اکو درفد ملاکوکن کجهاتن.

جاټن مڼدغ کمالوانښ. جاټن مڼدغ کفد نجيس يټغ کلوار ايت، يټغ ايلوقښ کنچيغ جاټن برديري. نبي صلي الله عليه وسلم اد بر بوات دمکين انتوق منجوقکن هاروس سهاج (فد فنداقت ساي جيك سسټورغ ايت عذور منچغکوغ اټو تيدق هابيس کلوار اير کنچيغښ جيك منچغکوغ لبه ايلوق کنچيغ برديري ايت). جاټن ماسوق تنداس تيدق برکاسوت.

سکيراڻ بواغ اير دتمفت بوکن تنداس جاټنله دلاکوکن فداير يټغ تنغ سمرت دالم فريکي اټو فاريت يټغ تياډ براروس سام اد ايرښ سديکيت اټو فون بايق کچوالي بايقښ سمرت سوئي دان لاءوت تيدقله مکروه دمکين جوا فداير يټغ براروس.

جاټن بواغ اير کچيل اټو بسر دباوه فوکوء بواه ۲هن، سکاليفون کتيک تياډ بر بواه، جاټن بواغ اير دتفي ۲ جالن، دتمفت ۲ اورغ بر ټدوه دان دتمفت ۲ اورغ بر بوال ۲ دريحال يټغ تيدق معصية. حرام بواغ اير داتس قبور.

فرض وضوء^(۱)

فرض وضوء

۱۰. فرض وضوء اټو روکون وضوء (اير سمبهيغ) انم فرکارا:—

(فرتام) نية تتکل مباسوه اول اټو ساتو بهاگين درفد موک يعني دسرتاکن نية (ايغت دالم هاتي مخرجاکن وضوء) کتيک مولا مباسوه سبهاگين درفد موک دټن تيدق دشرطکن ککل نية ايت هغک سلسي ياسوه سموا موک، تتافي جاټن دفوتغ اټو دفوتسکن دټن نية فرکارا لاءين سهغک سلسي ياسوه کدوا کاکي.

(۱) واجب وضوء، سرتنق دټن واجب سمبهيغ يټغ ليم وقت بکيمان تله دروايتکن اوله ابن مابه. وضوء ايت فجاهن درفد فرکتان وضوء معنائ چنتيډ دان برسبه سرت برجهيا. دسبي شرع معنائ نام بالي فربواتن مټکولاکن اير فداټکوت پشترتننو، دالم بهاس ملايو دسوت مټفيل اير سمبهيغ.

درايت تيدق ممدائي جيڪ دلا کوکن نية ليه دهولو درفد موڪ
 اومقام برنية کتيڪ ممباسوه تافق تاغن اتو کتيڪ برکومور اتو
 کتيڪ مپدوت اير كهيدوغ کمدين ترفوتس نية ايت، تنافي
 سكيران برککالن نية ايت سهڻڪ ممباسوه سبهاکين درفد موڪ
 ممدائيله نية ايت مالهن ايتوله يڻ افضلن.

ددالم مساله برکومور اتو مپدوت اير كهيدوغ اين جيڪ ترکنا
 باسوه سڪالي سبهاکين درفد موڪ سفرت دوا بيبير مولوتن فد
 حال ماس ايت اد نية وضوء نسچاي ممدائيله نيتن ايت دان فهلا سنة
 برکومور اتو مپدوت اير كهيدوغ تيدق دافت.

تنافي تنتغ مغلوثي باسوه سمولا بهاکين ايت اد هورائين:-

- (ا) قصد باسوه موڪ سهاج، تيدق واجب داولغ لاگي.
- (ب) قصد سنة کومور سهاج، اتو قصد سنة کومور سرت باسوه
 موڪ اتو مطلق (تيدق قصد سنة اتو قصد باسوه موڪ) حکومث واجب
 داولغ باسوه بهاکين ايت.

لفظ ية وضوء دالم بهاس عرب ”نَوَيْتُ الْوُضُوءَ“، ارتين
 سهاج اڪو مغمبيل اير سمبهيڻ، اتو ”نَوَيْتُ فَرَضَ الْوُضُوءِ“،
 ارتين سهاج اڪو مخرجان فرض اير سمبهيڻ، اتو ”نَوَيْتُ الطَّهَارَةَ
 عَنِ الْحَدَثِ“، ارتين سهاج اڪو برسوچي درفد حدث، اتو ”نَوَيْتُ
 رَفَعَ الْحَدَثَ الْأَصْغَرَ“، ارتين سهاج اڪو مغمثت حدث كچيل.

(كدوا) ممباسوه موڪ كسلوروهن دري اتس دمولاڻي دري کاڪي
 رمبوت هڻڪ ڪباوه داگو، دان ليبرن دري انق تليغا ڪيري هڻڪ
 کانق تليغا کانن. جيڪ اد بولو داتس موڪ، سام اد جارغ اتو لبت
 واجب دراتاکن اير اتس دان فد کوليت يڻددالمث.

اد فون جڭکوت باځي اورغ لاکي ۲ سرت دغن جمبغ ۲۰ جیک لبت
ماداله دباسوه لاهیرن سهاج (تیدق مستي دباسوه کولیت یغ ددالمن) دان
جیک تیدق لبت واجب دباسوه لاهیرن دان کولیت یغ ددالمن.

یغ دکتاکن جڭکوت تبل ایت ایاله جڭکوت یغ تیدق نمفق
کولیتن دغندغ دري هدافن. دان یغ جارغ ایت یغ نمفق کولیتن
دغندغ دري هدافن.

برسلاهن دغن جڭکوت اورغ فرمفوان اتو خنشی مک واجب
دباسوه لاهیرن دان کولیت یغ ددالمن سکالیفون لبت، کران جارغ
برلاکو اورغ فرمفوان برجڭکوت، درایت تیدق سام حکوم. دان
دغن سبب ایت اورغ فرمفوان دان خنشی سته ممبواښن دغن دچوکور
تو سباکین.

سلا،ین درغد ممباسوه موک بکیمان حدن یغ ترسبوت داتس ایت
هندقله دباسوه نایک سدیکیټ کاتس کفلا دان باسوه کباوه
سدیکیټ درغد دا کو هڅک کحلقوم دان سباکین درغد دوا تلیغا دان
دباوه فرتموان دوا تولغ دا کو کران تیدق سمفرن واجب ملینکن
دغن دلواسکن لبه سدیکیټ. جادي لمبهن ایت فون حکوم واجب
جوک.

(کتیک) ممباسوه دوا تاښن سرت دوا سیکو، اف یغ اد فد
تاښن ایت سفرت بولو سام اد جارغ اتو لبت، داکیغ یغ تومبوه،
جاري یغ لبه (جیک اد) دان کوکو سنوان واجب دباسوه لوار دان
دالم.

جیک اد بند۲۱ یغ چمر اتو یغ منکه سمفي ایر فد کولیت
سفرت کته اتو چت اتو سباکین واجب دهیلغکن لبه دهولو دان
واجب ممبواغ بند۲۱ یغاد دچله ۲ کوکو، کچوالي جیک سدیکیټ اتو
کچیل یأیت دمعاکن افتهلاکي فد اورښیغ تا دافت مغیلق درفدان

سڦرت تو ڪڇ ڇٽ، اتو ڦڪرڇ ۲ دٻيڻڪيل مٻاڻيڪن ڪريتا اتو سباڪيڻ.
(باجوري I، موڪ 53).

دمڪين جوا جيڪ اد دوري يغبوله دڇابوت واجب دڇابوت لٻه
دهولو دان ڪالو تيڊق بوله دڇابوت دڻن سبب سوده تر بنم مماله
دباسوه اٿس.

ڪوفيڇ ڪوڊيس، ڪوفيڇ بيسول دان ڪوفيڇ جرات تيڊق واجب
دڪوفيڇ سڪاليفون سنڇ مغوفيڇ.

حڪوم واجب مٻواڻ بنداء ۲ يڻ منگه سمفي اير ڪڪوليت اين
برلاڪو فد سموا اٿڪوت وضوء يڻلاءين سڦرت موڪ دان ڪاڪي.

(ڪامفت) مٻافو سسٻهاڪين ڪوليت ڪفلا اتو رمبوت ڪفلا يڻاد دالم
حد (ڪاواسن) ڪفلا، سڪاليفون سهلي رمبوت اتو ستڻهن. تتافي
تيڊق ممالاي دسافو فد رمبوت يڻ دسڻڪول سڪيران دٻوڪ سڻڪول
ايت اي تر ڪلوار درفد حد ڪفلا.

تيڊق مستي سافو ايت دڻن تائڻ مالهن بوله دسافو دڻن ڪايو
يڻ دٻاسهڪن اتو سباڪيڻ سڦرت ڪاڀن يڻ دٻاسهڪن، دان ممالاي دڻن
دباسوه تروس ڪفلا ڪنتي درفد سافو.

(ڪليم) مٻاسوه دوا ڪاڪي سرت دوا ٻوڪو لالي فد اورڻيڻ تياڊ
مماڪي خف (ڪاسوت دالم ڪاسوت ماڇم ستوڪين)، واجب دٻاسوه
اف يڻ اد فد ڪاڪي سام حڪومڻ ماڇم مٻاسوه دوا تائڻ يڻ ترسبوت
دأٿس.

مڪ جيڪ اي ممماڪي خف واجب سالا سوات درفد دوا فرڪارا.
سافو اير سهاج دأٿس خف ايت اتو باسوه ڪدوا ۲ ڪاڪي (ٻوڪ
خف ايت) اينله يڻ افضلڻ.

(ڪاڻم) ترتب يعني يڻ دهولو ددهولو ڪن بڪيمان سوسنن يڻ
دسبوتڪن. جيا سسٿورغ لوفان ڪن ترتيب تيڊقله ڊڪيرا فربواتن
يڻبرلاڪو فد ٻوڪن تمفتڻ چوما يغبوله دفاڪي تنتڻ باسوه موڪ يڻ
برسرت دڻن نية.

سڪيران اد امفت اورڻ مٻاسوهڪن امفت اٿڪوتان سرنٿق نسڇاي
يڻ بوله دفاڪي (ترائڪت حدت) موڪاڻ سهاج جيڪ اد نية دسيٿو.

سبالیقش جیک سسئورغ ایت میلم دالم ایر سرت برأیه وضو
نسچای ممدای دان صح وضوء سکالیفون ای تیدق دیم لام ددالم ایر
ایت، گران اد ترتیب بیراف لحظه (بیراف دتیق یغ سیغکت).

سنة ۲ وضوء

۱۱. (۱) مباح بسم الله الرحمن الرحيم وقت هندق مولاکن
باسوه تافق تائن. سنة مباح اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ليه
دهولو.

کالو سوک ایلوق دتمبه نفس بسم الله تادي باج: اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی
اَلْاِسْلَامِ وَنِعْمَتِهِ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا وَالْاِسْلَامَ نُورًا رَبِّ
اَعُوْذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ. وَاَعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنَ.

ارتیش: سکل فوجی باکی الله کران تله مشرناکن کامی انام
اسلام دان نعمتش. سکل فوجی باکی الله یغتله منجادیکن ایر انتوق
بوات سوچی دان منجادیکن اسلام ایت چهیا، واهی توهنکو اکو
برلیندوغ دئتمو درفد کودان شیطان دان اکو برلیندوغ دئتمو
درفد مریک هندق همفیر دئن اکو.

جیک تیغکل مباح بسم الله فد فرمولائن سکالیفون سشهاج
سنة دباح فد فرتغاهنین. تنافی تیدقله دنتوت مباح لاکی افکل
تله سلسی وضوء.

(ب) مباحسوه کدوا۲ تافق تائن هئک فرکلائش سبلوم
برکومور.

(ت) برکومور۲ دئن ماسوقکن ایر کدالم مولوت سام اد
دایدرکن اتو تیدق، یغ ایلوقش دایدر۲کن کمدین دلواهن.

(ث) میدوت ایر کدالم هیدوغ، سام اد دهیسف ایر ایت کفغکل
هیدوغ دان دکلوارکن اتو تیدق. یغ ایلوقش دچیدوق ایر ایت دالم
تافق تائن دماسوقکن سفاروه کدالم مولوت انتوق برکومور دان

سفاروهڻ انتوق دسدوت كهيدوغ، كمدین لفس دايدر دان دلواهدر
دري دالم مولوت دان همبوسكن نفس دري دالم هيدوغ. بوات
بكيتو تيك كالې برتوروت ۲ دان دڻن سكالې جالن بكيتو لبه بايك
درفد براسيخ ۲ اٿارا بركومور دان سدوت اير كهيدوغ.

(ج) مپافو سلوروه كفلا، سكيران اورڻيخ بروضوء ايت مماكې
سربن اتو سوڻكوء اتو سباكڻ دان اي تيدق بر كهندق مبولك بند۲۱
ايت ستله دسافو سبهاكڻ (سديكيت) درفد كفلاڻ ممدائي (دافت
سنة) جوڻك دڻن مپافوكن اير كاٿس سربن اتو سوڻكوء ايت.

(ح) مپافو كدوا ۲ تليغا سبله دفن دان بلاكڻ دڻن اير يغلآين
درفد اير انتوق مپافو كفلا. چاران يآيت مماسوقكن كدوا ۲ رواس
جاري تلونجوق كدالم دوا لوبڻ تليغا دان دايدركن كدوا ۲ جاري ايت
اتس ليفاتن تليغا، منكل دوا ايبو تاڻن دايدركن اتس بلاكڻ دوا
چوفيڻ، كمدین تكفكن دوا تافق تاڻن يڻ سديا باسه ايت كفد
كدوا ۲۱.

(خ) دساروت چله ۲ جڇكوت باكي اورڻ لاكي ۲ جيڪ اي لبت.
دمكين جوا كدوا ۲ جمبڻ يڻ لبت. اد فون جڇكوت يڻ جارڻ باكي
اورڻ لاكي ۲ دان جڇكوت يڻ لبت باكي اورڻ ۲ فرمفوان اتو خنڻي
واجب دساروت (تيدق سنة) سفاي سمفي اير كدالمڻ، يآيت دڻن
ماسوقكن جاري دچله ۲ دان دباوه جڇكوت ايت دڻن جاري كانن.

(د) مڇكوسوق چله ۲ جاري، دوا تافق تاڻن دان دوا تافق كاكي
ايتفون جيڪ سمفي اير دچله ۲ جاري ايت. مك جيڪ تيدق سمفي
اير كچله ۲۱ ملينكن دڻن دڇكوسوق سفرت جاري رافت ۲ يڻتياد بوله
ماسوق اير كچله ۲۱ نسچاي واجب دڇكوسوق (بوكن سنة لاكي).
چارا مڇكوسوقر - تاڻن فنچاكن جاري ۲ كانن كفد جاري ۲ كيري
يڻ سبله اتس نو سباليقڻ. دان تموكن تافق دڻن تافق. دان
مڇكوسوق فد كاكي كوناكن كليڇكيڻ تاڻن كيري ماسوق چله كليڇكيڻ
جاري كاكي كانن دري سبله باوه تروس هڇك سلسي فد كليڇكيڻ
كاكي كيري.

(د) مولاكن باسوه تائن كانن دان كاكي كانن دهولو كمدین بهارو یغ کیری (مغانن). مکروه دلاکوکن سبالیقن (مولاکن دئن تائن اتو کاکی کیری). دمکین جوا مکروه دباسوه سرنتق مسکیفون ای لبه سنغ فد سسنورغ کران ممدغ کفد سوال فوکوء یایت اصلن مباسوه تائن دان کاکی دئن سرنتق لبه سوسه درفد مباسوه ساتو دمی ساتو ^(۱)، تنافی فد ائمکوت یغ سنغ دفر بوات برسرنتق سفرت دوا فیفی. دوا تافق تائن دان دوا تلیغا تیاداله دتنتوت مندهلوکن یغ سبله کانن اتس یغ سبله کیری مالهن سنه دلاکوکن برسرنتق ایت.

(ر) داوولخ ۲ تیک کالی باسوه اتو سافو تیف ۲ ائمکوت وضوء یغ دباسوه اتو یغ دسافو (لفس باسوه اتو سافو یغ واجب تمبه دوا کالی لاکي جادي تیک کالی) دان عمادای براولخ ایت فد ایر لالو اتو مثالیر دئن تیک کالی لالو دان فد ایر تنغ دئن دکرکن تیک کالی کرق، مکروه دفر بوات لبه درفد تیک کالی اتو کورغ درفدان.

کچوالی کران وقت سوده سولتوق کیران داوولخ تیک کالی نسچای وقت هابیس کتیک ایت تیدقله دتنتوت داوولخ تیک کالی. (ز) برتوروت ۲ (موالاة) یایت ستله سلسی مبوات ساتو فرکارا تروس بوات فرکارا یغ برایکوتن دئن تیاد برسلغ ماس یغ لام اومقام تله سلسی مباسوه موک تیدق لام سکیرا ۲ بلوم کریغ ایر باسوه موک ایت تروس مباسوه تائن. دمکینله ستروسن فد ائمکوت یغلاین سهغک اخیر ائمکوت وضوء دان دمکین جوا دلاکوکن انتارا باسوه یغفر تام دئن باسوه یغکدوا دان یغکتیک.

دفهم درفد حکوم برتوروت ایت سنه، مک جیک سسنورغ تیدق مغرجاکنش دئن برتوروت ۲ سفرت ای مباسوه موک کمدین برهننتی ببراف لام بهارو مباسوه. تائن دان ستروسن فد ائمکوت یغلاین

(۱) فد فندانن ساي مکروه دفر بوات سرنتق این فد اودلیغ بوله برتیکلوغ اتو منچکلوغ اتو دتنت ای مشیبل وضوء ایت اد بندول اتو بشکو یغبوله دلاکوکن دئن دودق اد فون جیک تیاد بوله دئن سبب غذور مک سوال مکروه

تیدق نیبول (المشقة تجلب التنبیه) اربین: سوسه ایت مبادا کفد سنغ.

دښن نية سمبوغ حكومش صح وضوءن سلاكي اي بلوم ملاكوكن فركارا
يغ مېطلكن وضوء دالم ماس برهنتي ايت.

حكوم برتوروت ۲ ايت سته اiale فد اورغيغ تيا د برفپاكي
بيسير اتو فرمفوان يغ سنتياسر كلوار داره فپاكي لاين درفد
حيض يغ دسبوت "صاحب الضرورة" اد فون صاحب الضرورة
واجب اتس ملاكوكن دښن برتوروت ۲ كران مغورمكن بايقر حدت يغ
كلوار. (س) ملبهكن باسوه موك درفد حد يغ واجب يغ دسبوت غره،
دان ملبهكن باسوه تاښن دان كاكي درفد حد يغ واجب يغ دسبوت
تحجيل. (ش) معادف قبله جيگ بوله.

(ص) مباح اشهد ان لا اله الا الله وخده لا شريك له واشهد ان
محمدا عبده ورسوله. اللهم اجعلني من التوابين واجعلني من
المتطهرين واجعلني من عبادك الصالحين.

(ض) منوتف عورة (جيگ بروضوء ايت دالم بيليق اير)، تيدق
اد نص ميتاكن حرام بروضوء دښن برتلنج، درايت مپلاهي يغ اوتام
جيگ دلاكوكن دښن تيا د برسبب.

فمباطل وضوء

فمباطل وضوء

I2. وضوء يغ صح ايت باطل (بناس اتو تيا د بوله دكوناكن
لاكي) دښن سبب ۲ يغبرايكوت:—

(فرتام) كلوار سسوات درفد قبل اتو دبر (۱) سام اد بندا بياس
سفرت تاهي، اير كنچيغ دان ائين، اتو بندا يغ جارغ ۲ اداښ
سفرت باتو، داره دان چاچيغ سكاليفون اي منجوقكن كفلاښ كمدين
ماسوق سمولا باطل وضوءن.

كچوالي يغ كلوار ايت ماني، اومقام سثورغ يغ سدغ اد اير سمبيغ
تيدور دودق فوغكوغن تنف فد لتي اتو فد تمفت تيدور، مني برستوبه
هغك كلوار ماني اتو اي مرنوغ فرمفوان دښن شهوا سمني تراير تيدقوله باطل
وضوءن چوما واجب مندي سهاج.

(1) سندان فرمان تومن اوجاء احد منكم من الغلط . . . . . تله لفس معنان دباوه باب برسوجي. دلريسته تيم
كنيك تيا د اير منجوقكن وضوء باطل دښن سبب كلوار سسوات درفد قبل اتو دبر.

(كدوا) تيدور دڻن كادان فوڻگوڻ تيدق تتف⁽¹⁾ يآيت تيدور
مغيريڻ اتو برديري اتو ترلنتڻ، سكاليفون دلتق بنتل دچله فوڻگوڻ
برسندر فد تياغ فون باطل جوڻ.

تتافي كالو سڻورڻ تيدور دڻن كادان فوڻگوڻ تتف (تيدور
دودق) دآتس لنتي اتو كروسي تيدقله باطل وضوء⁽²⁾ سكاليفون اي
برسندر كغد بندا يغبوله ربه كران امان كلوار سسوات دري دبرڻ.
(كتيڪ) هيلڻ عقل دڻن سبب ڪيلا اتو ماچم هيلڻ عقل سمرت
سائت ساڪيت اتو مابوق اتو فيتم اتو ڪيلا بابي دانسباڪيڻ. اد فون
تيدور تيدق هيلڻ عقل چوما تيدق سدر اڻين كلوار سهاج.

(ڪامفت) برسنتوه اتو ترسنتوه كوليت لاکي ۲ دڻن كوليت
فرمفوان (تياد برلافيق) يڻ بوکن محرمڻ يعني انتارا ڪدوان تيدق
حرام برکهوين سكاليفون ساله سڻورڻ سوده ماتي (باطل اورڻيڻ
هيدوف).

يڻ دمقصودکن دڻن لاکي ۲ دان فرمفوان دالم مسأله سنتوه
کوليت اين ايالھ مريڪ يڻتله سمفي حد يڻ دايعيني اوله شهوة.
دان يڻ حرام برکهوين ايت ايالھ حرام دڻن سبب ڪتورونن
(نسب) سمرت ايڻو، انق فرمفوان دان سوزارا فرمفوان، اتو دڻن
سبب سوسوان (رضاع) سام ماچم ڪتورونن، اتو دڻن سبب برسمندا
(مضاهره) سمرت ايڻو مرتوا، انق تيري (انق استري) جندا باف
دان جندا انق، مريڪ اين سموان تيدق باطل وضوء جيڪ دسنتوه
کوليتڻ، دمکين جوا ڪانق ۲.

(1) سندارن حبيب ابو داود "الْعَيْنَانِ وَكَأَنَّ الْوَقْفَ نَامَ فَلْيَتَوَضَّأْ" اوتين: دوا بيحي مات ايت سمرت نالي نفڪ
دبر، ملك مارتياف تيدور هندقله اي بروئوه. معنان كالو مات جليق يعني جاڪ اداله ڪادانت سمرت نالي
بنغ مفيڪ دبر دان قبل، اي سمر اف يڻ كلوار درقد ڪدوان. تتافي كالو مات سوده ڪچم تيدقله سدر اف
نغ كلوار.

(2) ڪران ڪات سيدنا انس رضي الله عنه "كَانَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُونَ ثَمَّ يَسْلُوْنَ وَلَا
يَتَوَضَّأُونَ". رواه مسلم. اوتين: اداله مضاهرة رسول الله (ص) مريڪ تيدور ڪدين مريڪ باغون سمبيغ
دڻن تيدق مغبيل وضوء. (بجيري مي افناع، جز 1 مريڪ 169).

افبیل دکتاکن باطل وضوء برسننتوه کولیت تیدقله ترماسوق
رمبوت، کیکی دان کوکو.

(کلیم) مینتوه کمالوان مانسی یعنی ممکخ اتو ترسننتوه ذکر اتو
فرج فرمفوان دثن تافق تائن ترماسوقله فروت جاری، سام اد
کمالوان سنديري اتو کمالوان اورغ لاین، سام اد اورغتوا اتو
بودق سام اد یغ هیدوف اتو یغ سوده ماتي.

یغ دکتاکن ذکر ایت ایاله باتش بوکن توندون تمفت تومبوه
بولو. دمکین جوا فرج یأیت بیبیر لوبش بوکن توندون تمفت
تومبوه بولو، ترماسوقله اف یغ تومبوه اتس بیبیرن ایت.

(کائم) ممکخ اتو مینتوه لوبغ دبر مانسی سکالیفون حق سنديري
دثن تافق تائن اتو فروت جاری.

یغ دم تصودکن دثن تافق تائن ایت جیک کیت تکنکن تافق تائن
ایت کلنسی مان یغ ترکنا فد لنتی ایتوله دی تافق. منکل تفي ۲
سرت کللیغش تیدق ترماسوق دالم تافق. جادی جیک دستوه دثن
هوجع جاری اتو تفيش تیدقله باطل وضوء.

سبب ۲ یغ مواجیکن مندي

13. سبب ۲ یغ مواجیکن مندي ایت انم فرکارا، تیک درفداش
برسکو تو انتارا لاکي ۲ دان فرمفوان.

(فرتام) جماع اتو برستوبه^(۱) یأیت ماسوقکن ذکر کدالم فرج
اتو دبر سمفي تغکلم کفلا تاکوق اتو قدرن (فد اورغیغ تله فوتس
تاکوقش) اینله مقصود دستغه ۲ کتاب مشتاکن برتمو دوا ختن معناش
افبیل برتمو بکس فوتغ باکي لاکي ۲ دثن بکس فوتغ باکي فرمفوان
غایبله کفلا تاکوق ایت کدالم فرج درایت جیک دکیسیل ۲ ساج
بلومله واجب مندي.

(۱) سندهاوتن فرمان نومن "وان کتسم جبا لاهوتوا". اوتین: جیک کامو برجنب هندقله کامو برسوچی (مندي)
بجیرمی ۱. مولک ۱۸۱.

افبیل اد دوا اورغ مانسی ملاکوکن فربواتن ایت، سکالیفون
تیدق کلوار مانی دکتاکنله کدوان تله برجنوب دان واجبله اتس
کدوان مندی.

تتافی جیک اورغیغ هیدوف مماسوقکن ذکرث کدالم فرج
فرمفوان یقتله ماتی واجب اتس لاکي ۲ ایت مندی (تتافی تیدق داوُلغ
مندی میت)، دمکین جوا جیک لاکي ۲ مماسوقکن ذکرث کدالم فرج
بناتخ اتو دبرث سفرت موپیت، اتو موپیت مماسوقکن ذکرث کدالم
فرج فرمفوان نسچای واجب مندی اتس لاکي ۲ دان فرمفوان ایت.
(کدوا) کلوار مانی درفد سسثورغ لاکي ۲ اتو فرمفوان، سام اد
باقی اتو سدیکیت سفرت ساتو تیتیق، سام اد جاک اتو تیدور،
اد نفسو (شهوة) اتو تیدق. (۱)

سکیران ای بگکیت دری تیدور ددافاتین اد ایر مانی فد
کآینش اتو چادرث یغ تا مونکین درفد اورغ لاین واجبله اتس مندی،
تتافی کالو شک ای بوله جادی درفد دیریش اتو درفد اورغ لاین
اومقام ای تیدور بردوا اتس ساتو کاتیل نسچای سنه سهاج مندی.
سکیران فرمفوان لفس جماع دان لفس مندی تیبا ۲ کلوار
مانی سوامیش یقتله اد دالم فرجث تیاداله واجب داوُلغ مندی لاکي. (۲)
(کتیک) ماتی یعنی افبیل برلاکو کماتین سسثورغ واجبله
دمندیکن (۳) کچوالی اورغ ایت ماتی شهید تیاداله واجب دمندیکن
میتن بهکن حرام.
اد لاکي تیک سبب یغ مواجبکن مندی خاص فد اورغ فرمفوان
سهاج یا ایت:-

(۱) سندارن حدیث مسلم "إِنَّمَا الْمَاءُ مِنَ الْعَاءِ". ارتین: بهوا سفقومن واجب مفقوناکن ایر (مندی) دغی سبب ایر
(ایر مانی).

(۲) اینله مقصود چاکف دالم مطلع الیدرین (فصلی واجب مندی موك 20) ..... کدوا کلوار مانی درفد سسثورغ اول
کلوارن دغی تیاد مماسوقکن حشفن. یعنی کلوار مانی یقفرنام بوکن کلوار مانی یقکدوا ماچم فرمفوان ایت
تادی.

(۳) سندارن حدیث "المحرم الذي وقته نالته لقال الميؤوه يعلو ويسير". بخاری دان مسلم (اقناع جزء ۱ موك
188). ارتین: سسثورغ برنام المحرم یغ ماتی دتندغ اونه اوتنان، مک سیم رسول الله صلی الله علیه وسلم صدقله
کامو مندیکندی دغی ایر دان داوُن بدارا.

(کامفت) کلوار داره حیض درفد فرمفوان یغ سمفی عمورث سمبیلن تاهون.

(کلیم) کلوار داره نفاس یأیت داره یغ کلوار مئیریشی برانق کران داره ایت کمفولن درفد داره حیض جوک.

(کأنم) برانق، جیک کلوار انق ایت کادأنش باسه. کالو تا باسه مک دسیسی قول یغ اصح واجب مندی جوک، منکل ستغه علماء یغلآین مئتاکن تیدق واجب مندی.

فرض مندی حدث

14. فرض اتو روکن مندی حدث تیک فرکارا:—

(فرتام) نیه یأیت نیه مئشکت حدث جنب اتو مئشکت حدث بسر اتو نیه مئهاروسکن فرض سمبیه، اتو نیه فرض مندی، اتو منوینکن فرض مندی اتو مندی یغ فرض، اتو مندی یغ واجب. سکیرا نیه مندی سهاج تیاد ممدای.

فرمفوان یغ حیض دان یغ نفاس هندقله نیه مئشکت حدث حیض اتو نفاس.

نیه ایت واجب دسرتاکن تتکل مولا مباسوه ائکوت سفای دکیرا مباسوه ائکوت ایت، مک سکیرا نیه ایت دمولاکن سلفس مباسوه ساتو ائکوت کناله دباسوه سمولا ائکوت یغ تیاد برسرت دئن نیه.

(کدوا) مئهلئکن نجیس لبه دهولو (جیک اد) فد بدان بگیمان داوتاراکن اوله امام رافعی. مک منوروت فندافت این سبلوم مندی کناله مباسوه نجیس ایت لبه دهولو کمدین بهارو مباسوه انتوق مندی (کنا دوا کالی مباسوه) تیدق چوکف دئن سکالی مباسوه، تتافی فد فندافت امام نووی: تیدق واجب مباسوه دوا کالی، چوکف دئن سکالی مباسوه انتوق نجیس دان مندی. فندافت امام نووی لبه قوات دان سسواي.

فرسلیسین فهم انتارا دوا فندافت این ایاله تنتغ مسأله نجیس حکمی (یغتیاد عینث) اتو یغاد عین دان بوله هیلغ سکل صفة ۲۸

دښن سکالي باسوه. اد فون جکالو اد عینش دان تیدق بوله هیلغ
صفة ۲ ث تیا داله خلاف لاگي ملینکن واجب دباسوه لبه دهولو هڅک
هیلغ سکل صفة ۲ ایت.

رېبوت یغ دتوچغ اتو یغ دسڅکول جیک تیدق سمفي ایر کدالمش
بدان تیاد بیذا انتارا یغ جارغ دان یغ لبت سموان دکهندقکن ایر
سمفي رات لوار دان دالم.

رېبوت یغ دتوچغ اتو یغ دسڅکول جیک تیدق سمفي ایر کدالمش
واجبله درومبق توچغ اتو سڅکول ایت. دان رېبوت یغ برسیمفول
دښن سندیري جیک تیدق سمفي ایر کدالمش اداله دمعاکن، تا فایه
دفوتغ سکالیفون بایق.

بولو ۲ یغ ددالم هیدوغ تیدق واجب دباسوه کران ترماسوق دالم
جمله باطن تنافي کالو کنا نجیس واجب دباسوه کران مسأله نجیس
لبه برت درفد جنب.

دمکین جوا واجب دراتاکن ایر دچله ۲ کوکو، سکیراډ اد بندا
دچله ۲ ث سمرت داکي دان لاین ۲ هندقله دبواثکن کمدين دباسوه،
جیک تیدق دبواغ نسچاي بلوم منچوکفي حکوم مندي سهڅک دبواغ
دان دباسوه دباوهښ.

اورښځ ذکرث کولوف واجب مېمفيکن ایر دباوه کولوفښ،
دان اورغ فرمفوان واجب مېباسوه بیبیر فرجښ یغ تربوک تتکل دودق
برتیڅکوغ اتو منچکوغ کران کدوا ۲ ایت داثکف درفد اثمکوت
یغ لاهیر.

سبالیقښ جیک تیاد بوله هندق دسمفيکن ایر دباوه کولوفښ
دښن سبب بوت نسچاي واجب دفوتغ سفای اي چلیق، کچوالي جیک
عذور هندق مومتښ بولله اورغ ایت سمبھیڅ ماچم اورغ تا دافت
ایر دان تانه انتوق بوات برسوچي (مراعیکن وقت دان واجب قضاء).

تنافي اورښځ ماتي تیدق هاروس دفوتغ کولوفښ (ماس مندي
میت) کران یغدمکین ایت مېباوا کفد مېهیناکن میت، بهکن دتانه
میتښ دښن تا فایه دسمبھیڅکن منوروت فنداقت شیخ رملی.

برکات شیخ ابن حجر، هندقله دسمبھیکن جوک دغن و ۵
 تیمم گنتی درفد باسوه کولوف ایت کران ضروره.
 واجب جوک دباسوه لوبغ دبر دکمبھکن سدیکت وقت مندی
 ماچم کتیک تغه بیرق.

سنة ۲ مندي حدث

15. سنة ۲۸ بايق. ستغه درفداڻ مغادف قبله، مباح
 بسم الله الرحمن الرحيم کتیک هندق برنية (دغن نية ذکر)، مباسوه
 دوا تافق تاغن، مځوسوق دغن تاغن دمان تمفت یغ سمفي فد
 سلوروه اڻکوت برتوروت ۲. مولاي باسوه دري سبله کان، مباسوه
 تیک کالي دان لاین ۲.

ترسبوت دالم الاقناع بجیرمي I موک 201 ”اورڻیغ برحدث
 هاروس مندي برتلنجڅ دالم تمفت یغ ترلیندوڅ (دالم بیلوق ایر)
 اتو دهذافن اورڻیغ هاروس منیغوق عورتڻ تنافي کالو فاکي کاین
 باسهن لبه بايک (افضل) کتاڻ“. فد فنداقت ساي جیک مندي دالم
 بیلوق ایر برتلنجڅ لبه افضل کران منجیمتکن ایر تراوتام جیک ایر
 تیدق بايق، دان سنڅ هندق مراتاکن ایر ایت کسلوروه بدان.

مندي ۲ سنة

16. مندي سنة فون بايق جوک یايت:-

(ا) مندي کران هندق فرکي سمبھیڅ جمعة، ماسوق وقتون
 مولاي دري لفس صبح هاري ایت برککالن اي هڻک تیساد هارفن
 لاکی هندق مخرجاکن (تیدق جادي فرکي جمعة)، یغ ایلوقڻ (افضلڻ)
 تتکل همفیر هندق فرکي.

(ب) مندي کران مپمبوت هاري رای، رای فطري دان رای
 اضحی سام اد هندق فرکي سمبھیڅ دمسجد اتو تیدق، ماسوق

وقتوڻ دري سمنجق تڙهه مال مالم ايت هڪ ماسوق متهاري، يڻ
ايلوقن دلاکوکن لفس تربيت فجر.

(ت) مندي کران هندق سمبهیڻ منتا هوجن، ماسوق وقتوڻ
فد اورغ یڻ هندق سمبهیڻ سئورغ ديري ایاله افبیل هندق
سمبهیڻ، دان فد اورغ یڻ هندق سمبهیڻ برجماءه ایاله افبیل
اورغرامی تله برکمفول دان هابیس وقتوڻ افکل سلسي سمبهیڻ.

(ث) مندي کران کرهان متهاري دان کرهان بولن، ماسوق
وقتوڻ افبیل مولائي ساله ساتو درفد کدواڻ براوبه دان هابیس
وقتوڻ افکل تله سفرن چراه.

(ج) مندي کران لفس ممندیکن میت.

(چ) مندي اورغ کافر ستله ماسوق اسلام، این سکیراڻ اي
تیاد برجنب اتو داتح حیض اتو نفاس اتو ولاده دالم ماس کفورڻ.
سکیراڻ اد دمکین ایت مک مندي ایت اداله واجب منوروت قول یڻ
معتمد. ستغه ۲ علماء اد مختاکن کوکور حکوم مندي ایت افکل تله
ملوق اکام اسلام، فنداقت این ضعیف (لمه).

(ح) مندي کران هندق براحرام حج اتو عمره اتو کدواڻ
سکالي اتو احرام اطلاق (نية احرام سهاج تیدق دتنتوکن حج اتو
عمره)، وقتوڻ ایاله افبیل هندق برنية دان هابیس تیمفوهرن افکل
تله برنية. اد لاکی بیراف مندي سنة تیاد دسبوتکن دسینی.

تیمم دان شرط ۲۸

۱۷. فرکتان تیمم ایت اصل معنائ قصد (سهاج). فرمان توهن:

“وَلَا تَيَمُّمُوا الْخَيْثُ مِنْهُ تَتَفَقَّوْنَ”

ارتیش: جائنله کامو سهاج فله یڻ هودوه ۲ درفد هرت کامو
انتوق مبري اورغ“.

دان معنائ فده شرع يآيت منفوق دبو تانه كموك دان دوا تائنه،
كنتي درفد وضوء اتو مندي دئن شرط ۲ يغيرتنتو (۱)

اداله شرط ملولسكن سسئورغ ايت برتيمم انم فركارا:—

(فرتام) اد عذور دئن سبب مسافر (دالم فرجلانن) اتو ساكيت.
مقصودن، شرط مبوليهكن سسئورغ ايت برتيمم ماهو اد دوا سبب:
فرتام، تياد اير سام اد دالم فرجلانن اتو دالم كمفوغ. دسبوت خاص
مسافر كران بياس دالم ماس ايت فايه دافت اير. كدوا، ساكيت تا
بوله كنا اير بكيمان دپتاكن دالم شرط يئكأمفت.

(كدوا) ماسوق وقت سمبهيغ دئن يقين، درايت تيدق صح تيمم
باكي اورئميغ شك ”اداكه سوده ماسوق وقت اتو بلوم؟“ سكاليفون
كبتولن سوده ماسوق وقت.

(كتيگك) منچاري اير لبه دهولو دمان تمفت اي براد دري
كاون ۲ ان دان دكليليغ تمفت ايت يئ داكقكن اد اير سجاوه سمفي
ددئر سوارا منجريت.

(كأمفت) عذور ماكمي اير، اومقام تاكوت بدائن جادي بناس اتو
هيلغ منفعة ائمكوتان، اتو تاكوت هندق فركي مغمبيل اير دسببكن
اد بناتغ بواس اتو اد موسه اتو تاكوت هرتان كنا چوري اتو كنا
رومفق جيگ دتيغكلكن.

(كليم) اد اير دسيسين تنافي اي برحاجة كفد اير ايت انتوق
مينوم باكي ديرين اتو بناتغ فليهلزائن سكاليفون انتوق ماس
اكنداتغ.

(كانم) تانه يئ سوچي بردبو تياد مستعمل، ترماسوقله سكل
جنيس تانه سكاليفون تانه كران اوبه سفرت باتو كاوي يئ دتومبوق
دان يئ دباكر سلاكي بلوم جادي ابو. مك تياد صح تيمم دئن تانه
يئ برچمفور دئن كافور، دبو تمبيكر، فاسير (يغتياد بردبو)
دانلائينش.

۱. سندارتن فرمان الله تعالى: ”وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ - فَتَسَبَّحُوا صَبَاحًا مَّجِيدًا. بَكِيَان تله لمر دبهاكين باب
برسوچي.

افبیل برلاکو فد سسئورغ عذور دئن سبب تیاد ایر اتو ساکیت دان اد شرط ۲ یغلاین ایت افبیل ای هندق سمبهیغ واجب ای برتیمم کران مندی حدث (جیک اد) دان کران وضوء گنتی درفد ایر انتوق مڤهاروسکن سمبهیغ دان ساومفماں سهاج (تیدق انتوق مڤشکت حدث اتو مهیلغکن نجیس).

فرض تیمم

18. فرض تیمم ایت لیم فرکارا:-

(فرتام) نیه مڤهاروسکن سمبهیغ اتو طواف، اتو مپنتویه

مصحف (قرآن) دانسباکیش. لفظن: "نَوَيْتُ التَّيْمَمَ لِاسْتِبَاحَةِ فَرْضِ الصَّلَاةِ". ارتیش: سهاج اکو برتیمم کران مڤهاروسکن فرض سمبهیغ، بیلا دی نیه دمکین بولله ای سمبهیغ انتوق ساتو فرض دان بیراف سنه. اتو کتاش: نَوَيْتُ التَّيْمَمَ لِاسْتِبَاحَةِ الصَّلَاةِ". ارتیش: سهاج اکو برتیمم کران مڤهاروسکن سمبهیغ. بولله ای سمبهیغ سنه سهاج تیدق بوله سمبهیغ فرض.

خطبه جمعة حکومش ماچم سمبهیغ فرض. (انتوق خطبه ساتو تیمم دان انتوق سمبهیغ جمعة ساتو تیمم لاکي).

(کدوا) میندهکن تانه کتافق تائمن دئن دتفوقکن کدوا ۲۱ کفد تانه یغ بردبو دوا کالی تفوق، سکالی انتوق موک دان سکالی انتوق تائمن مقصودن اد فربواتن مینده فوکل اتو تفوق تیدق مستی. درایتوله سکیراں دتاهنکن تافق تائمن کفد اثمین یغ برتیوف مپاوا دبو دان لکت دبو ایت فد تافق تائمن نسچای منچوکفی دان ممدای.

دانلاکي تیدق مستی دوا کالی تفوق، کران کیراں تیدق رات دئن دوا کالی کناله دتمبه بیراف کالی. (بجیرمی I موک 236).

(کتیک) مپافو دبو یغته لکت فد تافق تائمن دئن تفوق یغفرتام ایت کموک، دان تندق واجب مپمفیکن دبو ۲ ایت هڤک کچله ۲

رمبوت اتو جڇڪوت سڪاليفون ايفيس، مالهن سنه فون تيدق، کران کسوکارن، بوکن ماچم ایر.

(کأمفت) میافو دڻن تفوق یڇکدوا ککدوا ۲ تاڻن سرت سیکو اینله سهاج اڻمکوت تیمم تیدق فایه سافو کفلا دان سافو کاکي ماچم وضوء.

(کلیم) ترتیب یأیت واجب سافو موک دهولو کمدين بهارو سافو کدوا ۲ تاڻن، سام اد تیمم کران حدث کچیل اتو حدث بسر اتو کران مندي سنه اتو لاءینش.

سنه ۲ تیمم

19. سنه ۲ تیمم ایت باقی جوک، ستعثن مباح بسم الله الرحمن الرحیم تتکل من فوق تانه، میافو موک دري اتس ساروت کباوه، دسافو تاڻن کانن دهولو کمدين تاڻن کیری، منجابوت چينچين فد تفوق یغفر تام، تتافي تفوق یڇکدوا واجب دجابوت چينچين ایت، چفت ۲ سمبهیڇ سبأیک ۲ هابییس سهاج تیمم ایت جاڻن توڻکو لام ۲ لاکی، رڻمکڻن جاري کتیک من فوق دبو ایت مباح دعاء سفرت دعا وضوء دان لاءین ۲.

فمباطل تیمم

20. باطل تیمم دڻن تیگ سبب:-
(فرتام) سکل فرکارا یڇ مباطلکن وضوء ایاله جوک مباطلکن تیمم.

(کدوا) مڃهوي اد ایر فد اورڻیڇ بر تیمم کران تا اد ایر سبلوم ماسوق مڃر جاکن سمبهیڇ اتو تغه مپوت راء اکبر، سڪاليفون ایر ایت سديکیت چوکف بوات انتوق سئورغ، سدغ یڇ بر تیمم ایت رامی، دمکین جوا وهم اد ایر سفرت دلیهتڻ اد فاسوقکن فغمبارا داتڻ منوجو کتمفت ای براد اتو دلیهتڻ کونخ ۲^(۱) دسڻکاڻ ایر، این سموا مباطلکن تیمم. اد فون اورڻیڇ بر تیمم کران ساکیت دان ساومفماڻ تیدق باطل تیمم دڻن ملیهت ایر.

(۱) دالم بهاس عرب دسبوت "سراب" یايت روف برکلیف ۲ دانس جان وقت فانس، ساي اتق کونخ ۲. کالو یڻ بتول بهاس ملايو لاین درند کونخ ۲ ساي ایکوت.

مك اورثيغ متهوي اد اير دان سبنرث اد اير واجب مغمبيل
وضوء دان سمبهيغ، دان اورثيغ وهم ايت ستله اي منچاري ددافاتي
تيدق اد جوڭ اير كناله اي برتيمم سكالې لاکي دان سمبهيغ.
نتنغ لفس اتو کوکور فرض اورثيغ سمبهيغ یرتيمم کران تباد
اير اد هوراین یأیت:-

(۱) جيك برلاکو دمکين ايت دتمفت یغ بیاسش ميمغ تيدق اد
اير دسيتو کوکورله فرضون (تيدق دنتوت مغولاښي سمبهيغ
لاکي).

(ب) دتمفت ايت ترکادغ ۲ اد اير دان ترکادغ تباد اير سام
باق (لبه کورغ) انتارا اد دشن تباد. کوکور جوڭ فرضون (تيدق
دنتوت مغولاښي سمبهيغ ايت).

(ت) جياک سمبهيغ ايت دتمفت یغ بیاسش اد اير تيبا ۲ ماس
اي براد دسيتو تيدق اد اير، ايفون برتيمم دان سمبهيغ، مک تباد
کوکور فرضون (دنتوت اي مغولاښي سمبهيغ ايت افيل اد اير)
کران سمبهيغش ايت مراعيکن اتو محرمکن وقتو سهاج. (مفهوم
درفد بيجوري I موک 99).

تيمم کران ساکيت

اورثيغ ساکيت بلدان

21. اورغ یغ ساکيت تباد بوله کنا اير منوروت کات دقتور
اتو دي سنديري تاهو علمو کدقتوران، جيك کنا اير نسچاي مضرة
بدانن اتو اښکوتان، حرام اتسش مځکوناکن اير بهکن واجب اي
برتيمم. سکيران اي اد حدث بسر دان هندق سمبهيغ کناله بوات
دوا کالي تيمم، ساتو انتوق مندي حدث دان ساتو انتوق کنتي
وضوء. یغدمکين صخله سمبهيغش تباد کنا قضاء.

ساکيت اښکوت

22. اورثيغ اښکوتان سهاج ساکيت تيدق بوله کنا اير سکيران
اد حدث بسر واجب اي برتيمم کنتي درفد اښکوت یغ تا بوله کنا
اير ايت، لفس ايت واجب اي مباسوه اښکوت یغ بآيک (تا ساکيت)

دان بوله باسوه دهولو کمدين برتيمم يعني تياډ دشرطکن ترتيب
فد حدث بسر.

کمدين بيلا هندق سمبهيغ واجب باسوه ائځکوت وضوء يځ بايلک
دهولو لفسر ايت برتيمم ايکوت ترتيب ائځکوت وضوء تنافي تيدق
واجب ترتيب انتارا باسوه دځن تيمم فد ساتو ائځکوت، اومقام
ساکيت فد تاځن کيري واجب باسوه موک دهولو لفسر ايت بوله
فيليه باسوه تاځن کانن دان تيمم کنتي درفد تاځن کيري اتو تيمم
دهولو کمدين باسوه تاځن کانن، کران کدوا ۲ تاځن ايت سمرت
ائځکوت يځ ساتو، دمکينله دقياسکن فد کاکي.

صاحبُ الْجَبِيْرَةِ

23. اورځيغ لوک دان دتمفلځ دځن اوبت سمرت کويوق اتو
سيمين يځ تا بوله دتغکلکن، اورځيغ کاډان سماچم اين داماکن
"صاحب الجبيرة"، جيک اي هندق سمبهيغ کناله برتيمم دان باسوه
ائځکوت يغبايک کمدين سافو دځن اير اتس تمفل ايت.

حکوم سمبهيغځ اد هورايځ:-

(ا) جيک تمفل ايت فد ائځکوت تيمم (موک دان تاځن) واجب
قضاء بيلا سوده سمبوه، سام اد دلتيق تمفل ايت دالم ماس سوچي اتو
دالم ماس برحدث.

(ب) جيک تمفل ايت بوکن فد ائځکوت تيمم (سمرت کاکي)
تنافي دلتيق ماس برحدث واجب قضاء جوک.

(ت) جيک تمفل ايت بوکن فد ائځکوت تيمم دي لتيق دالم ماس
سوچي درفد حدث تنافي اد نجيس دتمفلځ يغتياډ دمعافکن واجب
قضاء جوک.

(ث) جيک تمفل ايت بوکن فد ائځکوت تيمم دلتيق دالم ماس سوچي
درفد حدث دان تيدق اد نجيس يغتياډ دمعافکن تنافي تمفل ايت بسر
اتو ليبر لبه درفد قدر يځ دکهندقکي (بايق ماکن ائځکوت يغبايک)
واجب قضاء جوک.

(ج) جيڪ ٽمفل ايت بوڪن فد اٽڪوت تيمم، دلتق ماس سوچي درفد حدث دان تيدق اد نجيس يڻ تآ دمعافڪن، سدغ ٽمفل ايت سقدر يڻ دڪهندقكي سهاج تياداله واجب قضاء.

ساتو فرض ساتو تيمم

(24) ساتو تيمم بوله دكوناڪن انتوق ساتو فرض دان ببراف سنة سهاج، تيدق صبح دكوناڪن انتوق دوا فرض ماچم وضوء، تيدق صبح ساتو تيمم دكوناڪن انتوق خطبه دان سمبهيغ جمعة، فنديقن تيف ۲ ساتو فرض ساتو تيمم.

مِياڻو خَف

م. ۴۳۱ موزا

(25) حفا ايت کاسوت يڻ دفرבות درفد كوليت يڻ ليفيس دفاڪي اوله اورغ ايروغه، تيمور تغه دان لاءين ۲ زمان فربڪالا، كادائڻ سفرت ستوڪين دان سبله لوار اد كاسوت يڻ لاءين (دوا لافيس). ستغه ۲ ڪتاب ملايو مبري نام موزا، مريڪ ماکي موزا اين ڪران منجاڪ درفد سجوق.

اوله سبب اورغ سبله سيني تيدق اد مڱوناڪن تيدقوله ساي هندق فنجقڪن مسألهن، چوما دسبوت دڻن ريڱڪس سهاج.

اورمئيغ ماکي موزا هاروس مياڻو دڻن اير اتس ڪدوا ۲ موزا^(۱) ڪنتي درفد باسوه ڪدوا ڪاڪيڻ ڪتيڪ مڱمبيل وضوء (تيدق فايه دچابوت موزا ايت) دڻن تيڪ شرط:-

(فرتام) ماکيڻ سلفس سمفرن برسوچي درفد مندي جنب (جيڪ اد) دان لفس درفد تله سمفرن مڱمبيل وضوء اتو تيمم.

(۱) سندادن خبرابني خزينة وحيان في صحيحهما عن ابي بكرة انه صلى الله عليه وسلم ادخض للمصافير ثلاثة ايام وليلتين يومًا ويلةً اذ تظهر فليس خفيه ان يصح عليهما. (بجيرمي 1 موك 209). ارتين: حديث

رواية ابن خزيمة دان ابن حبان ددالم ڪدوا ۲ بوڪو حديثن درفد ابي بكرة ميتان بهوا رسول الله صلى الله عليه وسلم مبري ڪوداهن باكي اورغ مسافر تيڪ هاري تيڪ مالم دان باكي اورغ مقيم سهارى سالم اقبيل اي برسوچي ڪمدين ماکي دوا موزا بولييله اي ساڦو دڻن اير اتس ڪدوان.

(كدوا) كادان موزا ايت مليٽكوفي كلييخ تمفت يڻ واجب
دباسوه فد دوا كاكي ترماسوق بوكو لالي.

(كتيڪ) كادان قوات تاهن بوات برجالن تيدق فجه سرت
كدوان سوچي.

ستله چوكف سكل شرط ايت بيلا هندق مغمبيل اير سمبهيڻ
سمولا بوليپله فاكلي سافو سهاج داتسن دڻه تا فايه ڪهوك دان
تا فايه باسوه كاكي لاكي سلما سهارى سالم باكي اورمئيڻ. ددالم
نكري (مقيم) دان تيڪ هاري تيڪ مالم باكي اورمئيڻ ددالم
فرجلانن (مسافر).

مسان دڪيرا دري مولا هابيس حدث لفس دفاكي، تندق دري مولا
برحدث اتو دري مولا ميافو.

سباكي چوانتوه اومقام زيد لفس مغمبيل وضوء ماکي موزا
ڪيرا ۲۱ فوکل ساتو تههاري، ڪمدين اي سمبهيڻ ظهر لفس ايت
تاهن اير سمبهيڻ هڻڪ فوکل امفت اي برحدث سهڻڪ فوکل
ليم فتح بهارو اي مغمبيل اير سمبهيڻ ڪران هندق سمبهيڻ عصر،
جادي مولا سهارى سالم ايت دڪيرا دري فوکل ليم فتح، تندق
دري فوکل امفت اتو فوکل ساتو. (بيجوري I، موک 89).

کوليت سوچي دسامق

26. کوليت بڻڪي بناتڻ ڪچوالي انجيڻ دان بابي سموان بوله
سوچي دڻن دسامقن دي، سام اد بناتڻ يڻ حلال دماکن سفرت لمبو
دان ڪمبيڻ، اتو تيدق حلال دماکن سفرت بواي دان اولر⁽¹⁾

چارا ميامق ايت هندقله دهيلڪن اتو دبواڻ بندا ۲ يڻ ملڪت
فد کوليت ايت سفرت لندير، داره دان لاءين ۲ يڻ مان يڻبوله
منجادي بوسوق، ڪمدين دسافو اتو درندم دڻن باهن ۲ يڻ تاجم

(1) سندارن حديث روايت مسلم بهوا بي صلى الله عليه وسلم برسيدا "اَيُّهَا رَهَبُ دِيغُ لَقَدْ طَهَّرَ". ارتين: اف
حوا کوليت بناتڻ جيڪ دسامق منجادي سوچيله اي. (بيجوري اقتاع جز 1 موک 80).

اتو کلت راساڻ سفرٽ تاوس، بواه منجاکاني دان ساومفماڻ، سکالیفون باهن ۲ ایت نجیس، سفرٽ تاهي بوروغ مرفاتي کمدین دباسوه دڻن دمکین جادي برسیه دان سوچيله اي.
 اد فون کولیت انجیغ دان بابي تیدق سوچی دڻن دسامق، دمکین جوا باکا ۲ڻ. مک کولیتش تیدق سوچی دڻن دسامق.
 افبیل تله دسامق کولیت بناتغ یغترسبوت جادي سوچيله اي لاهیرڻ دان باطنش (لوار دان دالم) دان دمعافکن جیک اد سدیکیټ ۲ بولو فداڻ.

لاین ددڻ کولیت

27. بولو بڻکي، تولغڻ، کوکوڻ، تندوقڻ دان لاین ۲ سفرٽ کوکو هریمو دان کوکو هلغ سموڻ نجیس تیدق جادي سوچی دڻن دسامق.

یغ دکتاکن بڻکي ایت ایاله بناتغ یغ هیلغ پاواڻ دڻن تیاد دسمبلیه یغ داعتراف اوله شرع سفرٽ دسمبلیه بناتغ یغتیاد حلال دماکن اومقام کلدي، بغل، دان لاین ۲، دان سفرٽ دسمبلیه بناتغ یغ حلال دماکن دڻن تولغ اتو سمبلیهن اورغ مجوسي دان سمبلیهن اورغ دالم احرام فد بناتغ بوروان.

اد فون انق کمیغ اتو ساومفماڻ دالم فروت ایبوڻ یغ دسمبلیه دان دکلوارکن ددافاتي ماتي تیدق فایه دکچوالیکن درفد فرکتان بڻکي کران انق کمیغ ایت ماتي دڻن سبب دسمبلیه ایبوڻ (بوکن ماتي دڻن سبب یغلاءین). جادي ماتیش ایت ترماسوق دالم سمبلیه یغ داعتراف اوله شرع حلال دماکن (دي بوکن بڻکي).

تتافي کالو دکلوارکن درفد فروت ایبوڻ ددافاتي هیدوف کتیک ایت هندقله دلیهت اتو دفرقسا. سکیراڻ اي هیدوف سچارا پاوا ایکن (حیاء مذبوح) حلال جوک دماکن دڻن تا فایه دسمبلیه، دان سکیراڻ هیدوف بتول (حیاء مستقره) کناله دسمبلیه انق کمیغ ایت.

اد فون بڻکي انق ادم (مأنسي) حکومش سوچی ترماسوقله رمبوتڻ، کوکوڻ دان تولغڻ.

حکوم مځکوناکن بجان

28. حرام اتس اورغ اسلام للاکي ډان فرمفوان مځکوناکن بجان سفرت فيځکن مځکوء درفد امس ډان فيرق سام اد بسر اتو کچيل، سديکيت اتو بايق. ⁽¹⁾

ترماسوقله فنچلق مات، بکس چلق، فنچوئکيل کيکي، سودو، گروفو، سيکت، فباران، جاروم دانسباکيښ يڅ دفرېوات درفد امس اتو فيرق.

دمکين جوا حرام براوسف دڅن فباران ايت کچوالي کران ترفقسا (ضرورة) اومقام فاكي فنچلق درفد امس اتو فيرق جادي چراه مات ډان کالو تيدق فاكي جادي رابون اتو تيدق چره منوروت کپتان دقتور يڅ عاديل کتيک ايت هاروسله فاكي فنچلق درفد امس اتو فيرق ايت.

حرام مشوه اورغ مېوات بجان امس اتو فيرق، حرام اتس توکڅ مځمبيل اوفو، تيدق واجب اتس اورغمځ مځمېکښ مځکنتي، سام حکومش سفرت مځمېکښ الت ميوزيلک سفرت کيتر ډان بيولا.

سبکيمان حرام مځکوناکن بجان امس اتو فيرق، حرام فول مپيمفنش سکاليفون تيدق دکوناکن دسيسي قول يڅ اصح (يغلبه تفت) کران مپيمفن مېاوا کفد مځکوناکن.

دمکين جوا حرام مځکوناکن بجان يڅ دسادور دڅن امس اتو فيرق، حرام مېواتش، حرام مېاير ډان منريما اوفه مېواتش. اد فون چلوف دڅن اير امس اتو فيرق جيک دباکر فد افې کلوار ذات امس اتو فيرقش حکومش حرام، کالو تيدق تيا داله حرام.

اد فون ماکي بجان يڅ دتمفل دڅن فيرق اداله سفرت برايکوت:-

(1) کران تلہ اجماع علماء برکنہ کفد حديث سيدا رسول الله صلى الله عليه وسلم "لَا تَشْرَبُوا فِي إِيَةِ اللَّحَبِ وَالْفُؤْ وَلَا تَأْكُلُوا فِي صَحَائِلِهَا". رواية بخاري مسلم. از تين: جانتله کامو مينوم دالم بجان امس ډان فيرق ډان جانن کامو ماکن دالم فيککن (جبرمي اقناع 1 مړک 92).

(ا) بسر تمفلن فد فنداثن اورثرامي (فد عرف) تمفل کران
فرهياسن حکومن حرام.

(ب) بسر تمفلن کران اد حابة (سفرت ممبايقکن روفان) حکومن
هاروس دفاکي سرت مکروه.

(ت) کچيل تمفلن کران فرهياسن مکروه دفاکي.

(ث) کچيل تمفلن کران اد حابة هاروس دفاکي.

تياد حرام مځکوناکن بجان امس اتو فيرق يځ دسادور دځن
تمباک دان ساومفماښ. اتو دکارتکن سفرت دسافو دځن بندا يځبوله
مځوبه روفان تيځگل سفرت تمباک.

هاروس مځکوناکن بجان يځلاين درفد امس اتو فيرق سفرت
يځ دفرېوات درفد ياقوت، مرجان، عقيق دانسباکيښ.

حيض، نفاس دان استعاضه

29. حيض ايت داره يځ کلوار ملالوئي فرج فرمفوان يځ برعمور
لبه کورځ سمبيلن تاهون کأتس دالم کادانځ صحة دان بوکن دځن
سبب برانق ورنان ميره توا کتيک اي کلوار براس فانس مځتيف⁽¹⁾

نفاس ايت داره يځ کلوار نفاس برانق کيرا ۲ سېلوم سمفي
ماس ليم بلس هاري دري تاريخ برانق، سکيراڻ اي کلوار ستله
هابيس ماس يځ ترسبوت مک داره ايت اiale داره حيض بوکن داره
نفاس، يځدمکين تياد نفاس باکي فرمفوان ايت.

اد فون داره يځ کلوار سېلوم کلوار انق اتو کلوار برسرت دځن
انق تياد دنماکن داره نفاس مالهن دنماکن داره فاسد (کوتور)
سهاج، ايتفون جيک تيدق دسمبوځ دځن حيض يځ لبه دهولو.

(1) فونجا حکوم حيض داتن درفد ايه فران: وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ اَذَى لَا فَتْرَ لَهَا اِنَّهَا فِي الْمَحِيضِ

لَا قُرْبَ لَهَا وَنَجَسٌ. سورة البقرة ايه 222. ارتين: دان مريک برتان کفد انکو (يا محمد) درحال حيض، انکو

جواب حيض ايت کوتور مک هندقله کامو برهنتي دري مندکاتي فرمفوان (جانن برستوبه دځن) سهځک مريک نه

سوچي.

او مقام سبيلوم برانق دي داتع حيص بېراف هاري، كمدين
لفس برانق كلوار داره تروس مك داره ايت داره حيص، منوروت
فنداقت ستغه علماء معتاكين فرمفوان معندوغ اد حيص جوگ، اينله
قول يث اصحن (يغلبه تفت).

استحاضه ايت اiale داره نپاكيت يث كلوار اي بوكن دالم
ماس حيص دان بوكن فول دالم ماس نفاس، دمكين جوا داره يث
كلوار درفد كانق ۲ دباوه عمور، دان درفد اورثتوا يث سوده فوتس
اسا.

سكورغ ۲ ماس حيص ايت اiale سهاري سمالم دان سبايق ۲ ن ليم
بلس هاري ليم بلس مالم دان يث غالبش انم هاري انم مالم اتو توجه
هاري توجه مالم.

بيلا دكتاكن سبايق ۲ حيص ليم بلس هاري ليم بلس مالم
برازتي سكورغ ۲ ماس سوچي انتارا دوا حيص ليم بلس هاري ليم
بلس مالم جوگ جيگ داتع تيف ۲ بولن، دان تياد حد باكي ماس
سوچي ايت بوله جادي سبولن، بوله جادي ستاهون دان مونكين اد
فرمفوان يث تياد برحيص لغسوغ.

سكورغ ۲ ماس نفاس اiale ساتو دتيق (لحظه) سكاليفون داره
يث كلوار ايت سديكيت، دان سبايق ۲ ن سلما انم فوله هاري دان انم
فوله مالم، دان بياسش امفت فوله هاري امفت فوله مالم.

سكورغ ۲ ماس اورغ معندوغ (بونتيغ) اiale انم بولن دوا دتيق
(دوا لحظه) يعني ماس يث سيغكت يات ماس كران جماع لفس عقد
اكاح دان ماس مغلواركن انق، دان سهابيسر ۲ لام اورغ معندوغ
امفت تاهون منكل يث بياسش سمبيلن بولن ⁽¹⁾

(1) فكاكن علماء فد منتوكن ماس حيص، ماس نفاس، ماس استخاضه دان ماس بونتيغ ايت اiale راسخرا، ممان
سليدين، سياست دان كاجين اوله امام شافعي سنديري فد فرمفوان ۲ عرب دواقاني كبايكنن بكيان يث ترسيوت
ايت، (بيجوري 1 موك 115).

حرام اتس یغ برجنب

30. حرام اتس اورثیغ برجنب بیراف فرکارا:-

- (ا) سمبھیغ فرض اتو سنه.
- (ب) ممباچ قرآن سکالیفون ساتو ایه اتو ساتو حروف سچارا قوات اتو فرلاهن. تتافی جیک قصد ذکر تیناداله حرام دمکین جوک جیک تیاد قصد اف ۲.
- (ت) مینتوه مصحف (قرآن) اتو ممباوا.
- (ث) طواف سام اد فرض اتو سنه.
- (ج) دودق اتو برهنتی دالم مسجد سکالیفون سبنتر، تیدق حرام لالو سهاج سمرت ماسوق دری ساتو فینتو کفینتو یغلاین دغن تیاد مکروه.
- (چ) ممباچ خطبه جمعه، سجود تلاوة دان سجود شکور.

حرام اتس یغ برحدث کچیل

31. حرام اتس اورثیغ برحدث کچیل بیراف فرکارا:-

- (۱) سمبھیغ سام اد فرض اتو سنه.
- (ب) طواف سام اد فرض اتو سنه.
- (ت) سجود تلاوة دان سجود شکور.
- (ث) ممباچ خطبه جمعه.
- (ج) مینتوه مصحف، اتو سمفولن اتو کوتقن سلما مصحف براد ددالمن. دمکین جوا حرام منعکومن سمرت دبیمبیت دانسباکیش. تتافی هاروس دباوا جیک ای براد ددالم بکس یغ برچمفور دغن بارغ ۲ یغلاین دان هاروس دستتوه جیک تفسرن لبه بایق درفد ایه ۲، دان دمکین جوا جیک تر تولیس فد، دوءیت دان چینچین.

ترماسوق دالم کات مصحف ایت ایه قرآن یغ دتولیس فد سکفیغ قرطس دان فد فریم ۲ یغ دگنتوؤ فد دیندیغ دان سبباکیش، سکالیفون ساتو ایه حرام جوک دستتوه.

تتافي واجب دسلامتکن مصحف اتو اية ۲ قرآن جيڪ ددافاتي
براد دتاڻن اورغ کافر اتو براد دتمفت ۲ يڻ هينا دڻن تياد فايه
منوڻگو امبيل وضوء.

جاڻن دتگه کانق ۲ يڻ سوده مميز ممڪڻ قرآن دڻن تياد بروضوء
تراوتام کران هندق مغاجي.

حرام اتس اورڻيڻ حيز دان نفاس

32. حرام اتس اورڻيڻ حيز دان نفاس اف يڻ دحرامکن اتس
اورڻيڻ برجنب تمبه لاگي ببراف فرکارا:—

(۱) لالو دالم مسجد جيڪ تاڪوت دارهڻ منيتيق، سڪيراڻ تيدق
تاڪوت حڪومڻ مڪروه سهاج.

(ب) برفواس سام اد فرض اتو سنة.

(ت) حرام اتس سواميڻ منچرايکن دي اتس داسر ۲ يڻ دسبوتکن دالم
باب طلاق اکنداث.

(ث) برسدف ۲ اتو برچومبو ۲ دکاواسن انتارا فوست دان لوتوتڻ،
سام اد دڻن برستوبه اتو راب ۲ اتو سباگيڻ. ستغه علماء
برفنداقت يڻ حرام ايت هاڻ برستوبه سهاج يغلآين تيدق
حرام^(۱)

سڪاليفون حرام اتس اورڻيڻ حيز دان نفاس ايت برفواس
تتافي واجب اتس کدواڻ قضاء فواس رمضان، بوکن ماچم سمبهڻيڻ
فرض مسڪيفون حرام سمبهڻيڻ اتس کدواڻ تتافي تيدق واجب
قضاء.

اورڻيڻ استحاضه واجب سمبهڻيڻ، فواس دان لآين ۲. چاراڻ يآيت
مولا ۲ باسوه فرجن کمدين دسومبت دڻن کافس اتو کوتيق اتو
سباگيڻ.

(۱) مونکين فنداقت اين برنگڻ گند حديث رواية مسلم: راضعوا كل شئ ولا يتكاح. اوتين: بوله بوات سموا فرکارا
ملينکن جباع. بوات اورغ يڻ هندق برسدف ۲ دڻن استرين فده حال اي سدغ حيز اتو نفاس کناله اي برسند
گند فنداقت علماء اين.

لفس ایت امبیل وضوء، شرطن سسوده ماسوق وقت. لفس ایت سکرا
تروس سمبھیج جاٹن توٹکو ۲ لاکي.

باب صلاة

32. فرکتان صلاه ایت بهاس عرب اصل معنائ دعاء. فرمان
توهن "وَصَلِّ عَلَيْهِمْ". ارتین: دعاکن باکي مریکثیت، دان معنائ
فد شرع فرکتان ۲ دان فربواتن ۲ یغ دمولاکن دغن تکبیر دان
دسوداهي دغن سلام، دالم بهاس ملایو دسبوت سمبھیج.

اداله سمبھیج یغ دفرضوکن دان یغ دواجبکن کاتس مانسی (۱)
ایت ایاله لیم وقت سهاری سالم.

فد اصلن واجب دفربوات تیغ ۲ فرض ایت دری اول وقت
سباکي واجب یغ فنجغ مساں هکک تیغکل سچوکف ۲ ماس
مغرجاکندي کتیک ایت واجب دکرجاکن دغن سرت مرت.

یغفرتام - ظهر امفت رکعة وقتون مولایي دری کلینچیر متھاری
دتغه ۲ لاثیت هکک جادی بایغ ۲ سنووات بندا سام فنجغ دغن بندا
ایت لاین درفد بایغ ۲ یغ سدیا اد فد کتیک متھاری ایت دتغه ۲
لاثیت.

مک سفنجغ وقت ایت دبهاکي فول کفد لیم وقت. فرتام وقت
فضيلة (یغاد کلپهنن) یأیت دری سچو مولا ماسوقن هکک تمت
سمبھیج دان سکل سنة ۲۸. کدوا، وقت اختیار (فیالیهن) یأیت سلفس
وقت فضيلة تادی هکک سبلوم وقت سچوکف ۲ ماس مغرجاکنش.
کتیک، وقت عذور یأیت وقت عصر باکي اورٹھیغ سمبھیج جمع تأخیر.
کامفت وقت مکروه یأیت دالم ماس سچوکف ۲ سهاج. کلیم
وقت حرام یأیت تا سمفت هابیس مغرجاکنش سوده ماسوق وقت عصر

(۱) ستانن فرمان توهن "وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ". ارتین: هندتله کامو دیریکن سمبھیج (مغرجاکن سمبھیج). دان حدب
بخاری - مسلم سیدا نبی صلی الله علیه وسلم: قَرَضَ اللَّهُ عَلَى أُمَّتِي لَيْلَةَ الْإِسْرَاءِ خَمْسِينَ صَلَاةً فَلَمْ أَزَلْ أَوَاجِعْهُ
وَأَسْأَلُهُ التَّخْفِيفَ حَتَّى جَعَلَهَا خَمْسًا فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ. ارتین: الله تعالی تله عمرضوکن کاتس اوٹکو فد مالم
اسراء لیم فوله سمبھیج دغن سبب اکر ستار براولغ البق موهن کریفانن هکک تیغکل لیم وقت سهاج سهاری
سالم. (بجیرمی افتاع موک 310 - 311)

يغكدوا - عصر امفت ركعة وقتون مولاڤي دري بايغ ۲ سسوات بندا
ايت جادي فنجغ لبه درفد سكالې گندا بندا ايت تولق بايغ تغه لائيت
هغك تربنم ماسوق متهاري.

سفنجغ وقت ايت دبهائي كغد ليم وقت جوگ سام ماچم وقت
ظهر چوما بيدان وقت عذور يايت وقت ظهر باكي اورثيغ سمبهيغ
جمع تقديم.

يغكتيك - مغرب تيك ركعة وقتون مولاڤي دري مولا تربنم
متهاري بر ككالن هغك هيلغ چها ميره دكاكي لائيت، اين منوروت
قول قديم باكي شافعي. جكالو ايكوت قول جديدن وقت مغرب تيدق
لبه دري 15 مينيت سوده هابيس، يايت لفس ماسوق متهاري امبيل
اير سمبهيغ، بغ، قامت سمبهيغ مغرب تيك ركعة، سمبهيغ سته
دوا ركعة اتو سمبهيغ جمع تقديم باكي عشاء امفت ركعة هابيسله
وقتون، بيلا سوده هابيس وقت مغرب تروس ماسوق وقت عشاء،
تيدق اد فرچراين انتارا كدوان.

جادي پتاله وقت مغرب اين تيدق فنجغ ماچم وقت ۲ يثلاين،
يصاد فدان وقت فضيلة دان وقت عذور باكي اورثيغ سمبهيغ جمع
تاخير دالم وقت عشاء.

يغكامفت - عشاء امفت ركعة وقتون مولاڤي درفد هيلغ چها
ميره دكاكي لائيت بر ككالن هغك انايك فجر يغكدوا يغ دسبوت فجر
صادق (۱)

سفنجغ وقت ايت دبهائي كغد ليم وقت جوگ سام ماچم ظهر دان
عصر، چوما وقت عذورن ايله وقت مغرب باكي اورثيغ سمبهيغ
جمع تقديم.

يغكليم - صبح دوا ركعة وقتون مولاڤي دري تربيت فجر يغكدوا
بر ككالن هغك تربيت متهاري، سفنجغ وقت ايت دبهائي كغد

(۱) فجر ايت چها فاكي مليتغ فنجغ تفي لائيت يغ منجولكن كغد فرمولان سيغ هاري. اينله يغ دكاكن فجر يغكدوا،
كبايكن كتاب متناكن فجر صادق (فجر يغ بنول) گران سبلوم ايت اد كلوار چره جوگ تا لام هيلغ دناسكندي
نجر يغفرنام ابو فجر كاذب (مجر بوهغ).

فضيلة، فيليهن، مكروه دان حرام تيدق اد وقت عذور فدان کران
تيدق اد جمع فد صبح. ⁽¹⁾

شرط واجب سمبهيغ

33. شرط واجب سمبهيغ اتس سسئورغ ايت انم فرکارا:-
(فرتام) اسلام، تيدق واجب سمبهيغ اتس اورغ کافر دان تيدق
واجب قضاء سکيران اي ماسوق اسلام. ⁽²⁾

(کدوا) بالغ يأت چوکف عمور انتوق منثکوغ کواجيفن اکام،
مک تيدق واجب سمبهيغ اتس کائق ۲ تتافي سمبهيغ صبح جيک
سوده ميز دان واجب دسوروه جيک سوده کنف عمورن توجه تاهون
دان دفوکل افکل سوده کنف عمورن سفوله تاهون.

(کتیک) برعقل، تيدق واجب سمبهيغ اتس اورغ کيلا.

(کأفت) سوچي درفد حيض دان نفاس.

(کليم) سجهترامات دان تليغا تيدق واجب سمبهيغ اتس اورغ
بوت دار، فکق يث برلاکو سچق دري لاهير کدنيا اتو سبلوم ميز،
سکاليفون اي بوله برچاکف، دان جيک برلاکون سلفس ميز مک
واجبله اي سمبهيغ.

(کأنم) سمفي سروان اسلام کفدان، اورثيغ تيدق سمفي سروان
اسلام کفدان اومقام اي تيغکل دکمونچق کونع يث تيغکي اتو اورثيغ
ترفنچيل تيدق اد فرهوبغن لغسوغ دثن مأسی تيدقله واجب اتس
سمبهيغ.

(1) کتافن وقت؟ سمبهيغ اين ايکوت اف يث نفق فد مات کاسر کيت سهاج، بوکن ايکوت حقيمه يث سبئر (نفس
الأمّ). (بيجوري 1 مؤل 127). فد ماس سکارغ سوده بايق اورغ فندي علم الفلک، مريک مشيرا غاکي جم، درابت

سوال بايغ؟ سوده فا فيبول لاگي:
(2) سندارن فرمان توه: "قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ نَتَّهَوْا يُفْزَلُوا مَا لَكُمْ سَلَفٌ". الانفال 38. ارتن: کناکي (وامي
حمد) کفد، مريک يث کافر جيک مريک مريکي درده کفغوران (ملاوي اکام اسلام)، نسجاي الله تعالى مقامونکر
سکلي کسلاهن بقلالو.

شرط ۲ صح سمبهیغ

34. انتوق مٹصحکن سمبهیغ سلاءین درفد اسلام دان بر عقل
سبلوم ماسوق مخرجکن سمبهیغ دش، طکن، لبه دهولو اد انم
فرکارا:۔

(فرتام) سوچی درفد حدث بسر دان حدث کچیل.

(کدوا) سوچی درفد نجیس یغتیاد دمعافکن فد بدان، فکاین دان
تمفت سمبهیغ.

(کتیک) ماسوق وقت.

(کأمفت) مغادف قبله یأیت کعبه اتو بیت الله دمکه.

(کلیم) منوتف عورة (منوتف ورن کولیت).

(کأنم) مٹهوی روکن ۲ سمبهیغ دان چارا ۲۸.

دالم فرکارا مغادف قبله هندقله سلوروه بدانن (تراوتام دادا)
برتننغ دغن کعبه دغن یقین جیک سمبهیغ بردکاتن دغنن، اتو ظن
جیک سمبهیغ جاوه درفدان. چارا مٹهویین یغلبه سنغ ایاله امبیل
سبواه کومفس یغ ایلوق بتولکن جارومن تفت کأوتارا کمدین
هالاکن بدان کدرجه 293 ایتوله قبله باکی مریک یغاد دبومی ملیسیا
این.

هاروس منیغکلکن قبله سام اد سمبهیغ فرض اتو سنة کتیک
سمبهیغ یغ دماکن سمبهیغ شة الخوف (سأمت تاکوت) یأیت
سمبهیغ دالم فرغ یغ دهاروسکن سفرت برفرغ دغن اورغ کافر اتو
فرغ فواق یغ عادیل دغن فواق یغ مندرهاک. اورغ این دهاروسکن
مغادف کمان ۲ سهاج دغن تیاد واجب قضاء اتس.

دان هاروس جوک منیغکلکن مغادف قبله فد سمبهیغ سنة دالم
فرجلانن یغ هاروس مسکیفون تیدق جاوه یعنی تیدق سمفی ساتو
مرحله تنافی کناله ای مغادف کمان تمفت دی هندق فرکی تیدق
هاروس برفالیح کلااین ملینکن کفد قبله

دالم فرکارا منوتف عورة فول اد بیراف مسأله:-

(ا) سکیراڻ سسټورځ ایت تیدق ممفویای کاین لغسوغ اتو سباکیر
انتوق منوتف عورة.

(ب) اد کاین انتوق ایت تتافی کاین ایت کنا نجیس هندق دچوچي
تیدق اد ایر.

(ت) کادان سسټورځ ایت ددالم جیل دان دمرات ۲ لنتي اد نجیس
سدغ اي اد ممفویای سهلي کاین سهاج انتوق دجادیکن سباکي
سجاده.

دالم کتیک ۲ مسئله این هندقله اي سمبهیخ برتلنجع دغن تا
فایه قضاء لاکي فد ماس اکنداتخ.

سکیراڻ اد اورغ هندق ممبري کاین سباکي هدیہ فرچوما
تیدق مستي اي منریماڻ کران مغللقن درفد کنا بڅکیت، تتافی کالو
اد اورغ هندق مینجمن کاین مستیله اي تریما کران بڅکیت دالم
فرکارا این تیدق برت، جیک تیدق دتریما نسچاي تا صح سمبهیخ.

عورة مانسي

35. عورة لاکي ۲:-

(ا) دالم سمبهیخ، انتارا فوست دان لوتوت، دمکین جوا دهدافن
لاکي ۲ لاین دان دهدافن فرمفوان مَحْرَمٌ^(۱)

(ب) عورتڻ دهدافن فرمفوان یخ حلال نکاح دغنڻ یأیت سلوروه
بدانڻ.

(ت) عورتڻ دالم تمفت یخ سوپی سفرت دالم بیلیق اتو تنداس
ایاله قبل دان دبرڻ مقصودڻ مکروه اي مندغ کدواڻ ایت بوکن
حرام. جادی عورة لاکي ۲ اد تیگ ماچم.

(۱) مهم منان سوده دپتاکن دالم فصل 12 فیماطل ای سمبهیخ دان اکن دترنکن لاکي دالم باب نکاح اکنداتخ:
انشاء الله.

اد فون عورة فرمفوان دان خنشي:-

(ا) ددالم سمبهیڅ ایاله سلوروه بدانن کچوالي موك دان دوا
فرکلاښن تاښن لوار دان دالم مك كدوا ۲ انگوت این بوكن عورتش
دالم سمبهیڅ.

ترماسوق دالم کات سلوروه بدان ایت ایاله رمبوت دان تافق
کاکي. ماس برديري تافق کاکي ایت ممدایي تر توتف دښن لنتي اتو
سجاده تنافي جيک ماس سجود نمفق تافق اتو تومیت نسچاي باطل
سمبهیڅش.

(ب) عورتش دلوار سمبهیڅ دهدافن لاکي ۲ یڅ بوكن محرمش
ایاله سلوروه بدانن.

(ت) عورتش دلوار سمبهیڅ دهدافن فرمفوان کافر اداله اف
یغبوله نمفق ماچم فکاین اورغ سدغ بکرج.

(ث) عورتش ماس دالم بیلیق اتو دهدافن فرمفوان مسلمات اتو
دهدافن لاکي ۳ محرمش ایاله انتارا فوست دان لوتوت، ریغکسش عورة
فرمفوان اد امفت ماچم.

سلا، ین درفد واجب منوتف عورة اتس سسئورغ ماس سمبهیڅ
واجب فول اي منوتفن درفد مأنسي لاین درفد ماس سمبهیڅ بکیمان
تله دترښکن ایت سکالیفون دالم بیلیق دان دالم کلف کچوالي
کران اد حجة سمرت کران هندق مندي اتو رادغ (فانس) اتو سباکښ
کتیک ایت هاروس مېوک عورة.

دالم فرکارا مغهوي چارا ۲ سمبهیڅ یایت مغهوي یڅمان فرض
دان یڅمان سنة ددالم سمبهیڅ، سکیران سئورغ عوام (اورښیڅ تیدق
فندي حکوم سمبهیڅ) براعتقاد سموا فکرجان دان فربواتن دالم
سمبهیڅ ایت فرض اتو ستغهن فرض دان ستغهن سنة دښن تیدق
دافت ممبیداکن یڅمان ساتو تنافي تیدق منتوکن یڅ فرض ایت
سنة نسچاي صمله سمبهیڅش.

روکن سمبهیغ

36. روکن معنای جزء اتو تیاغ باکی سسوات لمباک، دان روکن سمبهیغ معنای جزء ۲ یغ ترسوسون درفدان حقیقه سمبهیغ. اداله روکن سمبهیغ ایت تیک بلس فرکارا دثن دجادیکن طمانینه فد امفت تمفت سباکی صفة باکی روکن ۲ ایت (فرتام) نیه ^(۱) یایت ایغت دالم هاتی مغرجاکن سمبهیغ، تیدق واجب دسبوت دثن لیده مالهن سنة سهاج سفای لیده ایت بوله منولخ هاتی.

(۱) جیک سمبهیغ ایت فرض، واجب اد تیک فرکارا: فرتام، قصد یایت ایغت مغرجاکن سمبهیغ (سهاج اکو سمبهیغ). کدوا، تعرض یایت ایغتکن فرض. کتیک، تعیین منتوکن فرض ایت ظهر اتو سباکی.

بیلا سسورغ ایت تله ایغت ددالم هاتین اومقام 'سهاج اکو سمبهیغ فرض ظهر' چوکف دان عمادایله نیتن، تیدق واجب دسبوت لله تعالی کران عبادة میمغ کران الله تعالی، تنافی جیک دسبوت باکوس سفای تفت معنا اخلاص ایت. دان ایلوق جوک دتمبه مغادف قبله دان دسبوت بیلائن رکعة دمکین جوا دتمبه ادا، (تونی دالم وقت) اتو قضاء (بایر لوار وقت) ^(۲) جادی لفظن بکینی:

”أَصَلِّيَ فَرَضَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ آدَاءً لِلَّهِ تَعَالَى
اللَّهُ أَكْبَرُ“

ارتین: سهاج اکو سمبهیغ فرض ظهر امفت رکعة مغادف قبله تونی کران الله تعالی الله اکبر.

(۱) سندارن حدیث سیدا رسول الله صلی الله علیه وسلم: إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَأَمَّا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى. ارتین: بهوا سبیر ۲ عمل ایت دثن نیه دان بهوا تیف ۲ سسورغ اکن منداقت اف یغ دینکن.

(۲) فرکیان ادا، دان قضاء فد لفة معنای سروف. کالو دسبوت قَضَيْتُ الدِّينَ ساي سوده بایر هونخ، سام معنای دثن اَدَيْتُ الدِّينَ ساي سوده تونیکن هونخ، تنافی ددالم ایستبله علما، فقه ادا، ایت برمعنا دالم وقت دان قضاء ایت برمعنا لوار وقت.

سکیران دتمبه بایق ۲ عبادا کفد وسواس. فد فنداقت ساي فاکي یغ زیقکس لیه بایک دثن تا فایه دسبوت ادا، اتو قضاء دان لا یمن ۲.

صح سمبهیغ توني دثن نية قضاء دمکين حوا سبالیقش یعنی صح سمبهیغ قضاء دثن نية اداء دثن سبب اد عذور سمرت دسغکاښ وقت سوده هابیس دثن سبب چواج مندوغ دان سباکیښ ایفون نية قضاء تیباً ۲ سوده سمبهیغ پات وقت ماسیه اد لاکي، اتو فون دسغکاښ وقت ماسیه اد ایفون نية اداء تیباً ۲ لفس سمبهیغ پات وقت سوده هابیس، کدوا ۲ مسأله این سمبهیغ ص، اتو تیاد عذور تنافي اي قصدکن معنای یغ فد لغه صح جوک سمبهیغ، مک سکیران تیاد عذور دان تیدق قصد معنای فد لغه نسچاي تیدق صح سمبهیغ کران مفرماین ۲ کن عبادۀ.

(ب) جیک سمبهیغ ایت سمبهیغ سنة یغ ممفویای وقت سمرت سنة قبلیه دان بعدیه، دان ممفویای سبب سمرت سمبهیغ منتا هوچن دان سمبهیغ گرهان واجب اد فدان دوا فرکارا سهاج یأیت فرتام قصد، کدوا تعیین (ایغت دالم هاتي مخرجان سمبهیغ قبلیه اتو ساومفمان) تیدق واجب تعرض سنة.

(ت) جیک سمبهیغ ایت سمبهیغ سنة مطلق (سنة سهاج) ممدای قصد سهاج (ایغت مخرجان سمبهیغ) تیاد تعرض دان تیاد تعیین.

(کدوا) قیام^(۱) یعنی بردیری بتول باکي مریک یغ بوله بردیری، دثن منککن بلاکش مسکیفون برسندر کفد دیندیغ، سکیران ستورغ بردیری دثن کادان بموئکو، همفیر ماچم اورغ رکوع فد حال اي بوله بردیری بتول تیاداله دنماکن بردیری دان تیدق صح سمبهیغ، سبالیقش جیک اي میمغ بوئکو، دثن سبب توا اتو سباکیښ واجبله اي بردیری سمرت ایت دان کتیک رکوع تمبه بوئکو، لاکي.

(۱) سندارتن حدیث بخاري بهوا ستورغ صحابه یروام عمران بن حسین برفباکیت بواسیر کتان اگو برتان رسول الله صلی الله علیه وسلم بکیمان، حسب همدق سمبهیغ؟

لَقَالَ صَلَّى قَالِمًا فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِدًا فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَعَلَى جَنْبٍ زَادَ النَّاسِي لَئِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ
فَمُسْتَلْبًا لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا.

بجبرمي افتاع جزء 2 موك 6، ارتين: سيدان همدقله انكو سمبهیغ بردیری، ملك جيك انكو تیدق ترداي همدقله سمبهیغ دودق دان جيك انكو تیدق ترداي همدقله سمبهیغ بریارلغ - دالم حدیث نسائي تمبه لاکي - ملك جيك انكو تیدق ترداي همدقله سمبهیغ ترلنتغ. تومن تیدق عبرتكن ستورغ ملیذكن اف یغ اي ترداي

سکیراڻ اي لمه درفد برديرې (تا بوله برديرې) هندقله اي سمبهښ دودق بکيمان چارا يغبوله. دودق سچارا- افتراش لبه بآيک درفد دودق سچارا تورک^(۱)

سکیراڻ اي لمه جوک درفد دودق (تيدق بوله دودق) هندقله اي سمبهښ برباريخ دان جيک لمه درفد برباريخ هندقله اي سمبهښ ترلنتخ دتيغکيکن کفلا درفد بدان دغن دلتق بنتل سفاي اد مغادف قبله دان چارا سمبهښ فاکي اشاره سهاج دغن کفلا فد رکوع دان سجود، دان جاديکن اشاره کفد رکوع کورخ درفد سجود. جيک تيدق بوله جوک هندقله اي سمبهښ فاکي اشاره دغن کلوفق متاڻ کتيک ايت تيدق اد بيذا انتارا اشاره کفد رکوع دغن اشاره کفد سجود دان جيک تيدق بوله جوک واجب دلاکوکن سکل فربواتن دان بچان سمبهښ ددالم هاتيښ. اورثيخ مفرجاکن سمبهښ بکيمان يځ ترسبوت اين تيدق واجب قضاء افيل اي بآيک دري ساکيتښ کلک. فنديقن حکوم واجب سمبهښ اتس سسئورخ ايت تيدق کوکور سلاکي ايغانتښ ماسيه بآيک.

(کتيک) تکبيرة الاحرام^(۲) يعني مغوچف "الله اکبر" (الله يغمها بسر) اتس اورثيخ بوله ميبوت واجب اي ميبوت دمکين دالم بهاس عرب دغن تيدق بوله دتوکر سفرت الرحمن اکبر، اتو الله اعظم اتو اکبر الله دانسباکيښ.

سکیراڻ اد اورثيخ تياد بوله ميبوت دالم بهاس عرب بکيتو ستله اي بلاجر دغن برسغکوه ۲ بولله دترجمهکن دالم اف بهاس

(۱) دودق افتراش ايت فوکلوق دلتکن داتس توميت کاکي کيري يځ دليفتکن. دان دودق تورک ايت فوکلوق اتس لنتي دان هوجن کاکي کيري دمسوقکن دياوه کاکي کاتن.

(۲) سمدانن حديث القسي، صلاوة، اصل فرکانن ابن برمعي اورثيخ تا سيزونه سمبهښ تنافي سوده جانې ساتو کلران کله سنورغ صحابة بونام خلاد بن رافع نبي صلي الله عليه وسلم برسيدا کفدان "يَا قَوْمُ لَقِيَ الْاَبْلَاءُ فَكَبِّرُوا ثُمَّ اقْرَءُوا فَاتَيَسَّرَ مَلَكٌ مِنَ الْقُرْآنِ ثُمَّ ارْتَفَعَ حَتَّى تَطْفَيْنَ رَأْسَهَا ثُمَّ ارْتَفَعَ حَتَّى تَقْبِلَ قَائِمًا ثُمَّ اسْجُدْ حَتَّى تَطْفَيْنَ سَاجِدًا ثُمَّ ارْتَفَعَ حَتَّى تَطْفَيْنَ جَالِسًا ثُمَّ اَقْبَلَ ذَلِكَ فِي صَلَاتِكَ كُلِّهَا." بخاري دان مسلم بجبرمي انواع جز، 2

موله 11. ارتين: افيل انکو هندق سمبهښ هندقله انکو برتکبير کدين باج سبراف يځ بوله اف پشاد نه انکو دري قران (مقصود فاتحه قران اد رواية لادين ميبوت ام القران) کدين روکوع هتک تنف روکوع بتول کدين اکت کلامو هتک تنف برديرې. کدين سجود هتک تنف سجود بتول، کدين اکت پدانو هتک تنف دودق، کدين بوالله بکيتو دالم سمبهښ هر کسوا سکالي.

سکالیفون بوکن بهاسن سنديري. تيدق بوله دگنټي دڻن ذکر
يغلاءين.

دشرطکن مباح تکبيرة الاحرام دان سکل بچان يغلاءين ددالم
سمبهيڅ هندقله ددڻر اوله تليغان سنديري سکل بچان ايت دالم
سواسان يغ تيدق بيسيڅ. مک جيک دسبوتن دڻن فرلاهن فاکي
کومت کاميت بيبير ماچم اورغ بربيسيق نسچاي تيدق عماداي.

واجب دسرتاکن نية دالم تکبيرة الاحرام يايت ايغت دالم هاتي
مغرجاکن سمبهيڅ فرض ظهر اتو سباکيڻ کتيک ميبوت الله اکبر،
بيلا سوده اد ايغت ماچم ايت چوکفله مپرتاکن نية دالم تکبيرة
الاحرام (۱)

(کامفت) مباح فاتحه فد تيف ۲ رکعة ماس برديري (۲) کچوالي
مأموم مسبوق. يغ تا سمفت مباح فاتحه فد رکعة يغ دي ماسوق
کران فاتحن دتغکوغ اوله امام.

بسم الله الرحمن الرحيم ساتو اية درفد فاتحه - تيدق سمفرن
فاتحه دڻن تياد بسم الله الرحمن الرحيم دسييسي مذهب شافعي (۳)

واجب دفليهارا دان دجاک سکل حروف فاتحه ايت دان سکل
تشديدن سموان هندقله دباح دڻن بتول، ساتو حروف فون تا
بوله تيغکل، تا بوله ساله دان تا بوله دتيغکلکن دان دتوکرکن دڻن
حروف يغلاءين.

جائن دسلغ انتارا اية ۲ اتو کلمه ۲ن دڻن بچان يغلاءين سفرت
مغوجف الحمد لله کتيک لفس برسین کچوالي بچان يغ برسغکوت
فاوت دڻن مصلحة سمبهيڅ سفرت ميبوت امين کران بچان امامن

(۱) اينله يقدکناکن همارنه عرفيه (مپرتاکن نية سچارا بياس) چوکف بوات انتوق اورغ عوام. جائن دفنجن ۲کن
بعث لاکي ننټي مياوا کفد وسواس. وسواس ايت ماینن شيطان. (بجیرمي اقتاع ۲ موك ۱۴).

(۲) سندارتن حديث المص، صلاته، دان حديث "لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ" بخاري مسلم. ارتين: تيدق اد
سمبهيڅ باکي اورغيڅ تيدق مباح فاتحه. (بجیرمي اقتاع ۲ موك ۱۶).

(۳) دسييسي سته ۲ مذهب يغلاءين مقيرا بسم الله ايت بوکن ساتو درفد اية فاتحه. ولو ماچم مان سکالیفون دسييسي
مريک مباح فاتحه ايت واجب دان صح سمبهيڅ مريک درايت صح کيت پرامامکن امام مريک، تننڅ بسم الله مريک
تغکوغ. دانلاکي دسييسي مريکنيټ سنة مباح بسم الله الرحمن الرحيم فرلاهن؟ سلوم ميبوت الحمد لله کران
مراعيکن خلاف.

(مپوت امين)، هندقله دباچ دښن برتوروت ۲ جاښن دسلغ دښن ديم
يغ لام ملينكن كران بر نفس.

جيك سئورغ لمه درفد مباچ فاتحه. هندقله اي مځنټيكن دښن
ا۲ يغلآين اتو ذكر ۲ اتو دعاء ۲ يغلآين، شرطن جاښن كورغ
حروفن درفد حروف فاتحه. جيك تا بوله جوك واجبله اي
برديري سهاج فد تيف ۲ ركعة سقدر ماس مباچ فاتحه.

(كليم) ركوع فد تيف ۲ ركعة دښن طمآينه يآيت مپوځكوق دښن
مندوقكن كفلا دان دوا تافق تاښن دلتقن اتس لوتوت.

طمآينه اصل معنا تنغ دان تنف تيدق بر كرق ۲، تيدق
بر كونچ دان تيدق بر ككر. مقصودن دسيني يآيت ديم سلفس بر كرق
دان تنف اځكوت سكير ۲ اد فرځكن انتارا باځون دښن توندوق.

طمآينه اين شرط باكي صح ركوع، اعتدال، سجود دان دودق
انتارا دوا سجود. سكيران تيدق اد طمآينه تيدقله اد فركارا ايت
برارتي سمبهيغ تيدق صح.

كتيك هندق مپوځكوق ايت هندقله قصد ركوع، سكيران
سئورغ مپوځكوق كران هندق سجود تلاوة تيبا ۲ سمفي حد ركوع
تروس دجاديكن ركوع نسچاي تيدق مادي، بهكن واجب اي باځون
سمولا كمدين ركوع.

(كالم) اعتدال دښن طمآينه فدان يآيت باځون كمبالي كفد قيام
سبلوم ركوع دښن قصد اعتدال جاښن قصد لآين اومقام اځكت كفلا
درفد ركوع دښن سبب تركجوت اتو سباكيش كتيك ايت تيدق مادي
بوات اعتدال مالهن هندقله اي بوځكوق سمولا كمدين باځون انتوق
اعتدال.

اعتدال اين ساتو درفد روكن يغ فنديق سقدر سمفت مباچ
دعائن يغترنتو سهاج كچوالي ركعة يغ اخير سمبهيغ صبح انتوق
قنوت دلولسكن فنچ مسان سچوكف قنوت ايت.

(كتوجه) سجود دوا كالي فد تيف ۲ ركعة دښن طمآينه يآيت
برسنوځكيغ ملتقن داهي اتس تمفت سمبهيغ اتو اتس كاين يغ
دفاكيش سفرت ايكور سربن يغ فنچ يغ تيدق بر كرق افيل اي

بر كرق. سكورغ ۲۸ سبهاکين درفد داهي هندقله کنا قد تمفت سجود ايت دغن کسادانث تربوک جاغن برلافيق دغن سسوات، جيک اد لافيق نسچاي تيدق صبح سجود کچوالي کران اد بالوت لوک يځ ساغت سوسه دان سوکر هندق مېوکاڅ کتيک ايت بهارو دلولسکن دغن تياد فايه دېوک دان صبح سجود دغن تياد واجب قضاء سمبهيڅ ملينکن جيک اد نجيس دباوه بالوت ايت نجيس يغتيا دمعافکن کتيک ايت واجب قضاء.

اد فون تافق تاغن دان تافق کاکي تيدق واجب دېوک هان سنة سهاج. تتافي کدوا ۲ لوتوت، کدوا ۲ تافق تاغن دان فروت جاري کاکي واجب دکناکن فد لنتي اتو سجاده، سکيراڅ تيدق دلاکوکن دمکين ايت نسچاي تيدق صبح سجود کران شرط سجود ايت هندقله داتس توجه اثمکوت، دان داهي ايت دتکنکن کتمفت سجود ايکوت برت کفلاڅ سکيزا ۲ کالو اد کافس دسيټو نسچاي کجت اي، منکل فوټکوټڅ لېه تيځکي درفد کفلا دان باهو. سباليقڅ جيک کفلا لېه تيځکي درفد فوټکوټڅ اتو سام تيځکي انتارا کدواڅ نسچاي تيدق صبح سجود ايت.

هندقله سجود ايت دلاکوکن دغن قصد. مک جيک اي ترجاتوه (تغه ۲ سمبهيڅ ترسوټکور) تيبا ۲ بوټکوټڅ ايت هندق دجاديکن سجود نسچاي تيدق عماداي مالهن کناله بځکيت دهولو کمدين بهارو سجود.

سکيراڅ سټورغ ترسجود اتس بنډا يځ تاجم کران کساکيتن هاروس دکيسوت داهيڅ دغن تياد اثمک تتافي جيک دائمک دان داليه سبلوم اد طمأنينه تياد معاف دان جيک سوده اد طمأنينه نسچاي تيدق صبح کران برتمبه سجود جادي تيک کالي.

(کلافن) دودق انتارا دوا سجود دغن طمأنينه فداڅ، جاغن دفنجکن دي (دلاکوکن لام ۲) لېه درفد دعاڅ يغتر معلوم.

سکيراڅ دفنجکن (دودق لام ۲) سهاج قدر سمفت مباح تشهد نسچاي باطل سمبهيڅ. بکيمان فد روکن ۲ يغلأين بکيتو جوک دودق انتارا دوا سجود اين دلاکوکن دغن اد قصد. مک جيک اي

سدغ سجود تيبا ۲ اد اورغ مئگيلش ايفون ائمكت كفلا کران هندق
منيغوق اورغ ايت لفس ايت تروس هندق دجاديکن دودق انتارا دوا
سجود نسچاي تيدق ممداي کنا کمبالي سجود سمولا کمدين بهارو
دودق التوق ايت.

(کسميلن) مباح تشهد اخير دسبوت جوک تحية اخير.
سکورغ ۲۸:-

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ سَلَامٌ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ سَلَامٌ عَلَيْنَا
وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
رَسُولُ اللَّهِ.

(کسفوله) مباح صلوة اتس نبي صلى الله عليه وسلم فد تشهد
اخير. سکورغ ۲۸ یايت:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ اتو اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الرَّسُولِ اتو اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى
النَّبِيِّ ^(۱)

(کسبلس) دودق باکي تشهد اخير، باکي صلوة دان باکي سلام.
يعني دودق کران مباح تشهد اخر. دودق کران مباح صلوة اتس
نبي دان دودق کران مباح السلام عليكم ايت جادي روکن سمبهیغ،
جيك کيت باج دغن کادان تيدق دودق سفرت برديري اتو سمبيل
باغون نسچاي تيدق صبح سمبهیغ کران مئغکلمکن روکن.

(۱) یغ ایلوقن یايت اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ
عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْآلَمِينَ إِنَّكَ خَبِيرٌ بِمَعْنَدٍ. دالم
کتاب بیجوري جز ۱ موك 162 اد منبه فرکتان سيدنا فد محمد دان فد ابراهيم. تنافي ددالم بجيري اقناع
جز ۲ موك 34 قباد مینتوه اتو مباحینک سفای دتمبه فرکتان سيدنا ايت مالهن اد مپوتکن حديث بخاري دانر سلم
دمکين "وَبَارِكْ لَكَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ إِذَا نَعَىٰ صَلَّيْنَا عَلَيْكَ فَقَالَ قَوْلُوا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ
فِي الْآلَمِينَ إِنَّكَ خَبِيرٌ بِمَعْنَدٍ. ارتين: اجر کامي ماچم مان کامي هندق برسلوة اتس توانهپ اقبيل هندق
برسلوة. سبدان: هندقله کامو کات اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت إبراهيم وعلى آل إبراهيم
..... هفک اخيرن.

فد فنداقت ساي ايلوق جاغن دتمبه فرکتان ايت کران مسالو سمبهیغ این مساله عبادة یقترنتو تيدق سیکيا کيت
تمبه ايكوت ایوسى تراوتام اد حديث یغ مفتاکن "صَلُّوا كَمَا وَأَيُّهُمُ أَصْلَىٰ" هندقله کامو سمبهیغ
سبکلمان کامو ليهت اکو سمبهیغ، ساي سافت برستوجو دتمبه جيك برسلوة دلوار سمبهیغ تنافي دالم
عبادة گناله برستندر کلد دليل.

سموا بچان ۲ این دشرطکن ددثر اوله تلیغان سنديري بکیمار
تله دبتاکن فد روکن یغتیک (تکبيرة الاحرام) دثن اد موالاة
(برتوروت ۲) دان دالم بهاس عرب.

(کدوا بلس) مبري سلام یأیت مغوچف سلام یغفرتام.
سکورغ ۲ن السلام علیکم دان یغ ایلوقش (افضلن) السلام علیکم
ورحمة الله، مکروه دتربالیقکن دثن دسبوت علیکم السلام دان تیدق
صح دثن سلام علیکم.

(کتیک بلس) ترتیب، یأیت سلاءین درفد روکن ۲ یغ دتنتوت
دفرבות سرائق سفرت نية دثن تکبيرة الاحرام، فاتحه دثن
برديري دان لاین ۲ ایت مان ۲ یغ دهولو هندقله ددهولوکن مغيکوت
سوسونش.

سنة ۲ سبلوم دان دالم سمبهیغ

36. سبلوم سستورغ ایت ماسوق مغرجاکن سمبهیغ فرض، سام
اد هندق سمبهیغ سستورغ ديري اتو برجماعه لبه دهولو دسنتکن
دوا فرکارا، فرتام یغ. کدوا اقامت ^(۱) دان سمبهیغ یغ بوکن
فرض سفرت سمبهیغ سنة یغ دتنتوت برجماعه جیک هندق دکرجاکن

برجماعه سنة دسرو دثن کات ”الصَّلَاةُ جَامِعَةٌ رَجَمَكُمُ اللَّهُ“، بوله باچ
”الصَّلَاةُ جَامِعَةٌ“، اتو ”الصَّلَاةُ جَامِعَةٌ“، اتو ”الصَّلَاةُ جَامِعَةٌ“ (امفت
وجه).

اد فون سلفس ماسوق مغرجاکن سمبهیغ اد ببراف سنة فول
یأیت تربهاکي کفد دوا بهاکين، فرتام سنة اُبعاَض دان کدوا سنة

(۱) لفظ یغ اتو اذان دان قامت تله ترکئل دسیسی اودغرامی، درایت ساي تیدق تولیس دسیسی،
سندارتن اجماع علماء، فونچان درفد فرمان تومن وَأَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ، سورة مائدة ایه 61. ارتین:
افبیل کامو سرو اورغ کفد سمبهیغ (یغ). دان حدیث بخاری - مسلم إِذَا حُضِرَتِ الصَّلَاةُ فَلْيُؤَذِّنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ
وَالْيُؤَمِّكُمْ أَكْبَرُكُمْ، ارتین افبیل سمبهیغ تله حاضر هندقله یغ سستورغ درفد کامو دان هندقله منجادی امام
سیاف یغ لبه توا درفد کامو. شرط ۲ دان چاوا ۲ بایق مستغه درفدان دلاکوکن یغ ایت اِنکل تله ماسوق وقت
سمبهیغ ملینکن یغ صح بوله نوات دوا کالی، سکائی سبلوم تربیت فجر (دسبوت یغ یغفرنام) دان سکالی لالی
سلفس تربیت فجر (دسبوت یغ یغکدوا). (جیرمی افناع جز 2 موک 42).

هيئات (۱)

37. سنة ابعاض ايت توجه فرکارا:-

(۱) مباح تشهد اول.

(ب) صلوٰۃ اتس نبي صلى الله عليه وسلم کمدين درفدان.

(ت) صلوٰۃ اتس ال (کلوارکاڻ) کمدين درفد تشهد اخير.

(ث) دودقن انتوق کتيک ۲ بچان ايت.

(ج) مباح قنوت فد رکعة يڱکدوا سمبهيڱ صبح دان فد رکعة اخير سمبهيڱ وتر مالم 16 رمضان هڱک اخير بولن.

(چ) صلوٰۃ دان سلام اتس نبي دان اتس ال کمدين درفدان.

(ح) برديري انتوق دوا بحان ايت.

بچان تشهد اول دان صلواتن سام ماچم تشهد اخير سوده لفس دپتاکن فد روکن يڱکسفوله چوما بيدان تيدق اد صلوٰۃ اتس ال فد تشهد اول اين.

بچان قنوت سرت صلواتن دمکين:-

اللَّهُمَّ اهْدِنِي هَدْيَ هَدَيْتَ وَعَافِنِي عَافَيْتَ وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ وَقَبْنِي شَرِّمَا قَضَيْتَ فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يَقْضِي عَلَيْكَ وَإِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ وَلَا يَعْزُّ مَنْ عَادَيْتَ تَبَارَكَ رَبُّنَا وَتَعَالَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا قَضَيْتَ وَأَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ.

(۱) فرکان ابعاض ايت جمع کده بعض معنائ سبهاين، اريت سنة ابعاض ايت ماچم سبهاين درفد روکن سالت فوات دنتوت سفای دکرچاکن جيک دتیکلکن سنة دتپل دثن سجود سهوي.

فرکان هيئات ايت جمع کده هيئة معنائ کرکري، اريت سنة هيئات ايت کرکري يشايک دان يڱ ايلوق دلاکوکن جيک دتیکلکن تيدق دکهندکي اف-۲، چوما کورغ موليق.

جيك سمبهيڻ برجماعه امام سيڪيا (يندب) منوڪر ضمير ۲ ايت
 كفد جمع سفرت:-

اَللّٰهُمَّ اهْدِنَا فِيمَنْ هَدَيْتَ وَعَافِنَا فِيمَنْ عَافَيْتَ وَتَوَلَّنَا فِيمَنْ
 تَوَلَّيْتَ وَبَارِكْ لَنَا فِيمَا اَعْطَيْتَ وَقِنَا شَرَّ مَا قَضَيْتَ.

مولائي دري فانك تقضى هڻڪ اخير تباد اف ۲ فراوباهن ڪران
 يڏمڪين ايت بوڪن دعا هاڻ فوجي ۲ سهاڄ، دباچ دڻن فرلاهن اوله
 امام دان مأموم سڪالي. درايٽ فد واستغفرڪ واتوب اليڪ تيدق
 فايه توڪر كفد جمع. سام جوڪ ماچم ممباچ رب اغفرلي وارحمني
 هڻڪ اخير. ڪتيڪ دودق انتارا دوا سجود تيدق دڪهندڪي دتوڪر
 كفد ضمير جمع اوله امام ڪران اي دان مأموم سام ۲ ممباچ دڻن تيدق
 پاريج سوارا.

38. سنه هيئات ايت بايق دالتاران:-

(۱) مڻڪت تائڻ ماس مولا ۲ برتڪيرة الاحرام دڻن اف چارا
 سڪاليفون اصلڪن دائمڪت دافتله سنٽن. تتافي يڻ ايلوقن تافق تائڻ
 مڻادف قبله برتنٽڻ دڻن باهو دان هوجع جاري برتنٽڻ دڻن
 چوفيڻ تليغا سبله اتس دان ڪدوا ۲ ايو جاري برتنٽڻ دڻن چوفيڻ
 تليغا يڏسبله باوه. ستله هابيس مپبوة اڪبر توروئڪن ڪدوا ۲ تائڻ
 ايت دلتق تافق تائڻ يڻ ڪيري ڪباوه دادا ڪاٽس سڏيڪيت درفد
 فوست برتنٽڻ دڻن جنتوڻ هاتي (ميريف ڪڪيري)، منڪل تافق
 تائڻ سبله ڪانن دڪمڪن داتس تافق تائڻ يڻ ڪيري ايت، دان بوله
 جوڪ دتموڪن فرڪلاڻن اتس فرڪلاڻن تائڻ ڪيري دان جاري ۲
 دڪمڪن فد هوجع لڻن تائڻ ڪيري.

(ب) ممباچ دعاء افتتاح لفس تڪبيرة الاحرام يا ايت:
 اَللّٰهُ اَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا وَجْهَتْ

وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا أَنَا مِنَ
الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
لَأَشْرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ.

(ت) مباح اعوذ بالله من الشيطان الرجيم فد تيف ۲ رکعة نسلوم
مباح بسم الله الرحمن الرحيم انتوق فاتحه.

(ث) مپاریغن سوارا (جهر) کتیک مباح فاتحه دان سوره فد
سمبهیغ صبح. دوا رکعة یغفرتام سمبهیغ مغرب، دوا رکعة یغفرتام
سمبهیغ عشاء، سمبهیغ جمعة، سمبهیغ رای فواس دان حج، سمبهیغ
گرهان بولن، سمبهیغ منتا هوجن، سمبهیغ تراویح دان دوا رکعة
سمبهیغ سنة طواف یغ دلاکوکن وقت مالم اتو وقت صبح.

(ج) مباح دغن سوارا فرلاهن (سر) دتمفت ۲ یغلاءین درفد یغ

ترسبوت فد (ث) ایت یأیت سفرت سمبهیغ ظهر، سمبهیغ عصر،
سنة ۲ مغیریغی وقت، رکعة یغکتیک مغرب، دوا رکعة یغ اخیر باکی
عشاء، سمبهیغ گرهان متھاری دان سمبهیغ ۲ یغلاءین. تنافی سکل
سمبهیغ سنة مطلق یغدربوات فد وقت مالم سنة دباح سچارا
سدرهان انتارا قواة دان فرلاهن.

(چ) مپبوت امین لفس هابیس مباح فاتحه باکی دیری سندیری
دان مپبوت امین برسرت دغن امین یغ دسبوت اوله امام.
(ح) مباح سورة اتو ایه قرآن لفس مباح فاتحه فد دوا رکعة
یغفرتام باکی امام اتو اورغیغ سمبهیغ سئورغ دیری، دان سوره
ایت هندقله مغیکوت سوسونن یغاد ددالم مصحف جائن دتوئمکغ
بالیقکن.

(خ) مغوچف تکبیرة الْاِلْتِقَالَاتْ یغ لیم یأیت تکبیر رکوع،

تکبیر سجود، تکبیر بغکیت درفدان، تکبیر سجود یغکدوا دان تکبیر
بغکیت درفدان کفد قیام.

(د) مغفکت کدوا تائمن ماچم ماس تکبیرة الاحرام افبیل هندق

ركوع دان افبيل بڭكيت كغد اعتدال سرلتنق دڭن ائمكت كفلا دان
تتكلك بڭكيت كغد قيام دري تشهد اول.

(ذ) مباح سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ كتيك مڭعكت كفلا درفد ركوع دان
مباح رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ افبيل سوده برديري بتول.

(ر) مباح سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَيَحْمَدُهُ سكورغ ۲ ن سكالې. يځ
ايلوق تيك كالې، يځ لبه ايلوق لاكي جيڪ سمبهيځ سنورغ ديري
دباح سمفي سبلس كالې اتو امام دتمفت يځ مامومځ ترحد دان مريك
برستوجو باچ لبه درفد تيك دڭن گنجيل ۲ سمرت ليم كالې، توجه
كالې، سمبلن كالې دان سبلس كالې، ايلوق دباح لبه تنافي جائن
لبه درفد سبلس كالې.

(ز) مباح سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَيَحْمَدُهُ تتكل دالم سجود سكورغ ۲ ن
سكالې، يځ ايلوق تيك كالې، يځ لبه ايلوق لاكي سمفي سبلس كالې
سام ماچم بچان دالم ركوع ايت تادي. (بيجوري ۱ موک ۱۷۷).
(س) ملتقن دوا تافق تائن داتس كدوا فها تتكل دودق مباح
تشهد اول دان تشهد اخير دسماكن هوجځ جاري دڭن كفلا لوتوت.
جاري ۲ تائن كيري بياركن لوروس دان جاري ۲ تائن كانن
دكڭمكن كچوالي جاري تلونجوق دلوروسكن دان دائمكت كتيك
مپبوت الا الله. مكروه دكرق ۲ كن تلونجوق ايت.
(ش) مباح دعاء لفس هابيس درفد تشهد اخير يآيت:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا
أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ
وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ.

(ص) دودق افتراش فد تشهد اول، فد دودق انتارا دوا سجود
دان دودق استراحه دان دودق تورك فد تشهد اخير.
(ض) مبري سلام يځكدوا سرت برفاليسځ ككانن ماس مبري
سلام يغفرتام دان برفاليسځ ككيري ماس مبري سلام يځكدوا.

فرکارا یغ تیدق سام انتارا لاکي ۲ دان فرمفوان دالم سمبهيغ

(39) سکل روکن، شرط ۲ دان لاءين ۲ فرکارا دالم سمبهيغ کباپکنش سام معنای لاکي ۲ دان فرمفوان کچوالي ببراف مسأله یغ تیدق سام انتارا کدوان یأیت:-

(۱) باکي اورغ لاکي ۲ سنة مرثکککن دوا سیکوډ دري دوا روسوقډ دان مرثکککن فروتډ درفد دوا فهان فد رکوع دان سجدو. منکل اورغ فرمفوان تیدق سنة برروات دمکين بهکن مريک سنة مرافتکن کدوا سیکوډ دغن روسوقډ دان فروتډ دغن دوا فهان.

(ب) عورة لاکي ۲ انتارا فوست دان لوتوت دان عورة فرمفوان سلوروه بدائډ کچوالي موک دان دوا تافق تائډډ لوار دان دالم.

(ت) اورغ لاکي ۲ یغ سدغ سمبهيغ جيک نمفق اتو مځتھوي سسوات فرکارا برلاکو سام اد یغ هاروس سمرت اورغ منتا ايدين هندق ماسوق کدالم رومه، اتو یغ سنة سمرت مځيتکن امامډ یغ ترلوف، اتو یغ واجب سمرت مځيتکن اورغ بوت هندق جاتوه کدالم بهيا اتو یغ حرام سمرت مځيتکن اورغ ظاليم هندق مېونه اورغ اتو یغ مکروه سمرت مځيتکن اورغ ممدغ بندا یغ مکروه دفندغ هندقله اي مځيتکن ايت دغن مځوچف ”سبحان الله“ دغن قصد ذکر تيف ۲ کالي اي مېبوت دمکين ايت سفاي تیدق باطل سمبهيغډ اتو قصد ذکر سرت قصد مېريتاهو تا مغاف تنافي کالو قصد مېريتاهو سهاج دغن تياد قصد ذکر، اتو سبوت سهاج دغن تياد قصد اف ۲ نسچاي باطل سمبهيغډ.

منکل اورغ فرمفوان جيک برلاکو سسوات ايت دهذاډډډ هندقله اي منفوق تافق تائډ کائډ کائډس بلاکډ تافق تائډ کيرين دغن توجوان مځيتکن تیدق تجوان لاءين.

فمباطل سمبهیغ

40. تیف ۲ اورغ یغ سمبهیغ بوله باطل سمبهیغش افبیل برلاکو اتسش ساله سوات درفد سبلس فرکارا یغبرایکوت:—

(فرتام) برچاکف اتو برکات ۲ دثن سغهاج فد حال دکتھوی، بهوا برچاکف دالم سمبهیغ ایت حرام. سکالیفون کات ۲ن ایت تیدق ممبری فهم اف ۲ اتو ساتو حروف یغ ممبری فهم سمرت ”ق“ معنائ جاگ اتو کاول.

دمکین جوا بردهم اتو منائیس اتو مخرغ اتو مغمبوس نفس دثن مولوت اتو هیندوغ سکیرا ۲ اد بر بوی سقدر دوا حروف باطل سمبهیغش، ملینکن باکی اورغیغ بر فپاکیه تیاداله باطل سمبهیغش.

اد فون جیک برچاکف ایت دثن تیدق سغهاج اومقام ترلنچر لیدهن اتو ای تاهاوکن حکوم حرام برچاکف اتو ترلوف اکن دیرین دالم سمبهیغ جیک فرچاکفن ایت سدیکیه یعنی تیدق لبه درفد انم فرکتان تیاداله باطل سمبهیغش تتافی جیک باقی نسجای باطل جوک.

(کدوا) ملاکوکن فربواتن یغ باقی برتوروت ۲، سمرت ملئکه تیگ لئکه برتوروت ۲، سام اد سغهاج اتو ترلوف باطلله سمبهیغش. تتافی جیک فربواتن ایت سدیکیه تیدق دثن تجوان برماين ۲ تیاداله باطل.

فربواتن یغ باقی ایت سام اد دری ساتو ائکوت اتو دری بریلغ ائکوت سمرت کرق کفلا دان دوا تائن سکالی، دمکین جوا ملومفت یغ قوات سام ماچه فربواتن یغ باقی.

مقصود مکر کن ائکوت دسینی ایاله ائکوت یغ برت سمرت تائن دان کاکي. اد فون ائکوت یغ ریغن سمرت مکر فکن جاری ۲، لیده، کلوفق مات، بییر مولوت دان ذکر ولو فون ببراف کالی دکر فکن برتوروت ۲ تیاد باطل سمبهیغش کران یایت سروف ماچه فربواتن یغ سدیکیه.

دعافکن فربواتن یخ بایق دالم سمبھیغ شدة الخوف دان
سمبھیغ سنه دالم فرجلانن دأتس بلاکخ اونتا، بلاکخ کودا، دالم
کریتا اتو دالم کفلتریغ اتو سباکیش.

(کتیک) برحدث بسر سمرت ترفنچوت مانی اتو برحدث کچیل
سمرت ترکنتوت مک باطل سمبھیغ دغن سبب ایت. سکالیفون
اورغ ایت سمبھیغ دغن سبب تیاد ایر، تیاد تانه یغدسبوت فاقد
الطهورین یأیت اورغیغ سمبھیغ کران معمرمتکن وقت، باطل دغن
سبب برحدث فد حال سمبھیغش ایت واجب قضاء. دمکین جوا اورغیغ
سنتیاسن برحدث سمرت اورغ بیسیر باطل سمبھیغش بیلا داتخ حدث
یغلاءین درفد حدثن یغاد فد حال ای سدغ سمبھیغ.

(کامفت) کنا نجیس یخ تیاد دعافکن فد بدائن اتو فکاینش اتو
دالم لوبغ هیدوئش اتو دالم مولوتش اتو دالم تلیغان اتو دالم
متان کران سوأل نجیس این برت، درایت واجب دباسوه سکالیفون
دالم لوبغ هیدوئ دان ساومفمان.

جیک جاتوه نجیس یخ کریغ اتس انکوتان اتو کاینش ایفون
کبسکن چفت ۲ سبلوم لالو ماس طمانینه تیاداله باطل سمبھیغش.
اتو جیک نجیس ایت باسه جاتوه اتس سوئگو، اتو سربن تروس ای
چمفقن سوئگو، اتو سربن ایت چفت ۲ سبلوم لالو ماس طمانینه فون
تیاد باطل سمبھیغش.

(کلیم) تربوک عورة یخ ترمعلوم ددالم سمبھیغ. تنافی جیک
تربوک دغن سبب دتیوف انمین دان دتوتفن سکرا سبلوم لالو ماس
سکورغ ۲ طمانینه نسچای تیاد باطل سمبھیغش سلاکی کادان ایت
تیاد براولخ ۲ دان تیاد برتوروت. سبالیقش جیک اد دمکین ایت دان
مساوا کفد کرق یخ بایق باطل جوک سمبھیغش.

اد فون جیک دبوک دغن شهج اتو دبوک اوله بناتخ سمرت
موپیت اتو اوله کانق ۲ یخ بلوم ممیز نسچای باطل سمبھیغش
سکالیفون دتوتف بالیق دغن سکرا، اتو دبوک دغن ترسالة دان
تیا دتوتف دغن سکرا سام جوک حکومش.

(کانم) براوبه نية سفرت نية کلوار درفد سمبهیغ. اتو بربله ۲
 هندق کلوار اتو تیدق، اتو دگنتوځ هندق کلوار دڅن سسوات
 سبب، سکالیفون سبب ایت بلوم اد مثال سفرت سئورځ سمبهیغ
 ترايغت ددالم هاتیش جیک تیلیفون برپويي اکو اکن برهنتي
 سمبهیغ دسیتو اي مځکتوتوځکن کلوار سمبهیغ دڅن بويي تیلیفون.
 باطل سمبهیغ دري مولا ترايغت دالم هاتیش بکیتو دان کنا سمبهیغ
 سمولا تنفا ايغت اف ۲.

دمکین جوا باطل سمبهیغ جیک نية هندق توکر سمبهیغ یغاد
 سفرت ظهر دڅن سڅاچ هندق دجادیکن عصر فد حال اي تاهو
 دمکین ایت تیدق دلولسکن، کچوالي جیک سمبهیغ فرض هندق
 دتوکرکن کفد سته مطلق دڅن سبب هندق سمبهیغ برجماعه یغ اکن
 ددیریکن دهدافنځ. ایفون فوتغ جادیکن دوا رکعة کمدين مبري
 سلام، یغدمکین ایت تیدق باطل سمبهیغ مالهن اینله یغ باکوس
 باکین سکیرا ۲ وقت ماسیه لافغ لاکي.

(کنوجه) برفالیغ درفد قبله دڅن دادا ککيري اتو ککانن
 سکالیفون دڅن سبب درمفوه اتو دتولق اورځ سکالیفون دڅن سکرا
 اي کمبالي مبتولکن، حکوم باطل جوک کران جارځ ۲ برلاکو کادان
 سماچم ایت ددالم سمبهیغ.

کچوالي جیک برفالیغ دڅن سبب جاهیل اتو ترلوف دان کمبالي
 مبتولکن دڅن سکرا کتیک ایت تیاد باطل سمبهیغ.

(کدلافن) ماکن سام اد بايق اتو سديکیت ترماسوق دالم کات
 ماکن یغ سديکیت ایت مکانن دچله ۲ کیکي سفرت سبوتیر بیجن
 اتو سبیجي کولا فاسیر دکیکیت اتو دپوپوت کمدين دتلن مک باطل
 سمبهیغ دڅن سبب ایت دمکین جوا منلن کاهق ملینکن کران جاهیل
 اکن حرامن ۱ ترلوف.

(کسمیلن) مینوم سام اد بايق اتو سديکیت ملینکن جاهیل اتو
 ترلوف.

(کسفوله) ترتاوا دڅن بويي یغبوله مغلوارکن سوارا مغندوځي
 دوا حروف اتو ساتو حروف یغبوله مبري فهم، ملینکن تردوروځ

کتاوا سديکيت یغ تا دافت دایلق دان تا بوله دتاهن ۲ مک تباداله باطل سمبهیغش.

(کسبلس) مرتد بارغ دجاوهکن الله، سام اد دثن فرکتان ماچم دکتان توهن ایت ساله ساتو درفد تیک اتو فرپواتن سفرت مېمبه برهالا. اتو دثن برعزم سفرت اي برچیتا ۲ بیسوق هندق ماسوق کریستیان.

اد لاکي ببراف فرکارا یغ مباطلکن سمبهیغ سفرت منجغن روکن یغ فندیق دثن سغهاج سفرت اعتدال دان دودق اتارا دوا سجد، مأموم کتیغکالن درفد امامن سمفي هابیس دوا روکن اتو مندهولوي امام دثن دوا روکن دثن تیاد عذور.

سجود سَهَوِيّ

41. معنا سجود ایت معلوم، دان معنا سَهو ایت لوف، افبیل دتمبه 'ي' برپوي سَهويّ معنائ لو فان جادي معنائ سجود لوفان.

بیاسن اورغ سمبهیغ میمخ تا هندق منیغکلکن روکن اتو سنه ابعاض دثن سغهاج تنافي سباکي مانسي ترکا دغ ۲ اي ترلوف، بیلا سوده ترلوف کناله اد فنمفلن، مان یغبوله دتمفل یأیت سجود سهوي یأیت نام منوروت کبیاسان یعنی بیاسن سجود سهوي ایت کران لوف، تنافي اد جوک سجود سهوي تنفا لوف.

فرکارا ۲ یغبوله برلاکو کنا تیغکل ایت تیک ماچم:—

فرتام — روکن ۲.

کدوا — سنه ابعاض.

کتیک — سنه هیئات.

مک روکن ایت جیک تر تیغکل دثن لوف تیدق بوله (تیدق صح) دکنتي دثن سجود سهوي مالهن جیک ترايغت سدغ اي ماسیه دالم سمبهیغ واجب اي مموات اف یغ تر تیغکل ایت سگرا دان لغا سکل فرپواتن یغبرلاکو کمدين درفدان دان دري سیتو سمبوغ سمبهیغ هتک تمت رکعة سمبهیغش کمدين سنه سجود سهوي سبلوم سلام کران اد برتمبه فرپواتن.

جيك اي ترايشت سسوده مجري سلام دان ماس ماسيه بلوم لام (كيرا ۲ بارو سسته مينيت)^(۱) هندقله اي برديري مغادف قبله سمولا ماسوق باليق سمبهيغ سراي مغرجاكن اف يغ تريغكل دان تروسكن مفربوات اف يغ باقي هغك تمت كمدين سنة سجود سهوي. اد فون جيك سوده لام ماس بهارو ترايشت اتو سوده ترفيجق نجيس اومفمان تيدقله دلولسكن اي ميمبوغ سمبهيغ ايت مالهن كنا سمبهيغ سمولا.

منكل سنة ابعاظ افبيل دتيغكلكن سام اد دغن سعاچ اتو ترلوف سنة دتمفل دغن سجود سهوي.

دمكين جوا جيك شك اد منيغكلكن سفرت شك اداكه اي سوده باچ تشهد اول اتو تيدق اتو اداكه اي سوده باچ قنوت اتو تيدق نسچاي سنة سجود سهوي. (۲)

سكيران اي لوفاك ن تشهد اول تروس بائون سسوده برديري بارو ترايشت تيدق هاروس اي برباليق دودق گران هندق مباح تشهد اول ايت مالهن سنة سجود سهوي سهاچ، جيك اي برباليق نسچاي باطل سمبهيغ. تنافي جيك ترايشت تغه بگيت سبلوم برديري (بلوم مغرجاكن روكن) سنة اي دودق باليق مباح تشهد ايت، تنتغ سجود سهوي اد هوراي ن يايت جيك سوده سمفي همفير توجه فوله ليم فرسين دكت برديري سنة سجود سهوي دان جيك بهارو همفير ليم فوله فرسين تيدق سنة سجود سهوي، دمكين جوا دقياسكن فد مساله لوف مباح قنوت، سام ماچم لوف فد تشهد اول ايت.

(۱) انگاران ماس سسته مينيت اين دهم دودق حديث ذوالايدین، کلران شروع صحابة زمان يقسبر الخرباق. جريتان فد سوات ماس نبي صلى الله عليه وسلم مدغ سمبهيغ شهر (برجساعه) بهارو دافت دوا ركة تروس برهنتي دان بگندا لوكي كني ديندغ مسجد برسندر كند سياتغ كاچو دكت ستر ماچم هندق ماره روان. كتيك ايت ذواليدین فون برتان دغن كنان اداكه سمبهيغ اين سوده دقصر كن (دليندقكن) يا رسول الله اتو توانهمپ سوده ترلوف؟ سندان كند ذواليدین سموان تيدق اد. جواب ذواليدین: مالهن ستهن اد. نبي فون برغالغ كند صحابة يلاين سراي برسيدا: اداكه بنر الف يغ دكتاكن اوله ذواليدین اين؟ سمبه صحابة ۲: اي. بگندا فون ترايشت اكن حال ايت، تروس اي برديري مغادف قبله ميمبوغ سمبهيغ يغ باقي دوا ركة ايت دان سجود سهوي لفس ايت مجري سلام.

(۲) مكن جواجيك دتيغكلكن سسته، ن سفرت سسته قنوت بقر سبوت دهرلوات باجوري جز امون ۱۶۹.

جيك سستورغ شكنن بيلائن ركعة اداكه تيك اتو امفت، حكومث
امبيل يڅ يقين يآيت تيك دان تمبه ساتو ركعة لاكي كمدين سنة
سجود سهوي، دمكين جوا فد بيلائن ركعة يغلآين امبيل يڅ يقين.

سجود سهوي ايت اiale دوا سجود سهاج سكاليفون بايق فركارا
يڅ دلوفاكڼ، تمفتڅ سبلوم ممبري سلام، دان سبلوم هندق مفرجاكنڅ
هندقله اد نية سجود سهوي لبه دهولو، جيك تيا د نية نسچاي باطل
سمبهيتڅ.

دالم ماس سجود ايت سنة دباچ "سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنَامُ وَلَا يَسْهُو"
دان دالم ماس دودق انتارا دوا سجود باچ دعاء دودق انتارا دوا
سجود يڅ بياس يآيت رب اغفرلي وارحمني هڅك اخيرڅ.

اد فون سنة هيئات جيك دتيفكلكن تيدق دتنتوت داوئڅ باليق
دان تيدق دتنتوت دتمفل دئمن سجود سهوي.

سمبهيتڅ سنة

42. سلاين درفد سمبهيتڅ فرض يڅ ليم، دالم اسلام اد لاكي
ببراف سمبهيتڅ يڅ دسبوت سمبهيتڅ سنة بوات تمباهن اتس
فرض ايت، كران سبأيك ۲ عبادة بدان سلفس ايمان اiale سمبهيتڅ،
ترسبوت ددالم حديث بخاري دان مسلم:

اَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ فَقَالَ الصَّلَاةُ لَوْ قُتِلَ

ارتيتڅ: اورغ برتآن كقد رسول الله صلى الله عليه وسلم، افكه
عمل يغلبه افضل؟ سبدان: سمبهيتڅ ددالم وقتون.

جادي كالو سوده فرض سمبهيتڅ لبه افضل درفد فرض ۲ يغلآين
تا دافتيا د سنة ۲ن لبه افضل درفد سنة ۲ يغلآين.

کات ستغه علماء فواس لبه افضل کران حدیث: .
 كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ.

ارتیښ: سموا عمل اتق ادم انتوقن ملینکن فواس، مک ای انتوق
 اکو دان اکوله یڅ مبالسن.

ولو ماچم مان فون کدوا ۲ سمبھیڅ دان فواس اد باپق کلبیهنښ
 جائنله لفسکن ماس برللو دغن تیاد دربوت فلواغ یڅ سائت بایک
 این انتوق مندکتن دیری کفد الله سبحانه وتعالی.

اداله سمبھیڅ ایت تربهاکي کفد دوا بهاکین:—
 بهاکین فرتام: سمبھیڅ سنة یغتیاد سنة دکر جاکن دغن برجماعه.
 بهاکین کدوا: سمبھیڅ سنة یڅ دسنتکن برجماعه.
 ترماسوق دالم بهاکین یغفرتام سمبھیڅ سنة یڅ معیریڅي
سمبھیڅ فرض یڅ لیم، یأیت دسبوت سنة رواتب.

کمدین سنة رواتب این تربهاکي کفد یڅ موء کد دان یغتیاد موء کد:—

یڅ موء کدښ

دوا رکعة دهولو درفد صبح	(تیدق اد بعدیه)
دوا رکعة دهولو درفد ظهر	دسبوت قبلیه
دوا رکعة کمدین درفد ظهر	دسبوت بعدیه
دوا رکعة کمدین درفد مغرب	دسبوت بعدیه
دوا رکعة کمدین درفد عشاء	دسبوت بعدیه
بیراف رکعة سنة وتر	سلفس سمبھیڅ عشاء

یغتیاد موء کدښ

دوا رکعة دهولو درفد ظهر	(تمبه دوا رکعة لاکي اتس دوا یغاد جادي امفت)
دوا رکعة کمدین درفد ظهر	(تمبه دوا رکعة لاکي اتس دوا یغاد جادي امفت)
امفت رکعة دهولو درفد عصر	(تیدق اد بعدیه)
دوا رکعة دهولو درفد مغرب	دسبوت قبلیه خفیفه (یڅ ریغن)
دوا رکعة دهولو درفد عشاء	دسبوت قبلیه

سنة رواتب فد مريك یغ حاضیر سمبھیغ جمعة سام ماچم
رواتب سمبھیغ ظهر.

سکل سنة رواتب یغاد قبلیه دان بعدیه واجب دنتوکن قبلیه اتو
بعدیھن سفرت:

أُصَلِّي سُنَّةَ الظُّهْرِ رَكَعَتَيْنِ قَبْلِيَّةَ اللَّهِ تَعَالَى.

ارتیښ: سهاج اكو سمبھیغ سنة ظهر دوا ركعة قبلیه کران الله
تعالی الله اكبر، دان اصلي سنة الظهر ركعتین بعدیه الله تعالی. ارتیښ:
سهاج اكو سمبھیغ سنة ظهر دوا ركعة بعدیه کران الله تعالی، الله
اكبر. دڅن این قیاسكنله فد سمبھیغ یغلااین.

سنة رواتب یغتیاد بعدیه تیدق واجب دنتوکن قبلیه اتو بعدیه
سفرت:

أُصَلِّي سُنَّةَ الصُّبْحِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیښ: سهاج اكو سمبھیغ سنة صبح دوا ركعة کران الله تعالی
الله اكبر.

دڅن این قیاسكنله سمبھیغ سنة دهولو درفد عصر.
چارا مخرجاكڼ سمبھیغ سنة رواتب این، یغ ایلوقڼ ایاله دوا
ركعة ساتو تكبیر دان ساتو سلام. ركعة یغفرتام باچ فاتحه دان
قل یا ایها الكافرون دان ركعة یغكدوا باچ فاتحه دان قل هو الله احد.
بوله جو ك دچنتومكن سكالي سنة یغ موءكد دڅن یغتیاد موءكد
امفت ركعة دڅن ساتو تكبیر دان ساتو سلام دان دڅن ساتو تشهد
اتو دوا تشهد. لفظڼ دمكین:

أُصَلِّي سُنَّةَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ قَبْلِيَّةَ اللَّهِ تَعَالَى.

ارتیښ: سهاج اكو سمبھیغ سنة ظهر امفت ركعة قبلیه کران
الله تعالی، الله اكبر. ركعة یغفرتام باچ فاتحه دان قل یا ایها

الکافرون. دان رکعة يثکدوا باچ فاتحه دان قل هو الله احد، فد رکعة يثکدوا جيک برکهندق بوليله دودق مباح تشهد (ماچم تشهد اول)، دان جيک تيدق برکهندق تروس بائون انتوق رکعة يثکتیک باچ فاتحه جيک برکهندق بوليله باچ سوره قل اعوذ برب الفلق کمدین سجود کمدین بائون انتوق رکعة يثکأمفت باچ فاتحه جيک برکهندق بوليله باچ سوره اعوذ برب الناس کمدین سجود سرت تشهد اخير دان سلام، جيک تباد برکهندق مباح سوره فد رکعة يثکتیک دان يثکأمفت فون بوله جوک تيغکل فاتحه سهاج سمرت سمبيغ ظهر.

دمکين جوا فد سنة بعديهن دلاکوکن سمرت قبلين، لفظن:

أُصَلِّيَ سُنَّةَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ بَعْدِيَّةَ اللَّهِ تَعَالَى.

ارتين: سهاج اكو سمبيغ سنة ظهر امفت رکعة بعديه کران الله تعالى، الله اکبر. لفس ايت کرجاکنله کأمفت ۲ رکعة ايت سام ماچم سنة قبله تادي.

بوله جوک کأمفت ۲ رکعة قبله ايت دچنتومکن دغن کأمفت ۲ بعديه جادي لافن رکعة دلاکوکن سلفس مخرجاکن سمبيغ فرض، دغن ساتو تکبير دان ساتو سلام لفظن:

أُصَلِّيَ سُنَّةَ الظُّهْرِ ثَمَانِ رَكَعَاتٍ دَالْقَبْلِيَّةِ الْبَعْدِيَّةِ اللَّهِ تَعَالَى.

ارتين: سهاج اكو سمبيغ سنة ظهر لافن رکعة قبله بعديه کران الله تعالى، الله اکبر.

لفس تکبير باچ فاتحه دان سبارغ سوره، رکوع دان سجود بوات بکيتو تروس سهکک هابيس لافن رکعة سلفس تشهد تروس سلام. (ليهت بيجوري جزء ۱ موک ۱۳۷).

سنة وتر

يغلبه موءكد سكالې درفد سمبهيڅ سنة رواتب اين اياه
سمبهيڅ سنة وتر سكورغ ۲۸ ساتو ركعة، تنافي يڅ سيكيان جاتن
دكرجاكن ساتو ركعة كران مېلاهي يڅ اوتام، جادي سكورغ ۲ يڅ
ايلوقن اياه تيك ركعة مولا ۲ بوات دوا ركعة، لفظن:

أَصَلَّى سُنَّةَ الْوُتْرِ رَكَعَتَيْنِ اللَّهُ تَعَالَى

ارتين: سهاج اكو سمبهيڅ سنة وتر دوا ركعة كران الله تعالى،
الله اكبر. لفس تكبير باچ فاتحه دان سوره سبح اتو قل يا ايها
الكافرون، كمدين فد ركعة يثكدوا باچ فاتحه دان سوره قل يا ايها
الكافرون اتو قل هو الله احد، لفس ركوع سجود دان تشهد معوجف
سلام.

كمدين بائون بوات ساتو ركعة لاكي، لفظن:

أَصَلَّى سُنَّةَ الْوُتْرِ رَكَعَةً اللَّهُ تَعَالَى

ارتين: سهاج اكو سمبهيڅ سنة وتر ساتو ركعة كران الله
تعالى، الله اكبر.

باچ فاتحه دان سبارغ سوره، ستغه ۲ كتاب معشوركن لفس فاتحه
ايت باچ سوره قل هو الله احد، قل اعوذ برب الفلق دان قل اعوذ
برب الناس ستله ايت ركوع، سجود، تشهد دان سلام.

يڅ لبه ايلوق لاكي دبوات ليم ركعة اتو توجه ركعة اتو سمبيلن
ركعة سهغك سبلس ركعة سهاج (مان يڅ بايق ايتوله يغلبه ايلوق)
جيك دكرجاكن لبه درفد سبلس تيدق صح.

دانلاكي دكرجاكن وتر اين برچراي ركعة يڅ اخير درفد يڅ
دهولون لبه بايك درفد برهوبغ دغنث سكالې كوس.

دربوات دوا دوا ركعة ساتو تكبير دان ساتو سلام لبه بايك
درفد دبروات سفوله ركعة تروس ساتو تكبير دان ساتو سلام
كمدين ساتو ركعة ساتو تكبير دان ساتو سلام برسنديري.

وقت سمبهيځ وټر اين اياله انتارا سمبهيځ عشاء (لفس سمبهيځ عشاء) هڅك نأيك فجر. مك جيڪ دكرجاكن سبلوم سمبهيځ عشاء سكاليفون سوده ماسوق وقت عشاء تيدق صبح سمبهيځ.

تيدق سنه برجماعه سمبهيځ وټر يڻ دكرجاكن تيف ۲ مالم تنافي سنه دكرجاكن برجماعه وټر فد تيف ۲ مالم رمضان دان تمبه دعا سنه ضحي قنوت فد 16 رمضان هڅك اخير بولن.

سنه ضحي اين اياله سمبهيځ سنه سلفس نأيك متهاري اٽكارن توجه كاكي دري كاكي لائيت فد فنداٺن مات، برڪالڻ سهڻڪ ترڪلينچير متهاري. سكورغ ۲۸ دوا رڪعه، لفظن:

أُصَلِّيْ سُنَّةَ الضَّحَى رَكَعَتَيْنِ لِلّٰهِ تَعَالَى.

ارتين: سهاج اكو سمبهيځ سنه ضحي دوا رڪعه ڪران الله تعالى، الله اڪبر.

رڪعه يڻفرتام باچ فاتحه دان قل يا دان رڪعه يڻكدوا باچ فاتحه دان قل هو الله احد ستروسن سلام.

سبايق ۲ سنه ضحي اين اياله لافن رڪعه دكرجاكن دوا دوا رڪعه ساتو تكبير دان ساتو سلام لبه ايلوق درفد لافن رڪعه تروس ساتو تكبير دان ساتو سلام.

تحية المسجد

افيل سسٽورغ ماسوق مسجد اتو تمفت ۲ يڻ دوقفڪن اتوق سمبهيځ سفرت سوراو، دسنتڪن باڪيڻ سمبهيځ يڻدنماڪن سمبهيځ سنه تحية المسجد، ^(۱) سبلوم اي دودق ددالمن. لفظن:

(۱) تحية ايت مٿان مشهورڪن دان ميسرڪن، دان مسجد ايت مقصود رب المسجد توهن مسجد، بوڪن بالئون ايت يڻسرماني دان ديسرڪن. جادي توجوان ملاڪوڪن عبادت دالم بالئون ايت ڪران مشرمة دان ميسرڪن الله سبحانه وتعالى.

سڪيران سٽورغ ايت (قصد) سنه سمبهيځ اتوق بالئون ايت نسجاي تيدق صبح سمبهيځ ڪران بالئون ايت دري سڪي بالئون تيدق بوله دويتڪن عبادت ڪفدان نه شرع. سڪيران اي قصد بالئون ايت ترحق مندافت عبادت فندغ دري سڪي تاتن تفت يڻ سوجي نسجاي جادي ڪافر. بچيري جز. 1، 343.

أُصَلِّي سُنَّةَ تَحِيَّةِ الْمَسْجِدِ رَكْعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیښ: سهاج اكو سمبهيڅ سنة تحية مسجد دوا ركعة کران
الله تعالى، الله اكبر.

ركعة يغفر تام باچ فاتحه دان قل يا، ركعة يثكدوا باچ فاتحه دان
قل هو الله سترو سټ سلام.

سمبهيڅ سنة تحية مسجد اين بوله ماسوق دالم سمبهيڅ يغلانين
سام اد سمبهيڅ فرض اتو سنة (دافت فضيلتن) سام اد دنيتكن
ماسوقن اتو تيدق چوما جائن دانفيكن. جيڪ دانفيكن تيدقله دافت
فضيلة تحية المسجد. سڱوهفون دمكين تباد دنتوت سمبهيڅ تحية
لاكي.

سنة مسافر

دوا ركعة سنة مسافر يعني سمبهيڅ سنة کران هندق فركي
كتمفت لائين اتو نكري لائين، ماچم دري جوهر بهارو هندق
فركي كباتو فهت ايت مسافر نماڻ دمكين جوا هندق فركي ككوت
تيغكي (۱) دكت هندق برتولق سنة سمبهيڅ. لفظن:

أُصَلِّي سُنَّةَ السَّفَرِ رَكْعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیښ: سهاج اكو سمبهيڅ سنة فرجلانن دوا ركعة کران الله
تعالى، الله اكبر.

ركعة فرتام باچ فاتحه دان قل يا دان ركعة يثكدوا باچ فاتحه دان
قل هو الله سترو سټ سلام.

سنة احرام

تيف ۲ باكل حج بيلا هندق برنية احرام سام اد احرام حج
اتو احرام عمره سبلوم اي برنية دسنتكن اي سمبهيڅ لبه دهولو
دوا ركعة نماڻ سمبهيڅ سنة احرام، لفظن:

(۱) توجوان ساي مبادوا مثال اين اياله کران هندق مشيلقن سټلڪ سټه ۲ اورغ يهوا سمبهيڅ سنة مسافر اين کران
هندق كيكه مفرجاكن حج سهاج. دان مقصود مسافر دسيني سام اد چاوه. دوا مرحله اتو تا سمني دوا مرحله.

أَصْلَى سُنَّةَ الْإِحْرَامِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیښ: سهاج اكو سمبهيڅ سنة احرام دوا ركعة كران الله تعالى،
الله اكبر. (۱)

سنة استخاره

باكي اورغيڅ منتا فرتنجوق فيليهن ساتو درفد دوا حال يثمان
لبه بايك باكيڅ سنة سمبهيڅ دوا ركعة يثدناكن سمبهيڅ سنة
استخاره لفظښ:

أَصْلَى سُنَّةَ الْإِسْتِخَارَةِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى

ارتیښ: سهاج اكو سمبهيڅ سنة استخاره دوا ركعة كران الله
تعالى، الله اكبر.

سنة حاجة

بارئسياف اد برحاجة سسوات فركارا يشبايك انتوق ديريش اتو
انتوق اورغ لايڼ دستكن اي سمبهيڅ دوا ركعة ډنماكن سمبهيڅ
سنة حاجة (بياسښ اورغ سبوت سمبهيڅ حاجة)، لفظښ:

أَصْلَى سُنَّةَ الْحَاجَةِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى

ارتیښ: سهاج اكو سمبهيڅ حاجة دوا ركعة كران الله تعالى،
الله اكبر.

(۱) دد ماس سكارغ باكل ۲ حج اتو ياكل عمره فركي كمكه دښ كلفترېڅ سهاج. باكي مريك بغ هندق كمكه دهولو
كمدين بهارو كمدينه فيق نفوروس جماعه مريښهن مريك برنية احرام حج اتو عمره دالم كلفترېڅ ساتو جم
سبلوم توروڼ كچده. دالم كلفترېڅ سوكر هندق مندي سنة احرام دان سمبهيڅ سنة احرام دد حال كدواڼ
سنة. درايت ساي سوك مشوركن مريك سبلوم نايك كلفترېڅ مندي سنة احرام دهولو دروهڼ اتو رومه
تومانيښ كمدين سمبهيڅ سنة احرام نفس ايت بهارو فركي نايك كلفترېڅ، تنښ فكاڼ بوله فاكي فكاڼ بياس،
نښي بيلا دكت هندق نية كناله ساليڼ فاكي كاين نفس، دان جيك هندق فاكي كاين نفس تروس دري رومه
فون بوله جوڅ نښي بيلا هندق برنية احرام تيدق فايه برساليڼ لايي برنية تروس. سلاكي بلوم نية احرام
سكل فښ دالم احرام بوله دلاكون.

لفس سلام باچ فاتحه، لفس ايت منتاله اف يڭ دحاجتكن دالم بهاس يڭ اي فهم. كمدين صلوٰة اتس نبي محمد صلى الله عليه وسلم.
سنة تهجد

بيلا سستورڭ جاك درفد تيدور وقت مالم دسنتكن اي سمبهيج
يغد نماكن سمبهيج سنة تهجد سكورڭ ۲۸ دوا ركعة دان تيدق لبه
درفد لافن ركعة، لفظن:

أَصَلَّى سُنَّةَ التَّهَجُّدِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى

ارتيش: سهاج اكو سمبهيج سنة تهجد دوا ركعة کران الله تعالى،
الله اكبر.

چارا ۲۱ مشرجاكن سنة احرام، سنة استخاره، سنة حاجة دان سنة
تهجد سام ماچم رواتب يآيت ركعة يغفرتام باچ فاتحه دان قل يا دان
ركعة يڭكدوا باچ فاتحه دان قل هو الله. چوما نيتش سهاج بربيدا
مفيكوت نماڭ.

سنة تسبيح

فركتان تسبيح ايت معناڭ منسويچكن، کران سمبهيج اين بايق
مباچ سبحان الله يڭ برمنا مها سوچي الله دنماكندي سمبهيج تسبيح.
درايت سمبهيج اين ترماسوق دالم كولوشن سمبهيج سنة مطلق
تتافي فضيلتش بسر سائمت بآيك دكرجاكن تيف ۲ هاري سكالې كالو
تيدق سميجكو سكالې كالو تيدق سبولن سكالې كالو تيدق ستاهون
سكالې دان سكورڭ ۲۸ سعمور هيدوف سكالې.

يآيت امفت ركعة ساتو سلام جيڪ دكرجاكن فد سيڭ هاري، اتو
تيف ۲ دوا ركعة ساتو سلام جيڪ دكرجاكن فد مالم هاري، لفظن:

أَصَلَّى سُنَّةَ التَّسْبِيحِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ اتو رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتيش: سهاج اكو سمبهيج سنة تسبيح امفت ركعة اتو دوا ركعة
کران الله تعالى، الله اكبر.

ركعة يغفرتام باچ فاتحه دان سوره اَلْهَكَمُ التَّكَاثُرُ. ركعة يثكدوا
 باچ فاتحه دان سوره والعصر. ركعة يثكتيك باچ فاتحه دان سوره
 قل يا دان ركعة يثكأمت باچ فاتحه دان سوره قل هو الله.

دالم سمبهيغ تسبيح اين سنة باچ:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ⁽¹⁾ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
 الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ بكيان برايکوت:-

ليم بلس کالي لفس سوره سبلوم رکوع.
 سفوله کالي دالم رکوع سلفس تسبيح رکوع.
 سفوله کالي دالم اعتدال سلفس باچ سمع الله لمن حمده.
 سفوله کالي دالم سجود يغفرتام سلفس تسبيح سجود.
 سفوله کالي دالم دودق انتارا دوا سجود سلفس باچ رب اغفرلي.
 سفوله کالي دالم سجود يثكدوا سلفس تسبيح.
 سفوله کالي دالم دودق استراحه اتو دالم تشهد سبلوم مباچ تحية فد
 ركعة يغاد تشهد.

جادي جمله دالم تيف ۲ ساتو ركعة سبايق توجه فوله ليم
 تسبيح دان جمله امفت ركعة سبايق تيك راتوس تسبيح. سكيران
 ترلوف مباچ تسبيح فد ساتو فريغت هندقله دباچ فد فريغت
 يث كمدينش (دچنتومكن)⁽²⁾ سفاي بيلانئن ايت كنف تيك راتوس.

بهاكين يثكدوا

سمبهيغ سنة يث دسولتكن برجماعه يآيت سمبهيغ هاري راي
 فطري دان راي الاضحى، سمبهيغ گرهان سام اد گرهان متهاري اتو
 گرهان بولن، سمبهيغ منتا هوجن، سمبهيغ تراويح دان سمبهيغ وتر
 دبولن رمضان بكيان اكن دپتاكن كمدين.

سمبهيغ ۲ سنة يث عفويآي وقت سفرت سمبهيغ راي، سنة
 ضحي دان سنة رواتب سنة دقضاء جيک ترتيغكل.

(1) كتاب الله تعالى سورة التكاثر

(2) فد دودق باچ فريغت دودق باچ فريغت

سمبهیخ تراویح

فرکتان تراویح ایت جمع باکي ترَویخَه: ریخه. اصلش اورغ مکه برسمبهیخ امفت رکعة سکالي بریخه دان فرکي طواف. لفس ایت کمبالي سمبهیخ سمولا امفت رکعة دان بریخه دان فرکي طواف دمکینله ستروشن.

اوله سبب دالم سمبهیخ این اد مقندوغي بریخه دنماکن اي سمبهیخ تراویح یعنی سمبهیخ بریخه ۲. ددالم کتاب ۲ فقه اد مپوتکن بهوا سمبهیخ تراویح ایت سباق دوا فوله رکعة، تیف ۲ دوا رکعة ساتو سلام، تیدق صح دکرجاکن امفت رکعة ساتو سلام.

سنة دکرجاکن برجماعه کران سیدنا عمر ماس دي جادي خلیفه اد مقمفلکن اورثرامی لاکی ۲ دان فرمفوان برجماعه باکي مقحیاتی بولن رمضان، وقتوئ ایاله لفس سمبهیخ عشاء هعک تربیت فجر دالم بولن رمضان.

ترسبوت ددالم حدیث بهوا رسول الله صلی الله علیه وسلم اذ فرنه کلوار کمسجد ببراف مالم دالم بولن رمضان یایت مالم دوا فوله تیك، مالم دوا فوله لیم دان مالم دوا فوله توجه برسمبهیخ سنة مالم (تراویح) دان دایکوتی اوله صحابة ۲. بکندا سمبهیخ ایت لافن رکعة سهاج، لفس ایت بکندا تیدق کلوار لاکی مالهن برسمبهیخ درومه.. بیسوقن بکندا برسیدا کفد صحابة ۲، اکو تاکوت کامو سغک تله دفرضوکن اتس کامو سمبهیخ مالم (تراویح) ایت ننتی کامو لمه تا ترکرجاکن.

دسینی تیمبول مسأله مغاف برلاکو اجماع علماء سمبهیخ تراویح دوا فوله رکعة فد حال دالم حدیث نبی صلی الله علیه وسلم معرجاکن لافن رکعة سهاج؟

جوابن: نبی دان صحابة بوات دمسجد لافن رکعة دان باقیش دوا بلس رکعة لاکی مریک سودهکن درومه ماسیخ ۲، کران مریک بیلا بالیک کرومه ماسیخ ۲ اد ددثر بوی سوارا ماچم اورغ معاجی. ایت مننجوکن مریک میودهکن یخ باقی.

نبي بوات لافن رکعة برسام صحابة ايت (تيدق دوا فوله) کران
هندق مبري فلواغ کریغانن کفد مریکثیت.
برکات الشیخ الحلیمی رهسیا دوا فوله رکعة کران سمبھیغ سنه
رواتب یغ موء کد فد هاری یغلاءین درفد رمضان سوده اد سفوله رکعة
مک دالم بولن رمضان دکنداکن لاکي سفوله رکعة جادي جملهن
دوا فوله رکعة. دمکینله چابوتن یغ دریغکسکن درفد کتاب اقناع
بجیرمی جزء I موك 341 - 342.

تنتغ بچان سوره دالم سمبھیغ تراویح این ترفلخ کفد کمفوان
ماسیغ ۲، جیک اد اوفای ایلوق باچ سوره ۲ ساتو جزء قرآن فد
تیف ۲ ساتو مالم، دان جیک تیاد اوفای باچ قل یا ایها الکافرون
سهاج لفس فاتحه رکعة یغفر تام دان قل هو الله أحد لفس فاتحه رکعة
یغکدوا فد تیف ۲ دوا رکعة هتک سلسی براف رکعة.
ورد ۲ یغلاءین ایت فون جیک اد ماس دان حفظ ایلوق دلاکوکن،
جیک تیدق اد ماس اتو تیدق حفظ تیدقله دمستیکن، دمکین جوا
جیک تیدق تردای هندق حاضر کمسجد اتو کسوراو دثن سبب اد
عذور اتو سباکین بولیله. دکر جاکن سمبھیغ تراویح ایت درومه
شورغ دیری تیدق مستی برجماعه. جائن دثن سبب تیدق حفظ
سوره الهکم التکائر دان لاین ۲ اتو تیدق دافت حاضر کمسجد اتو
سوراو دتیغکلکن لغسوغ دمکین ایت روکي کران تیاد معحیاتی بولن
رمضان دان تیدق دافت برجومفا لیلة القدر یغ دتوغکو ۲.

سجود تلاوة

سباکي فنوتف باب سمبھیغ سنه این ساي سوک مپوتکن
سلااین درفد سمبھیغ سنه اد دوا فرکارا یغ فاتوت دکتھوي یایت
سجود تلاوة دان سجود شکور.

تیف ۲ اورغیغ مباح قرآن اتو اورغیغ مندثر اورغ مباح قرآن
کیراں تیبیا تنتغ ایه یغ دسبوت ایه سجدة سفرت:

اِنَّ اللّٰهَ یَفْعَلُ مَا یَشَآءُ هتک اخیر ایه 18 سورة الحج دان وَاَفْعَلُوا
الْخَیْرَ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُوْنَ هتک اخیر ایه 77 سورة الحج جوک،

سنة اي سجود سکالي سجود يأت سجود تلاوة، جيک دالم سمبهيغ تروس سجود کمدين بهکيت سمولا سمبوغ بچائن اتو سمبهيغن تراوتام جيک امام مباح اية ايت دان سجود واجب مأموم مغيکوثن (مأموم تيدق بوله برتليغکه دغن امامن، جيک برتليغکه اومقام اي تيدق ايکوت سجود باطل سمبهيغن دان سباليقن جيک امام تيدق سجود تيبا ۲ مأموم سجود فون باطل سمبهيغن) دان جيک دلوار سمبهيغ هندقله اي برتکبير دغن تکبيرة الاحرام دغن نية سجود تلاوة لفس ايت تروس سجود. دالم سجود ايت سنة باج:

سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ
فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ. کمدين مبري سلام.

سجود شکور

شرطن سام ماچم سمبهيغ دان جائن لام سلغن.
سجود شکور ايت سنة کتيک دافت نعمة يغ مندادي باکي ديرين اتو اورغنتوان اتو صاحبثن، اتو کتيک سلامت درفد بلاء باکي ديرين اتو اورغنيغ دکاسيهين ايت يأت ساتو سجود. چارائ سام ماچم سجود تلاوة دلوار سمبهيغ ايت تادي دان بچائن فون سام جوک. بجيرمي اقناع I موک 352.

وقت ۲ يغ دمکروهکن سمبهيغ فدان

43. اصل مسأله اورغ اسلام دکالککن سمبهيغ سنة فد بيلا ۲ ماس تنافي اد جوک بيراف ماس يغ مکروه دکرچاکن سمبهيغ ددالمن يغ دسبوت مکروه تحريم (مکروه يغ سمفي کفد درجه حرام).
اد ليم وقت يغ حرام دان تيدق صح دکرچاکن سمبهيغ سنة مطلق اتو يغتياذ ممفويأي سبب سفرت سئة تسبيح اتو يقاد ممفويأي سبب تنافي سبب ايت ترکمدين درفد سمبهيغ سفرت سمبهيغ استخاره، سنة احرام، سنة حاة دان لاین ۲ دتمفت يغلاءين درفد تانه

حرام مکه.

- فرتام - وقت متھاري تربيت هڻڪ نائيڪ کيرا ۲۱ توجهه ڪاڪي تيهڻڪين دڪاڪي لائيت فد فنداڻن مات.
- كدوا - وقت متھاري تغه ربيع هڻڪ ڪلينچيرن ملينڪن هاري جمعة.
- ڪتيڪ - لفس سمبهيڻ عصر هڻڪ ماسوق متھاري.
- ڪامفت - وقت ڪونيخ ۲ متھاري دڪت هندق ماسوق هڻڪ غايش.
- ڪليم - لفس سمبهيڻ صبح هڻڪ متھاري نائيڪ کيرا ۲۱ توجهه ڪاڪي (۱)

اد فون سمبهيڻ سنه يڻ اڌ ممفويائي سبب لبه دهولو درفد سمبهيڻ سفرت سمبهيڻ تحية المسجد، سمبهيڻ منتأ هوجن، سمبهيڻ گرھان، سمبهيڻ سنه رواتب دانلاءين ۲، مڪ تياداله حرام دان صح دڪرجاڪن فد وقت ۲ يڻ ترسبوت. دمڪين تياد حرام دان صح دڪرجاڪن دتانه ۲ حرام مکه سام اد ددالم مسجد الحرام اتو دتمفت ۲ لاءين سڪاليفون دتغه فادغ. (۲)

سمبهيڻ برجماعه

فرڪٽان جماعه ايت درفد بهاس عرب يڻ سوده ترڪنل دالم بهاس ملايو، معنائ ڪومفولن اتو هيملون. جيڪ ڪيت ڪات: ساي ماسوق جماعه شيخ حسين معنائ ساي ماسوق دالم ڪمفولن شيخ حسين. ددالم باب سمبهيڻ يائيت سمبهيڻ برڪمفول سڪورغ ۲ڻ دوا اورغ مئندوئي امام دان ماموم.

اصل حڪوم سمبهيڻ برجماعه يغلادين درفد جمعة ايت سنه موءڪد دان حڪوم مندليريڪن سمبهيڻ برجماعه دتمفت يڻ بوله نمفق شعار

(۱) دهم درفد ڪيٽان علماء سبين دلارغ سمبهيڻ سنه مطلق دان ساومفان فد وقت ۲ يڻ ترسبوت ڪران دالم حديث اد مياشڪن شيطان برڪليارن فد وقت ۲ ايت دان اورغ مجوسي سبيوق دغن ميبه متھاري. درايت ڪيت اورغ اسلام نا ۳۰۰ مضمفيري سروف دغن فروانن مريڪيت ڪيوالي اد سبب يڻ فنتيڻ، والله اعلم.

(۲) اورغ ۲ حج دمڪه سلالو مبيوات عمره فرڪي ڪتنعيم لفس سمبهيڻ صبح اتو لفس سمبهيڻ عصر. سيلوم احرام مريڪ سمبهيڻ سنه احرام دمجد تنعيم ايت. مستحق امبيل فرھاتين بهوا مسجد تنعيم ايت دودغن دتانه حلال تيق دولسڪن سمبهيڻ سنه احرام دسينو دالم وقت يڻ ترسبوت.

اسلام دسوات كمفوغ اتو دسوات كاواسن ايت فرض كفايه واجب
اتس سچارا عموم اتس لاكي ۲ يځ مردهيكا، يځ تيځكل دتمفتن (مقيم)،
اد فكاين انتوق منجاك مروءهن دان تياد عذور منونيكنن، افبيل
دكركاكن اوله سئورغ امام دان سئورغ مأموم كو كورله دوسا اورغ
لائين يځ ددالم تمفت ايت.

اورغ لاكي ۲ برجماعه دالم مسجد لبه بايك (افضل) دان حاصيلله
فضيلة برجماعه دئن سئورغ امام دان سئورغ مأموم.

كفد مأموم دحكومكن دافت برجماعه برسرت دئن امام (لائين
درفد جمعة) سلاكي امام بلوم مبري سلام يځفرتام مسكيفون اي بلوم
سمفت دودق برسام امام ايت، تنافي جيڪ تكبير مأموم سرنلق دئن
سلام امام كات شيخ رملې تيدقله اي دافت برجماعه ايت دان جاديله
سمبهيشن ايت سباكي سمبهيش سئورغ ديرې، دان كات شيخ ابن
حجر دافت جماعه جوځ.

اد فون برجماعه فد سمبهيش جمعة حكوم فرض عين دان تيدق
داфт برجماعه دئن كورغ درفد ساتو ركعة برسام امام.

انتوق جادي ايكاتن برجماعه واجب اتس مأموم نية مځيكوت امام.
سكيران تياد نية ايت نسچاي جادي سمبهيشن سباكي سمبهيش
سئورغ ديرې، تنافي فد سمبهيش يځ دشرطكن برجماعه سمرت
سمبهيش جمعة تيدق صح سمبهيشن دئن سبب تياد برنية مځيكوت امام
ايت.

سبنرن نية مځيكوت امام يځ دسبو تكن ايت بوكن شرط باكي صح
سمبهيش بهكن شرط انتوق مبوليهكن اي مځيكوت كركري امام.
سكيران تياد برنية اتو شك اداكه اي برنية اتو تيدق، تيبا ۲
دايكوتن امام ايت سمرت منوئكو امام مځهابيسكن روكن فعلي يځ
فنجن نسچاي باطل سمبهيشن.

نية مځيكوت امام ايت هندقله دلاكوكن دري سچق مولا سمبهيش
مك سكيران دلاكوكن فد تغه ۲ سمبهيش صح جوځ تنافي مكروه دان
تياد دافت فضيلة (كلبيهن) برجماعه.

اد فون امام سنديري تيدق واجب برنية جادي امام انتوق
مقصحن اي بوله دايكوت فد سمبهيغ يغلئين درفد جمعة مالهن سنة
سهاج اي برنية بکيتو. کالو اي تياد نية سمبهيغ جادي ماچم اورغ
سمبهيغ سئورغ ديري دغن تياد مندافت فضيلة برجماعه.

سکيران اي برنية فد فرتعاھن سمبهيغ نسچاي فضيلة ايت
دافت دري سچق اي برنية تيدق يغ دھولون دغن تياد مکروه. اد فون
مأموم جيک بر بوات دمکين مکروه بکيمان تله دپتاکن دأتس تادي،
تتافي تنتغ سمبهيغ جمعة واجب اتس امام برنية منجادي امام دري
سچق تکبيرة الاحرام لاکي، جيک دتيغکلکن نسچاي تا صحن جمعتن سام
اد اي ترماسوق دالم بيلائن امفت فوله اورغ اتو لبه دري امفت
فوله اورغ.

اورغ مردهيک صحن مغيکوت (برامامکن) سهيا، اورغ بالغ صحن
مغيکوت کانق ۲ يغ سوده ممیز، اورغ لاکي ۲ تيدق صحن مغيکوت
فرمفوان، اورغيغ بوله مباح فاتحه دغن بتول تيدق صحن مغيکوت
اورغيغ مباح فاتحه تا بتول سفرت ساله سبوت ساتو حروف اتو
ساتو تشديد.

شرط صحن مغيکوت امام

شرط صحن برجماعه

شرط انتوق مقصحن مأموم مغيکوت امام ايت اداله دوا بلس
فرکارا:—

(فرتام) سجاجر سمبهيغ کدوان. مک تيدق صحن جيک برلائين ۲
(تيدق سجاج) سفرت سمبهيغ فرض دبلاکغ اورغيغ سمبهيغ کرهان
دان سباليقن ن سفرت اورغ سمبهيغ فرض دبلاکغ اورغ سمبهيغ
جنازه دان سباليقن اتو سمبهيغ جنازه دبلاکغ سمبهيغ کرهان دان
سباليقن.

تتافي تيدق مغاف تنتغ برلائين نية انتارا امام دغن مأموم.
درايت صحن اورغيغ سمبهيغ فرض ميکوت اورغيغ سمبهيغ سنة،

اورغ سمبهيغ توني مغيكوت اورغ سمبهيغ قضاء، اورغيغ سمبهيغ
فنجغ مغيكوت اورغ سمبهيغ فنديق سمرت ظهر مغيكوت صبح اتو
سباليقش.

(كدوا) مأموم مغيريغي كلاکوان امامش، درايت واجب مأموم
برتکبيرة الاحرام ستله سلسي تکبيرة الاحرام امامش، جائن
مندهولوي امام دغن دوا روکن فعلي سکاليفون کدوا ۲ روکن ايت
روکن فنديق دغن تياد عذور، جائن ترکمدين درفد امام دغن دوا
روکن يغ ترسبوت دغن تياد عذور.

جيك اي مندهولوي امامش دغن دوا روکن کران عذور يأت
لوف اتو جاهيل تياداله باطل سمبهيغش.

دمکين جوا جيك ترکمدين دوا روکن دغن عذور سمرت مأموم
لمبت مباح فاتحه دان امامش سدرهان دغن سبب ايت اي کتيغکالن
نسچاي دلولسکن اي مغيکوت بلاکغ امام ايت سلاکي بلوم لبه درفد
تيک روکن يغ فنجغ يأت رکوع دان دوا سجود (تيدق کيرا اعتدال
دان دودق انتارا دوا سجود کران کدوا ۲۸ ايت روکن يغ فنديق).

مک سکيران امام سوده تردهولو درفدان لبه درفد تیک روکن
اومقام مأموم بلوم هابيس لاکي مباح فاتحه سدغ امامش سوده ماسوق
فد روکن يگکامفت کتيک ايت هندقله اي (مأموم ايت) مغيکوت
امامش فد اف يغ سدغ دکرچاکن اوله امام ايت، سلفس امام مبري
سلام ننني کناله اي مفرچاکن اف روکن يغ کتيغکالن اولهن ايت
سام ماچم اورغ مسبوق.

تتافي جيك لمبتش هغک کتيغکالن سمفي ليم روکن ماسيه بلوم
سلسي فاتجهن نسچاي باطل سمبهيغش.

(کتيک) مأموم مغهوي اکن فکرچان امامش، سام اد اي نمفق
سنديري امام ايت برفينده درفد ساتو روکن کفد روکن يغلاین اتو
اي نمفق سبهاکين درفد صف ۲ يعاد دهداث اتو مندثر سوارا امام
اتو سوارا مبلغ اتو ساومفماش يغ بوله اي مغيکوت برکرق سام.

(کامفت) برهيمفون اتو برکمفول امام دغن مأموم دسوات تمفت،
ددالم حال اين اد امفت مسأله:—

ماموم دان امام دالم مسجد

(۱) کدواښ ددالم مسجد، مک صحنه ماموم مځيکوت امامن سکاليفون جاوه انتارا کدواښ دان دسلخ اوله بينان يثلاين سمرت تلاک، منارا، تاله لافخ دانسباکيښ.

سکيران اد فينتو سلخ انتارا کدواښ ددالم مسجد ايت کيران ماموم هندق لالو بوله اي فرکي کفد امام سکاليفون ترفقسا کنا برفاليج دان مبلاکڅکن قبله نسچاي تياد معاف دان سکاليفون فينتو ايت دکونچي دڅن کونچي بسي سلما تياد دفاکو.

مک جيک دسلاڅي اوله تيمبوق يڅ تا بوله لالو کفد امام اتو فاگر بسي اتو دفاکو فينتو ۲ يڅ ترسبوت ايت تياداله صح مځيکوتښ.

کدواښ بوکن دالم مسجد

(ب) کدواښ بوکن ددالم مسجد سمرت دفادغ اتو دالم بائون لالين يغبسر مک شرطن بهوا جائن اد جارق انتارا کدواښ لبه دري تيک راتوس هستا اتو انتارا تيف ۲ دوا صف اتو انتارا دي (يڅ مځيکوت) دڅن دوا اورغ ماموم يغبرديري دبلاکڅ اتو دکيري کانن امام.

دان جائن اد دانتارا کدواښ دينديڅ، تتافي سکيران فد دينديڅ ايت اد فينتو تربوک دان اد اورمځيڅ سمبهيج دکت فينتو ايت يغبوله دايکوتښ صحنه اي برامامکن امام يڅ ددالم دينديڅ ايت، دمکين جوا جيک اد اورمځيڅ سمبهيج دسبله اورمځيڅ سمبهيج دکت فينتو ايت اتو دبلاکڅ سکاليفون اد دسلخ اوله جالنراي يڅ دللوئي اوله اورغ رامي اتو دسلاڅي اوله سوڅي يڅ ترفقسا درنغ جيک هندق فرکي مندافتکن امام

امام دالم مسجد ماموم دلوار مسجد اتو سبالين

(ت) ماموم دالم مسجد دان امام دلوار مسجد، کدواښ ۲ مسأله اين حکومن سام يائيت جارقن جائن لبه درفد تيک راتوس هستا دري تفي دينديڅ مسجد اتو دري اورمځيڅ اد برسملهيج دلوار مسجد ايت،

دانلاکي جاڻن اد دينديڻ انتارا کدوان. تنافي جيڪ اڌ فينتو فد
دينديڻ ايت حڪومڻ سام ماچم مسألہ (ب).

(کليم) مأموم جاڻن برتليڻڪه دڻن امام تنتڻ مخرجان سنہ ۲ يڻ
هودة فد فنداڻن جيڪ برلاکو فرتليڻڪاهنڻ، سفرت سجود تلاوة
يڻمان واجب اٿس مأموم مڱيڪوت امام برسجود اٿو مڻيڻڪلڪن سجود
ايت (جيڪ تيدق دايڪوت باطل سمبهيڻڻ).

اد فون سجود سهوي واجب اٿس مأموم مڱيڪوت تنتڻ بوات تيدق
واجب تنتڻ مڻيڻڪلڪن ڪران مأموم بوله دان سنہ سجود سهوي سلفس
سلام امامڻ، دان سفرت تشهد اول لاءين فول يأت واجب مڱيڪوت
تنتڻ مڻيڻڪلڪن تيدق تنتڻ مخرجان مأموم بوله باڻون تروس منوڻڪو
دالم قيام.

تنافي مباح قنوت تيدق واجب موافقة يعني بوله برتليڻڪه ڪران
تيدق هودة فد فنداڻن دالم فرتليڻڪاهنڻ، سڪيران امام مباح قنوت
مأموم بوله تيڻڪلڪن تروس سجود دڻن سڻهاج، دان جيڪ سڪيران
امام مڻيڻڪلڪن، سنہ مأموم ممبواتن جيڪ سمفت ڪجر امام دالم سجود
يغفرتام اٿو دالم دودق انتارا دوا سجود، دان تيدق هاروس اي
ممبواتن جيڪ تا سمفت ڪجر ملينڪن فد سجود يڻڪدوا.

(ڪاڻم) مأموم جاڻن براد دفن درفد ڪاريسن امام، جيڪ برديري
دڪيرا دري توميت مقصودن توميت مأموم جاڻن لفس ڪهدافن درفد
توميت امام، دان دڪيرا دري فافن فوڻڪوڻ فد يڻ سمبهيڻ دودق، دان
دڪيرا دري روسوقڻ (باهو) فد يڻ سمبهيڻ برباريڻ، دان دڪيرا
دري ڪفلا فد يڻ سمبهيڻ ترلنتڻ تنافي سمبهيڻ دڪلنليڻ ڪعبه مأموم
بوله لفس ڪهدافن دڪت دڻن ڪعبه دري فيهق يڻلاءين.

(ڪتوجه) نية مڱيڪوت امام بڪيمان تله دپتاڪن داول فصل اين.

(ڪلافن) بهوا سمبهيڻ امام ايت صح دالم اعتقاد مأموم، مڪ
تيدق صح اي مڱيڪوت (برامانڪن) اورڻيڻ دي فيڪير سمبهيڻڻ

باطل اومقام اورغ مذهب شافعي هندق مغيكوت اورغ مذهب حنفي
يغ سمبهيغ سلفس مينتوه ذكرث.

(كسمبيلن) كاذان اتو كدودقكن سمبهيغ امام ايت تيدق دتنتوت
باكي داوئغ سكاللي لاكي سمرت اي سمبهيغ دغن تيمم كران سجوق،
جيك دمكين اداث تيدقوله صح دايكوت دي.

(كسفوله) جائن اورثيغ هندق دايكوت ايت مغيكوت اورغ لائين
(سدغ برامامكن اورغ لائين) كران اورثيغ مغيكوتي تيدق بوله
دايكوتي.

(كسبلس) جائن كاذان امام ايت كورغ درجتش درفد مأموم سمرت
فرمفوان دان خنثي مشكيل بكيمان تله دپتاكن دهولو.

(كدوا بلس) جائن كاذان امام ايت اُمِّي (اورثيغ تا بتول مباح
فاتحه) سدغ يغ هندق مغيكوت ايت قاري، (بوله مباح فاتحه دغن
بتول) بكيمان دهولو جوكت.

سمبهيغ معاده

فرايقاتن: سمبهيغ فرض يغ ليم اين سنة دفر بوات براولغ يغ
دسبوت معاده اتو اعاده يأت داوئغ برجماعه سكاللي لاكي برسام
اورغ لائين⁽¹⁾ سكاليفون ايان سئورغ سهاج، اومقام سئورغ تله
سمبهيغ ظهر سام اد برجماعه اتو سئورغ ديري، لفس اي سمبهيغ
داتغ سئورغ لائين هندق سمبهيغ ظهر جوكت سنتله اورثيغ فرتام
تادي مغولغ سمبهيغن برجماعه دغن اورثيغ بارو ماسوق تادي دغن
ببراف شرط يأت:-

- (ا) وقت ماسيه اد.
- (ب) برجماعه دري اول هكك اخير (فد سمبهيغ يغكدوا).
- (ت) سمبهيغن يغفر تام صح.

(1) بركات شيخ مرقى: جلد داوئغ سهاج، روا غرله ليم كاي. دان كات شيخ ابو حسن البكري، موله داوئغ بيلون كاي سلاكي وقت ماسيه اد
بهره بيا فتاح جلد 2 ص 188.

(ث) انتارا کدوا ۲۸ ساتو مذهب (شافعي).

(ج) بوکن دالم سمبهیغ شدة الخوف.

(چ) سمبهیغ برجماعه ایت میغ دتنتوت فد دیرین.

(ح) بوکن دلاکوکن انتوق هندق مراعیکن خلاف.

سلائين درفد سمبهیغ فرض یغ لیم مک سمبهیغ جمعة فون
سنة اعاده جوک کتیک هاروس دبوات بریلغ جمعة فد سبواه
کمفوغ.

فرهاتین: دلولسکن سستورغ ایت منیغکلکن سمبهیغ برجماعه
دغن سبب اد عذور عام سفرت هوجن، اثین قوات وقت مالم، سوهو
سائم سجوق، سائم فانس، سائم لیچق دان لاین ۲. اتو عذور
خاص سفرت ساکیت، سائم لافر، تاکوت ترجومفا فیوتغ منتتوت
هوتغ فد حال ای بلوم محو مبیایرین، تاکوت ترجومفا موسهن دان
سباکین.

سمبهیغ قصر دان جمع

45 قصر ایت معنائ فنديق دان جمع ایت معنائ کومقول. بیلا
دسبوت سمبهیغ قصر معنائ سمبهیغ یغ امفت رکعة دجادیکن دوا
سهاج ^(۱) دان بیلا دسبوت سمبهیغ جمع معنائ سمبهیغ ظهر

(۱) سینهلوزن فد قصر سیدو ایاک ایه: ^{وفا} ^{فوس} ^{یت} ^{لی} ^{الو} ^{فلی} ^{علیکم} ^{جناح} ^{ان} ^{تقروا} ^{من} ^{الحسنة} ^{ان}
^{حکم} ^{ان} ^{یتکم} ^{الین} ^{کروا} ^{ان} ^{الکافرین} ^{کانوا} ^{لکم} ^{عدوا} ^{فینک} ^{انک} ^{ایه} ^{۱۰۱}. ^{لرتین} ^{دان} ^{افیل} ^{کام} ^{مسافر}
^{مک} ^{بومی} ^{ان} ^{تیدقله} ^{مقاب} ^{کام} ^{تیدیقن} ^{سمبهیغ} ^{جیک} ^{کام} ^{تاکوت} ^{دکایو} ^{مک} ^{لورغ} ^{کفر} ^{دغن} ^{بریاکی} ۲
^{فتنه} ^{دان} ^{مورو} ^{ملا} ^{کران} ^{یوا} ^{ستکوم} ^{لورغ} ^{کفر} ^{ایت} ^{ایاک} ^{موسه} ^{کام} ^{یغ} ^{پات}. ^{دالم} ^{ایه} ^{ان} ^{سحابه} ^{برنام}
^{یحلی} ^{بن} ^{ایه} ^{برکات} ^{کده} ^{سیدنا} ^{عمر} ^{سکفر} ^{کیت} ^{سوده} ^{امان} ^{تیدق} ^{تاکوت} ^{لاکی}. ^{جواب} ^{سیدنا} ^{عو} ^{اکو} ^{فون} ^{میغ}
^{سوده} ^{حیران} ^{بکیان} ^{حیران} ^{انکر} ^{ایت}. ^{درایت} ^{اکو} ^{سوده} ^{برتن} ^{رسول} ^{الله} ^{صلی} ^{الله} ^{علیه} ^{وسلم} ^{سیدنا}: ^{«صدقه}
^{صدق} ^{الله} ^{یا} ^{علیکم} ^{لایکوا} ^{صدقه} - ^{مسلم}. ^{لرتین}: ^{بایت} ^{(قصر} ^{ایت)} ^{ایاک} ^{صدقه} ^{یشک} ^{مصدقن} ^{الله} ^{کاتس}
^{کام}. ^{درایت} ^{مصدق} ^{کام} ^{تربا} ^{مصدقن}. ^{یحیری} ^{اقتاع} ^۲ ^{مک} ^{۱۳۴} - ۱۳۵.

دکومفول دښن عصر، دان سمبهیڅ مغرب دکومفول دښن عشاء (۱)
 کدوا ۲ چارا این ایاله کریغان اتو کموداهن یڅ دکرانیسکن
 اوله الله سبحانه وتعالی کفد همبای دالم ماس مسافر، کران اورغ
 مسافر ایت ددالم کسوسهن، درایت دبري کریغان دان کموداهن.
 اورغ یڅ مسافر دالم فرجلان یڅ جاوه دښن تجوان یڅ
 دهاروسکن اداله دبري کموداهن بوله میندیکن (قصر) سمبهیڅ یڅ
 امفت رکه دجادیکن دوا سهاج یایت سمبهیڅ ظهر، عصر دان
 عشاء. اد فون مغرب دان صبح تیدق دهاروسکن قصر کران سوده
 فیندیق.

فرکتان مسافر ایت معنای اورغ یڅ برداکڅ دان فرکتان سفر ایت
 معنای داکڅ، دالم باب این سای مځکوانکن فرکتان "سفر" کران
 لبه تفت کهندقش.

یڅ دکتان فرجلان یڅ جاوه ایت ایاله دوا مرحله یایت دکیرا
 دښن جالن اونتا سلما دوا هاري (دوا سیڅ) اتو دوا مالم، اتو
 سهاري سمالم دښن مباوا داکڅ (مباوا بارغ ۲ برات داتس
 بلاکڅ). (۲)

جیک دکوت، دبندر اتو دکمفوغ دمان تمفت سسثورغ ایت
 تیڅکل سام اد وطن سندیري اتو بوکن مک اول سفرن دکیرا دري

(۱) سندرانه حدیث روایة درفد مساذ کتان: خرجنا مع رسول الله صلى الله عليه وسلم عام تبوك وكان الجمع بين الظهر والعصر والمغرب والعشاء. اربعين: كاسي كلوار فرکتی کتبوك برسام رسول الله صلى الله عليه وسلم، دالم فرجلان ایت بکندا مضمولکن سمبهیڅ ظهر دښن عصر دان مغرب دښن عشاء. بجیرمي 2 موك 145.

(۲) دتکري جوهر دالم کتاب ۲ اگام تله منتفکن دوا مرحله ایت سجاوه 56 باتو یایت منوروت فندافت الله یرحمه دانوه مفتي السيد علوي بن طاهر الحداد. اد سسته علماء مقیرا کورغ درفد ایت منکل سسته یغلاين مقیرا لبه درفد ایت، جیک کیت بندیکن فرجلان اونتا مباوا بارغ یڅ برات سرت سقدوب داتس فاسیر ایت بوله دافت لېکورغ 2 باتو ساتو جم، کتاکله دي برجان تروس 24 جم (سهاري سمالم) دښن تیدق دتولق ماس تورن، سمبهیڅ، ماکن دان لاین ۲ تسجای دافت 48 باتو سهاج. جادی ساله این بوله دفریکایکن کران سوال فوکون ایاله فرجلان اونتا سهاري سمالم. فرکتان مرحله ایت معنای فریندهن. ارمقام ساتو امککان اونتا برقرق اتو برینده دري جده کسوات تفت برنام بهره ایت دکتان ساتو مرحله کمدين امککان ایت برینده دري بهره ککه ساتو مرحله لاکي جادی جملون دوا مرحله. سای سندیري فرنه مقالی دالم تاهون 1924 ماس فرکتی حج یقروام نایک سقدوب اتس بلاکڅ اونتا برتولق دري جده کیرا ۲ فوکل 5.00 فتح، سفي دبره لبه کورغ فوکل 3.00 فالی. کمدين کیرا ۲ فوکل 4.00 فتح ایسوقن برتولق دري بهره سفي ککه کیرا ۲ فوکل 9.00 فالی لوسا (فرجلان دري بهره ککه جاوه سديکيت)، کمدين دالم تاهون 1927 دمکین جوا فرکتی کالی یغکدوا. دري کادان این دري جده ککه بوله دکیرا دوا مرحله.

مولا كلوار دري ڪوت ايت. دنکري ڪيت بوليھله ڊکيرا سڀاڻڪ
سهاج لفس درفد ڪاواسن مجلس فربندران اتو بندران اتو مجلس
تمفاتن، دان ڊڪمفوڻ ۲ جيڪ اد فاريت اتو سوڻي ڊکيرا سڀاڻڪ
لفس فاريت اتو سوڻي ايت اتو سمفادن ڊکيرا دري سمفادن جيڪ
تياد ڊکيرا ستله هائييس ڪاواسن فرومهن، دان هائييسله سفرن افڪل
اي سمفي ڪوطنن سڀاڻڪ ججق ڪڪوت اتو ڪاواسن بندران ماس
برتولق.

سباليقن جيڪ تمفت يڻ اي ڪمبالي ايت بوکن وطنن مڪ حڪومڻ
اد تيڪ ماچم:-

(۱) جيڪ نيه هندق برهنتي تروس (نيه اقامه دسيتو) فوتسله
سفرن سرت مرت.

(ب) جيڪ اد نيه هندق فرکي ڪتمفت لاءين دان برهنتي دسيتو
سمنتارا ڪورڻ درفد امفت هاري لاءين درفد هاري ماسوق دان
هاري ڪلوار ڪران اد اورو سن يڻ دهارف ۲ بوله سلسي دوا تيڪ
هاري تياداله فوتس سفرن (بوله قصر دان جمع). فد حق اورڻ اين
سکيراڻ تيڊق سلسي اورو سنڻ دمي سهاري ڪسھاري دلولسکن اي
قصر دان جمع سهڻڪ لافن بلس هاري.

(ت) جيڪ هندق برهنتي امفت هاري دڻن نياد اورو سن فوتسله
سفرن (تيڊق بوله قصر دان جمع) سڀاڻڪ ۲ تيبا ڪاواسن تمفت ايت.
باکي ممبوليهکن سسٿورڻ مفرجاکن سمبهيڻ قصر ايت هندقله
اد لافن شرط:-

(فرتام) بهوا سفرن تيڊق برتجوان ڪران ممبوات معصيه سمرت
هندق منچوري اتو هندق برفويا ۲ دڻن فرمفوان يڻتياد حلال.
(ڪدوا) فرجلاننن جاوه دوا مرحله اتو لبه بکيمان تله دپتاکن
ڊاول فصل اين.

(ڪتيڪ) سمبهيڻ يڻ دقصر ايت ايالھ جنيس سمبهيڻ يڻ امفت
رڪهه ڊڪرجاکن توني، درايت تيڊق دلولسکن قصر سمبهيڻ قضاء يڻ
دتيڻکلکن ماس دالم تمفت ڪديامن مالهن يائيت واجب دقضاء دڻن تمام

(سمفرن امفت ركهة) تتافي سمبهیغ یغ دتیغكلكن دالم ماس سفر
 هاروس دقضاء دثن قصر دالم ماس سفر دان هاروس دقضاء دثن
 تمام، دان تیدق هاروس دقضاء دثن قصر بیلا سوده سمفی کتمفتش.
 (کامفت) ماهو اد نیه مخرجاکنش دثن قصر دالم تکبیره الاحرام
 سفرت کتان: ښځه

أَصَلِّيْ فَرَضَ الظُّهْرِ مَقْصُورَةً

ارتیښ: سهاج اكو سمبهیغ ظهر دیندیقكن، الله اكبر. اتو

أَصَلِّيْ فَرَضَ الظُّهْرِ رَكْعَتَيْنِ قَصْرًا

ارتیښ: سهاج اكو سمبهیغ ظهر دوا ركهة فندیق.

(كليم) تیدق بوله میكوت اورغ سمبهیغ تمام سكالیفون سبهاکین
 سهاج درفد سمبهیغش، جيك سکیراڼ اي میكوت اورغ ایت نسچاي
 واجبله اي میودهكن سمبهیغش سچارا تمام.

(کأنم) بهوا اورغ یغ مسافر ایت دثن اد قصد فرکي کتمفت یغ
 ترتنتو، مك جيك تیدق تنتو تمفت یغ هندق دفرکیكن تیدقله
 هاروس اي سمبهیغ قصر.

(کتوجه) برککالن سفرڼ سهڅك سمفرن سمبهیغ، مك جيك اي
 تغه سمبهیغ دالم كفل اتو دالم كزیتا اومفماڼ تیبا؟ كفل سمفی
 كفلا بوهن تمفت تیغكلڼ نسچاي واجب اي سودهكن دثن تمام.

(كلافن) تاهوكن حكوم بهوا اورغ مسافر هاروس مخرجاكڼ
 سمبهیغ دثن قصر. مك جيك تیدق تاهو واجب اي سمبهیغ تمام.

فرايځاتن: بکیمان تله معلوم اورغ مسافر هاروس سمبهیغ قصر
 برمعنی هاروس جوک اي سمبهیغ تمام. مان لبه بآيك (افضل)
 انتارا کدواڼ ایت؟ جوابښ: جيك سفرڼ کورغ درفد تیک مرحله
 (لبه درفد دوا مرحله تتافي تیدق سمفی تیک مرحله) سمبهیغ تمام

لېه بایک، دان جیک سمفي حد تیک مرحله اتو لېه، نسچاي قصر
لېه بایک.

اورغ یغ مسافر هاروس جوک مخرجاکن سمبهیغ دثن جمع
(دکومفول) بگیمان تله دپتاکن داول فصل این.
سام اد جمع تقدیم اتو جمع تأخیر.

جمع تقدیم

جمع تقدیم - معنای کومفول یغ ددهولوکن، یأیت مخرجاکن
سمبهیغ عصر دالم وقت ظهر دان سمبهیغ عشاء دالم وقت مغرب.

جمع تأخیر

جمع تأخیر - معنای کومفول یغ دکمدینکن، یأیت مخرجاکن
سمبهیغ ظهر دالم وقت عصر، دان سمبهیغ مغرب دالم وقت عشاء.

شرط جمع تقدیم

باکي جمع تقدیم ایت اد معندوئي امفت شرط:-

(فرتام) دهولایي دثن یغ فوډ وقب یأیت ظهر دکرچاکن لېه
دهولو، کمدين بهارو عصر. دان مغرب دکرچاکن لېه دهولو کمدين
بهارو عشاء، جیک دتربالیقکن تیاداله صح.

(کدوا) نية جمع دالم سمبهیغ یغفرتام فد مولا تکبيرة الاحرام
اتو تغه ۴ سمبهیغ سلاکي بلوم ممبري سلام.

(کتیک) موالاة یأیت برتوروت ۲ انتارا سمبهیغ یغفرتام دثن
سمبهیغ یغکدوا جاثن اد دسلائي ماس یغ فنجغ تتافي جکالو
سديکيت ماس تیدقله مغاف سمرت کران معمبیل ایر سمبهیغ، یغ
سکالیفون تیدق دتنتوت دان اقامه، مک جیک دسلائي اوله ماس یغ
فنجغ سکیرا ۲ سمفت سمبهیغ دوا رکعة تیدقله دلولسکن لاکي جمع
ایت مالهن کناله دکرچاکن فد وقتوډ.

(کامفت) برککالن سفرډ هغک تکبیر سمبهیغ یغکدوا تتافي
تیدقله دشرطکن سمفي تمت.

شرط جمع تاخير

اد فون جمع تاخير چوما دوا سهاج شرطن يأتيت:-

(فرتام) نية هندق تاخير كن سمبهيج ظهر كدالم وقت عصر اتو
مغرب كدالم وقت عشاء دان نية ايت دالم وقت سمبهيج يغفرتام.
(كدوا) بر ككالن سفرن هكك سلسي كدوا ۲ سمبهيج.

جادي فد جمع تاخير اين تيدق دشرطكن ترتيب مالهن بيلا
سوده ماسوق وقت يگكدوا اومقام وقت عصر، بولهله دكرجاكن
سمبهيج عصر دهولو دان ظهر كمدين اتو ظهر دهولو عصر كمدين.
سلاين درفد اورغ مسافر مك اورثيخ برمقيم فون هاروس
جوک سمبهيج جمع دثن سبب اد هوجن يأتيت جمع تقديم سهاج
انتارا ظهر دثن عصر اتو انتارا مغرب دثن عشاء.

كلولسن اين دبري انتوق اورغ يث سمبهيج برجماعه دتمفت يث
جاوه دري رومهن، دان ريغسا اي دجالن دسببكن هوجن ايت يثمان
منجاديكن كاسوت دان كآينش باسه.

شرطن اد هوجن فد اول كدوا ۲ سمبهيج دان دانتارا كدوا دان
فد سلام سمبهيج يغفرتام، تتافي تيدق مغاف جيک هوجن ايت
برهننتي دفرتعاهن سمبهيج يغفرتام اتو فرتعاهن يگكدوا اتو سلفس
سلسي كدوا ۲. دانلاكي دشرطكن نية دالم سمبهيج يغفرتام
ترتيب دان موالة.

كموداهن اين دبري كفد مريك يث سمبهيج برجماعه دمسجد اتو
دسوراو اتو دتمفت برجماعه يغلاين کران جکالو اي باليق کرومه
مونکين تيدق اکن فرکي کمسجد لاکي.

سمبهيج جمعة

46. فرکتان جمعة اين نام باکي هاري يث مغندوغي معنا کومفول،
ترکومفول ددالمش کبجيکن يث بايق دان هاري ايت سبأليک ۲ هاري
دالم سمیگکو، دان بوله جوک فرکتان جمعة برمعی میگکو.
بيلا دکتاکن هاري میگکو معنات هاري جمعة (فد اورغ اسلام).

جادي سمبهیڅ هاري ایت دلماکندي دڅن نام هاري (سمبهیڅ جمعة معنائ سمبهیڅ هاري جمعة)، کلمه این بوله دباچ دڅن جُمعة، دڅن جُمعة دان جُمعة. خبرن اد جوک روایة مڅتاکن بوله دباچ دڅن جُمعة.

سمبهیڅ جمعة این فرض عین، واجب اتس تیف ۲ مکلف مخرجاکن^(۱) دڅن شرط ۲ یغترتنتو.

شرط واجب جمعة

بهوا شرط واجب توجہ فرکارا یا ایت:

فرتام: اسلام، تیدق واجب اتس اورغ کافر.
کدوا: بالغ، تیدق واجب اتس کالق ۲.
کتیک: بر عقل، تیدق واجب اتس اورغ کیلا.
کامفت: مردهیک، تیدق واجب اتس سهیا.
کلیم: لاکی ۲، تیدق واجب اتس اورغ فرمفوان دان خنشی.
کأنم: صیحة، تیدق واجب اتس اورغیڅ ساکیت اتو عذور.
کتوجه: مستوطنین اتو بر مقیم، تیدق واجب اتس اورغیڅ مسافر اتو یغ برداکڅ.

شرط انتوق مقصحن سمبهیڅن ایاله انم فرکارا:

(فرتام) دلاکوکن دالم وقت ظهر، سکیران سونتوق ماس هندق مخرجاکن برسرت دڅن دوا خطبه، اتو شک ادا که بوله چوکف اتو تیدق ماس ایت واجب سمبهیڅ ظهر سهاج، اتو تغه ۲ سمبهیڅ جمعة هاینس وقت ظهر نسچای واجب دسودهکن دڅن سمبهیڅ ظهر (امفت رکعة) دڅن تا فایه نية ظهر لاکی.

(کدوا) ددیریکن اتو دلاکوکن دالم کاواسن فرومهن، تا کیراله باڅوان رومه ۲ یغ اد دکاواسن ایت رومه ۲ باتو اتو کایو دانسباکڅن.

(۱) سندران فرمان توحن: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ. ایه ۹ سورة الجمعة. اترین: افیل دیسرو کلد سمبهیڅ فدهاري جمعة هندقله کانو فرکی سمبهیڅ. دان حدیث سبدا رسول الله صلی الله علیه وسلم: رَوَّاحُ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُعْتَمِلٍ. اترین: فرکی جمعة ایت واجب اتس تیف ۲ اورغیڅ سوده بالغ.

اساکن مریک بر مقیم دسیتو تیدق برفینده ۲ موسیم سجوق اتو موسیم فانس.

دثن کپتآن این تیدقله صح ددیریکن جمعة دتمفت اورثرامی مندیریکن بائون سمنتارا اتو یث دسبوت اهل الخيام (فرخیماهن) کران کادآن مریکثیت سام ماچم اورغ مسافر تیدق مستوطین، تنافی جیک مریک یث تیغکل دسیتو مندثر سوارا اورغ بځ دکمفوغ یث بردکاتن دثن واجبله اتس مریک حاضیر سمبھیغ جمعة دکمفوغ ایت.

(کتیک) جائن اد دوا اتو بریلغ جمعة دتمفت ایت. سکیرا ایت اد مک مریک یث سمبھیغ دهولو سهاج یث صح دان یث کمدين تیدق صح. اینله مقصود دالم کتاب ۲ یث معتاکن: جائن ددهولوی جمعة یغلاین دثن تکبیرة الاحرام اتو سرنلق دتمفت یث سام (ساتو بندر اتو ساتو فکن اتو ساتو کمفوغ)، کران دتکه بریلغ جمعة فد ساتو فکن اتو کمفوغ (افتهلاکي دسبواه مسجد) ملینکن دکاواسن ۲ ایت مانسی سوده ترلالو رامی دان سوسه مریک هندق برهیمفون فد سوات تمفت، کتیک ایت دهاروسکن بریلغ جمعة (ساتو جمعة ددیریکن دالم سبواه مسجد دان یث ساتو لاکی دتمفت لاین سام اد مسجد اتو سوراو اتو سبارغ بائون ددالم کاواسن ایت جوک).

جادی تنتغ مسأله دهولو کمدين تا تیمبول سموا صبح بلاک. تنافی سنة دایریغی دثن سمبھیغ ظهر فول لفس جمعة ایت کران مراعیکن قول یث معتاکن تیدق صح بریلغ جمعة سکالیفون اد حاجة.

اد فون جیک دلاکوکن بریلغ جمعة دثن تیاد حاجة (تیدق اد سبب بکیمان یث دسبوتکن تادی) سام اد امام ۲ ایت برتکبیر سرنلق اتو شک یثمان دهولو دان یثمان کمدين نسچای تیاد صح جمعة کسموا سکالی دان واجب اتس مریک برکمفول سمولا دسوات تمفت ممولاکن جمعة بهارو سرت دثن دوا خطبهن، ایتفون دثن شرط وقت ماسیه اد لاکی دان جیک وقب سوده سولتوق واجبله سمبھیغ ظهر سهاج.

(کامفت) دکر جاکن دښن برجماعه سکورغ ۲۸ فد رکعة یغفرتام
برککالن هڅک سلسي سجود یغکدوا رکعة ایت. لفس ایت جیک
سموا مأموم برمفارقه (کلوار درفد مځیکوت امام) تیدقله مغاف
دان صبح جمعته، تنافي تنتغ بیلاتن امفت فوله اورغ ایت مستي
(دشرطکن) برککالن دري مولا هڅک اخیر سلام.
مک مأموم ۲ یغ دافت ساتو رکعة برسرت دښن امام حکومش
دافت جمعة.

(کلیم) هندقله بیلاتن جماعه فد جمعة ایت سرامي امفت فوله
اورغ اهل جمعة (اورغیغ لایق مندریکن جمعة) ترماسوق امام
سکالي، دان شرطن تیغ ۲ سثورغ دري امفت فوله اورغ ایت اورغ
یغ صبح سمبهیغ باکي دیریئ سکالیفون اي تیدق صبح منجادی امام
باکي قوم ایت، سفرت اورغ اُمی یغ تیدق تقصیر بلاجر.

صبح سمبهیغ جمعة دبلاکڅ کاتق ۲ یغ سوده ممیز (صبح برامامکن
دي). دبلاکڅ اورغ مسافر دان دبلاکڅ اورغیغ تریات برحدت
سکالیفون حدت بسر یغ دکتھوي ستله سمفرن سمبهیغ. دمکین جوا
دبلاکڅ سهیا، شرطن بیلاتن امفت فوله اورغ اد چوکف دښن تیاد
ترماسوق مریک، تنافي سکیران مریک ترماسوق دالم بیلاتن امفت
فوله نسچاي تیدق صبح جمعة ایت.

سبکیمان تله دپتاکن دالم شرط یغکامفت بهوا بیلاتن امفت فوله
ایت دشرطکن برککالن هڅک سلسي سمبهیغ، مک جیک برلاکو
کورغ دتغه ۲ سمبهیغ دښن سبب سثورغ درفدان باطل دان سباکښ
هندقله مریک یغ تیغکل ایت میودهکن سمبهیغ دښن ظهر.

(کأنم) ددهولوکن دښن دوا خطبه دان خطبه ایت فول مغندوغي
لیم روکن یا یت:—

(۱) ممباچ الحمد لله (موجي الله) ائو نحمد الله اتو لله الحمد، تیدق
دلولسکن لاین درفد این.

(ب) صلواة اتس نبی صلی الله علیه وسلم سفرت:
-اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ اتو نَصِّلِيْ اتو أَصِّلِيْ عَلَى مُحَمَّدٍ اتو عَلَى أَحْمَدَ
اتو عَلَى النَّبِيِّ دان سآومفماش.

(ت) وصية اتو برفسن کفد اورغرامي دغن تقوى الله.
 کتيک ۲ روکن اين واجب اداڻ دالم خطبه يغر تام دان يگدوا.
 (ث) ممباچ ساتو اية درفد اية ۲ قرآن فد خطبه يغر تام اتو
 يگدوا تنافي يڻ ايلوقن فد خطبه يغر تام.
 (ج) دعاء باکي اورغ موءمين فد خطبه يگدوا، سکورغ ۲
 رحمکم الله. (۱)

شرطن فول لافن فرکارا:-

شرط خطبه

(فرتام) دالم بهاس عرب، يعني تنتغ روکن ۲ سهاج.
 (کدوا) موالة انتارا خطبه يغر تام دغن خطبه يگدوا، انتارا
 سکل روکن ۲ دان انتارا خطبه دغن سمبيغ.
 (کتيک) سوچي درفد حدث دان نجيس يغتياذ دمعاکن فد
 فکاين، بدان دان تمفت.
 (کأمفت) منوتف عورة.

(کليم) برديري باکي اورغميغ بوله برديري فد کدوا ۲ خطبه ايت.
 (کأنم) دودق برهنتي سبنتر انتارا دوا خطبه ايت سقدر
 طمأنينه دان، لبه ۲ سديکيت سقدر سمفت ممباچ سورة الاخلاص دان
 ايلوق دباج سکالي.

باکي اورغميغ ممباچ خطبه دغن دودق کران تا بوله برديري
 هندقله اي ميسهکن انتارا دوا خطبه ايت دغن ديم سبنتر.
 (کتوجه) هندقله ددثرکن بچانڻ کفد کأمفت ۲ فوله اورغ يڻ
 حاضير ايت سکاليفون مريک تيدق فهم اف يڻ دچاکفکن اوله خطيب
 ايت، کچوالي تيدق مندثر کران فکق.

(۱) نرسون دالم بحري افشاء جز ۲، ۱۶۶: "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" ايت مقنوني دعاء، اتوق سلطان يغرنتو بکيمان
 تله ديتاکن ددالم کتاب زيادة الروضة سليا تيدق دصفتکن دي دغن صفة يڻ ملغوا. کدين کات الحسن: "وَمَعْلَهُ
 اِنْ كَمْ يَغْنُ مِنْ نَوْهَا فَسَرَوْا وَفَتَّةً وَلَا وَجِبَتْ". اترين: تنتغ تيدق دصفتکن دي دغن صفة يڻ ملغوا ايت
 سکيرا ۲ تيدق تاکوت مضرة اتو فتته جيک ديتکلکن سکيران دتاکوتکن دمکين ايت نساي واجب دلاکون.
 کدين کتان لاکي ليهکورغ ملايون دمکين: "فينديقن دعاء، اتوق سلطان يڻ خاص ايت ماروس. اد فون دعاء،
 اتوق کتوا ۲ اسلام دان فقتجور ۲ سجارا عموم سغاي مريته دغن بابک. مصادق هداية دان عادل ايت سنة".

(کلافن) چوکف بیلانن امفت فوله اورغ دري مولا برخطبه
هغک سلسي سمبهیغ.

عنور جمعة

سباکي فنوتف فصل این اداله دپتاکن بهوا سکل کعدوران
فد سمبهیغ برجماعه یغ دسبوتکن دهولو برلاکو جوک فد سمبهیغ
جمعة این سفرت ساکیت، سائت لافر، تاکوت ترجومفا فیوتغ، هوجن
دانلاءین ۲.

دانجوک دپتاکن سنة ۲ دان اداب هندق حاضیر جمعة، یأیت سنة
مندي باکي مریک یغ هندق حاضیر، وقتون مولایي دري وقت فجر
فاکي، تتافی یغ افضلن کتیک دکت هندق فرکي، مبرسیهکن بدان
درفد باو یغ مپاکیتی، ماکي فکاین یغ برورن فوتیه، مغرات کوکو
جیک فنجغ، چابوت بولو کتیاق، اندام میسی، چوکور بولو اری ۲،
مماکي باوآوان یغ وائی دان سپف مندثر خطبه.

بارئسیاف ماسوق مسجد، امام سدغ مباح خطبه هندقله اي
سمبهیغ سنة قبله سچارا ریغکس. تتافی اورئیغ سوده دودق
دالم مسجد مندثر خطبه حرام بائون سمبهیغ کتیک ایت سام اد
سمبهیغ سنة اتو فرض، سام اد سلوم خطبه اي سوده سمبهیغ اتو
بلوم.

سمبهیغ سنة هاریرای

سمبهیغ رای

47. سمبهیغ رای فطري دان سمبهیغ رای أضحی یغ دسبوت
سمبهیغ دوا هاری رای ایت سنة موءکد ترماسوق دالم کمقولن سنة
یغ دستکن برجماعه دان سنة دکرچاکن سئورغ دیری، سام اد اورغ
مقیم اتو مسافر، لاکي ۲ دان فرمفوان.

تتافی اورئیغ سدغ مغرجاکن حج تیدق سنة مغرجاکنش برجماعه
سکالیفون اي تیاد دمنی کران مریک سدغ سیبوق دغن کرج حج،
درایت دستکن مریک سمبهیغ برسندیری ۲ سهاج.

مولا ماسوق وقت کدوا ۲ سمبهیغ این دری سجد مولا تربیت
 متھاری تنافی سنه دتوئگو هئک نایک ستیغکی کیرا ۲ توجه کاکي
 دتفی لائیت دان برککالن وقتون هئک کلینچیر متھاری.

لفظ نیت: اُصَلِّ سُنَّةَ عِيدِ الْفِطْرِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى،

ارتیث: سهاج اکو سمبهیغ سنه رای فطري دوا رکعة کران
 الله تعالی، الله اکبر. دان

اُصَلِّ سُنَّةَ عِيدِ الْأَضْحَى رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیث: سهاج اکو سمبهیغ سنه رای اضحی دوا رکعة کران الله
 تعالی، الله اکبر.

سکورغ ۲ سمبهیغ رای ایاله دوا رکعة سفرت سنه ظهر. دان یغ
 لبه سمفرنان دتمبه تکبیر فد رکعة یغفر تام توجه کالی لاین درفد
 تکبیرة الاحرام سلفس مباح دعاء افتتاح، لفس ایت باج أعوذ بالله،
 فاتحه دان سوره ”ق“ اتو ”سبح“ اتو ”قل یا ایها الکافرون“.
 ماس تکبیر تمباهن ایت سنه ائمکت تائن ماچم ماس تکبیرة الاحرام
 جوک، دان دانتارا دوا تکبیر سنه باج:

”سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ“

جیک شک فد بیلائن تکبیر اومقام اداکه سوده سلسی توجه
 کالی اتو انم کالی؟ هندقله فاکی یغ سدیکیٹ یایت انم کمدين
 تمبه ساتو لاکی. ماموم کناله مغيکوت امام تنتغ تکبیر این سام اد
 لبه اتو کورغ.

دان دتمبه باج تکبیر فد رکعة یغکدوا لیم کالی لاین درفد تکبیر
 قیام دان بوات ماچم رکعة یغفر تام یایت لفس فاتحه باج سورة
 ”اِقْرَأْ بِالسَّاعَةِ“ اتو ”هَلْ أَتَاكَ“ اتو قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ.

فاتحه دان سوره ۲ دالم کدوا ۲ سمبهیخ رای سنه دباچ دغن سوارا
یغ قوات اتو پاریخ.

سلفس سمبهیخ رای یخ دلاکوکن سچارا برجماعه سنه دباچ دوا
خطبه اوله امام یغمان ددالمش دترنمکن حکوم فطره فد رای فطره دان
حکوم قربان فد رای اضحی ددهولوکن دغن تکبیر (مپوت الله اکبر)
سمبیلن کالی برتوروت ۲ فد خطبه یغفرتام دان توجه کالی فد خطبه
یغکدوا.

تکبیر رای

کمدین فد هاری ۲ رای این اورنرامی سام اد لاکي ۲ اتو
فرمفوان یغلاءین درفد مریک یغ مفرجاکن حج دستنکن مقوجف
تکبیر، منکل اورغ ۲ یغ سدغ مفرجاکن حج دستنکن مقوجف تلبیه
سلاکي ای دالم احرام، سکیران سوده تحلل بهارو سنه فول مریک
برتکبیر.

تکبیر این دلاکوکن دغن سوارا یغ قواث دمان ۲ سهاج سام اد
درومه، دجالن ۲ اتو مسجد اتو دسوراو اتو دلاین ۲ تمفت یغ مناسبه.
وقتون مولای دري سحقی ماسوق متهاری مالم رای فطره دان
مالم رای اضحی برککالن هغک امام برتکبیر سمبهیخ رای فاکي رای
ایت این فد مریک یغ سمبهیخ برجماعه دان هغک تکبیر سمبهیخ
سندیری فد اورنمیش سمبهیخ سئورغ دیری دان هغک کلینچیر
متهاری فد مریک یغ تیاد سمبهیخ لغسوغ.

بچان تکبیر ایت دمکین:

”اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ
الْحَمْدُ“

دباچ تیگ کالی لفسر ایت ایلوق دتیمبه دغن:
”اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا، لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ“

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ صَدَقَ وَعْدُهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَأَعَزَّ جُنْدَهُ وَهَزَمَ
الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ.

تکبیر یغ ترسبوت این دنماکن تکبیر مرسل (تربوک سنه دباچ
فد بیلا ۲ ماس) اد لاکی ساتو تکبیر دنماکن تکبیر مقید یغ سنه
دلاکوکن فد رای اضحی سهاج یایت مغیریغی تیف ۲ لفس سمبھیغ
سام اد سمبھیغ فرض اتو سنه اتو سمبھیغ جنازه، مولای دري
وقت صبح هاری عرفه (مالم سمبیلن ذوالحجه) برککالن هغک
ماسوق متھاری هاری تشریق (هاری ۱۳ ذوالحجه) این باکی اورٹیغ
تیدق مغرجاکن حج، اد فون اورٹیغ مغرجاکن حج هندقله ای مولاکن
تکبیرن مولای دري ظهر هاری نحر (هاری یغکسفوله ذوالحجه).

یغدمکین پتاله بهوا تکبیر مقید ایت تیدق اد فد رای فطری.

انتوق میمبوت هاری ۲ رای ایت سنه تیف ۲ سئورغ مندی
یغ دسبوت مندی میمبوت رای. نیتن سهاج اکو مندی هاری رای
کران الله تعالی. ماسوق وقتون مولای دري تھمالم تنافی سنه
دتغکوھکن سمفی تربیه فجر.

سنه ماکي فکاین یغ ایلوق یغاد فدان، مغرات کوکو، مغهیلغکن
باو ۲ یغ بوسوق دان ماکي ایر واتی.

اورغ یغلااین درفد امام سنه فرکی کمسجد لبه اول لاکی سفای
مغبیل تمفت ماسیغ ۲، منکل امام سیکیا حاضر کتیک هندق
ددیریکن سمبھیغ، دان برسبھیغ دمسجد لبه افضل درفد تمفت
لاین.

سمبھیغ گرھان

48. بکیمان سدی معلوم بهوا گرھان ایت اد دوا ماچم، گرھان
متھاری دان گرھان بولن. مک سمبھیغ کدوا ۲ گرھان این سنه

موءكد (۱) باكي تيف ۲ اورغ، سام اد اي برمقيم اتو مسافر،
مردهيك اتو سهيا، لاكي ۲ اتو فرمفوان، برجماعه اتو سنورغ ڊيري.
ماسوق وقت سمبهيغ گرهان اين تتكل نمفق پات گرھنان، دان
هابيس تيمفوھن دڻن هيلغ كلف يڻ مليندوئمين اتو دڻن غايش
دتفي لائيت سكاليفون ماسيه اد لاكي گرھان ايت، دان هابيس
تيمفوھ گرھان بولن دڻن هيلغ كلفن دان چراه جله سمولا اتو دڻن
تربيت متھاري، تيدق دڻن تربيت فجر اتو دڻن غايش دتفي لائيت
وقت مالم.

لفظ نية سمبهيغ گرھان متھاري:

”أُصَلِّي سُنَّةَ كُصُوفِ الشَّمْسِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى“.

ارتيش: سھاج اكو سمبهيغ گرھان متھاري دوا ركعة کران الله
تعالی، الله اكبر.

لفظ نية سمبهيغ گرھان بولن:

”أُصَلِّي سُنَّةَ خُصُوفِ الْقَمَرِ رَكَعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى“.

ارتيش: سھاج اكو سمبهيغ گرھان بولن دوا ركعة کران الله
تعالی، الله اكبر.

سمبهيغ گرھان اين سنة دكرجاكن برجماعه دان ددالم مسجد.
سكورغ ۲۸ دوا ركعة ماچم سمبهيغ سنة ظهر.

يغ ايلوقن دكرجاكن دڻن دوا ركوع فد تيف ۲ ساتو ركعة يآيت:
سلفس دعاء افتتاح باچ فاتحه دان سوره (سبارغ سوره)، كمدین

(۱) سنددان سبارم اجماع اياه فرمان تومن: ”لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ“. سورة فصلت
اية ۳۷. ارتيش: جاڻن ڪامو ميمبه متھاري دان جاڻن ڇوڀه بولن دان ھندقله ڪامو سجدو الله (ڪتبك ڪدوان ايت
گرھان). دان دالم حديث مسلم: ”أَنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آيَاتَانِ مِنَ آيَاتِ اللَّهِ لَا يَنْكَسِرَانِ لِمَوْتٍ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهِ لَئِنْ
وَأَيُّكُمْ ذَلِكَ أَهْلُوا وَادْعُوا حَتَّى يَنْكَسِفَ مَا بَيْنَهُمَا“. ارتيش: بهواسن متھاري دان بولن ايت اياه تندا درفد تندا
وجودن الله سبحانه وتعالی دان سائنس برکواسن اتس مخلوق، ڪدوان ايت تيدق گرھان کران ڪتابن سنورغ
اتو کران هيڊوفن سنورغ. ملڪ جيڪ ڪامو ليهت ڪدوان ايت گرھان ھندقله ڪامو برس-سمبهيغ دان بردعا،
منگ ٽرانگت ڪناکون اتو ڪيمباڻن يڻاد فد ڪامو. بچيرمن اقناع ۲ موك ۱۹۱ دان ۱۹۲.

ركوع، كمدين اعتدال، كمدين باچ فاتحه دان سوره سكالې لاکي،
كمدين ركوع كمدين اعتدال كمدين سجود دوا کالي دښن اين بهارو
دافت ساتو ركة.

كمدين بښكيت انتوق ركة يښكدوا بوات ماچم ركة يغفرتام
لفس سجود باچ تشهد دان سلام. سكل بچان اداله ماچم بياس تيدق
فنجڅ. يښلبه ايلوق لاکي بگيمان برايکوت:-

ركة يغفرتام

دعاء افتتاح، فاتحه دان سورة البقرة اتو سقدرڅ.
ركوع باچ تسبيح (سبحان ربي العظيم وبحمده) سقدر ماس مباح 100
اية البقرة، اعتدال باچ فاتحه دان سورة ال عمران اتو سقدرڅ.
ركوع باچ تسبيح ايت سقدر ماس مباح 80 اية البقرة.
اعتدال (بياس).

سجود يغفرتام باچ تسبيح (سبحان ربي الاعلى وبحمده) سقدر ماس
100 اية البقرة.

دودق انتارا دوا سجود (بياس).
سجود يښكدوا باچ تسبيح سقدر ماس مباح 80 اية البقرة.

ركة يښكدوا

فاتحه دان سورة النساء.
ركوع باچ تسبيح سقدر مباح 70 اية البقرة.
اعتدال باچ فاتحه دان سورة المائدة.
ركوع باچ تسبيح سقدر ماس مباح 50 اية البقرة.
اعتدال (بياس).

سجود يغفرتام باچ تسبيح سقدر ماس مباح 70 اية البقرة.
دودق انتارا دوا سجود (بياس).
سجود يښكدوا باچ تسبيح سقدر ماس مباح 50 اية البقرة، لفس ايت
باچ تشهد دان ستروسڅ مبري سلام.
(فد فندا فت ساي فاكي باچ 100 کالي تسبيح اتو 80 اتو 70 اتو
50 سوده چوکف دښن تيدق کيرا مباح سقدر 100 اية البقرة سچارا
عموم بگيتو سوسه).

ماښ سمبهیڅ کرهان بولن سنة دباچ دڅن سوارا یڅ قوات دان
دفرلاهنکن سوارا فد سمبهیڅ کرهان متهاري.

سلفس سلسي سمبهیڅ، سنة دادکن اتو دباچ اوله امام دوا خطبه
سفرت خطبه رای معندوڅمي نصیحه دان میوروه اورغ برتوبه،
برصدقه، برفواس دان لاین ۲ کبجیکن تتافي دالم خطبه این تیدق
سنة برتکبیر ماچم خطبه رای، سکیران لفس سمبهیڅ تیبأ کرهان
سوده هابیس سنة جوک خطبه ایت.

سمبهیڅ استسقاء

49. فرکتان استسقاء ایت فچاهن درفد فرکتان سقیا معنات تواغ
ایر، جادي سمبهیڅ استسقاء معنات سمبهیڅ منتاء توائمکن ایر (منتاء
هوچن) درفد الله سبحانه وتعالی انتوق همبان کتیک برحاجت
کفدان.

سمبهیڅ منتاء هوچن ایت سنة موء کد (۱) باکي اورڅرامي، سام
اد یڅ برمقیم اتو یڅ مسافر، یڅ مردهیکا اتو سهیا، یڅ سوده بالغ
اتو بلوم، لاکي ۲ اتو فرمفوان.

افبیل برلاکو کماراو دسسوات تمفت مک اورڅرامي دسنتکن
موهن هوچن درفد الله سبحانه وتعالی دڅن تیک چارا:-

(فرتام) مباح دعاء منتاء توروکن هوچن، سفرت دعاء دباوه این:-

بسم الله الرحمن الرحيم، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ أَشْرَفِ الْمُرْسَلِينَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.
اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مَغِيثًا هَنِيئًا مَرِيئًا غَدَقًا مُجَلًّا سَخَا طَبَقًا دَائِمًا
اللَّهُمَّ اسْقِنَا الْغَيْثَ وَلَا تَجْعَلْنَا مِنَ الْقَانِطِينَ. اللَّهُمَّ يَا اللَّهُ إِنَّ بِالْعِبَادِ
وَالْبِلَادِ مِنَ الْجَهْدِ وَالْجُوعِ وَالضَّنْكِ مَا لَا نَشْكُو إِلَّا إِلَيْكَ اللَّهُمَّ أَنْتَ

(1) سنمزان سلوم اجماع اماله مشکوت فربواتن رسول الله صلى الله عليه وسلم یڅ سلاو دلاکوکن. این جیلک
تیاد فرینته اوله راج، جیلک اد فرینته نسچاي جادي واجب تیدق سنة لاکي.

لَنَا الزَّرْعُ وَادَّرَلْنَا الضَّرْعَ وَأَنْزَلَ عَلَيْنَا مِنْ بَرَكَاتِ السَّمَاءِ وَأَنْبَتَ لَنَا
 مِنْ بَرَكَاتِ الْأَرْضِ وَأَكْشَفَ عَنَّا مِنَ الْبَلَاءِ مَا لَا يَكْشِفُهُ غَيْرُكَ. اللَّهُمَّ
 حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَغْفِرُكَ إِنَّكَ كُنْتَ غَفَّارًا فَارْسِلْ
 السَّمَاءَ عَلَيْنَا مِدْرَارًا.

توجوان لبهکورغ: یا الله تورو انکنله هوچن یغ بوله مغهیلکن
 دهاک انتوق کامی، یغ میلامتکن پاوا، هرت بندا دان یغ
 مغهندوئی کجیکن یغ بایق، مباسهی رات ۲ بومی یغ مغهیدوفکن
 تومبوه ۲ هن، جائنله دجادیکن کامی درفد اورغیغ برفوتس اسا. یا
 الله همب ۲ مو دان بومی ۲ تله دتیمفا مالا فتاک ککریغن دان کونتع،
 کسوسهن دان کچلاکان یغ تا اد تمغت لاین کامی هندق مغادو
 ملینکن کفد ائکو. یا الله کر نیاکنله تنامن ۲، تومبوه ۲ هن دان باپقن
 سوسو بناتخ دری برکه بومی یغ سوپور، جاوهکنله بلا درفد
 کامی یغمان تیدق اد سیاف یغبوله ملفسکن ملینکن ائکو یا الله،
 بریله کامی نعمة هوچن ایت انتوق کسلیسان باکی کامی، بوکن
 جادی ساتو کسوسهن کفد کامی، کامی موهن امفون دان توبه دری
 سکل دوسا کامی، امین یا رب العالمین.

(کدوا) مباح دعاء تیف ۲ کالی لفس سمبهیغ، سام اد سمبهیغ
 فرض اتو سنة دان ددالم خطبه ۲ جمعة دسلیتکن دعاء یغ ترسبوت
 اتو سباکیش.

(کتیک) بهوا فمرینته اتو نأیش ممرینتهکن اورغرامی برتوبه،
 برصدقه، منیغکلکن بوات انپای جیک اد، بردامی بجیک اد فرسغکیتان
 انتارا ساتو دغن یغلاین، برفواس تیک هاری سبلوم کلوار هندق
 سمبهیغ سکاالیفون فواس ایت دفر بوات انتوق قضاء اتو نذر اتو
 کفارة، کمدين اورغرامی ایت دغن کادان برفواس هاری یغکأمفت
 برسام امام کلوار کتغه فادغ دغن فکاین بکرج (تیدق مکه) دغن
 خشوع، خضوع دان مرنده دیری (تواضع) کفد الله سبحانه وتعالی.

باوا کانتق ۲، اورثتوا دان بنساتخ ۲ دلتق دتغه فادغ. مریک فون سمبھیغ برجماعه دوا رکعة دثن نية استسقاء. لفظ نیتش:

”أُصَلِّي سُنَّةَ الْأَسْتِسْقَاءِ رَكْعَتَيْنِ لِلَّهِ تَعَالَى“

ارتیش: سهاج اکو سمبھیغ سنة متاء هوجن دوا رکعة کران الله تعالی، الله اکبر. دکر جاکن سام ماچم سمبھیغ رای یأیت بر تکبیر توجه کالی فد رکعة یغفر تام دان لیم کالی فد رکعة یغکدوا دان تنتغ سوره فون سام کچوالی نية دان وقت کران وقت سمبھیغ این بوله دلا کوکن فد سبارغ ماس سیخ اتو مال.

لفس سلسی سمبھیغ، امام هندقله مباح دوا خطبه سام ماچم خطبه رای جوک چوما تکبیر سمبیلن کالی دان توجه کالی ایت دکنتیکن دثن استغفار سمبیلن کالی فد خطبه یغفر تام دان توجه کالی فد خطبه یغکدوا، دان فد سمبھیغ استسقاء این خطبه بوله ددهولو درفد سمبھیغ.

ددالم خطبه این هندقله باقی معوجف:

”أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ“
دان مباح براولخ کالی اية ”أَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا“ دان مباح اللَّهُمَّ اسقنا غيثا مغيثا ههك اخير دالم خطبه یغفر تام.

کمدین کتیک سمفی ساتو فرتیک خطبه یغکدوا هندقله امام یغ مباح خطبه ایت بر فالیغ مفادف قبله (سنة مبالکثکن اورثرامی) سمبیل مباحقکن بچان دعاء سبنتر فرلاهن سبنتر قوات دان سنة منجادیکن کاین سلیفغش بر توکر هوجش یغ کانن ککیری دان یغ کیری ککانن دان یغ اتس کباوه دان یغ دباوه کاتس سرت اورثرامی فون تورو ت بر بوات دمکین. ستله سلسی مریک بالیق کرومه دثن کادان حشوع دان خضوع.

بیلا هو جن شوده تورون سنة مندي دثن مېوک فکاین کچوالی
منوتف عوره. دمکین جوا سنة مندي مېموت هو جن یغفر تام اول
تاهون دان مغمبیل ایر سمبھیغ دمان تمفت ایر اد مئالیر. (فد
فندافت ساي این جیک تیاد مېاوا مضرة). سنة مغوچف تسبیح
تتکل مندثر کوروه دان بیلا نمفق کیلت برسابوغ یأیت:

”سُبْحَانَ مَنْ یَسْبَحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ“.

دان بیلا هو جن تورون ترلالو لبت سکیرا ۲ دبیمبغکن جادی بنجیر،
سنة دباچ سمولا دعا:

اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا اللَّهُمَّ عَلَى الْأَكَامِ وَالْظَّرَابِ وَبُطُونِ
الْأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ.

تجوانث: یا الله توروئکن سکلیلیغ کامی جائنله هندقش
مضرتکن کامی دان توروئکن دأتس بوکیت ۲ دان فرماتع ۲،
دسوئی ۲، دفای ۲ دان کبون ۲.

سمبھیغ تاکوت

50. سمبھیغ دالم میدان ففرائن دنماکن سمبھیغ تاکوت دالم
بهاس عرب دسبوت صلاة الخوف معنات منونیکن سمبھیغ فرض
دالم کتاکوتن کران مانسی اتو تنترا دالم میدان ففرائن سنتیاس دالم
کادان کتاکوتن.

مک چاران سمبھیغ این اد امفت ماچم:—

(فرتام) موسه براد دتمفت یغ بوکن فیهق قبله، دان بیلائن
مریکثیت سدیکیث منکل اورغ مسلمین لبه رامی سرت اد چوکف
کقواتن بوله برتاهن، دالم کادان سماچم این افبیل هندق سمبھیغ

امام هندقله مېهاکي تنترا مسلمين کفد دوا فاسوقکن، ساتو فاسوقکن برجاک مغادف موسه سېله هداغن امام، دان فاسوقکن يځکدوا دفرينتهکن برباريس دبلاکڅ امام، اي فون سمبهيڅ برسام مريک يڅ دبلاکڅ ايت.

بيلا امام برديري رکعة يځکدوا مأموم دبلاکڅ هندقله برنية مفارقه دان مپودهکن سمبهيڅ سچارا برسنديرين، لفس ايت مريک برفينده کهداغن معميل اليه برجاک دان فاسوقکن يڅ برهداغن دغن موسه تادي فرکي کبلاکڅ امام يڅ سدغ دالم رکعة يځکدوا مريک برجماعه برسام امام دالم رکعة يځکدوا. افبيل امام مېاچ تشهد، مأموم ايت بائون مخرجان رکعتن يځکدوا کمدين مريک معجر امام يڅ سدغ منوځکو دالم تشهد ستروسن مريک مېري سلام برسرت دغن امام، اين اياله سمبهيڅ نبي صلى الله عليه وسلم ددالم ففراغتن دسوات تمفت برنام ذات الرقاع.

چارا ماچم اين بوله دلاکوکن فد سمبهيڅ تيک رکعة دان امفت رکعة يأت دغن دکيلير ۲ کن، دان دالم سمبهيڅ اين امام کناله مېاچ سوره يڅ فنجڅ التوق مېري فلواغ فواق ۲ ايت برکراق.

(کدوا) کادان دان کدودقکنش سام جوک ماچم يغفرتام تنافي تيف ۲ فواق ايت سمبهيڅ دغن سمفرن (فواق يڅ بلاکڅ سمبهيڅ دغن سمفرن برسام امام) لفس سلام مريک برفينده کهداغن معميل اليه برجاک دان فواق يڅ دهداغن فول سمبهيڅ برسام امام يعني امام کنا سمبهيڅ دوا کالي (سکالي اعاده). اين اياله سمبهيڅ نبي صلى الله عليه وسلم ددالم ففراغتن دسوات تمفت برنام بطن نخل، جادي سمبهيڅ امام يځکدوا ايت سنة باکين، چارا اين بوله برلاکو فد سمبهيڅ دوا رکعة اتو تيک رکعة اتو امفت رکعة.

(کتیک) کدودقکن موسه دفيق قبله دغن تياد اف ۲ فرليندوڅن تنافي فاسوقکن مسلم رامي، کتيک ايت امام هندقله ممرينتهکن مأموم برديري دوا صف دان سمبهيڅ سرنطق سموا سکالي، افبيل

امام سجود هندقله صف يثغرتام سهاج سجود برسام امام دان صف
 يثكدوا منوئمكو منجاك موسه دالم اعتدال. افبيل امام بڭكيت
 برسام صف يثغرتام، ملك سجود فول صف يث دبلاڪڅ ايت كمدين
 مريك كجر امام فد قيام ركعة يثكدوا، لفس ايت كدوا ۲ صف ركوع
 دان اعتدال برسام ۲ امام لفس ايت افبيل امام سجود ركعة يثكدوا
 هندقله صف يثكدوا برفينده كهدفن دان سجود برسام امام دان
 صف يث فرتام برفينده كبلاڪڅ بركاول ماس دالم اعتدال تادي،
 لفس ايت مريك كجر امام دالم تشهد دان سمواڻ مبري سلام برسام
 امام اينله سمبهيت يث دلاكوكن اوله نبي صلى الله عليه وسلم
 دسوات تمفت برنام عسغان تغه جالن مدينه. چارا اين جوڪ بوله
 دلاكوكن سمبهيت تيك دان امفت ركعة.

(كامفت) سمبهيت كتيك سامت تاكوت دالم بهاس عرب دسبوت
 شدة الخوف سام اد ففرائن ايت سوده سمفي حد برادف ۲ اتو
 سكيران فاسوكن مسلمين برفاليت درفد موسه بارغ سديكيت فون
 لچاي تباد امان.

دالم كادان بكيني هندقله فاسوكن ايت برسملهيت ايكوت
 دافت برجالن كاكي اتو منوئمكو كودا، معادف قبله اتو تيدق
 (جيك تا بوله)، دان صح مشيكوت انتارا ساتو دئن يثلاءين سكاليفون
 امام سبله هدافن اتو سبله بلاڪڅ، ماسيخ ۲ معادف دمان ۲ فيهق تا
 كيرا. دعذوركن فربواتن يث بايق سفرت منتق موسه برتوروت ۲
 ببراف كالي، دان هاروس مريك ممك فدغ يث كنا نجيس يث بايق
 كران ترفقسا تنافي كنا قضاء سمبهيتن ايت كلق كران كعذوران اين
 جارغ برلاكو (جارغ برلاكو نجيس يث بايق فد فدغ). سڱوه فون
 دمكين مريك تيدق دعذوركن برچاكف اتو برترياق^(۱)

(۱) اين چارا سمبهيت ددالم مفرائن زمان دهلو يعني زمان فداغ دان توميق. اد فون ففرائن زمان مودرن اين سوده
 لاين انتارا كدوا ۲ يث برموسه جارغ جاوه. فد فتعافت ساي ترغولغ كند امام تننرا سنديري مقانون. والله اعلم.

حکوم ماکي فکاین

ماکي کاین ستر

51. حرام اتس اورغ لاکي ۲ یغ مکلف دان خنشی ماکي کاین ستر
درفد اولت یغ دامبیل ماس اي هیدوف دفعگیل "قَزْ" اتو یغ
کلوارکن سسوده اي ماتي دفعگیل "حَرِيرْ". دمکین جوا مئکوناکن
اي (سترا ایت) انتوق بوات الس دودق دئن تیات برلافیق،
دمکین جوا دبوات الس سنندر دان دودق دباوه کاین ستر ستر
دالم خیمه یغ دفر بوات درفد ستر اتو ستر لاثیت ۲ دالم بیلوق اتو
ساومفماش.

دانجوک حرام ماسوق دالم کاین ستر یغ دفاکي اوله فرمفوان
(سفکاین) ^(۱) سلاءین درفد ایت حرام اتس منولیس اتس کاین ستر،
دبوات تابیر فد دیندیغ اتو لغسیر تیغکف دان ماکیکن بناتغ دئنش.
هاروس دفاکیکن کاین ستر کفد:-

کانق ۲ هئکک بالغ.	تالي انق کوانچی.
اورغ کیلا.	تالي تسبیح.
کعبه (سفر کلمبون).	فغلف داووت
قبور نبی ۲ (سفر کلمبون)	تالي سلوار.
سمفول مصحف.	کاین ستر یغ برچمفور بنغ.
تالي فداغ.	سام باوق اتو لبه بنغ.
تالي داچیغ.	

هاروس باکي اورغ لاکي ۲ دان خنشی ماکي کاین ستر کران
ضرورة سفر سائت فانس اتو سائت سجون یغ بوله مبابوا مضرة
کفد اورغ ایت جیک تیدق ماکي ستر. اتو اد حاجة سفر کدال
(فپاکیت ماچم کورف مغلوفس کولیت) جیک فاکي کاین بوکن

(۱) سندران سلوم اجماع یایت حدیث درفد صحابه برنام خزیفه کان: "نهانا رسول الله صلى الله عليه وسلم
عن لیس الحریر والنبیاج وان تجلس علیه". بخاری. اوتین: "رسول الله صلى الله عليه وسلم تله منکله کیت
دری ماکي ستر دان دیاج (ستر کاسر) دان دودق دانئن". یجیرمی افتاع 2 موك 214.

سترا نسچاي فديه يځ دمکين ترماسوقله کورف جوک، اتو بايق کوټو دان توما جيک ماکي کاین لاین درفد سترا، دمکين جوا هاروس دبوات تلفوق درفد سترا سقدر امفت جاري ليبر دان جاښن لبه برت سترا درفد بنځن، دبوات سولم دمکين جوا دان دبوات لافيس تفي باجو (ليهير باجو).

اد فون کاین يځ دجلوف دښن زعفران (کوما ۲) سام اد کسموا کاین اتو سفاروهښ حکومښ حرام دفاکي، تتافي کاین يځ دجلوف دښن کسومبا حکومښ مکروه دفاکي.

سبکيمان حرام اتس لاکي ۲ ماکي سترا بکيتو جوک حرام اتس ماکي امس سام اد بايق اتو سديکيت سمرت چينچين امس^(۱).

يځ هاروس باکي مريک هان ماکي چينچين فيرق سهاج، ايتفون جاښن ملماو سمفي لبه درفد عادة اورښيځ سبای درجه دښن، جيک لبه نسچاي حرام.

اورغ فرمفوان هاروس ماکي سترا دان ماکي امس دري برباکي ۲ جنيس، بنتوق دان کاي، سمرت چينچين، رنتي، لوکيت، کلغ دان سباکين سلاکي تيدق لبه دري دوا راتوس مښال (فد کلغ).

جنازه دان حکومښ

52. فرکتان جنازه ايت بوله دباچ دښن جيمن بارييس اتس (جَنَازَه) اتو بارييس باوه (جَنَازَه) معناښ ميت يځ اد دالم کرندا.

تيف ۲ سئورغ مانسي دستکن سنتياس ايڅتکن ماتي سام اد دسبوت دښن لیده اتو دالم هاتي تراوتام اورښيځ ساکيت لبه لاکي دتنتوت ايڅتکن ماتي ايت لبه درفد اورغ لاین، دان هندقله اورغ يځ ساکيت ايت سنتياس برسڅک بأیک دښن الله سبحانه وتعالی فد مښافوسکن دوسان.

(۱) فد ماس سکارغ اورغ لاکي ۲ خاصښ دکالښن فموردا ۲ سوده باين ماکي امس بوکن سمرت چينچين سهاج مالهن دبوات لوکب برنسي دلهير، انيځ ۲ سبله تليفا، رنتي تانن، رنتي کاکي دان لاین ۲، اين بوکن سهاج حرام بهکن سوده جادي اورغ عرب کات مښت (اورغ-يځ سوک کنا اواط) دنيا سوده مښدق قيامه.

افبیل اورغ ساکیت ایت سوده تنت دان همفیر نزع سنة داجرکن
کلمه ”لا اله الا الله“ سهاج جاثن تمبه محمد رسول الله کران
تیدق ماهوز اد فرکتان لاین درفد الله فد ماس ایت سکالیفون ایه
اتو ذکر.

اورغیغ حاضیر دسیسیث سنة مېچاکن یس دان سورة الرعد کران
سفای مودهکن کلوار روحث.

افبیل تله یقین ماتین دغن اد تندا سفرت کاکین منجولور،
هیدوئن توندوق، فیفین کمفوغ، کاکي تاغنن سجوی واجبله
دسمفرناکن فدان امفت فرکارا:—

فرتام — مندیکن. کتیک — سمبھیغ اتس.
کدوا — مخافنکن. کامفت — دتانیکن.

کواجیفن. این فد میت اورغ اسلام یغ تیدق ددالم احرام. تیدق
ماتی شهید دان بوکن بالی یغ گوکور.

میت کافر

اد فون اورغ کافر سام اد کافر حربی (کافر یغتیاد دحرماتی)
اتو ذمی (کافر یغ مباير اوفتی کفد کراجان) حرام دسمبھیغکن،
هاروس دمندیکن، دان کافر ذمی واجب دکافنکن دان دتانی، دمکین
جوا کافر مَوَّءَمَّنْ (کافر یغ دبری فرلیندوئن) دان مَعَاهِدْ (کافر
یغاد فرجنجین فرصحابتن).

منکل کافر حربی دان اورغ مرتد تیدق واجب دکافنکن اتو
دتانیکن چوما هاروس سهاج، درایت بوله دبری ماکن انجیغ، تنافی
کالو دیبارکن جادی بوسوق مباوا مضرة واجبله دکمبوسکن.

میت دالم احرام

اورغیغ ددالم احرام ماس مخافنکن تیدق بوله دتوتف کفلا
جیک لاکي ۲، دان تیدق بوله دتوتف موکاژ جیک فرمفوان، دان
تیدق هاروس دکوناکن بندا ۲ یغ واثی.

میت ماتی شهید

اورشیخ ماتی شهید دثن سبب برفرغ دثن اورغ کافر تیدق واجب دمندیکن دان تیدق واجب دسمبھیغکن اتس بهکن حرام لاکي تیدق صح، یغ واجب هاں دکافنکن دان دتانه، یغ ایلوقش دثن فکاین یغ برلوموران دثن دارهش.

بایي یغ ٹوٹور

بایي یغ کوکور دباوه عمور انه بولن یغتیاد دکتھویکن هیدوفش دثن منجريت اتو برکرق اتو برنفس سدغ روفان فون بلوم اد تیاداله واجب فدان سسوات مالهن حرام دسمبھیغکن، چوما سنه سهاج دبوٹکوس دثن کاین بوروق دان دتانه دان هاروس دبري ماکن کفد کوچیغ دان ساومفمان.

سبالیقش جیک دکتھوي هیدوفش دثن اد سالا ساتو درفد تند۲ یغ ترسبوت ایت تادی، مک حکومش سفرت اورغ سوده بسر واجب دمندي، دکافن، دسمبھیغ دان دتانه، تتافي جیک اد روف مانسی سهاج، تند۲ هیدوف تیدق اد حکومش واجب دمندي، دکافن دان دتانه دثن تیدق فایه سمبھیغ.

اد فون بایي یغ کوکور ایت جیک سوده سمفرن عمورث انه بولن حکومش سام ماچم اورغ سوده بسر واجب دمندي، دکافن، دسمبھیغ دان دتانه.

مندي میت

سکورغ۲ مندیکن میت یأیت دجیروسکن ایر مرات بدانن دثن سکالي جیروس، سکالیفون اي برجنب، دثن دمکین چوکف انتوق دجنب دان مندي.

یغ سمفرنانه دمندیکن دالم بیلیق دثن دفاکیکن کاین باسهن اتو باجو بوروق، دلتق اتس تمفت یغ تیغکی سفرت فغکین دان ایرن ایر سجوق بیاس ملینکن کران حاجه بوله دکوناکن ایر فانس.

کمدین ددودقکن میت ایت ملنتیق کبلاکځ دڅن دسندرکن
 کلوتوت کانن اورغ مندیکن، تاڅن کانن توکځ مندي مملوق بلیکتځ
 دان ایبو جاري فد تشکوقځ دان تاغن کیري منکن فروت میت
 ایت سبراف قوات دري اتس کباوه ببراف کالي سفای هابیس
 کلوار باقی ۲ نجیس دري دالم فروتځ. اورغیغ منولوغ توکځ مندي
 سنتیاس منجیروسکن ایر دمان تمفت یغ دکهندکي، لفس ایت
 دتلنتځکن، کمدین توکځ مندي مبالوت تاڅنځ دڅن فرچا دان مباسوه
 قبلځ دان دبرځ، ستله ایت امبیل فرچا لاین یغ برسیه انتوق
 دبوات مبرسیهکن مولوتځ، کیکیځ دان هیدوڅن، لفس ایت
 دامبیلکن ایر سمبیغ وڅن نیه.

نَوَيْتُ الْوُضُوءَ الْمَسْنُونُ لِهَذَا الْمَيِّتِ اتو لِهَذِهِ الْمَيِّتَةِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیځ: سهاج اکو مغمبیلکن وضوء یغ سنة باکي میت این،
 کران الله تعالی. نیه این واجب سکالیفون وضوء ایت سنة.

لفس ایت بهاروله مولاکن مندي دڅن نیه:

نَوَيْتُ الْغُسْلَ الْوَاجِبَ لِهَذَا الْمَيِّتِ اتو لِهَذِهِ الْمَيِّتَةِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیځ: سهاج اکو مندیکن مندي یغ واجب باکي میت این کران
 الله تعالی. نیه این سنة سکالیفون مندي ایت واجب. ماس بریه
 ایت سمبیل منجیروسکن ایر ککفلاځ دان جڅکوځ دڅن ایر صابون
 دان ایر بدارا کمدین دهوړایکن رمبوتځ یغ کوسوت دڅن سیکت
 فرلاهن ۲، مان رمبوت یغ جاتوه کمفولکن ننځي بوله دماسوقکن
 کدالم کافن.

کمدین باسوه بدانځ سبله کانن دان سبله کیري دڅن ایر داون
 بدارا کمدین جیروسکن ایر یغ برسیه برچمفور سدیکت کافور دري
 کفلا هڅک ککاکي این دکیرا سکالي، کمدین تمبه لاکي دوا کالي.

سکیران لفس مندي ایت کلوار نجیس واجب دباسوه سهاج
 هڅک هیلغ.

سنة اورثيخ منديكن ايت مندغ تمفت لائين درفد عورتن
ملينكن کران اد حابة، اد فون عورة حرام دفندغ.

فد مندي ميت اين واجب مراتاکن اير هکک اف يځ لاهير فد
فرج فرمفوان يځ چندا کتيک منچککوځ. دان دباوه کلوفق کولوف
ذکر هندقله دسيسيلکن سفای دافت دباسوه دان دبرسيهکن
دباوهن جيک بوله. سکيراڻ تيدق بوله هندقله دتيممکن کران
ضرورة کمدين دسمبهیڅکن دان دتاتم.

اورثيخ منديکن ميت ايت اياله اورثيخ امانه، جيک اي نمفق
اف يغبایک فد ميت ايت سنة دچريتاکن کفد اورغ، دان جيک نمفق
بندا يځ تا بایک فدان حرام دسبوت کفد اورغ لائين کچوالي اد
مصلحة سمرت بدعه يځ ترغ دان پات.

ميت يځ علور

ميت يځ عذور سمرت ترباکر دان تغکلم تيدق بوله هندق
دمنديکن هندقله دتيمم دان دسمبهیڅ سرت دتاتمکن.

اورغ لاکي ۲ لبه اوتام منديکن ميت لاکي ۲، دان فرمفوان لبه
اوتام منديکن ميت فرمفوان تتافي هاروس سوامي منديکن استريڻ
دان سبالیقڻ دثن تائن برسملول.

کافن

سکورغ ۲ کافن سهلي کاین يغبوله منوتف سلوروه بدان ميت،
سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان. يځ ایلوقڻ باکي لاکي ۲ تيک لافيس
کاین، تيف ۲ سلافيس منوتف سلوروه بدان اينله يځ افضلڻ فد
لاکي ۲، هاروس جوک دتمبه باجو دان سربن دثن تياد مکروه چوما
مپلاهي يځ اوتام. ميت لاکي ۲ حرام دکافنکن دثن کاین ستر منکل
فرمفوان مکروه.

يځ ایلوقڻ فد فرمفوان دان خشي ليم لافيس یايت سهلي کاین
دري فيشکځ کباوه، سهلي باجو، سهلي تودوځ دان دوا کاین فنجځ
مليفوتي سلوروه بدان. چارا اينله يځ افضلڻ درفد تيک لافيس
تروس.

سمبهيځ ميت

روکن سمبهيځ ميت توجه فرکارا:۔

(فرتام) نية سفرت:

أُصَلِّي عَلَى هَذَا الْمَيِّتِ الْحَاضِرِ فَرَضَ كِفَايَةً أَرْبَعَ تَكْبِيرَاتٍ
لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتیځ: سهاج اكو سمبهيځ اتس ميت یځ حاضر این فرض کفایه
امفت تکبیر کران الله تعالی، الله اکبر.

تیدق واجب دنتوکن نماښ اتو سباکیښ فد میت یځ حاضر. مک
جیک دنتوکن سفرت زید اتو لاکي ۲ دځن تیاد اشاره کفداښ (این)
تیبا ۲ ترساله یځ بتولښ عمر، اتو فرمفوان بوکن لاکي ۲، نسچاي
تیدق صح سمبهيځ تنافي کالو اد اشاره سفرت کتاښ: سهاج اكو
سمبهيځ اتس میت زید این اتو اتس میت لاکي ۲ این تیبا ۲ یځ
سبنرښ عمر اتو یغسبنرښ فرمفوان نسچاي صح سمبهيځ.

(کدوا) بزديري باکي اورځيځ کواس بوله برديري (۱)

(کتیک) امفت تکبیر دځن تکبيرة الاحرام.

(کامفت) مباح فاتحه (یځ ایلوقښ لفس تکبیر یغفرتام) سنة باچ

اعوذ بالله، تیدق سنة باچ دعاء افتتاح دان سوره.

(کلیم) صلوٰة اتس نبي صلی الله علیه وسلم، لفس تکبیر یغکدوا

سکورځ ۲ ان اللهم صل على محمد.

(کانم دعاء باکي میت لفس تکبیر یغکتیک، سکورځ ۲ ان

اللهم اغفر له.

(کتوجه) مبري سلام لفس تکبیر یغکامفت یايت السلام علیکم

ورحمة الله. یځ ایلوقښ صلوٰة لفس تکبیر یغکدوا ایت یايت:

(۱) اورځيځ سمبهيځ ستورځ ډيري دان امام سنة برديري دکت کفلا میت لاکي دان دکت فوځگوځ میت فرمفوان اتو ختي.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

دان یغ ایلوقن دعا باکی میت لفس تکبیر یغکتیک یایت:
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ
مَدْخَلَهُ، وَاعْصِلْهُ بِالْمَاءِ وَالْثَلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا يُنْقَى
الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا
مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَاعِذْهُ مِنْ
عَذَابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَتِهِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ.

جیک میت ایت فرمفوان باچ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهَا وَارْحَمْهَا هَعَكَ خیر.
جیک میت ایت کاتق ۲ ممادا دغن دعاء انتوق ایو بفان کنتی

درفد دعا یغ فنجن ایت تادی سمرت:
اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا لِأَبَوَيْهِ وَسَلَفًا وَذَخْرًا وَعِظَةً وَشَفِيعًا وَثَقَلًا بِهِ
مَوَازِينَهُمَا وَأَفْرِغِ الصَّبْرَ عَلَى قُلُوبِهِمَا وَلَا تَفْتِنَهُمَا بَعْدَهُ وَاعْفِرْ لَنَا
وَلَهُ.

منکل لفس تکبیر یغکأمت سبلوم سلام سنة دباچ:
اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهُ وَاعْفِرْ لَنَا وَلَهُ.

جیک سئورغ تیدق دافت فلواغ هندق سمبهیغ ماس میت ایت
درومه صح جوک ای سمبهیغ اتس قبور سکالیفون میت ایت سوده
هنچور. دان تیدق مغاف میت ایت برهوبغ دغن نجیس قبور لاین
یغ دکالی، ملینکن قبور نبی مک تیاد هاروس سمبهیغ میتن دالم
قبور ایت. ۱۱

صح سمبهیغ اتس میت یغ غایب درفد نکری سکالیفون دتمفت
یغ کورغ درفد فرجلانن دوا مرحله، دان سکالیفون میت ایت براد
دتمفت یغ بوکن دفیھق قبله نسبه کفد اورثیغ سمبهیغ.

(۱) سمبهیغ میت ایت فرمفوان جان سکالی سماع شیخ سنة دا ولغ. ملک جیک دا ولغ سمبهیغ یغکدط ایت جادی سنة مطلق، چارا
ماجم ای شیخ دفیھق قیاس سمبهیغ فناع جزء ۲ مرک ۱/۵۵.

اد فون میت یغاد دالم نځري سکالیفون بندر ایت بسر تیدق
صح سمبھیغ غایب اتس ملینکن اورثیغ اد حاضر سهاج کنا
مېمبھیغکن.

شرط یغ مېولیھکن سمبھیغ اتس قبور دان سمبھیغ غایب
هندقله اورغ ایت لایق منوینکن فرض کفایه وقت ماتیش میت ایت
یأیت مسلم، مکلف دان سوچي درفد حیض.

قبور

اداله قبور انتوق دتانه میت ایت سکورغ ۲۸ ساتو لوبغ یغ بوله
منځه باو دان درفد دبوڅکر اوله بناتغ بواس.

یغ سمفرناډ دکالي لوبغ دالم سدیکت سکیرا ۲ امفت هستا
سته دالم دان لیبر سبراف یغ مناسبه سکیرا ۲ موات دماسوقن
میت، دفرבות سبله باوهڼ لیاغ لحد لبه افضل درفد فاریت
سکیران بومي ایت کرس (تیدق موده ربو).

دلتقن میت ایت برباریغ اتس روسوقن یغ کانن دښن فرلاهن ۲
سمبیل مېاچ:

بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَىٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.
براف کالي.

واجب دهادفکن موکاډ کقبله. مک جیک تر تانه مېلاکڅکن قبله
اتو ترلنتغ اتو ترتیارف نسچاي واجب دکالي سمولا دان دهادفکن
کقبله (سلما بلوم بوسوق).

حرام دتانه دوا میت فد ساتو قبور، سام اد لاکي ۲ کدوان، اتو
فرمفوان کدوان، اتو سئورغ لاکي ۲ دان سئورغ لاکي فرمفوان
مسکیفون محرم، ملینکن کران حجة، سفرت تانه فرقبوران تا موات
سدڅکن میت تر لالو رامي، کتیک ایت هاروس دتانه براف اورغ
دالم ساتو قبور.

حرام میندهکن میت کتمفت یغلبه جاوه درفد تانه فرقبوران دمان
تمفت میت ایت ماتي، کچوالي مریک یغ ماتي دکمفوغ ۲ یغ

برهمفيران دښن مکه، مدينه، دان بيت المقدس تيدقله "حرام
دفيندهکن کسان.

مکروه دلتقن تیکر اتو همفر اتو بنتل برسام میت دالم قبور،
دمکین جوا مکروه فاکي کرندا کران یغدمکین ایت منسیا^۲ کن هرت
ملینکن کالو تانه قبور ایت باسه بولیهله فاکي کرندا.

ستله دکمبوس دتیغکیکن سدیکیکیت تانه تمبق ایت کمدين
سنة دتنام داهن فوکوء یغ هیجو سفرت فوهن^۲ بوڅا یغ واثي، دان
دجیروسکن ایر سجوی دری اړه کفلا ککاکي، دان دلتق باتو اتو
کایو برتننغ دښن کفلا میت انتوق بوات تندا^(۱) (زمان سکارغ اورغ
کوناکن باتو نینسن دوا باتغ کنتي درفد باتو ایت)، جیک اد حابة
تیدق مغاف دتولیس فد باتو نینسن ایت سفای سنغ دکتهوي اوله
سیاف^۲ یغ هندق زیاره، تنافي تولیسن ایت هندقله دښن سبراف
ریغکس.

تعزیه

اورغرامی دری جیران دان صحابة هندي سنة مغوچفکن تعزیه
کفد کلوارک دان قرابة سماتي لاکي^۲ دان فرمفوان یغ تروتوا،
اوچافن ایت سفرت:

أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَكَ وَأَحْسَنَ عَزَاكَ وَغَفَرَ لِمِيتِكَ وَجَبَرَ مَصِيبَتَكَ.

ساي برهاف الله تعالی مغرنیاکن کامو فهلا یغیسر، الله تعالی
تله مغرنیاکن کصبران یغ ایلوق کفد کامو، دفوهکن الله تعالی
مغامفونکن دوسا سماتي کامو دان اي منمفوغ اتو منوتف اف یغ
مغناي فد کامو.

(۱) ترسیوت دالم کتاب اقناع حاشیه بجیرمی جزء ۲ موك 258 لیهکورغ مایون دمکین: "سنة دتلغینکن (داچرکن)
میت یغ مکلف: سلس دتنام کران اد حدیث یغ مننچوکن دمکین ایت". برکات امام نوری دالم الروضة:
حدیث ایت سکالیغون ضعیف تنافي جادي قوات اي دغن دسوکوغ اوله حدیث^۲ یغ صحیح.
دری سبج زمان برزمان لاکي مریک یغبوله جادي ایکوکن قله ملاکوکن تلغین ایت. کمدين کتاڅ رشیخ خطیبه:
کاف^۲ یغ بلوم مکلف تیدق سنة دتلغینکن.

وقت سنة تعزیه ایت مولای دري سبلوم تانم، برکالان هغک
 تیک هاري لفس تانم، کمدين درفد ایت مکروه تعزیه فد مریک
 یغ اد حاضیر دالم تمفتن، مک سکیران اورغیغ مبري تعزیه ایت
 غایب، اتو قرابة سماتي ایت غایب دکیرا فرمولائن دري سجق مولا
 حاضیر (مولا سمفي بالیق کتمفتن ایت) هغک تیک هاري کبلاکغ.

میدیاکن ماکن رومه سماتي

اهل جیران سماتي اتو قرابة ۲ سماتي یغ جاوه سنة میدیاکن
 مکانن ساتو هاري انتوق کلوارک سماتي، کران مریک دالم کادان
 بکیتو سیبوق دغن بردوکچیتا تیاد ماس هندق میدیاکن مکانن.

اد فون میدیاکن مکانن اوله کلوارک سماتي دان فغکیل اورغ
 برکومفول ماکن درومهن ایت کات ابن الصبغ دان لاین ۲ علماء،
 ایت اداله بدعه یغ تیدق دهاروسکن، اف لاکي کالو دگوناکن
 درفد هرت سماتي یغاد هوتغ اتو ترلیبت دغن حق انق یتیم حکوم
 حرام.

باب زکاة

معنا زکاة

53. فرکتان زکاة این اصلن درفد بهاس عرب سوده جادي بهاس
 ملایو اتو دملایوکن. معنائ فد لغة سوبور، برکة، بابق کبجیکش
 دان سوچی.

دان معنائ فد شرع نام باکي قدر یغترتنتو درفد هرت یغترتنتو
 یغ واجب دبریکن کفد اورغیغ ترنتنو. سبب قدر یغترتنتو ایت
 دنماکن دغن زکاة کران هرت جادي برتمبه دغن برکة دکلوارکندي
 دان دغن دعاء اورغیغ منریماش. دانلاکي اي مبرسیهکن ديري اورغیغ
 مغلوارکنش درفد دوسا دان درفد دندم اوله مریک یغ برحق منریماش،
 یغمان اي (زکاة ایت) منجادي سقسي باکي کصیحان ایمان. (۱)

(۱) سندوانن سبلوم اجماع، فرمان توموز "واللہ الزکاة". اوتین: هندقله کامو مغلوارکن زکاة. دان فرمان
 لاکي: "عَدَّ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا". سورة توبة ایه 103. اوتین: ایسیل درفد هرت
 مریکیت زکاة یغ مبرسیهکن دان یغ بیویکن ديري مریک دغن زکاة ایت. دان حدیث: "بَنَى الْإِسْلَامَ عَلَى
 خَمْسٍ". اوتین: تربینا اسلام اتس گیم فرکارا. ساتو درفدان زکاة. درایت جادي کافر اورغیغ انکارکن واجب
 زکاة یغقله داجاعکن درفدان.

فرکلا یغ واجب زکاة

54. اداله هرت یغ واجب دکلو ارکن زکاة ایت ایاله لیم فرکارا:—
فرتام — ترنقنن یأیت اونتا، لمبو، کربو دان کمبیغ اتو بیري ۲.
کدوا — بارغ کمس یأیت امس دان فیرق.
کتیک — بیجي ۲ین اساسي یغ مچیغن سمرت کندوم، برس،
فولوت، کاجغ دال، جاکو غ دان لاین ۲.
کامفت — بواه ۲هن یأیت کروما دان ائمکور.
کلیم — هرت بندا فرنیگان.

زکاة ترنقنن

55. شرط واجب زکاة فد بناتغ ترنقنن لیم فرکارا یأیت: اسلام،
مردھیک، نصاب، حول دان دفلیهارا بناتغ ۲ ایت دفادغ یغ بیبس اتو
تانه سنديري دئن تیاد بابق بلنجا دان تیدق دکوناکن دي انتوق
بکرج سمرت ممباحق ساوه، اتو مچیغت بارغ دان ساومفمان.

نصاب ایت معنائ چوکف بیلائن (یغدتنتوکن اوله شرع)، دان
حول ایت معنائ کنف ستاهون.

نصاب اونتا

55. نصاب اونتا ایاله 5 ایکور کاتس بگیمان برایکوت:—
تیف ۲ 5 ایکور اونتا (هغک 9 ایکور)، زکاتن سئیکور بیري ۲
برعمور ماسوق تاهون دوا، اتو سوده ترچابوت کیکی هدافن سلفس
عمورث انم بولن، بوله جوک دکلو ارکن کمبیغ بیاس یغ برعمور
ماسوق تاهون تیک.

تیف ۲ 10 ایکور (هغک 14 ایکور) کنا 2 ایکور بیري ۲، اتو 2
ایکور کمبیغ یغ ترسبوت.

تيف ۲ ۱5 ايكور (هڻڪ ۱9 ايكور) كنا 3 ايكور بيرى ۲ اتو 3
ايكور كمبيڻ يڻ ترسبوت.

تيف ۲ 20 ايكور (هڻڪ 24 ايكور) كنا 4 ايكور بيرى ۲ اتو 4
ايكور كمبيڻ يڻ ترسبوت.

تيف ۲ 25 ايكور (هڻڪ 35 ايكور) كنا سڻيڪور انق اونتا
يڏنماڪن دڻن بڻت مڙاڻ، يايت انق اونتا بتينا برعمور ماسوق
تاهون دوا.

تيف ۲ 30 ايكور (هڻڪ 45 ايكور) كنا سڻيڪور انق اونتا
يڏنماڪن بڻت لڳون يايت انق اونتا بتينا برعمور ماسوق تاهون
تيڪ.

تيف ۲ 40 ايكور (هڻڪ 60 ايكور) كنا سڻيڪور انق اونتا
يڏنماڪن حقه يايت انق اونتا بتينا يڏبرعمور ماسوق تاهون امفت.

تيف ۲ 6۱ ايكور (هڻڪ 75 ايكور) كنا سڻيڪور انق اونتا
بتينا يڏنماڪن جڏعه يايت انق اونتا بتينا يڏبرعمور ماسوق تاهون
ليم.

تيف ۲ 70 ايكور (هڻڪ 90 ايكور) كنا 2 ايكور بنت لبون.

تيف ۲ 9۱ ايكور (هڻڪ ۱20 ايكور) كنا 2 حقه.

منڪل سمفي سباق ۱2۱ ايكور كنا 3 ايكور بنت لبون، كمدين
سراف يڻ لبه درفد ايت تيف ۲ 40 ايكور كنا سڻيڪور بنت لبون،
دان تيف ۲ 50 ايكور كنا ساتو حقه. جادي كالو ممفوپاي سمفي ۱30
ايكور كنا 2 ايكور بنت لبون دان سڻيڪور حقه، دان كالو ممفوپاي
سمفي ۱40 ايكور كنا 2 ايكور حقه دان سڻيڪور بنت لبون. دمڪينله
دقياسڪن ستروشن فد يڏلبه درفد ايت.

56. بارئسیاف اد برترنق لمبو دان کربو واجب اتس برزکاة بکیمان برایکوت:-

تیف ۲ 30 ایکور (هغک 39 ایکور) واجب کنا سئیکور انق لمبو یغدنامکن تبیع، یأیت انق لمبو جنتن ماسوق تاهون دوا دان کالو دکلوارکن دئن تبیعه (یغ بتینا) فون بوله جوک.

تیف ۲ 40 ایکور (هغک 59 ایکور) کنا سئیکور انق لمبو یغدنامکن مسنه، یأیت انق لمبو بتینا برعمور ماسوق تاهون تیگ. سکیران دکلوارکن دئن 2 تبیع فون بوله دان ماما.

بولیله قیاسکن دأتس این فد بیلانن یغلبیه درفد ایت، یعنی تیف ۲ 30 ایکور کنا سئیکور تبیع دان تیف ۲ 40 ایکور کنا سئیکور مسنه.

سباکی چونتوه یأیت تیف ۲ 60 ایکور (هغک 69 ایکور) کنا 2 ایکور تبیع، تیف ۲ 70 ایکور (هغک 79 ایکور) کنا سئیکور تبیع دان سئیکور مسنه.

سفرت لمبو جوک سام فد ترنقن کربو.

نصاب کمبیغ

57. بیلا دسبوت کمبیغ ترماسوقله بیري ۲. اورغ عرب سبوت گبش. بارئسیاف اد برترنق کمبیغ واجب اتس مغلوارکن زکاتس بکیمان برایکوت:-

تیف ۲ 40 ایکور (هغک 120 ایکور) واجب کنا سئیکور بیري ۲ برعمور ماسوق تاهون دوا اتو سئیکور کمبیغ بیاس برعمور ماسوق تاهون تیگ.

تیف ۲ 121 ایکور (هغک 200 ایکور) کنا دوا ایکور بیري ۲ بر مور ماسوق، تاهون کدوا، اتو 2 ایکور کمبیغ بیاس برعمور ماسوق تاهون

تيف ۲ 201 ايڪور (هڪ 399 ايڪور) ڪنا 3 ايڪور بير ۲
برعمور ماسوق تاهون ڪدوا اتو ڪمبيغ بياس يڻ ترسبوت.

لفس ايت: تيف ۲ 400 ايڪور ڪنا 4 ايڪور بير ۲ اتو ڪمبيغ
بياس يڻ ترسبوت. لفس ايت فول تيف ۲ تمباھن 100 ايڪور ڪنالہ
سنيڪور بير ۲ اتو ڪمبيغ بياس يڻ ترسبوت جوڪ.

اد فون جيڪ دفليهارا بناتڻ ترنقنن اين دڻن مڪاننن دائمڪوت
دان دبري اتو دبلي فد ڪباپقن ماس دالم ستاهون تيدق واجب ڪنا
زڪاة، اتو دفليهارا اونتا، لمبو دان ڪربو نتوق مڻڪوت بارغ اتو
مناريق باجق اتو سباڪيڻ تيدقله واجب زڪاة فدان.

اورغ مملهارا بناتڻ ترنقنن سچارا برڪوڻسي حڪومڻ سام ماچم
اورغ مملهارا سئورغ ديري چوما شرطن:-

- (ا) ساتو تمفت تيدور.
- (ب) ساتو تمفت فليهاران.
- (ت) ساتو تمفت ماڪن.
- (ث) ساتو تمفت مينوم.
- (ج) سام اورڻيغ مغمبالاڪن.
- (چ) سام بافق جنتن.
- (ح) سام تمفت فمرهن سوسو.

بيلا اد چارا يڏمڪين واجب زڪاتن سام ماچم دفوپاي اولہ
اورغ سئورغ جوا. مثالڻ سفرت دوا اورغ برڪوڻسي مملهارا 80
ايڪور ڪمبيغ، انتوق تيف ۲ سئورغ 40 ايڪور فد مسالہ اين ڪدواڻ
مندافت ڪريغانن ڪران زڪاتن هان سنيڪور ڪمبيغ سهاج.

ترڪادغ ۲ مبابوا ڪفد ڪبراتن سفرت ڪدواڻ برڪوڻسي سبايق
40 ايڪور ڪمبيغ انتوق تيف ۲ سئورغ 20 ايڪور، مڪ زڪاتن ڪنا
سنيڪور ڪمبيغ جوڪ.

ترکادغ ریغن فد سئورغ دان برت فد یغ سئورغ لاکي سفرت
 کدواښ برکوښي سبايق 60 ایکور کمبیغ انتوق یغ سئورغ 20
 ایکور، دان یغ سئورغ لاکي 40 ایکور مک زکاتښ واجب اتس یغ
 مفوپاي 20 ایکور ساتو فرتيک ($\frac{1}{4}$) ایکور ایت برت کفداښ،
 کران کالو تیدق برکوښي اي تیدق کنا اف ۲. دان واجب زکاة اتس
 یغ مفوپاي 40 ایکور هاښ دوا فرتيک ($\frac{3}{4}$) کمبیغ سهاج یأیت
 ریغن فد دیریش، کران کالو تیدق برکوښي نسچاي اي کنا سئیکور.

ترکادغ ۲ تیدق ریغن دان تیدق برت سام سهاج فد کدواښ
 سفرت کدواښ مفوپاي 200 ایکور کمبیغ سام بايق، مک واجب
 زکاتښ ۲ ایکور کمبیغ تیف ۲ سئورغ کنا سئیکور.

زکاة بارغ کمس

58. شرط واجب زکاة فد امس دان فیرق یأیت اسلام،
 مردهیک، سمفي نصاب دان حول.

نصاب امس ایاله 20 مثقال تیمبائن اورغ مک، جباتن اکام جوهر
 تله منتفکن برت 20 مثقال ایت برسمان دښن 25 مایم دان 2,7018
 ساک برسمان دښن 85 کریم تیمبائن سکارغ.

بارغسیاف اد میلیقکي دان میمفن امس یغ بوکن انتوق فکاین
 اتو فرهیاسن فرمفوان یغ مناسبه سبرت بايق ایت اتو لبه سلما
 ستاهون واجبله اتس مغلوارکن زکاة سبايق ربع عشر ($2\frac{1}{2}$ فراتوس)
 اتو $\frac{1}{40}$ درفد برتن (دکوفکن اتو دفوتغ سبايق ایت) اتو نیلاي
 هرک فاسران سماس.

نصاب فیرق ایاله 200 درهم. جباتن اکام جوهر تله منتفکن برت
 200 درهم ایت برسمان دښن 183 مایم.

بارغسیاف اد میلیقکي دان میمفن فیرق یغ بوکن انتوق
 فکاین یغ مناسبه سبرت بايق ایت واجبله اتس مغلوارکن زکاة

سبایق ربع عشر (2½ فراتوس) اتو ¼ درفد برتث اتو نیلای هرکاڻ مځیکوت هرک فاسران سباس.

دالم فرکارا واغ رښکیت اتو واغ قرطس نصابښ مځیکوت نیلاین هرک امس یغ ترسبوت. (هرک امس 85 کریم فد 1.2.83 سبایق 3,349.85 ایتوله نصابښ).

تیاد واجب زکاة فد بارغ ۲ کمس یغ هاروس دان یغ میمغ دفرېوات انتوق فکاین اتو فرهیاسن اورغ ۲ فرمفوان، تنافي جیک دبناسکن (دلېور) سمفي تیدق دنماکن فکاین لاکي افییل چوکف حولث واجب کنا زکاة. دمکین جوا جیک فاته اتو فچه دسیمفن دغن قصد هندق سیمفن تا هندق فاکي لاکي واجب کنا زکاة، تنافي کالو اد قصد هندق فاکي بالیق افییل تله دفرېایقکي تیاداله کنا زکاة سکالیفون لالو براف حول.

اد فون فکاین یغ حرام سمرت کلغ تاغن دان کلغ کاکي باکي لاکي ۲ دان خنثی، دان مکروه سمرت بجان یغ دتمفل دغن فیرق یغ کچیل کران فرهیاسن حکومث واجب زکاة.

زکاة بیجي ۲ین دان بسواه ۲هن

59. بکیمان تله دپتاکن داول باب بهوا بیجي ۲ین ایت ایاله مکانن اساسي بوات مځیغکن سمرت کندوم، برس، فولوت، سوجي، جاکوځ، کاجغ دال دان کاجغ سویا بیین، کاجغ فوتیه دان ساومفماښ.

شرط واجب زکاة فد بیجي ۲ین این اد تیگ فرکارا:—

فرتام — دتامن اوله مأنسي.
کدوا — مکانن اساسي یغبوله تاهن دسیمفن سکورغ ۲ن ستاهون.

کتیک — چوکف نصاب.

مك نصابن جيڪ سوده دېواغ ڪوليت يعني سوده جادي برس
اڻاله ليم اوسق دان يڻ بلوم دېواغ ڪوليتش. (ماسيه فادي) اڻاله
سفوله اوسق.

جباتن اڳام جوهر تله منتفڪن زڪاة فادي دان ڪندوم اڻاله
358 1/4 ڪنتڻ، منڪل جا ڪوڻ دان ڪاچڻ سڻيا (يغتله دېواغ ڪوليت) اڻاله
سفاروهن ڀاڻيت 179 1/4 ڪنتڻ. بارئسياف، براولڪه فادي دري
فرهومانن سبايق 358 1/4 ڪنتڻ اتو لبه، دان يغتله جادي برس سبايق
179 1/4 ڪنتڻ اتو لبه واجبله اتس زڪاة سبايق 10 فراتوس اتو
هر ڪاڻ.

ليهت فراتوران زڪاة جوهر 1962 دېواوه (ب) سقشين 6.
حڪوم اين سڻواڻ جيڪ بيجي 2 ڀين ايت دجيروس دڻن اير هوجن
اتو دڻن اير يڻ مغالير دڻن تيدق بايق تناڪ دان بلنجا مفرجاڪنڻ.
مڪ جيڪ دجيروس دڻن مڱو ناڪن تناڪ يڻ بايق اتو بلنجا يڻ بايق
نسچاي واجب زڪاتن سبايق 5 فراتوس سهاج، دان جيڪ سام بايق
مڪ زڪاتن اڻاله 7 1/2 فراتوس.

دانجوڪ بگيمان تله دپتاڪن بهوا بواه 2 هن ايت اڻاله ڪروما
دان اڻڪور سهاج. بواه 2 هن يغلاء ڀين سفرت بواه دورين، مڱيس دان
لاين 2 تيدق ترماسوق دالم ڪولڻن اين.

شرط واجب زڪاتن اڻاله اسلام، مردهيڪ، ميلڪ يڻ سمفرن
دان نصاب. مڪ نصابن سام ماچم نصاب بيجي 2 ڀين ڀاڻيت 10 اوسق.

وقت واجب زڪاة بيجي 2 ڀين اڻاله افيل ايسين سوده ڪرس
سڪيرا 2 بوله دماسق، دان فد بواه 2 هن افيل سوده توا. دالم ڪتاب
مطلع البدرين برڪات: ”پات ماڪرڻ، مقصودن سوده ڪوئيغ تندا
هندق ماسق.

نصاب يڻ ڪورڻ دري سسوات جنيس تيدق بوله دتمفوڻ دڻن
جنيس يغلاء ڀين سفرت ڪندوم دڻن فادي، تنافي بوله دېواغ فتمفوڻ

جيك برسوات جنيس چوما ماچمڻ (نوعڻ) سهاج يڻ برلاءِ ڀڻن سفر
 برس ناچين دڻن برس فولوت اتو برس سيام دڻن برس مهسوري،
 ڪمدين ڊڪلوارڪن زڪاڻن مڱيڪوت قدر فرتساهن اتو مڱيڪوت قدر
 بايق تيف ۲ ماچم ايت، اينله يڻ افضلڻ.

زڪاة فرنيڪان

60. شرط واجب زڪاة فرنيڪان انم فرڪارا:— اسلام، مردهيڪ،
 ميلڪ يڻ سمفرن، نصاب، ڊبلي بارغ ۲ ايت انتوق ڊجوالبلي (بوڪن
 انتوق ڊسيمفن) دان حول.

اورڻيڻ برنيڪ افبيل ڪنف ستاهون فرنيڪانن هندقله اي
 مڱيرا داخير تاهون براف هرڪ بارغ ۲ يڻاد ڊدالم سيمفانن
 (ستوق)، واغ ڊالم تائڻ، واغ ڊالم بڻيڪ دان واغ ڊالم تائڻ اورڻ
 يڻ ممفو ممبايرڻ جيك جملهن سمفي نصاب مڱيڪوت نيلاي واغ سماس
 واجبله اي مغلوار هرڪ زڪاڻن سبابق 24 فراتوس، سڪاليفون مودل
 اصلڻ تيدق سمفي نصاب.

سڪيراڻ يڻ ڊفرنڪاڪن ايت ڊرڊ جنيس بارغ اتو بنڊا يڻ
 واجب زڪاة ڊد عيڻ سفر ليمو اتو ڪمبيڻ واجب ڊڪلوارڪن زڪاة
 مان سباتو يڻ چوڪف نصاب ڪران تا بوله برهيمفون دوا زڪاة
 ڊالم ساتو بارغ. مثال سفر اي برنيڪ امفت فوله ايڪور ڪمبيڻ
 دڻن قصد فرنيڪان تتافي هرڪاڻ تيدق سمفي نصاب ڊد اخير تاهون
 ڊمڪين جوا سفر اي برنيڪ سبابق ٽيڪ فوله سمبيلن ايڪور
 ڪمبيڻ تتافي هرڪاڻ سمفي نصاب واجبله ڊڪلوارڪن زڪاة مان يڻ
 سمفي نصابن داخير حول ايت.

سڪيراڻ سام ڪدواڻ سمفي نصاب سفر امفت فوله ايڪور
 ڪمبيڻ يڻ ڊد قصدڪن انتوق برنيڪ عيڻ (ڊاڻن) سمفي نصاب دان
 هرڪاڻ فون سمفي نصاب داخير حول نسچاي ڊدهولوڪن زڪاة عيڻ
 ڊرڊ زڪاة فرنيڪان.

زکاة کالین دان هرت تورتانم

61. دالم باب زکاة کالین اد دوا فرکتان عرب یغ سلالو دکوناکن
یایت مَعْدَن دان رگاژ.

مَعْدَن بوله دباچ دغن باریس اتس دالٹ "مَعْدَن" اتو باریس
باوه "مَعْدَن" یایت نام باکي تمفت یغ دجادیکن اوله الله تعالی
ددالمش امس دان فیرق (لومبوغ)، بوله جوک دکوناکن فرکتان
معدن ایت فد لوکم ایت سندیری، مقصودش دسینی ایاله امس اتو
فیرق یغ دکلوارکن درفد لومبوغ ایت.

رگاژ ایت اصل معنای ترسمبوی مقصودش دسینی یایت امس
اتو فیرق یغ دجومفای تورتانم دالم تانه اوله اورغ جاهیلیه
(اورغرامی سلالو سبوت هرت قارون).

مک امس اتو فیرق یغ دکلوارکن درفد لومبوغ سام اد دري تانه
سندیری اتو تانه یغتیاد دمیلیکی اوله سیاف ۲ (یغ دسبوت
بومی ماتی) ستله دبرسیهکن درفد تانه دان فاسیر افیل سمفی
نصابش واجبله دکلوارکن زکاتش سباق 2 فراتوس اتو 1/4 فد کتیک
ایت جوک، دان دچنتومکن فندافاتن دالم ماس یغ برسمبوغ ۲
دتمفت یغ سام باکي منچوکفکن نصاب تتافی جیک فوتس ماس
برسلغ دغن اد عذور سفرت مسافر، کران ساکیت اتو ممبایکی الت
روسق سکالیفون لام دکیرا برسمبوغ جوک تیدق فوتس.

مک جیک فوتس ماس لام دغن تیاد عذور تیدقله بوله فندافاتن
یغکدوا دچنتومکن دغن فندافاتن یغفرتام انتوق منچوکفکن نصاب.

سبالیقش بوله جوک دچنتومکن فندافاتن یغکدوا ایت کفد
فندافاتن یغفرتام انتوق منچوکفکن نصاب کیران بارغ یغفرتام ایت
ماسیه اد لاگی، کتیک ایت سام جوک ماچم منچنتومکن دغن هرت
لاین یغتله سدیا اد.

سباکي چونتوهن: جيڪ سئورغ ملومبوغ فيرق کالي يغيرتام دافت سقدر 150 درهم کمدين دي برهنتي تيدقله واجب اي برزکا، کمدين سلغ ببراف لام دي بوات کرج سمولا تقديرن دافت سقدر 150 درهم، سکيران فندافاتن يغيرتام ايت تادي ماسيه اد لاکي کناله دچنتومکن فندافاتن يگدوا اين کفد يغيرتام باکي منچوکفکن نصاب تنافي زکاتن اتس يث 150 درهم سهاج يآيت $\frac{1}{40}$ (2½) فراتوس دري (150).

کرج منچاري بيجه سچارا مندولغ سام حکومث ماچم ملومبوغ. لوکم يثلاين درفد امس دان فيرق سفرت تمباک، تيمه، بسي دان لاین ۲ تياداله واجب فدان زکا.

اد فون رکاز اتو فون يث دکتاکن هرت قارون درفد امس دان فيرق بکيمان يث دکتاکن دتانس اوله اورغ کافر زمان جاهيليه يث دجمفائي اوله سستورغ، سام اد ددالم تانهن سنديري اتو دالم تانه بومي ماتي سفرت دباوه کوبو ۲ لام، قبور ۲ جاهيليه دان لاین ۲. جيڪ برتن سمفي نصاب واجبله اي مغلوارکن زکاتن سبايق ساتو فرليم $(\frac{1}{8})$ فد کتيک ايت جوک دان باقي امفت فرليم $(\frac{4}{8})$ جادي حق ميليکن.

تنافي جيڪ هرت ايت دتانس اوله اورغ اسلام دثن اد تند ۲ اومقام برتوليس آية قرآن اتو نام راج ۲ اسلام، جيڪ دکتھويکن يث امفوپان واجبله دکمباليکن کفدان، دان جيڪ تياد دکتھوي سياف توانن جاديله هرت ايت حکومث سفرت حکوم بارغ اورغ چيچير.

دان جيڪ تياد دکتھوي اداکه دتانس اوله جاهيليه اتو اسلام فد حال دکتھوي دتمفت ايت بوله سمفي سروان اسلام تنافي مريک تا ماھو مغيکوت، مک هرت ايت حکومث سام ماچم حکوم هرت ”فَيَّ“ بکيمان اکن داوتاراکن داخير کتاب اين، ان شاء الله.

سچارا ريفکس: هرت چيچير جيڪ يث منجومفائي ايت اورغيخ امانه سنة اي مغمبيل کمدين داعلانکن (سفرت دالم سورتخير اتو راديو)

جيك اد توائن هندقله دفولغكن كفداڻ، دان جيك تياډ يڅ مننتوتڻ
سهڅك سلما ستاهون بوليېله اي ميليكڻ دڅن بركات: بارځ اين اكو
ميليقكي.

دان هرت فيء ايت دبهاكي كفد ليم بهاگين. امفت فرليم دبريكن
كفد اڅكاتن تنترأ يڅ دتفكن اوله راج انتوق برفرځ في سبيل الله.

باقي ساتو فرليم ايت دبهاكي كفد ليم بهاگين فول يايت:—

(ا) انتوق رسول الله صلى الله عليه وسلم، بهاگين اين
دفيندهكن كفد مصلحة اورځ اسلام سلفس مڅكتڻ.

(ب) انتوق قرابة ۲ نبي صلى الله عليه وسلم درفد بني هاشيم دان
بني المطلب.

(ت) انتوق انق ۲ يتيم.

(ث) انتوق اورځ مسكين.

(ج) انتوق اورځ مسافر.

زكاة فطره

62. فركتان فطره ايت معناڻ كجادين، ديري دان بدان. بيلا
دسبوت زكاة فطره معناڻ زكاة ديري اتو زكاة بدان يعني مبرسيهكن
ديري.

شرط واجب زكاة فطره اتس سسثورځ ايت امفت فركارا:—

(فرتام) اسلام.

(كدوا) مردهيك.

(كتيگك) اد بلنجا لبيه درفد بلنجا هاري راي دان مالمن انتوق
ديريڻ دان اورځ ۲ يڅ ددالم تڅكوئڻن ترماسوقله بلنجا ممبلي فاكي
فاتوت، سيوا رومه، (جيك فرلو) دان گاجي فمبنتو رومه (تيدق
دشرطكن لبه درفد هوتڅ).

(كأمفت) اد هيدوفڻ سسثورځ داخير بولن رمضان دان داول
بولن شوال يڅ دسبوت دافت ساتو جزء درفد بولن رمضان دان

ساتو جزه درفد بولن شوال، درایت واجب دکلوارکن فطره درفد اورغیغ ماتي سلفس جاتوه متهاري اول شوال دان تیاد واجب فطره اورغیغ ماتي سبلوم متهاري جاتوه اخیر بولن رمضان دان کانتق ۲ یغ لاهیر لفس جاتوه متهاري اخیر رمضان ایت.

بیلا اد شرط ۲ این واجبله اتس سسئورغ ایت مغلوارکن زکاة فطره انتوق دیریش دان انتوق اورغ یغ ددالم تغکوئنش، یأیت ساتو کنتغ (کنتغ بغدادی) مکانن یغ غالب (یغ بیاس) دماکن اوله اورغ نکري ایت درفد جنیس مکانن یغ مچیغن (اساسی) دنکري کیت این ایاله برس. جباتن اکام جوهر تله منتفکن براتن ساتو کنتغ ایت برسمان دغن 3 کاتي 12 تاهیل اتو 2 کیلو 450 کریم تیمباغن سکارغ برس یغ برسیه درفد چمفور سکم اتو فاسیر اتو سباکیش دان تیدق چاچت سمرت دماکن بوبوء اتو باسه اتو براوبه ورنان. فطره دغن مغلوارکن مکانن اتو دغن برس این ایاله ددالم مذهب شافعی.

ددالم مذهب حنفي هاروس دگنتي دغن هرک برس مچیکوت هرک فاسران سماس. فمرنته (راج) بوله میلیه دان مرینتهکن رعیتش بر فطره دغن هرک برس. بیلا سوده دفرینتهکن واجب اتس رعیتش طاعة. بیلا مریک سوده مبابر لفسله تغکوئنش سام اد اي برنیة مچیکوت مذهب حنفي اتو تیدق، صحنه فطرهش. (۱)

ترماسوق دالم کات مکانن یغ مچیغن ایت ایاله کندوم، شعیر، کروما، ائکور دان لاین ۲.

یغ افضلن دکلوارکن فطره ایت ایاله مکانن یغ ملیا درفد جنیس ۲، اورغیغ ماکن برس یغ مهل هرکاا تیدق صح مغلوارکن فطره درفد برس یغ موره.

سبراف یغ لبه درفد بلنجا رای مولا ۲ واجب اتس سسئورغ ایت مبابر فطره انتوق دیریش. کمیدین جیک اد لبه دفرهکن انتوق

(۱) دالم قاعده اصول الفقه "العیامی لا مذهب له". ارقیق: اورغ عوام تیدق "مذهب بالین". معنان بیلا عالین ایت نوکنا دغن مان ۲ مذهب صحنه عالین. دمکین دفئاکن کفد ساي اوله سسئورغ درفد کورو ساي الشیخ علی الساکر بکس مفتی مکه المکرمة، سام اد دري تبة تقلید اتو تیدق.

استريڻ، ڪمدين انتوق انق۲ڻ يڻ ڪچيل، ڪمدين انتوق بفان دان
داتوڻ ڪمدين انتوق ايون ڪمدين انتوق انق۲ڻ يڻ سوده بسر
ڪمدين انتوق سهياڻ.

واجب برنية وقت هندق مغلوار ڪن زڪاة (سبارغ جنيس زڪاة).
هاروس دان ممدائي نية ايت ڪتيڪ مغاسيغڪن حق زڪاة درفد هرتاڻ
يغلاين سفرت دڪتاڻ: ”اينله فرض صدقه هرتاڪو“، اتو ”اين
زڪاة فطره اڪو“، دان زڪاة انتوق انق۲ ڪچيل دنيتڪن اوله فغاوڻ
(باف اتو توڻ اتو فنجاڪڻ).

فرايغاتن: جيڪ تون هوتغ برڪات هوتغ اندا ايت ساي جاديڪن
زڪاة ساي سهاج ڪفد اندا نسچاي تيدق صح زڪاتڻ ايت.

اورڻمئغ ترحق منريما زڪاة

63. اورڻمئغ ترحق منريما زڪاة دالم شرع اياله اورڻمئغ اد فدان
ساله سوات درفد صفة يڻ لافن. دالم ڪتاب فقه دسبوت اصناف
الزڪاة. اصناف ايت جمع درفد صنف اصل معنائ ڪلومفوق.
سوده جادي ايسٽيله علماء فقه بيلا دسبوت اصناف زڪاة معنائ اياله
اورغ۲ يڻ ترحق منريما زڪاة.

(فرتام) فقير يائت اورڻمئغ تياڊ هرت سام سڪالي اتو تياڊ ممفوپاي
فڪرجان لئسوغ، اتو اد ممفوپاي فڪرجان تتافي تيدق منچوڪفي سارا
هيدوف يڻ سفاتوتڻ سفرت اورغ يڻ لايق بربلنجا سفوله رڻمڪيت
سهارى (ماس سڪارغ) دي دافت چوما امفت رڻمڪيت ڪباوه سهاج.

(كدوا) مسڪين يائت اورڻمئغ اد هرت اتو اد فڪرجان تتافي تياڊ
چوڪف بلنجا يڻ فاتوت دڻندي سفرت اد هرت اتو فڪرجان يڻ
بوله دافت توجه رڻمڪيت اتو ستيغڪي۲ سمبيلن رڻمڪيت سهارى
سدڻمڪن بلنجا يڻ سفاتوتڻ اورغ سماچم دي لايق بلنجا سفوله رڻمڪيت
سهارى.

ريځكسښ فقير اورځيځ تيا د بنډا لغسوغ اتو اد تتافي دافت
دباوه ليم فوله فرسين سهاج دري حاجتن هارين ۲.

مسكين اورځيځ دافت اتس سديكيت درفد ليم فوله فرسين.
يغدمكين تنټوله اورځ مسكين لبه بآيك درفد فقير.

(كتيځ) عامل يآيت اورځيځ دلنتيق اوله فيهو يڅبركواس فد
موثوت زكا، مېوات كيرا ۲۱، مغمفولكن مريك يڅ ترحق منريما
دان مېهاگيكن كفد مريكثيت حق ماسيځ ۲. راج دان قاضي تيدق
ترماسوق دالم اصناف زكا. درايت مريك تيا د حق بوله منريما
زكا، سارا هيدوف مريك دري بيت المال (دري كراجان).

(كامفت) موءلف يآيت اورځيځ بهارو مملوق اكام اسلام.
فيكيرانث فد اسلام ماسيه لمه، جيڪ دثن دبري اي زكا جادي قوات
ايمانث اتو ميمځ اد ايمانث سوده قوات تتافي اي اد فغاروه، دثن
دبري دي زكا دهارفكن اسلام يغلآينث.

(كليم) همب سهيا يڅ هندق منبوس دبري درفد توان همبآن
دثن بايران برانسور. دالم ايستيله علماء فقه اورځ سماچم اين
دفعكيل مكاآب. اي برحق منريما زكا انتوق منولځ اي ملفسكن
دبري دري كهمنآن تتافي تيدق بوله دبري دري زكا توان همبآن
ايت، اورځ سماچم اين تيدق اد دالم نكري كيت تيغكل چريتا
سهاج.

(كانم) اورځيځ برهوتځ كران منداميكن دوا فواق يڅ بركاډوه
دسببكن اد سئورځ گنا بونه تيدق دكتهوي سياف يڅ مېونهن داتځ
سئورځ بايركن ديتث (كنتي روگي) كفد وارثن دثن برهوتځ كران
مادمكن فتنه، اورځ اين ترحق منريما زكا ولو فون اي ممفو
مبايرن.

اورځيځ برهوتځ كران حجة ديريښ فون ترماسوق دالم كولشن اين،
(كتوجه) سبيل الله يآيت اورځيځ برفرځ سچارا سوكريل باكي
منځمكن كبران دان ممفرتاهنكن كسوچين اسلام.

(كلافن) اورځ مسافر دري نكري زكا كتمفت لآين، اتو اي
منومفغ لالو دالم نكري زكا، مريك ترحق منريما زكا سقدر انتوق

مېمفيکن مريک کتمفت يځ هندق دتوجوښ. اين دښن شرط مريک
برحاجة کفد بنتوان دان فمرکيتښ تيدق کران معصية اتو تيدق تاهو
کمان هندق فرکي، جيک دمکين اداښ تياد هاروس دبري درفد واغ
زکاة.

اصل حکوم زکاة ايت هندقله دبري کفد اصناف يځ لافن، دان
فد تيف ۲ ساتو صنف ايت سکورغ ۲۸ تیک اورغ کچوالي عامل
مادا دښن سئورغ سهاج.

منوروت فندافت ستغه علماء جيک سوکر هندق مندافتکن
کلافن ۲ اصناف چوکفله دبري کفد تیک اورغ فقير دان تیک اورغ
مسکين سهاج، دان کات ستغه علماء يغلایين فول مادا دبري کفد
سئورغ جوا، فندافت اين بوله دايکوت کران قد ماس سکارغ سوکر
هندق مندافتکن سرب رامي.

حرام اتس توان يځ برزکاة میندهکن زکاة دري تمفت واجبښ
کتمفت لاین سدښکن اورښيځ برحق منريمان اد دتمفت زکاة ايت،
تتافي امام (فمرينته، راج اتو فريسيدينه) تيدق حرام میندهکن
زکاة کتمفت لاین مسکيفون دتمفت زکاة ايت اد اورغ يځ برحق
منريمان.

ليم ماچم اورښيځ تياد هاروس دبري زکاة کفداښ:—
(۱) اورغ کاي دښن هرت اتو اوسهان.

(ب) بني هاشيم دان بني عبدالمطلب (دان انق چچو مريک) سام
اد مريک دافت بهاکين درفد خُمسُ الْخُمُسُ ($\frac{1}{25}$) هرت فيء اتو تيدق
سئورغ عالم برنام اصْطَخَرُ اد مپتاکن قول يځ ملولسکن مريکښيت
بوله منريما زکاة افبيل مريک تآ دافت دري بهاکين فيء، قول
اين بوله دايکوت. دري سچق دهولو کالا لاکي مريک تا فرنه
مندافت اف ۲ فراولتوقښن ايت اتس نام قرابة رسول الله
صلی الله عليه وسلم.

(ت) اورغ کافر.

(ث) سهيا پغبوکن مڪاتب.

(ج) اورثيغ واجب توان زكاة منعكوغ نفقهڻ. دمكين جوا اورثيغ
 دبري بلنجان اوله قرايتن اتو سوامين، تا هاروس دبري دغن نام
 فقير دان مسكين کران مريک دصفتکن کاي دغن اد اورثيغ منعکوڻ.
 تنافي هاروس دبري زكاة کفد مريک دغن نام برهوتغ جيک
 اي موهن کران برهوتغ، اتو فرغ سبيل، اتو عامل، اتو مؤلف
 اتو مسافر جيک بتول مريک اد برصفا دغن سالة سوات درفد
 صفة ۲ يغ ترسبوت.

تيدق هاروس دبري زكاة کفد سئورغ دغن نام دوا صفة
 (تيف ۲ سئورغ ايت ترحق اتس نام ساتو صفة سهاج).

باب فواس

64. معنا فواس ايت معلوم يآيت مناهن ديري درفد فرکارا
 يغ مباطلکنش دغن چارا ۲ يغترنتو.

اداله فواس اين ساتو روکون درفد روکون اسلام واجب اتس
 تيف ۲ اورغ مکلف مخرجاکنش سفرت روکون ۲ اسلام يغلانين
 سفنج بولن رمضان، دغن سمفرن بولن شعبان تيک فوله هاري، اتو
 مليهت انق بولن شوال فد حق اورثيغ نمفق سکاليفون اياث فاسق،
 اتو دغن ثابت نمفق انق بولن دسيسې قاضي دغن سقسي يغ عاديل
 فد حق اورثيغ تيدق مليهت انق بولن.

اتو دغن اد تند ۲ بولن رمضان سوده ماسوق سفرت لمفو ۲
 دفاسخ دمنارا ۲ اتو تيمبقتن مريم اتو سباکين درفد عادة يغ بياس
 برلاکو کتيک ميمبوت فواس يآيت سفرت حکوم مليهت انق بولن
 جوک.

افبيل نمفق انق بولن دسوات نکري نسچاي واجب برفواس اوله
 اورغ نکري يغ برهمفيران دغنن جيک کدودکن کدوا نکري ايت
 ساتو مطلع (کاريس تربيت متھاري)، برسلاهن نکري يغ جاوه تيدق
 سام مطلع او مقام نمفق انق بولن دسوات نکري تيدق نمفق دنکري
 يغ ساتو لاکي، مک تيدقله دلولسکن اورغ نکري ايت مغيکوت
 برفواس.

65. اداله شرط باکي مخصکن فواس ایت لیم قرکارا:ـ

(فرتام) اسلام، مک تیاد صح فواس اوله اورغ کافر. سکیران سئورغ مرتد سکالیفون ساتو لحظه سدغ ای برفواس نسچای باطل فواس.

(کدوا) بر عقل یعنی اد تمیز. مک تیدق صح فواس اورئیغ تیاد میز دان یغ هیلغ عقلن. سکیران سئورغ کنا کیلا فد ساتو لحظه سدغ ای برفواس نسچای باطل فواس، تنافی کالو فیتیم اتو مابوق یغاد سیومنن ولو ساتو لحظه سکالیفون دالم سفنجع هاری ایت صح فواس.

اد فون تیدور تیدق باطل فواس سکالیفون سهاری سونتوق.

(کتیک) سوچی درفد حیض دان نفاس سفنجع هاری، درایت باطل فواس جیک داتع حیض اتو نفاس سدغ برفواس سکالیفون ساتو لحظه.

(کامفت) نیه یأیت واجب دتینکن (دنتوکن) نیه فد فواس فرض سفرت رمضان اتو قضاء اتو نذر اتو کفارة. دان واجب نیه ایت دلاکوکن فد وقت مالم تیغ ۲ مالم، این دالم مذهب شافعی.

اد فون دالم مذهب مالکی، بوله دان عمادای نیه فواس سفنجع بولن دري اول رمضان ایت، هاروس مریک یغ برمذهب شافعی معیکوت (بر تقلید) مذهب این سفای تیدق کنا قضاء جیک ترلوف نیه ایت فد ساتو اتو ببراف مالم، تنافی فواس سنة بوله دلاکوکن نیه ایت سبلوم کلینچیر متهاری سلما بلوم ملاکوکن سسوات یغ مبطلکن فواس منوروت قول یغ معتمد. دان اد فول قول یغ معتاکن بوله نیه ستله کلینچیر متهاری دان اد جوک قول یغ برنفدافت بوله نیه سکالیفون تله ملاکوکن فرکارا یغ مبطلکن فواس.

سکورغ ۲ نیه فواس رمضان یأیت:

”نَوَيْتُ صَوْمَ رَمَضَانَ“. ارتیش: سهاج اکو فواس رمضان. اتو
”نَوَيْتُ الصَّوْمَ عَنْ رَمَضَانَ“. سهاج اکو فواس انتوق بولن رمضان.
یغ ایلوقن: ”نَوَيْتُ صَوْمَ غَدٍ عَنْ آدَاءِ فَرَضِ رَمَضَانَ هَذِهِ السَّنَةِ
لِلَّهِ تَعَالَى“

ارتیش: سهاج اکو فواس ایسوق هاری منونیکن فرض رمضان
تاهون این کران الله تعالی.

(کلیم) مناهن دیری درفد فرکارا یغ مباطلکن فواس یأیت
واجب مناهن دیری درفد ماکن اتو مینوم سکالیفون سدیکیٹ سمرت
سبیجی، بیجن دان ستیتیق ایر دثن سهاج، تنافی جیک ترلوف
اتو جاهیل تیاداله باطل فواس. دان مناهن دیری درفد برستوبه،
مغلوارکن منی دان موئته دثن سهاج.

تیدیق باطل فواس دثن مغلوارکن کاهق سام اد درفد اوتق اتو
درفد دادان دان مناهن دیری درفد ماسوقکن عین سسوات بندا کدالم
روئمک یغ تربوک سمرت مغوریق تلیغا، ماسوقکن ایر صابون اتو
اوبه کدالم دبر دان سباکیٹ.

فمباطل فواس

۶۶. اورئیش بر فواس بوله باطل فواس دثن سبب سفوله فرکارا:
(فرتام) ماسوقکن سسوات بندا کدالم روئمک دثن سهاج
سکالیفون سدیکیٹ، ستغه درفدان سمرت منلن کاهق ستله ای کلوار
سمفی حد لاهیر یأیت مخرج حا، دان سمرت تاهی، سمبلیت یغتله
ترجوجول ماسوق بالیق، تنافی منلن ایر لیور سندیری یغ سوچی دان
تیا د برچمفور بندا لاین تیا د باطل فواس. سبالیقن جیک
دکلوارکن ایر لیور ایت کنا فد بیبیر اتو برچمفور دثن بندا یغلاءین
سمرت مکانن یغاد دچله ۲ کیکی تیبا ۲ دتلن نسچای باطل فواس،

برسلاهن جيڪ دڪمفولڪٽن اير ليور ايت دآٽس ليدهن دان
دجليرڪن ليده ايت ڪمدين دتلن تياد باطل جوڪ فواس.

اورئيڻيغ مغيڊف برداره ڪوسي دمعافڪن دالم فواس جيڪ منلن
اير ليور، جيڪ ترماسوق لالت اتو دبو جالن اتو تفوغ يڏااياق
كدالم روڻڪ تياد باطل فواس.

دمڪين جوا تياد باطل فواس جيڪ ترماسوق اير ڪومور ۲ اتو اير
سدوت ڪهيدوغ يڻ تيدق ملمفاو ۲ دان اير مندي يڻ دتنتوت
سڪاليفون مندي سنه سمرت مندي ڪران هندق سمبهيڻ جمعه.
تياد باطل فواس جيڪ ترماسوق اير ڪدالم روڻڪ دسببڪن
مباسوه نجيس دڻن ملمفاو ۲.

باطل فواس دڻن سبب ترماسوق اير مندي يڻ تياد دتنتوت
سمرت مندي ڪران ريمس دان اير باسوه يڻڪامفت فد وضوء. ڪالو
سٿورغ مغلوم اتو مغمم اير دالم مولوتن ڪران هندق ميجوڪن
مولوت دسببڪن هاري ترلالو فانس تيبا ۲ ترماسوق سديڪيت ڪدالم
روڻڪ نسچاي تياد مغاف ڪران سائت برحاجه ڪفد مغلوم ايت.
(ڪدوا) مونته دڻن سڃهاج سڪيرا ۲ ڪلوار سسوات دري دالم
فروتن سمفي ڪحد لاهير.

(ڪتيڪ) برستوبه دڻن سڃهاج بڪيمان چارا يڻتله دسبوتڪن
دهولو دالم باب مندي جنب. دسيني اورئيڻيغ ماسوقڪن سفاروه ڪفلا
تاڪوقن تياد باطل فواسن، تتافي اورئيڻيغ ڪنا ماسوق باطل فواسن
ڪران ماسوق سسوات ڪدالم روڻڪاڻ.

(ڪامفت) مغلوارڪن ماني دڻن سڃهاج اتو دڻن سبب برفلوق ۲
دان برچيوم دڻن فرمفوان تياد برلافيق، دان تياد باطل ستاڪت
ڪلوار ماڏي سهاج، اتو ميمفي برستوبه هڻڪ ڪلوار ماني اتو
ڪلوار ماني دڻن مرنوغ اتو منيليق فرمفوان اتو ميڪيرڪن شهواه
برائڻن ۲ سمفي ڪلوار ماني.

سباليقن ڪالو سوده جادي عادتن افبيل منيليق فرمفوان اتو
ميڪيرڪن شهواه دڻن براڻن ۲ اي تراير نسچاي باطل جوڪ فواسن
منوروت قول يڻ معتمد.

(ڪليم) ڪيلا، سڪاليفون ساتو لحظه دالم ساتو هاري.

(کأنم) فیتیم سفنجع هاري دري تربیت فجر هڅک ماسوق
متهاري.

(کتوجه) بر بوک.

(کلافن) مرتد والعیاذ بالله.

(کسمیلن) داتع حیض اتو نفاس سکالیفون سلفس کوکور
سکتول داکیخ اتو سبوکو داره، کران داره نفاس ایت سبهاکین دري
داره حیض یغتله برکمفول دالم رحیم.

(کسفوله) برانق یغاد باسهښ.

رمفاین

دباوه این دپتاکن ببراف مسأله یخ مستحق معنای فواس:-

(I) اورثیخ بر بوک ته ۲ برفواس رمضان دثن سغهاج اتو
اورثیخ لوف نیه وقت مالم، اتو ثابت اول رمضان فد هاري شک
واجب اتس مریک مناهن ديري (امساک) درفد ماکن دان سباکیښ
هڅک ماسوق متهاري.

(2) اورثیخ برفواس سنة میکراکن بر بوک سبایک سهاج ماسوق
وقتوښ دان سنة ملیواتکن سحور سکیرا ۲ جاښن سمفي وقت شک.

(3) هاروس بر بوک دثن اجتهد سمرت برفندو کفد ورد دان
سباگیښ ماچم سمبهیخ جوک دان دثن یقین سمرت نمفق متهاري
سوده ماسوق. تیدق بوله بر بوک دثن ظن (سڅک ۲) سوده ماسوق
متهاري کران اصلن سیخ ماسیه اد لاکي. فد ماس سکارغ دنیا سوده
فاکي جم. ماس تربیت فجر، تربیت متهاري، ماسوق متهاري تله
دسدياکن دالم تقویم ۲، سلاءین درفد ایت رادیو ۲ اد میدیاکن وقت ۲
سمبهیخ دان لاءین ۲. یغدمکین سوأل اجتهد تیاد تیمبول لاکي.

(4) هاروس ماکن سحور دالم ماس شککن مالم اد لاکي. کران
اصلن مالم ماسیه اد لاکي. مک صخله فواس جیک تیاد پات سالهن
(پات بنر اتو تیاد پات اف ۲)، تتافي کالو پات سالهن تیاداله صح
فواس ایت.

(5) اورثیغ بر بوک اتو ماکن سحور دثن اجتهد، تیبا ۲ پات سالهن باطلله فواس. اتو بر بوک اتو ماکن سحور دثن تیاد اجتهد دان تیاد پات اف ۲ (ساله اتو بنر) صح فد سحور سهاج تیدق صح فد بر بوک کران اصلن مالم ماسیه اد تیغکل لاکی فد مسأله یغفر تام (سحور) دان سیغ ماسیه اد تیغکل لاکی فد مسأله یغکدوا (بر بوک)، تتافی جیک پات سبنرن فد کدوا ۲ مسأله این صحلہ فد کدوا ۲۸ دان جیک پات ساله فد کدوا ۲۸ باطلله فد کدوا ۲۸.

(6) اورثیغ برجنب سنه مندی سبلوم فجر (جیک عذور مندی وقت مالم). هاروس مندی فد سیغن کران تیدق اد شرط فواس مستی سوچی درفد جنب.

(7) سنه بر بوک دثن بواه کروما جیک سنغ دافت. کالو سوسه سنه دثن بندا ۲ یغ مانیس دان ایر.

(8) سنه ممباپکن بردعاء دان ممباچ قرآن دان صدقه دالم بولن رمضان.

(9) مکروه بر بکم دان اینجیق داره، مغویه کته، مراس مکانن، برکومور ملمفاو ۲، سدوت ایر کهیدوغ ملمفاو ۲، منچیوم فرمفوان سکیرا ۲ تیاد منایقکن شهواة.

(10) حرام دان تیدق صح فواس (سبارغ فواس) سکالیفون فواس دم تمتع فد لیم هاری یغ برایکوت:-

(ا) هاری رای فواس.

(ب) هاری رای اضحی.

(ت) هاری تشریق یأیت هاری کسبلس، دوا بلس دان تیک بلس ذوالحجه.

(11) مکروه یغ امت سائمت (یغ دسبوت مکروه تحریم) یأیت همفیر سمفی درجه حرام بر فواس هاری شک دثن تیاد سبب یأیت هاری تیک فوله شعبان، انق بولن بلوم نمفق سدتمکن چواچ برسیه، اورغرامی برچاکف ۲ دریحال ادا انق بولن تتافی تا بوله دفاکی.

اد فون جيڪ اد سبب سفرت فواس قضاء، اتو نذر، اتو كفارة،
 اتو فواس سنة يثقله جادي عادة كبياسائن سفرت فواس برسلخ ۲
 هاري دان فواس تيف ۲ ائين دان خميس تيبا ۲ ترڪنا فد هاري
 شك نسچاي صح فواسن.

سڪيرائ انق بولن نمفق دمالم تيڪ فوله ايت اتو تله دتفكن
 اوله فمرينته هاري ايت ايله اول رمضان تباداله دنماكن هاري شك
 لاكي، تتفله هاري ايت اول رمضان.

(I2) سبڪيمان مڪروه تحريم فواس فد هاري شك، مڪروه تحريم
 فول فواس سنة دئن تياد سبب فد هاري ۲ سلفس نصف شعبان
 جيڪ تياد برسمبوغ دئن هاري لبه دهولون. سڪورغ ۲ ن سمبوغ
 مولائي دري هاري ليم بلس.

جيڪ برسمبوغ صجله فواس تتافي كالو سوده بربوك سهاري
 لفس انم بلس ايت تباداله دلولسكن لاكي فواس ايت دئن تياد
 سبب ۲ يڄ ترسبوت.

اورغيڻ ۱، دلولسكن بربوك

67. اصل حڪوم تيف ۲ اورغ اسلام يڄ مڪلف واجب مفرجاكن
 فواس رمضان، تتافي كادان مانسي اد برماچم ۲، اد يڄ ساڪيت، اد
 توا، اد يڄ معندوغ دان لاءين ۲ حال. اوله يڄدمڪ. ر ع اد مبري
 كلوڻكران، يآيت دلولسكن سستورغ ايت بربوك فواس سفرت
 برايڪوت:-

(۱) اورغيڻ ساڪيت ڪيران اي برفواس جادي مضرة يڄ سائمت فد
 ديرين، دلولسكن اي بربوك.

(ب) اورغيڻ سائمت لافر دان سائمت دهاڱ، ڪيران اي تروس
 برفواس نسچاي دافت سوسه يڄ تا ترثڪوڻ فد عادة، دلولسكن اي
 بربوك.

(ت) اورغيڻ مسافر جاوه دوا مرحله اتو لبه، دلولسكن اي
 بربوك، تتافي كالو سوده لفس فجر هاري ايت بهارو ايئت هنيق
 مسافر تياد دلولسكن اي بربوك.

اتس اورثيڻ ٽرسبوت فد (ا)، (ب) دان (ت) واجب قضاء فواس
افبيل اد کسنائن.

(ث) اورغ توا دان اورغ يڻ ساکيت تياد هارفن سمبوه، مريک
لمه هندق برفواس سکيرا ۲ جادي مريها فد عاده، مريک
دلولسکن بربوک (تأ فایه برفواس) بهکن واجب اتس کدواڻ فديه
(تبوس) سهاج فد تيف ۲ سھاري سچوفق مکانن دڻن تياد واجب
قضاء داتس.

(ج) فرمفوان يڻ معندوڻ دان يڻ مپوسوکن بايي سام اد انقش
سنديري اتو مپوسوکن انق اورغ سچارا مڱمبيل اوفه اتو سچارا
سوکريل، جيک کدواڻ (يڻ معندوڻ دان يڻ مپوسوکن بايي) تاکوت
جادي مضرة اتس ديرين برفواس نسچاي حکومث سام ماچم سفرت
اورثيڻ ساکيت فد (ا) کنا قضاء تياد فديه.

تتافي جيک کدواڻ تاکوتکن انق دالم فروت جادي کوکور دڻن
سبب برفواس، اتو کورغ سوسو انتوق بايي واجبله اتس کدواڻ
بربوک فواس، واجب قضاء دان فديه فد تيف ۲ ساتو هاري
سچوفق.

(چ) فرمفوان يڻ حيض دان نفاس واجب بربوک دان واجب قضاء.
(خ) اورثيڻ مابوق، يڻ فيتم سفنجڻ هاري دان يڻ کيلا دڻن
تقصير واجب اتس مريک قضاء.

کفارة فواس

68. دالم باب فواس اد تيک فرکتان عرب يڻ سلالو دکوناکن
يأيت قضاء، فديه دان کفارة. قضاء معنائ سوده معلوم دسيسي رامي
يأيت دفروبات لوار درفد وقت. فديه معنائ تبوسن اتو کنتي يڻ
کورغ دان کفارة معنائ دندا.

بارمسياف ممباطلکن فواس بولن رمضان دڻن برستوبه سام
اد ماسوق سموا ذکرڻ کدالم فرج اتو کفلا تاکوقڻ، اتو قدرڻ سهاج
فد اورثيڻ فوتس تاکوق، واجب اتس قضاء فواس دان کفارة،
يأيت مردهيکاکن سئورغ همب يڻ موءمن دان يڻ سجهترا درفد.

چاچت بکرج سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان، یغ سوده بسر اتو یغ ماسیه کچیل.

مک جیک تیاد اوفای هندق مندافتکن سهیا واجب اتس فواس دوا بولن برتوروت ۲. دالم ماس دوا بولن ایت جیک روئق ساتو هاری سکالیفون اد عذور سفرت مسافر اتو ساکیت نسچای کنا اولغ دری اول سمولا. کیراڻ تیاد اوفای هندق فواس دسبکن مضرة یغ تیدق ترغکوغ فد عاده نسچای واجب اتس ممبری مکانن (سفرت برس) یغ نمادای بوات فطره سبایق. انم فوله چوفق، کفد انم فوله اورغ فقیر اتو مسکین تیغ ۲ سئورغ ساتو چوفق. مک جیک تیدق اد اوفای جوک تیغکلله کفارة ایت اتس تغکوغن، کمدين بیلا اد کمفوان هندقله ای بر بوات.

کفارة ایت بوله جادی کوکور کیراڻ اورغ ایت کنا کیلا اتو ماتی فد هاری برستوبه، تنافی تیدق کوکور دغن سبب مسافر اتو کنا ساکیت.

دان کفارة ایت جادی بریلغ ۲ دغن سبب بریلغ هاری برستوبه تنافی تیدق بریلغ کفارة دغن برستوبه بیراف کالی دالم سهاری.

فرکتان فرج ایت معناڻ لوبغ سام اد لوبغ دفن اتو لوبغ بلاکغ باکی فرمفوان اتو لاکي ۲، دان سام اد لوبغ ایت باکی مانسی اتو بناتغ، کلوار مانی اتو تیدق دان سام اد فرج اورغیغ هیدوف اتو یغ ماتی.

تیاد کنا کفارة اتس اورغیغ کنا ماسوقکن ذکر کدالم فرجن (اورغ فرمفوان) دمکین جوا تیاد کنا کفارة اتس اورغیغ برستوبه دغن لوف اتو جاهیلکن حرام برستوبه دالم فواس رمضان، اتو اورغیغ دفقسا برسوبه.

سام جوک تیاد کنا کفارة اتس کانق ۲ دان اورغیغ تیاد برنیة فواس فد مالم، اورغیغ مسافر، اورغیغ ساکیت جیک کدوان اد ایغت ترخص (اورغ مسافر دان اورغ ساکیت دبری کموداهن بر بوک) جادی برستوبهڻ ایت دغن اد رخصه ساوله ۲ بر بوک فواس، دانجوک جیک برستوبه دالم وقت یغ دسغکاڻ ماسیه مالم لاکي اتو شک مالم

ماسيه اد لاگي اتو تيدق؟ اتو سڱاڻ سوده ماسوق متهاري دڱن
اجتهادڻ تيبا ۲ بلوم ماسوق، سموڻ ايت تيباد ڪنا ڪفارة.

تيباد ڪنا ڪفارة اورڻيڻ برستوبه سدغ برفواس يڱلاءين درفد
فواس دالم بولن رمضان. سڱرت فواس نذر اتو فواس ڪفارة دان
قضاء سڪاليفون قضاء ايت درفد فواس رمضان.

افته لاگي تيباد ڪنا ڪفارة اورڻيڻ مباطلڪن فواسڻ دڱن لاءين درفد
برستوبه سڱرت ماڪن دان مينوم سڪاليفون اي برستوبه تروس
برسرت دڱن ماڪن ايت. اينله چاراڻ جالن مڱيلڪن درفد ڪنا ڪفارة.

جيك فرمفوان نايڪ اتس فروت لاگي ۲ يڱتياد باڻون ذڪرڻ
دڪيپيه ۲ دان دڪومڱلڻ لاگي ۲ ايت هڱڪ تراير (ڪلوار ماني) تيباد
ڪنا ڪفارة اتس لاگي ۲ ايت ڪران تيدق اد فربواتن درفداڻ.

فديه فواس

69. بارڻسياف منيڱلڪن فواس يڱ واجب، سام اد فواس رمضان
اتو فواس نذر، اتو فواس ڪفارة، دڱن اد ڪعذوران، بلوم سمفت
اي قضاء سڱرت ساڪيت يڱ برڪڪالن هڱڪ ماتي تيباداله اي بردوس
دان تيباد ڪنا فديه اتسڻ.

دان جيك اي منيڱلڪنڻ دڱن تيباد عذور تيبا ۲ اي ماتي سبلوم
سمفت منقضاءڻ هندقله دڪلوارڪن فديهن اوله وارڻڻ، دامبيل درفد
فساڪ ساتو چوفق مڪانن (سڱرت برس) فد تيف ۲ ساتو هاري.

اتو دفواساڪن انتوقڻ اوله قرايتڻ، سڪاليفون بوڪن وارڻ، اتو
اورڱ لاءين يڱ دوصيتڪن اوله سماتي، اتو دڱن ايڏين وارڻ (بيلا
تيباد وصية).

اورڻيڻ واجب اتسڻ قضاء فواس رمضان، جيك دلڱبت ۲ ڪن
دڱن تيباد عذور هڱڪ ماسوق بولن رمضان يڱلاءين، واجب اتسڻ فديه
فد تيف ساتو هاري ساتو چوفق مڪانن لاءين درفد قضاء، اين
جيك ستاهون. دوا چوفق جيك دوا تاهون دمڪينله ستروسڻ براولڱ ۲
چوفق دڱن براولڱ ۲ تاهون.

فديه سمبهیغ

اورثیغ ماتي اد منیغکلکن سمبهیغ یغ واجب دان اعتکاف یغ واجب تیاد دتنتوت اتس وارث بر بوات اف ۲ فديه انتوقن دسیسی فنداقت علماء یغ معتمد، کران تیاد حدیث میپوروه بر بوات دمکین، کات ستغه علماء یغلاءین: بوله دسمبهیغکن انتوقن اتو داعتکافکن انتوقن (دقضاءکن اوله اورغ لاءین).^(۱)

اد قول لاءین فول ملولسکن دتبوس دثن فديه فد تیف ۲ ساتو سمبهیغ سچوفق مکانن دان فد تیف ۲ ساتو هاري ساتو مالم اعتکاف سچوفق مکانن.

منوروت فقارغ مطلع البدرین کتاث: تیدق مغاف (بولیله) دتقلید قول این، کران الشیخ السبکی اد مبري فديه انتوق ایبون، کتاث لاکي جیک بر تقلید مذهب حنفي فد فديه سمبهیغ یغ مشهور ایت لاکي لبیه ایلوق (مونکین مقعودن بولیه دتوکر دثن هرک برس دان بایر دثن دوءیت یعنی فديه دثن دوءیت سهاج).

فواس سنة

70. سلاءین درفد فواس رمضان اد بیراف فواس سنة یغ سائمت ایلوق دعملکن اوله اورغ اسلام یأیت:—

(I) فواس هاري عرفه یعنی هاري اورغ ۲ حج وقوف دعرفه یأیت یغ کسمبیلن بولن ذوالحجه تیف ۲ تاهون، باکي اورثیغ تیدق مفرجاکن حج دان یغ تیدق مسافر. اد فون مریک یغ سدغ مفرجاکن حج جیک اي تیباً دفادغ عرفه ایت وقت مالم (مالم کسفوله) ایلوق جوک اي برفواس دتمفت مقیم.

(1) ماس ساي بکرج منجادي کراني مفتي جوهر سچق تاهون 1934 هجک 1945. الله یرحم داتو. السيد علوي بن طاهر الحداد مفتي، ساي لیعت باقی اورغ (وارث ۲ ساتي) مقوله اورغ مفرجاکن سمبهیغ (مقتضاهکن سمبهیغ بیلان اتو ایبون) ملالوي الله یرحم ایت باکي دسمفیکن کفد امام ۲، صحابتن اتو کاون ۲ بایله دثن بلیو اولهون ایکوت فرستجوان کلاوا؟ لیعت (لیعت یغ مقوله دان لیعت یغ هندق مفرجاکن سمبهیغ) ترکادغ اد دوا. بوله سین قد ساتو سمبهیغ ماس ایت دان اد یغ لبیه دان اد یغ کورغ سدیکت. جادي ساتو هاري لیم سمبهیغ بولیه داکي بیراف دتکیت ساتو تاهون. ساي فرجاي الله یرحم ایت ملولسکن کرج این ایاله منوروت قول یغکدوا این. دان قد فنداقت ساي جیک هندق دلیله بوات این لبیه بایله دوفد خندوري ۲، سام اد دوفد دوءیت فساک اتو دوءیت سندرې. سبالین جیک اد چوکف راغ بوات کلاوا ۲۰۰۰ باکوس جوک کران مرو.

- (2) هاري عَاشُورَاءُ يَأْتِ هاري يَغْكَسْفوله بولن محرم تيف ۲ تاهون.
- (3) هاري تَاسُوعَاءُ يَأْتِ هاري يَغْكَسْمِيلن بولن محرم تيف ۲ تاهون.
- (4) هاري ۲ فوتيه (بولن ترغ) يَأْتِ هاري يَغْكَتِيك بلس، كَامَفْت بلس، دان كلیم بلس تيف ۲ بولن.
- (5) هاري ۲ هِتم (بولن كلف) يَأْتِ هاري يَغْكَدوا فوله لافن، دوا فوله سَمبیلن دان تِيك فوله تيف ۲ بولن.
- (6) فواس اَنَم، يَأْتِ فواس اَنَم هاري دالم بولن شوال تيف ۲ تاهون، یَغْ اَفْضَلن دَکَرْجَاکَن لَفْس هاري راي یَغْفَرْتام تروس.
- (7) فواس تيف ۲ هاري اثنین دان خمیس.
- (8) تيف ۲ هاري رابو.
- (9) هاري معراج يَأْتِ هاري دوا فوله توجه رجب تيف ۲ تاهون.
- (10) بیلا تیدق اد مکانن یَغْ هندق دماکن درومه.
- (11) فواس بولن محرم، رجب، ذوالقعدة، ذوالحجه دان شعبان. مقصودن فواس ساتو هاري دالم بولن ۲ یَغْ ترسبوت.
- مکروه فواس هاري جمعة ملینکن دایریخی دثن هاري خمیس دان سبت. باکی اورثیغ برفواس سفتجغ تاهون سنة دسلغ سهاري فواس دان سهاري بربوک.

مکروه برفواس سعمور هیدوف لاین درفد دوا هاري راي دان تیک هاري تشریق، يَأْتِ اتس اورثیغ دتاکوتي جادي مضرة فد دیرین، اتو تاکوت تا دافت میمفرناکن حق یَغْ لاین سکالیفون یَغْ سنة. اد فون جکالو تیدق تاکوتکن دمکین ایت سنتله فواس باکیث.

حکوم اعتکاف

71. اعتکاف ایت معنائ برهنتي. مقصودن دسینی يَأْتِ برهنتي دالم مسجد اوله سئورغ یغترنتو دثن نية.

سئورغ یغترنتو ایت ایاله اورغ مسلیم. میز دان سوپی درفد لارثن. اعتکاف ایت سنة موءکد فد تيف ۲ وقت، دان فد سفوله

يغ اخير بولن رمضان ليه افضل درفد هاري ٢ يثلاين كران دافت
 مربوت فلواغ ليلة القدر كران منورت فندافت امام شافعي بهوا
 ليلة القدر ايت تركندوغ دالم سفوله رمضان يغ اخير، تنافي فد
 مالم ٢ يغ كنجيل اد ليه هارفن. دان دانتارا يغ كنجيل ايت فول يغ
 لبيه دهارف ٢ كن اياه مالم دوا فوله ساتو اتو مالم دوا فوله
 تيك.

بركات امام غزالي دان لايين علماء: ليلة القدر فد مالم يغ
 كنجيل دالم سفوله رمضان يغ اخير. انتوق هندق تاهوكن تندان
 كنا تيفوق اف هاري جاتوه فد اول رمضان، جيك سهاري بولن كنا
 فد هاري احد، اتو هاري رابو ليلة القدر برلاكو فد مالم دوا
 فوله سميلن.

جيك سهاريبولن كنا فد هاري اثنين ليلة القدر برلاكو فد
 مالم يغ كدوا فوله ساتو.

جيك سهاريبولن كنا فد هاري ثلاث اتو جمعة ليلة القدر
 برلاكو فد مالم دوا فوله توجه.

جيك سهاريبولن كنا فد هاري خميس ليلة القدر برلاكو
 فد مالم دوا فوله ليم.

جيك سهاريبولن كنا فد هاري سبت ليلة القدر برلاكو
 فد مالم دوا فوله تيك.

بركات الشيخ ابو حسن دري سحوق ساي بالغ تيدق فرنه ساي
 لفسكن فلواغ منجاري ليلة القدر دثن قاعده يغ ترسبوت.

اورثيغ معحياتي ليلة القدر دامفواني الله تعالى دوسان يغ لبيه
 دهولو.

ستيغكي ٢ مرتبة معحياتي بولن رمضان اياه دثن برعبادة
 سفنچ بولن رمضان دثن سمبيغ، مباح قرآن، دعاء دان لايين ٢.

روكن اعتكاف ايت امفت فركارا.
 (فرتام) نية. جيك اعتكاف ايت نذر واجب دنيتكن فرضون

سفرت كتان:

نَوَيْتُ الْإِعْتِكَافَ الْمَفْرُوضَ فِي هَذَا الْمَسْجِدِ لِلَّهِ تَعَالَى.

مقصودن: سهاج اكو اعتكاف دالم مسجد اين کران الله تعالى.

اتو:

نَوَيْتُ فَرَضَ الْإِعْتِكَافِ فِي هَذَا الْمَسْجِدِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتيتن: سهاج اكو مفرجاکن فرض اعتكاف دالم مسجد اين کران الله تعالى. دان فد اعتكاف یغ سنة مادا دثن نية اعتكاف سهاج.

(کدوا) مسجد یغ داعتكاف ددالمن. تیا د صبح اعتكاف فد تمفت یغ بوکن مسجد سکالیفون تمفت ایت دسدیاکن انتوق سمبھیغ. مسجد جامع لبه اوتام درفد مسجد تیدق جامع سفای تا فایه کلوار لاکي هندق سمبھیغ جمعة.

(کتیک) برهنتي دالم مسجد ایت لبیه درفد قدر طمانینه سکالیفون تیدق تنف ائکووتاں دان کادائن مرايو ۲ دالم مسجد ایت. تنافي تیدق ممدای لالو سهاج سفرت ماسوق دري سوات فینتو کلوار دفینتو یغ لاین.

(کأمفت) اورٹمیغ براعتكاف ایت اسلام، برعقل دان سوپی درفد حدث بسر. درایت تیدق صبح اعتكاف کانق ۲، اورغ کیلا دان یغ حیض، نفاس دان یغ برجنب.

جیک سستورغ برنذر اعتكاف سبولن برتوروت ۲ نسچای کناله ای دودق دالم مسجد ایت سلما سبولن تیدق بوله کلوار ملینکن کران حابة کمانسیان سهاج سفرت بیرق، کنچیغ، ماکن، مینوم دان معبیل ایر سمبھیغ.

دان جیک تیا د نية برتوروت ۲ بولیله ای کلوار کمان اساکن ای براد دالم مسجد سکالیفون ساتو کتیک تیف ۲ هاری تیف ۲ مالم.

باطل اعتكاف یغ دندر دثن سبب برستوبه دان فوتسله مساں یغ دندرکن، یغدمکین کناله مولای سمولا. تیدق باطل دثن برچومبو ۲ سکالیفون اد شهواة سلاکي تیدق کلوار مانی.

سلما براعتكاف دالم مسجد ایت سلاءین درفد سمبھیغ، مباح قرآن دان دعاء ایلوق معاجر اکام دان منولیس بوکو ۲ اکام، برفواس دان لاین ۲.

حج دان عمره

72. فرکتان حج ایت بوله دباچ دثن باریس اتس حان "حج"
 دان دثن باریس باوه حان "حج" معناه فد لفة قصد (مپهاج)
 دان معناه فد ایستيله مپهاج منوجو ککعبه کران عبادۀ. دان عمره
 ایت معناه زیاره، مقصودن مپهاج فرکي ککعبه دثن توجوان
 مفرجاکن عبادۀ، لبیه کورغ ماچم حاج جوک معناه چوما بیدان عمره
 تیاد وقوف دعره.

اداله واجب حج دان عمره ایت ایاله سکالي سعمور هیدوف
 ملینکن جیک دندرکن.

دان شرط واجب لیم فرکارا:-

(I) اسلام. (2) بالغ. (3) مردهیک. (4) برعقل. دان (5) اد
 کواس.

کمدین اد کواس ایت تربهاکي کفد دوا بهاکین:-

(ا) کواس مفرجاکن دثن سندیري.

(ب) کواس مفرجاکن اتو مفرجاکن دثن جالن اورغ لاین.

مک کواس مفرجاکن دثن سندیري ایت برکنتوغ کفد لیم شرط:-

(فرتام) اد کنایقکن سفرت اونتا، کریتا دان کفل باکي اورثمیغ

تمفتش جاوه دری مکه دوا مرحله اتو لبیه.

(کدوا) اد بکالن یغ منچوکفي انتوق فرکي دان بالیق، لبیه

درفد نفقه (بلنجا) دان فکاین اورثمیغ واجب ددالم تگکوئنش سلما

ماس فرکي دان بالیق ایت، لبیه درفد سیوا رومه دان بلنجا فمبنتو

فد اورثمیغ لایق اد فمبنتو رومه (خدام) دان لبیه درفد هوتغ سام

اد یغ سوده سمفي تیمفوھن اتو یغ بلوم سمفي تیمفوھن.

(کتیک) امان دجالن سکیرا ۲ سلامت درفد دبونه اورغ اتو

دفوکلش، دان سلامت هرتاں درفد درمفس، دمکین جوا امان بضعن

(کمالوان) باکي اورغ فرمفوان، درایت تیدق واجب اتس اورغ

فرمفوان فرکي حج هتک اد برسام ۲۸ محرم اتو بیراف فرمفوان

لاین یغدفرچیای.

اد فون بلاير دلاوت (دمکين جوا بلاير داودارا ماچم زمان
سکارغ) جيڪ کباپقکنش سلامت واجبله فرکي.
(کامفت) صيحه بدان سکيرا ۲ بوله تاهن توروون نايڪ کندران
دئن تيدق سوکر يڻ سائمت.

(کليم) اد چوکف ماس سکيرا ۲ کالو فرکي دئن فرجلانن يڻ
بياس بوله سمفت. اد فون کواس مڃاصيلکن دئن جالن اورغ لائين
يائت اورغئيج تياڊ دافت هندق مڃراکن حج دئن سنديري سبب
سوده ماتي اتو اتو ساکيت يڻتياڊ هارفن سمبوھن کيرا ۲ تيدق
تاهن دودق دالم کندران مک اورغ ۲ يڻ سماچم اين دنماکندي
مَعْضُوبَ (اورغئيج تياڊ براوفاي) حکومث سڦرت برايکوت:-

اورغئيج سوده ماتي جيڪ ماس هيڊوفش اي اد کواس دان ممفو
مڃراکن حج تياڊ ۲ تياڊ دکرجاکنش، واجبله اتس وارثن اتو وصيڻ
(فمکڻ وصيڻ) منچاريکن اورغ کنتي مڃراکن دئن داوفه درفد
هرت فسکاڻ، دان جيڪ تياڊ هرت تياڊاله واجب تنافي هاروس اتس
وارثن اتو اورغ لائين مڃجايکن درفداڻ سام اد سماتي ايت اد بروصيه
اتو تيدق.

اد فون معضوب (اورغئيج لمه تادي) تياڊ صح دبواتکن حجڻ
ملينکن دئن اد ايڏينش تنافي تنتڻ ڊيريڻ جيڪ اد واغ انتوق مڃوفه
اورغ مڃراکن حجڻ واجبله اي مڃوفه.

مک جيڪ اي تياڊ واغ تنافي اد اورغئيج سوک هندق ممبواتکن
سچارا سوکريللا سڦرت انق چچون سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان
واجبله اي ممبري ايڏين، شرطڻ اورغئيج هندق ممبواتکن ايت تله
مڃراکن حج انتوق ڊيريڻ سنديري، دمکين جوا سوداراڻ دان
اورغ لائين فون جيڪ سوک هندق ممبواتکن دئن فرچوما. تنافي
جيڪ انق اتو اورغ لائين ايت هندق ممبري دوءيت سڦاي اي مڃوفه
اورغ ممبواتکن حجڻ تيدقله مستي اي منريمان.

سکيران اورغئيج معضوب ايت سوده مڃوفه اورغ ممبواتکن حجڻ
تياڊ ۲ ستله سلسي دڦربوات اي بايڪ دان فوليه سمولا ساکيتڻ
تياڊ ممدائي کنتي ايت مالهن واجب اي فرکي سمولا.

افبيل چوكف سكل شرط يځ ترسبوت ايت فد ډيري سنځورځ
 واجيله اتس مځر جاكن حج تنافي واجب ايت تيدق مځهندكي سگرا،
 درايت تيدق له اي مستي فركي تاهون دفر اوليهي سكل شرط ايت،
 بهكن هاروس اي تځگوهكن كفد سبارغ ماس سلما تيدق دتاكوتي
 جادي معضوب.

مك جيڪ دتاكوتي جادي معضوب نسچاي حرام اتس منعكوهكن
 دسيسې قول يځ اصح دان اينله دي حكوم مذهب كيت شافعي.

اد فون دالم مذهب مالكي، حنفي، حنبلي دان فندايت المزي
 سنځورځ درفد صحابه شافعي بهوا اورځيځ تله چوكف شرط ايت
 واجب مځر جاكن دځن سگرا (دالم تاهون چوكف شرط ايت
 جوڪ).

كمدين دالم مذهب كيت شافعي ايت تادي افبيل سنځورځ
 منعكوهكن فركي تيبا ۲ اي ماتي اتو جادي معضوب مك پتاله
 فاسقن دري تاهون اخير دري سچو چوكف شرط ايت كران
 تقصير دان چوايڻ سنډيري. تكل ايت تيدق بونه دحكوم اتس اف
 جوا شهادهن. (سقسين).

بارځسياف يفتله ترهادف فدان حج اسلام تيدق صځ اي
 مېوات حج لاءين سفرت نذر دان مځمبيل اوفه مځر جاكن حج اورځ.

ميقات حج دان عمره

73. فركتان ميقات اين اد مځندوځي دوا كتننوان. فرتام ماس
 حج دان ماس عمره. كدوا كتننوان تمفت مولاكن ايه حج دان نيه
 عمره. كتننوان ماس باكي حج يځ دسبوت ميقات زماني يعني ماس
 دان وقت مځر جاكن حج ايت اياه دري اول شوال هځك فجر مالم
 يځسغوله ذوالحجه تيف ۲ تاهون. يځدمكين تيدق له صځ نيه حج
 لاءين درفد وقت اين. سكيړان دلاكوكن جوڪ نسچاي جادي عمره.
 دان ماس (ميقات زماني) باكي عمره اياه سفنجځ تاهون باكي
 اورځيځ تيدق مځر جاكن حج. اد فون اورځيځ سدځ مځر جاكن حج دتكه
 مېوات عمره دالم ماس ايت، سهځك سلسي كرج حج.

دان تمفت کشتوان مولاکن نية حج یغدسبوت میقات مکانی جیک باکل حج ایت براد دمکه سام اد اتق بومیفتر اتو یغ منداتخ. تمفت مولاکن نیتش ایاله بندر مکه ایت سندیری، سام اد دمسجد اتو دجالن ۲ سلاکي بلوم کلوار دری کاواسن بندر، تتافی یغ اوتام دفینتو رومش، دان سنة دمولاکن فد هاری یغکدلافن ذوالحجه.

مک جیک باکل حج ایت اورغیغ داتخ دری لوار (ترماسوق مریک یغ هندق بمبوات عمره)، میقاتش (تمفت مولاکن نية) اد لیم تمفت مشیکوت دری مان فیهق مریکثیت داتخ.

(فرتام) سوات تمفت برنام دُوالْحَلِیْفَه یأیت میقات مکانی باکي اورغیغ داتخ دری مَدِیْنَةُ الْمُتَوَرَّة. دُوالْحَلِیْفَه این نام باکي سبواه کمفوغ تغه جالن هالا کمکه کیرا ۲ سفوله کیلومیتر دری مدینه، سکارغ کمفوغ ایت دناکُن دَغْن ”بِشْرُ عَلِي“ دسیتو اد سبواه مسجد یغ چنتیق.

(کدوا) سوات تمفت برنام ”الْجُحْفَه“ یأیت میقات مکانی باکي اورغیغ داتخ دری مصر، شام دانلاین ۲ ایکوت لاهوت مندارت دسیتو. دالم تاهون تیک فولهن دان لبه دهولو درفدان اورغ باق براحرام دری رابغ، یأیت تیدق معاف کران رابغ لبیه جاوه کمکه دری الجحفه. منوروت چریتان، جحفه این سوده تیدق اد کسن لاکي کران فندودقن سوده برفینده کرانغ یغمان سوده جادی سبواه بندر اتو فکن فد ماس سکارغ.

(کتیک) سوات تمفت برنام ”قَرْن“ اتو دسبوت ”قَرْنُ الْمَنَازِل“ یأیت میقات مکانی باکي مریک یغ داتخ دری نکري سبله تیمور مکه ایکوت جالن دارت سفوت دری عمان، امارت برساتو دان یغ برهمفیران دغش. تمفت ایت سکارغ دفغکیل السیل.

(کامفت) سوات تمفت برنام ”ذَاتُ عَرَقٍ“ یأیت میقات مکانی باکي مریک یغ داتخ دری عراق، ایران دان نکري ۲ یغ برهمفیران دغش.

اورثيڻ برڪمفوڻ دتمفت انتارا ميقات دان مڪه ميقاتن اiale
ڪمفوڻ.

اورثيڻ فرڪي ڪمڪه تياد برچادغ هندق مفرجاڪن حج اتو عمره،
تيا ۲ ستله ملالوئي ميقات ترايغت هندق مفرجاڪن حج مڪ ميقاتن
aiale دمان تمفت اي ترايغت ايت.

بارئسياف ماسوق مڪه دڻن توجوان مفرجاڪن حج اتو عمره
واجبله اتسڻ برنية احرام دري ميقات مڪاني باڪيڻ. درايت سڪيراڻ
دلالوئي دڻن تياد احرام نسچاي مندرهاڪ دان مستي باليق ڪتمفت
ايت جيڪ تياد غذور دان سڪيراڻ اد غذور سمرت تاڪوت ڪتيغڪالن
درفد ڪاون ۲ اتو سوده سولتوق ماس هندقله اي برنية دمان اي براد
دغه جالن ايت ڪمدين تروسڪن ڪرچ حج اتو عمرهڻ سرت واجب
اتسڻ دم.

اد فون ڪالو اي برباليق ڪفد ميقات سبلوم احرام اتو سسوده
احرام تتافي بلوم ماسوق مفرجاڪن فڪرجان حج اتو عمره سمرت
وقوف اتو طواف نسچاي تيا داله ڪنا دم.

روڪن حج دان عمره

74. دالم باب حج اد بيذا انتارا روڪن اتو فرض دڻن واجب.
روڪن اتو فرض مستي دڪرجاڪن دڻن تياد صح حج جيڪ تيديق
دڪرجاڪن. دان واجب صح حج جيڪ تريغڪل تتافي ڪنا دم.
روڪن حج انم فرڪارا:

(فرتام) نية، يايت نية دالم هاتي ماسوق مفرجاڪن حج. لفظن:

نَوَيْتُ الْحَجَّ وَأَحْرَمْتُ بِهِ لِلَّهِ تَعَالَى.

ارتين: سهاج اڪو مفرجاڪن حج دان احرامله اڪو دڻندي (جادي
حرام سڪل فرڪارا يڻ حلال) ڪران الله تعالى.

(كدوا) وقوف دعرفه يايت حاضير اوله اورغ يغتله براحرام
دڻن حج دبومي عرفه سڪاليفون سبنتر (ساتو لحظه). سلفس
ڪلينچير متھاري هاري يڻ ڪسمبيلن ذوالحجه.

سڪاليفون اي لالو سهاج دفادغ ايت اومفام معجز اورغ لاري
 اتو سباگيڻ، دان سڪاليفون تيدق تاهو بهوا تمفت ايت فادغ عرفه
 دافت جوڪ وقوف دڻن شرط اورغ ايت اهل (لايق باكي عبادة)
 دان تياد ڪيلا دان ساومفماڻ.

برڪڪالن وقتون دري سجد ڪلينچير متھاري ايت سهڻڪ فجر
 هاري نحر (مالم يڻڪسڦوله ذوالحجه) بارئسياف دافت وقوف
 دافتله حج دان بارئسياف تياد دافت وقوف تياداله دافت حج.
 (ڪتيڪ) طواف سلفس باليق دري عرفه يڻ دسبوت طواف
 افاضه، يأت مغليليغي بيت الله توجه ڪالي ڪليليغ.
 (ڪأمفت) سعي، يأت برجالن اولغ اليق دري صفا ڪمروه توجه
 ڪالي اولغ.

(ڪليم) برچوڪور اتو برڪونتيغ رمبوت. مقصودن مڱهيلڻڪن
 تيڪ هلي رمبوت ڪفلا سڪورغ ۲، سام اد دڻن دچوڪور اتو سباگيڻ
 سمرت دباڪر. اورئيغ تياد برمبوت سته دلالوڪن سات فيسو اتس
 ڪوليت ڪفلاڻ.

(ڪأتم) ترتيب فد ڪباپڪن روڪنڻ يأت ددهولوڪن احرام (نية)
 اتس سموا سڪالي. ددهولوڪن وقوف اتس طواف افاضه دان
 برچوڪور. ددهولوڪن طواف افاضه اتس سعي جيڪ تياد دفربوات
 سعي لفس طواف قدوم، تياد ترتيب انتارا چوڪور دڻن طواف
 افاضه. درايت هاروس ددهولوڪن برچوڪور اتس طواف افاضه
 ايت اتو ددهولوڪن طواف افاضه اتس برچوڪور. دان هاروس
 ددهولوڪن سعي اتس طواف افاضه دان برچوڪور لفس طواف
 قدوم.

روڪن عمره ليم فرڪارا يأت: (فرتام) نية. (ڪدوا) طواف.
 (ڪتيڪ) سعي. (ڪأمفت) مڱهيلڻڪن تيڪ هلي رمبوت ڪفلا دڻن
 برچوڪور اتو سباگيڻ دان (ڪليم) ترتيب.

روڪن ۲ حج دان عمره واجب دسمفرن اڪن، تياد بوله دتمفل دڻن
 دم، يڱدمڪين تياد تربوڪ احرام سلاڪي تيدق دڪر جاڪن (اورئيغ

تله برنية ماسوق مفرجاكن حج تياډ مپمفرناكن ساله ساتو درفد روكن ۲ن سڤرت طواف، تتف اي دالم احرام معناڻ حرام اتسڻ فركارا يځ حرام دالم احرام سلملمان سلاكي اي تيدق فركي طواف سكاليفون اي باليق كنكرين) دان حجيش ماسيه تركنتوغ سهځك اي مپمفرناكن طواف ايت دان روكن يځ باقي.

شرط طواف

شرط طواف توجه فركارا سڤرت برايڪوت:-

۱. منوتف عورة، سوچي درفد نجيس فد بدان، فكاين دان تمفت يځ دفيجق اوله تافق كاكي. دان سوچي درفد حدث بسر دان حدث كچيل. مك جيڪ سڻورغ طواف تربوك سديڪيت درفد عورتڻ اتو برحدث اتو اد نجيس فدان يفتياد دمعاكن سڻهاج اتو ترلوف نسچاي تياډاله صح طوافڻ، دمكين جوا فرمفوان يځ مردهيك جيڪ تربوك سديڪيت درفد كاكيڻ اتو كفلاڻ ولو سهلي رمبوت سكاليفون نسچاي تياډ صح طوافڻ کران رمبوت ايت عورة فرمفوان يځ واجب دتوتف بکيمان دالم سمبهيج.

عورة لاکي ۲ دان جاريه تمفت يځ انتارا فوست دان لوتوت، منکل فرمفوان يځ مردهيك سلوروه بدانڻ ملينکن موک دان دوا تافق تائن هځک فرکلائن.

ستغه درفد کسوليتن يځ بايق مڻائي رات ۲ فد اورڻرامي دالم طواف ايت مساله ترسنتوه کوليت لاکي ۲ دڻن کوليت فرمفوان. درايت سيکيا اورغ لاکي ۲ جائن مڻيمفيت فرمفوان دان فيهق اورغ فرمفوان جائن مڻيمفيت لاکي ۲ (ماسيخ ۲ منجاک ڊيري) سڦاي تيدق ترسنتوه کوليت انتارا کدوان.

جيڪ ترسنتوه کوليت انتارا کدوا فيهق منوروت قول يځ اصح دسيسې مذهب شافعي باطل وضوء کدوان. اد ساتو قول لاکي دالم مذهب شافعي جوک مڻتاکن تياډ باطل وضوء کدوان. قول اين دڦيليه اوله سوات کمڦولن يځ سديڪيت درفد صحابه شافعي. باکي مڻيلکن درفد کسوکارن ايلوق دتقليد فول قول اين اتو

بر تقلید کفد مذهب حنفي یخ مشتاکن تیاد باطل وضوء بیلا تر سنتوه
کولیت انتارا کدواښ.

ساتو لاکي کسوکارن یخ میوسپهکن اورغرامی یأیت تاهي،
بوروغ مرفاتي بايق برتيفيق ۲ دتمفت طواف ایت. قول یخ ترفیلیه
درفد صحابه شافعي بر فنداقت دمعافکن جیک ترکنا فد تافق کاکي.
برکات امام نووي سیکیان معاف ایت فد یخ سوسه هندق
منجکاښ (تا دافت دایلق کنا جوک) بکیمان دمعافکن داره کوتو،
فیجت ۲ دان لایز ۲. سام جوک دمعافکن میجق تانه دجالن ۲ یخ
دکتهوي دغن یقین میمخ اد کنا نجیس. کران تیف ۲ فرکارا افبیل
سوده تر لالو سمفیت بر بالیق جادي لافخ.

2. بهوا طواف ایت هندقله براد ددالم مسجد.

3. چوکف (سمفرن) توجه کالي کلیلیخ، مک جیک شک مستي
امبیل یخ سدیکتیت دان واجب دتمبه هغک دیقینکن توجه کالي.
کچوالي جیک شک ایت سسوده سلسي معرجاکن طواف نسچاي تا
فایه تمبه اف ۲ لاکي کران شک ایت تیدق مبري بکس اف ۲.

4. ترتیب یأیت دوا بهاگین، فرتام دمولا درفد حجر اسود
دللوکن دغن سموا بدائن فد حجر ایت، چارائ هندقله سسورغ
ایت معهادف بیت الله بردیري سکیرا ۲ برتنغ باهو کائن دغن
حجر اسود ایت دان بدائن لفس کسبله روکن یماني کمدين اي برنیة
طواف ستله ایت برجالن سمبیل معیدرکن بدائن هالا ککائن.
افبیل لفس حجر اسود ایت هندقله بر فالیخ تروس منجادیکن بیت الله
سبله کیری.

کدوا، منجادیکن طواف ایت معیریکن بیت الله دري اول هغک
اخیرښ. تیاد دهاروسکن سدیکتیت فون معادف بیت الله ملینکن فد
فرمولان هندق طواف ایت تادي مالهن یأیت، سنه.

جیک سنورغ سدغ طواف تیبا ۲ درمفوه اورغ هغک تر فالیخ
بدائن کناله اي معوندور بالیق سدیکتیت سقدر حد یخ دیقینکن،
دمکین جوا جیک معوچوف حجر اسود دان استلام (مپافو)
روکن یماني.

5. کادان طواف ایت سموا اٹکوتان ترکلوار درفد بیت الله،
مک تیدق صج طواف اتس شاذروان اتو دالم حجراً اسمعیل، کران
یأیت طواف دالم بیت الله. نماں بوکن طواف دبیت الله.

شاذروان ایت تیمبوق یغ دجادیکن بیثکای دکاکي بائونن
بیت الله، تیثکیش لبهکورغ دوا فرتیک هستا. کات علماء شاذروان
ایت ساتو جزء درفد بیت الله یغ دکورثمکن اوله قریش ماس ممینا
بیت الله ایت، مونکین فد ماس یغ اخیر این سوده دیندا اوله راج
سعودي.

6. نية طواف، جیک طواف ایت طواف سنة (بوکن طواف
حج اتو عمره). اد فون طواف حج اتو عمره تیاد واجب نية کران
ای سبهاکین درفد عبادة حج سوده ترماسوق دالم نية حج اتو عمره.
7. جائن براوبه نية کفد یغلاءین سفرت تغه ۲ طواف ترايغت
هندق معجر کاون جادي فرجلانن معجر ایت بوکن طواف، درایت
کنا بر بالیق سمولا دمان تمفت براوبه نیتن ایت تادي.

سنة طواف

سنة طواف ایت بايق:

1. اِضْطَبَاعْ یأیت منجادیکن تغه کاین سلیموت دباوه کتیاق کائن
دان کدوا هوچئن دأتس باهو کیری، تیثکل باهو کائن تربوک،
دککلکن اِضْطَبَاعْ ایت هتک هابیس طواف کمدین سمبهیغ سنة
طواف دان افیل هندق سعی سنة اِضْطَبَاعْ سمولا.

2. رَمَل (برلاری اتق) یأیت برجالن چفت سرت دیندیکن
لثکه جائن سمفی ملومفت اتو برلاری بتول، یأیت فد تیک کالی
کللیغ یغفر تام. اٹکدوا دان یثکتیک، لفس ایت سنة برجالن بتول فد
امفت کالی کلید یغ باقی.

3. باکي اورغ لاکي ۲ سنة طواف دکت دئن بیت الله. مک
جیک برلاون انتارا دکت دئن رمل (جیک دکت تا دافت رمل کران
سسق اورثرامی دان جیک جاوه دافت رمل) نسچای مملیهارا رمل لبه
اوتام. کران رمل ایت سوات چوکن یغ براسیغ سندیري، دان

طواف یغ دستکن رمل ایت ایاله طواف یغاد سعی کمدين، مقصودن طواف روکن اتو طواف قدوم تیدق سبارغ طواف. درایت تیدق سنة رمل طواف وداع دان طواف ۲ سنة هاري ۲.

4. اِسْتِلَام (مراوف حَجَرَ اَسْوَدَ دَغْن تافق تائمن) کمدين کوچوف حجر اسود ایت دان لتقکن داهي اتس، کتیک سمفي برتنش دَغْن روکنش (فنجورون) دالم تيف ۲ کالي کليیخ.

سنة فول استلام روکن یماني تیدق کوچوف کتیک برتنش دَغْن تيف ۲ کالي کليیخ.

سکیران تیدق دافت استلام دان مغوچوف اوله سبب ترلالو رامي اورغ سنة اشاره دَغْن تائمن سهاج دري جاوه کمدين دکوچوف تافق تائمن ایت. اورغ فرمفوان تیدق سنة استلام دان مغوچوف دکچوالیکن کتیک سوپی تغه ۲ مالم.

5. مباح ذکر ۲ دان دعاء یغ دخاصکن دالم طواف بکیمان سوده باقی بوکو ۲ برکنان دَغْن این دچیتق دان دتربیتکن دمرات ۲ کدای بوکو.

6. موالاة (برتوروت ۲) انتارا ساتو کليیخ دَغْن کليیخ یغلاءین، مک جیک برحدث سدغ اي طواف ایت دان کلوار کران معمبیل ایر سمبیه هاروس اي سمبوغ سمولا اتس سبراف یقتله دفرבות، تنافي یغ احتیاط (لبیه ملیفوتي) دبوات سمولا، دمکین جوا جیک ددیریکن جماعه سمبیه فرض اتو اد حاجة یغ داتغ سرت مرت هندقله اي فوتغ طواف ایت (برهنتي ستاکت ببراف کليیخ یغ سوده دبوات)، کمدين بیلا سوده سلسي سمبیه اتو سلسي حاجش بولیله اي سمبوغ، تنافي بوات بالیق سمولا لبه افضل. مکروه دفوتغ طواف دَغْن تیاد سبب.

7. کادان طواف ایت دَغْن خشوع، خضوع، حاضیر هاتي ایقکن الله دان کبسرانش. فندیقش طواف این ماچم سمبیه جوک هندقله براداب بکیمان اداب سمبیه، تنافي بوله ماکن اتو مینوم چوما مکروه، دمکین جوا برچاکف ۲ ملینکن کران منجوق اجر اورغ.

8. افبيل سلسي درفد طواف هندقله اي سمبهیخ دوا رکعة
سنة طواف، سمبهیخ سنة طواف ایت سنة موء کد، دان کات ستغه
علماء واجب. دان سنة فول دکر جاکن دبلاکخ مقام ابراهیم، سکیران
تا دافت دسیتو سبب یایق اورغ، هندقله سمبهیخ دالم حجر اسمعیل
دان جیک تیاد دافت جوک کرجاکنله دمان ۲ تمفت دالم مسجد ایت.

سعي دان شرع

افبيل سلسي اي درفد سمبهیخ سنة طواف یخ ترسبوت ایت
سنة فرکي سمولا کفد حجر اسود کران استلام کمدين کلوار
درفد فینتو یغبرنام الصفا، دري سیتو فرکي کمسعی (تمفت سعي)
تروس نأیک ککاکي بوکیت صفا سقدر انم کاکي (سکارغ اد تغک)
سکیرا ۲ بوله نمفق بیت الله دري سیتو، دچله ۲ فینتو مسجد.

افبيل سوده نأیک هندقله مقادف قبله (کعبه) مشوچف
تکبیر، دان بردعاء سکهندق هاتیش جیک تیدق حفظ دالم بهاس عرب
ایلوقله باچ دالم بهاس ملایو، مالهن ایت لبه باکوس کران مفرتي
اف یخ دچاکف دان یخ دمنتا دریحال دنیا دان اخره.

لفس ایت تورن درفد صفا منوجو کمروه، افبيل سمفي کفد
تندا باتو هیجو دتفي دیندیخ مسجد سبله کیری سنة اي برلاري
انق هغک سمفي برتننخ تندا باتو هیجو یخ ساتو لاکي دسبله
کانن دري سیتو برجالن بکیمان بیاس هغک سمفي کمروه دان
نأیک کأتس کاکي بوکیت مروه ایت بکیمان فد صفا تادي کمدين
برذکر دان بردعاء. این دکیرا سکالي کمدين بالیق کصفا برجالن
چارا بیاس هغک سمفي کتندا هیجو دتفي دیندیخ مسجد، دري
سیتو برلاري سمولا سمفي کتندا هیجو یخ ساتو لاکي. کمدين
برجالن بیاس حفي کصفا دان نأیک تغک دبوات سفرت فد کالي
یغفرتام این دکیرا کالي یغکدوا، کمدين بالیق کمروه دفرבות
سفرت تادي جمله تیک کالي لفس ایت بالیق کصفا دبوات سفرت
یغفرتام، یغکدوا دان یغکتیک، تنافي کالي یغکأمفت هغک یغکتوجه
تیدق سنة برلاري انق دان سمفرن کالي یغکتوجه فد مروه.

شرط سعي ايت امفت فرکارا۱-

۱. هندقله دالوئي فرجلانن اتو کاواسن انتارا صفا دان مروه کسموا سکالي، مک جيک ترتيغکل ولو سقدر ستافق سکاليفون تياد صح سعيث، جيک نأيك کريتا سوروغ دسببکن عذور هندقله رودان ججق سکورغ ۲۸ فد مات تئگک يئفر تام.

۲. ترتيب يأيت دمولا درفد صفا، مک جيک دمولا درفد مروه تياد دکيرا فرجلانن کصفا ايت کمدين درفد صفا بهارو دکيرا فرمولان سعيث.

۳. سمفرن بيلائن فرجلانن ايت توجه کالي. دري صفا کمروه دکيرا سکالي دان باليقش دري مروه کصفا دکيرا سکالي. دمکينله توجه کالي هابيس دمروه، مک جيک شک هندقله امبيل يئ يقين (يئ سديکيت) کمدين تمبه لاکي دسودمکن دمروه جوک.

۴. هندقله برلاکوئ سعي ايت کمدين درفد طواف يئ صح، سام اد طواف قدوم اتو طواف افاضه.

سنه ۲ سعي

سنه ۲ سعي ايت اد ببراف فرکارا۲-

۱. برنية دلاکوکن فد مولا ۲ نأيك ککاکي بوکيت صفا ايت تادي سلوم معوجف تکبير دان لاین ۲ دعاء. نية اين تيدق واجب ماچم طواف جوک کران سوده ترماسوق دالم نية حج اتو عمره.

۲. دکرجاکن سعي ايت دئن کادان برسوچي درفد سبارغ حدث دان نجيس مک جيک دکرجاکن دئن کادان برحدث اتو اد نجيس صح جوک سعيث.

۳. برلاري انق دتمفت يئ دکهندکي برلاري فد تندا هيچو دکت دينديغ مسجد بکيمان تله دپتاکن.

۴. منچيگا وقت يئ سوپي جيک دافت فلواغ، مک جيک سنتياس رامی اورغ کناله اي منجاگک ديريش جائن سمفي مپاکيتي اورغ.

5. موالاة (برتوروت ۲) انتارا ساتو فرجلانن دئنن يثلائين انتارا صفا دان مروه ايت، مقصودن جائن دسلغ دئنن فکرجان لائين تتافي جيک دديریکن سمبيغ جماعه سدغ اي سعي ايت کناله اي فوتخ دان ماسوق سمبيغ برجماعه، لفس ايت دسمبوغ باليق.

واجب ۲ حج دان عمره

75. بکيمان تله دپتاکن واجب حج جيک ترتيغکل صبح حج تتافي کنا دم، جيک دئنن سغهاج دتيغکل بردوس دان ترماسوق دالم گولغن حج يغ تياد مبرور.

واجب حج ايت ليم فرکارا:—

1. احرام (نية ماسوق مفرجاکن حج) درغد ميقات بکيمان فد فصل 73.
2. مبيت دمزدلفه فد سفاروه مالم يغفرتام دان سنة فد سفاروه مالم يثکدوا.
3. مبيت دمنی تيک مالم (مالم سبلس هتک تيک بلس ذوالحجه).
4. ملوانتر جمره يغ تيک.
5. منيغکلکن سکل يغ حرام دالم احرام.

واجب باکي عمره دوا فرکارا:—

1. احرام (نية) درغد ميقات.
2. منيغکلکن سکل يغ حرام ددالم احرام.

چارا ۲ براحرام

76. معنا احرام تله دپتاکن فد روکن حج يغفرتام يائت نية دالم هاتي ماسوق مفرجاکن حج اتو عمره.

مك احرام اين اد امفت بهاگين:-

(۱) حج اِفْرَادُ (براسيخ سندیري) یأیت سسئورغ برنیة احرام دثن حج دالم بولن حج دري میقاتن، کمدين افجیل سوده سلسي درفد معرجاکن حج ایت بهارو ممبوات عمره فول، یأیت فرکي کلوار درفد بندر مکه کتانه حلال معرجاکن عمره، حج افراد این لبیه افضل درفد یغتیگ لاکي.

(ب) حج تَمَتُّع (برسدف ۲) یأیت سسئورغ برنیة احرام دثن عمره درفد میقات نکریش، ستله سلسي فکرجائن بهارو نیة احرام حج فول دمکه. اورغ این برسدف ۲ بوله ممبوات فنتغ لارغ سمنتارا هندق فرکي کعرفه.

(ت) حج قِرَان (سرمفق) یأیت سسئورغ برنیة احرام حج دان عمره سکالي کوس دالم بولن حج. (چارا ماچم این دلولسکن اوله شرع) ستله ایت تروس معرجاکن فکرجائن حج دثن تا فایه ممبوات عمره لاکي کران تله ترماسوق دالم فربواتن حج. کتیک ایت جادي ساتو میقات، ساتو طواف، ساتو سعی دان ساتو چوکور، دافت حج دان عمره.

دمکین جوا جادي حج قران جیک اي نیة عمره سهاج کمدين سبلوم طواف اي نیة حج فول (دماسوقکن کدالم عمره ایت) مک این صح جوک، تنافي کالو سوده نیة حج سهاج تیدق صح دماسوقکن عمره کدالمش.

(ث) احرام اِطْلَاق (برلفس دثن تیاد دتعیکن حج اتو عمره اتو

كدواث) مقصودن نیة ماسوقکن دیریث دالم احرام سهاج. احرام چارا ماچم این هاروس جوک، کمدين جیک لیتش ایت دالم بولن حج بولیله اي جادیکن حج اتو عمره اتو کدواث سکالي دان جیک تیدق دالم بولن حج نسجاي جادي عمره سهاج.

کالو سئورغ برنام عمر بڑا احرام سبکیمان احرام زید او مغمان هاروس جوک حکومش کمدين جیک زید احرام حج جادیله احرام عمر ایت حج. دان جیک عمره جادي عمره، جیک قران جادي قران دان جیک مطلق جادي مطلق جوک، لفس ایت عمر بوله فیلیه.

سنة دان ادب وقوف

سنة دان ادب وقوف دعرفه ایت باپق ستغه درفدان:-

(۱) افیل کلینچیر متھاری، هاری یغکسمبیلن سنة مندی (جیک) اد کموداهن) لفس ایت سمبھیغ ظھر.

(ب) لفس سمبھیغ برایدن فرکی کتمفت وقوف رسول الله صلی الله علیه وسلم یأیت دأتس باتو یغیسر، دلیریغ جبل رحمہ. اد فون جبل رحمہ ایت سندیری بوکن تمفت وقوف بکندا. باپق اورغ عوام برسٹک تا صبح وقوف کوننٹ ملینکن مستی نأیک دأتس بوکیت ایت، یغدمکین ایت کاروت، کران تیاد علماء یغبولہ دفکغ چاکفن برکات اد فضیلة نأیک بوکیت ایت، چوما سنورغ برنام ابو

جعفر محمد الطبری دان سنورغ لاکي برنام ابو حسن الماوردي البصري فغارغ کتاب الحاوي سنورغ درفد صحابة شافعي مقتاکن

سنة وقوف نأیک دأتس بوکیت رحمة ایت. فرکتان کدوان ایت تیاد اصل دان تیاد سندران درفد حدیث سکالیفون حدیث ضعیف، یغدمکین تیاد بولہ دفکغ.

سکیران تیاد دافت هندق فرکی کفد باتو ۲ یغترهمفر دکت بوکیت ایت لاکوکنله وقوف ایت ددالم خیمہ ماسیغ ۲ تراوتام اورغ فرمفوان، تیدق دکهندقکی مریک کلوار کمان ۲.

(ت) مغادف قبله دان سوچی درفد حدث، جیک سنورغ ایت وقوف کادائن برحدث اتو ددالم حیض، اتو بدائن اد نجیس نسچای صبح وقوف سقدر تیاد فضیلة.

(ج) کادائن بر بوک (تیدق بر فواس) سام اد فواس ایت بولہ ملمهکن دیریئن اتو تیدق کران تیاد فواس ایت منولخ اتس بردعاء. (چ) هاتین لافغ درفد میکیکن حال ۲ دنیا سفای بولہ بردعاء

تروس.

(ح) مباپقکن مباچ دعاء، تهلیل، قرآن دان لاین ۲. فد ماس سکارغ باپق بوکو ۲ مغندوئی دعاء برهوبخ دشن حج دتر بیتکن.

(خ) یغ ایلوقن وقوف ایت دتروسکن سهفک ماسوق متهاری.
 (د) دلارغ قوات برتکر، بربنته، برکلاهی دان برچاکف
 کوتور. دان برچاکف ایت یغ ایلوقن اف یغ مستحق سهاج.

برتولق کمزدلفه

ستله سلسی وقوف کیرا ۲ لفس سمبھیغ عشاء بولیله جماعه
 حج برتولق کمزدلفه. افبیل سمفی کمزدلفه واجب مبیت (برهنٹی)
 دسیتو جیک سمفی کسیتو سبلوم سفاروه مالم (نصف یغکدوا).
 سمنتارا منوئگو ایت سنه موئوت باتو دسیتو سباق توجہ فوله
 بوتیر التوق بوات ملونتر جمره ننتی.

کمدین افبیل ماسوق سهاج سفاروه مالم یغکدوا (کتاکنله
 فوکل 12.05) بولیله مریک برتولق کمنی تتافی جیک اد کموداهن
 سنه دودق دسیتو سمفی تربیت فجر.

جادی مبیت دمزدلفه ایت واجب فد سفاروه مالم یغفرتام دان
 سنه فد سفاروه مالم یغکدوا.

جیک ای کلوار منیغکلکن مزدلفه سبلوم ماسوق سفاروه مالم
 یغکدوا نسچای واجب اتش دم، جیک سکیراں تیاد بربالیق کسیتو
 سمولا.

باتو بوات فلونتر

اداله باتو یغ دفوئوت بوات ملونتر ایت سنه کچیل سبسر
 کاجچ فول، کچیل سدیکیٹ درفد رواس جاری. مکروه بسر درفد ایت
 دان مکروه باتو بسر دفچکن. هاروس دامبیل دمان ۲ تمفت تتافی
 مکروه دامبیل باتو ۲ دالم مسجد، باتو دالم خیمه تمفت اورغ دودق
 دمنی. باتو دتمفت ۲ نجیس دان باتو یقتله دبوات ملونتر دري دي
 سندیری اتو دري اورغ لاین سموان مکروه دان سیکیا دباسوه
 دهولو باتو ۲ ایت سبلوم دکوناکن.

مقصودن باتو دسيني اiale سبارغ باتو. اصل دنماكن باتو
ترماسوقله عقيق، مرجان، فيروس دان لاءين ۲، تنافي تا صح
تمبيكر، سيمين، كافور دان لاءين ۲.

برتولق كمنى

ستله سلسي مبيت دمزدلفه افبيل ماسوق سفاروه مالم يگكدوا
بكيمان تله دپتاكن ايت برتولقله جماعه حج ايت كمنى، فرجلانن
سكارغ دشن بس دان كريتا برجنتر تباد فلواغ مفرجاكن سنة نايك
اتس بوكيت يغيرنام 'قزح' داخير كاواسن مَزْدَلْفَه يث دسبوت
مَسْعَرُ الْحَرَام. درايت سباكي كنتيش باچله تلبيه بايق ۲ دان تروس
فركي كَجْمَرَةُ الْعَقَبَةِ (جمره يث سفاروه) هالا كمكه ملونتر توجه
بيجي باتو دسيتو.

دري سجع ماسوق نصف يگكدوا مالم ايت ماسوقله وقت
ملونتر جمرة العقبة. برچوكور دان طواف سرت سعي، بر ككالن
هَعَك ماسوق متهاري فتعش. اين وقت اختيار (فيليهن)، اد فون
وقت هاروس هَعَك هاري تيك بلس ذوالحجه.

شرط ملونتر سكل جمره اiale دلونتر توجه كالي دشن تاشن
يغدلونتر ايت باتو، قصد اكن مَرْمِي (تمفت لونتر) دان تحقيق كنان
باتو ايت فد مَرْمِي.

يغ دكتاكن مرمي اتو تمفت لونتر ايت اiale كاواسن دالم
كلوغ سكيليلغ تياغ يغاد دتغه ۲. اد فون تياغ ايت سنديري بوكن
مرمي، اورغ عوام تا تاهو دسغاكان تياغ ايتوله مرمي يايت ساله.
جيك تله دلونتر كغد مرمي تيبا ۲ باتو ايت كلوار باليق
كران سوده فنوه اتو سباكيث تيدقله مغاف، حكومن صح.
كرج ۲ يث دتنتوت فد شرع دهاري سفوله ذوالحجه يث دسبوت
هاري نحر ايت:-

- فرتام - ملونتر جمرة العقبة بكيمان يث دسبوت تادي.
- كدوا - مېمبليه هديه اتو قربان جيك اد.
- كتيك - برچوكور.

کأمت - بالیق کمکه کران منو نیکن طواف افاضه.
 کتیک هندق ملونتر جمرة ایت هابیسله تلبیه دگنتی دثن تکبیر فول.
 بارئسیاف تیاد اوفای هندق ملونتر دثن سندیری کران ساکیت
 اتو سباکیث واجبله ای منچاری اورغ گنتی ملونتر کن باکیث
 سکالیفون دثن براوفه. شرط فغگنتی ایت ایان سوده ملونتر انتوق
 دیریث سندیری، سکیرا فغگنتی ایت سوده ملونتر کن تیبا ۲
 اورغیغ ساکیت ایت سمبوه سدغ وقت ماسیه اد لاکي منوروت قول
 یغ صحیح تیاد فایه ملونتر لاکي.
 ستله سلسی ملونتر جمرة العقبة یغ ترسبوت سنة فرکي میمبلیه
 هدیه اتو دم دان قربان (جیک اد)، لفس ایت بهارو برچوکور. دثن
 این دافتله تحلل اول.

کمدین جیک اد کموداهن ایلوق بالیق کمکه مخرجاکن طواف
 افاضه دان سعی جیک بلوم سعی لبه دهولو. دان جیک تیاد کموداهن
 دودقله دمنی ایت کران منوئگوو مبیث دان ملونتر هاری تشریق
 یأیت هاری کسبلس، دوا بلس دان تیگ بلس ذوالحجه، دان مریک
 یغ دافت فلواغ کمکه یغ ترسبوت لفس طواف دان سعی کناله بالیق
 سمولا کمئی کران هندق میمفر ناکن مبیث دان ملونتر هاری تشریق.

تحلل

فرايغاتن: باکي حج این اد دوا تحلل یأیت تحلل یغفر تام دسبوت
 تحلل اول، دان تحلل یغکدوا دسبوت تحلل ثانی.
 فرکتان تحلل این فچاهن درفد فرکتان حلال معنات جادی حلال
 (حلال فرکارا یغ حرام دالم احرام) مقصودن تربوک احرامن دان
 کمبالی بالیق اصل بوله مخرجاکن فرکارا فنتغ لارغ یغ کنا دري
 سجدی مولا نية احرام ایت.
 افبیل سئورغ حاج تله مخرجاکن دوا فرکارا درفد تیگ
 فرکارا دباوه این:-
 ملونتر جمرة العقبة.
 لواف سرت سعی.
 برچوکور.

دافتله اي تحلل اول جادي مسألهن دمکين:-

1. ملونتر جمرة العقبة دان برچوکور، اتو

2. طواف سرت سعي دان برچوکور، اتو

3. برچوکور دان طواف سرت سعي.

سکيران دکرجاکن کتيک ۲ سکالي دافتله تحلل ثاني، مريک
يغتله دافت تحلل اول حلال سکل فرکارا کچوالي برستوبه دان
فندهولوانن، منکل مريک يغتله دافت تحلل ثاني حلال سموا سکالي.

نَفَر

کمدين باکي اورغ حاج ايت فول اد دوا نفر. فرتام: نفر اول

کدوا: نفر ثاني. فرکتان نفر ايت اصل معنائ لاري. مقصودن
دسيني اياله کلوار منيگلکن فکن مني باليق کمکه اتو کنکري
ماسيخ ۲ اتو کمدينه.

نفر اول ايت کلوار فد هاري يگکدوا بلس ذوالحجه. دهاروسکن
مريک بر بوات دمکين دثن تيک شرط:-

فرتام - کلوار درفد مني ايت سبلوم ماسوق متهاري هاري
يگکدوا بلس.

کدوا - کلوارن ايت سلفس ملونتر انتوق هاري ايت.

کتيک - تيدق ايغت هندق داتغ سمولا کمي ايت.

جیک تيدق اد ساله ساتو درفد شرط اين واجب توغکو سمالمن
لاکي.

اد فون نفر ثاني اينله يخ افضلن يأت کلوار منيگلکن مني فد
هاري يگکتيک بلس.

مبيت دمنی

فرکتان مبيت ايت اصل معنائ برمالم، اورغ سبله اندونيسيا
سبوت مئينف، بوله جوک دکتاکن برهنتي. مقصودن دسيني

اورغ ۲ حاج فد هاري تشريق ايت واجب براد دمنی کبايقن مالـم
 (ماهو براد دمنی لبیه درفد سفاروه ماس مالـم) اومقمائـ کالو مالـم ايت
 سفوله جم کناله اي براد دسیتو لبیه دري لیم جم، سام اد فد فرمولان
 مالـم اتو فد فرتغاهنش، سام اد تیدور اتو تیدق، تیـف ۲ مالـم سلما
 3 مالـم کچوالي مریک یغ مخرجاکن نفر اول مک ترهافوسله مبيت
 مالـم کتیک بلس دان ملونتر انتوق هاري ايت.

طَوَافُ قَدُومِ دَانَ طَوَافُ وَدَاعُ

فرکتان قدوم ايت معنائـ داتغ، مقصودن دسیني طواف سلامت
 داتغ دان تیبا.

باکل حاج یغ مخرجاکن حج افراد اتو قران بیلا سمفي کمکه
 مریک تیدق دلولسکن ممبوات طواف افاضه کران بلوم سمفي
 تیمفوهش، درایت دسنتکن اي مخرجاکن طواف قدوم، لفس ايت
 دلولسکن مریک مخرجاکن سعي حج لبیه دهولو (تیدق دشرطکن
 ترتیب دسیني).

اد فون باکل حج یغ ممبوات حج تمتع تیدقله اد طواف قدوم
 باکیش کران مریک ماسوق مسجد تروس مخرجاکن طواف عمره.
 فرکتان وداع معنائـ تیغکل. مقصودن دسیني طواف تتکل
 هندق منیغکلکن مکه سئوله ۲ مغوچفکن سلامت تیغکل.

بارئسیاف تله سلسي درفد مخرجاکن حج اتو عمره جیک اي
 هندق دودق دمکه تیاداله واجب اتس طواف وْدَاع. دان جیک
 هندق کلوار واجبله اتس طواف وْدَاع ايت، سکیران دتیغکلکن
 واجب اتس دم.

اورغیغ هندق بالیک کنگریث دري منی تروس کناله اي
 ماسوق بندر مکه دهولو مخرجاکن طواف وداع.

تیدق واجب وداع اتس فرمفوان یغ حیض دان نفاس دان تیدق
 واجب اتس دم کران تیاد دتنتوت.

لفظ نیت: ”نَوَيْتُ أَنْ أَطُوفَ بِهَذَا الْبَيْتِ طَوَافَ الْوُدَاعِ سَبْعًا كَامِلًا لِلَّهِ تَعَالَى“.

ارتین: سہاچ اکو طواف دبیت اللہ این طواف وداع توجہ کالی کلیخ دثن سمفرن کراز اللہ تعالیٰ.

منوروت فندافت علماء بهوا طواف وداع این ساتو عبادة یغ براسیخ سندیری تیدق ترماسوق دالم عبادة حج، درایت بارٹسیاف هندق کلوار دری مکہ کتمفت یغ جاوہ دوا مرحلہ واجب اتسٹ طواف سام اد اورغ منداتغ اتو اتق بومیفترا، سام اد مخرجاکن حج اتو تیدق.

لفس طواف سنہ سمبھیغ دوا رکعة سنہ طواف دبلاکغ مقام ابراہیم، کمڈین بردعا لفس ایت تروس برجالن، جائن برجالن مٹواندور بلاکغ سفرت فربواتن ستغہ ۲ اورغ جاہیل یغتیاد براصل.

فرکارا یغ حرام دالم احرام

حرام اتس اورٹھیغ ددالم احرام سفولہ فرکارا:—

(فرتام) ماکي فکاین یغ برساروغ فد اورغ لاکي ۲ سہاچ تیدق فرمفوان، سام اد برساروغ ایت دثن سبب دجاہیت اتو دتنون تروس برساروغ، سفرت باجو، سلوار، کاین، جوبہ، تالی فیغکغ یغ دایکت ماتي، سفاتو، ستوکیں دان لاین ۲ فکاین یغ ملیفوتی.

اد فون کاین کبر جیک دکوناکن انتوق سلیموت نسچای تیدق معاف چوما جاگ جائن سمفی منوتف کفلا.

هاروس ماکي تالی فدغ، تالی بیگ یغ دسغکوت دباہو، تالی فیغکغ یغبولہ دبوک بیلا دتاریق هوچغ، کاین لفس سکالیفون برجاہیت دتقي ۲، چینچین دان جم تاٹن. (۱)

(۱) جم تاٹن زمان سکارب بایق فاکي کتف سہاچ رتین. بایق جوک اورغ متاکن تیدق بولہ دفاکي کران برساروغ کتان. فد فندافت ساي هاروس دفاکي کران دوا سبب: فرتام قیاس اتس چینچین. کدوا جم تاٹن دان چینچین ایت تیدق ترماسوق دالم جنیس فکاین یغ دسبوت لباس دالم بهاس عرب. مالهن اي ترماسوق دالم جنیس فرمیان دان فرالاتن.

(كدوا) منوتف كفلا فد اورغ لاکي ۲ جوک سکیرا ۲. دنماکن منوتف سمرت سوځکوء سربن، دایکت دځن سافو تاځن، فوفوء دځن تانه فکت اتو کنجي یغ فکت.

تیاد مغاف میلم دالم ایر سکالیفون کروه، باریغ اتس بنتل، بر فایو غ بر تدوه دباوه لوري سکالیفون ترسنتوه کفلاځ دځن بوودي لوري ایت. دمکین جوا مللق تاځن اتس کفلا، دایکت کفلا دځن تالي کران ساکیت کفلا، منجونجو غ باکول اتو بوځکوسن دانسباکین یغ تیاد قصد منوتف کفلا.

(کتیک) منوتف موک دان دوا تافق تاځن فد فرمفوان سهاج سکیرا ۲ دنماکن منوتف بکیمان حکوم منوتف کفلا فد لاکي ۲ تادي.

تنافي انتوق کران هندق منجاک موک درفد دلیهت اوله لاکي ۲ اجنبي (اورغ لاین بوکن محرم) بولیله اورغ فرمفوان فاکي کوتق اتو ساومفماځ دهولورکن دري اتس کفلا کمدين کنتوځمکن کاین داتس کوتق ایت.

(کامفت) ماکي مییق فد رمبوت کفلا، اتو میسي، اتو جځکوت، سمرت مییق کلاف، مییق سافي دان لاین ۲. سام اد بایق اتو سدیکیټ سمرت سهلي رمبوت اتو میسي، سکالیفون مییق یغ کنا میسي اتو جځکوت ایت دځن سبب ماکن ناسي، مییق، سام اد رمبوت، میسي دان جځکوت یغ ترسبوت ایت فنجغ اتو فنديق سمرت بهارو لفس چوکور کران ماسیه اد جوک تمفوقن ملینکن جیک بوتق مک تیاداله مغاف ماکي مییق یغ ترسبوت ایت.

هاروس ماکي مییق دتمفت لاین درفد کفلا، میسي دان جځکوت. (کلیم) مځهیلځکن بولو دځن برچوکور اتو برکونتیغ اتو چابوت اتو باکر اتو سباکین سام اد بولو کفلا اتو بدان. درایت حرام برسیکت رمبوت اتو میسي اتو جځکوت جیک ممباوا کفد کوکورن.

تنافي کالو ترکویق سدیکیټ کولیت کفلا یغ داتسځ اد رمبوت نسچاي تیاد کنا دم کران رمبوت ایت کوکور دځن جالن ایکوتن.

(کائڻم) مڱهيليگڻن کوکو سفرٽ رڱبوت جوک ڏڻن ڊکرت اتو ڊکويقگن سگاليڦون سڊيگيت.

(گتوجه) ماکي باؤ ۲ ان ڊبڊان اتو فکاین ڊلوار اتو ڊڊالم سفرٽ ڊماکن اتو ڊمينوم، سفرٽ مينوم اير سيراف يڱ اڊ ممڦوپاي باؤ يڱ واڻي سفرٽ گستوري، کافور باروس، اير ماور، کوما ۲، سگيگي (براوڦوف ڊڻنڊي)، بوڻا سلاسيه ڊانلاءين ۲.

تياد حرام بنڊا يگتياد ڊقصدکن باؤڻ سفرٽ بواه ۲ يڱ واڻي اومڦام مفرجل، تفاح (ايفل)، بوڻا چگيگه، فلاک، رمڦه ۲ ڊان لاءين ۲.

(کلافن) ممبناسکن بناتڱ فربوروان ڊارت يڱ ليار يڱ بوله ڊماکن اتو يڱ برانق انتارا بناتڱ يڱ ليار ڏڻن يڱ جينق، سفرٽ کيجڱ، روسا، بوروڱ، بلالڱ ڊانلاءين ۲.

معنا ممبناسکن ايت سام اڊ ڏڻن ڊبونه اتو ڊلوکاکن اتو ڊفاتهن، ڊرايت حرام بربوروسام سگالي. هڱگ کالو ڊسرگهن بناتڱ ايت اي فون لاري کران ترگجوت تيبا ۲ فاته اتو لوک ڏڻن سبب ترهنتم کڦڊ کايو ڊان ساؤمڦماڻ نسچاي برڊوسا ڊان کنا ڊم. (کسمبيلن) عقد نکاح، مک حرام اتس اورڱميڱ ڊالم احرام مڱهوينکن اورڱ اتو ڊي سنڊيري برکهوين، لاکي ۲ اتو فرمڦوان تنافي هاروس رجوع سرت مکروه، ڊمکين جوا مينيڱ ڊان هاروس جاي سقسبي.

(کسڦوله) جماع، سام اڊ قبل اتو ڊبر ڊان فنڊهولوانڻ سفرٽ برڦلوق، برچيوم ڊان سباگيڻ ڏڻن اڊ شهوا.

واجبله اتس اورڱ حاج مملهارا ڊان منجاگ ڊيري ڊري سگل حرام يڱ ترڱبوت. ڊکچواليکن کران عڊور ڦڊ سگته ۲ فرکارا ايت بگيمان اکن ڊپتاکن ڊباب ڊم. بوله جاي سگته ۲ اورڱ ملگکر حکوم اين گناڻ بوله تبوس ڏڻن ڊم سگگائ سفرٽ اين ساله بسر.

سلاوين ڊرڦڊ ايت، حرام فول اتس اورڱ اسلام ممينڊهن سسوات ڊرڦڊ تانه حرام مکه ڊان مڊينه ڊان باؤ ۲ سگاليڦون کران بوات

بركة دان سكاليفون تانه ايت سوده دباكر سفرت لايو اير (كندي)
 دان حرام جوڳ دفيندهكن درفد ساتو تانه حرام كغد تانه حرام
 يغلاين. بارئسياف ملاكوكن اين واجب اي كنا مولغن باليق.
 يغبولة دفينده اير زمزم مالهن سنة فول.

احْصَارُ

فركتان احصار معنائ كفوغ اتو تاهن اتو تكه، مقصودن دسيني
 يات اورئغيخ تله نية احرام حج اتو عمره اتو كدوا ۲۸ سكال دكفوغ
 اتو دتكه درفد ميودهكنش.

اورئغيخ كنا تكه ايت اد انم ماچم:—

- (ا) دتاهن اوله موسه درفد ماسوق كمكه هندق منروسكن كرجاڻ.
- (ب) تر تاهن دغن سبب كنا جيل دغن اپاي.
- (ت) همب دتاهن اوله فغهلون.
- (ث) استري دتاهن اوله سوامين.
- (ج) بافب اتو داتوء مناهن انق اتو چچون.
- (چ) فيوتغ مناهن يغ برهوتغ يغ ممفو ممباير.

سكل جنيس احصار اين هاروس اورغ ايت بر تحلل دغن ميمبليه
 سنيكور كمبيغ دمان تمفت كنا تاهن ايت. ستله سمبليه، برچوكور
 دغن نية كلوار درفد احرام، جيڪ تيدق دافت كمبيغ اتو تيدق دافت
 دغن هرڪ يغ برفاتوتن (لمه) كناله تقسيركن هر كاڻ دان دبليكن
 مكانن دبري كغد فقير مسكين ببراف چوفق يغ دافت تيف ۲
 سئورغ دبري سچوفق، دان جيڪ لمه جوڳ (تا ممفو) كناله فواس
 ايڪوت بايق چوفق مكانن ايت دكيرا سهاري سچوفق، تباد واجب
 قضاء اتس.

دالم بهاكين فواس اين تيدق دكهندكي فواس دهولو مالهن
 بوله برچوكور نية كلوار درفد احرام، لفس ايت بهارو فواس يغ
 بوله دلاكوكن دمان ۲ تمفت.

اد فون دم تادي انو مکان تادي هندقله دبریکن کفد فقیر
مسکین دتمفت کنا تاهن ایت تیدق بوله دښندهکن کلاءین تمفت
ملینکن کتانه حرام سهاج.

باکل ۲ حاج هاروس نیه احرام دښن بر شرط سفرت کتانا "سهاج
اکو براحرام دښن حج". جیک اد عذور سفرت ساکیت اکو بر تحلل
اتو اکو جادي حلال. مک هاروس اي بر تحلل بیلا اد ساکیت دښن
مېمبلیه کمبیخ دان برچوکور فد مسأله یغفرتام. دان جادي حلال
دښن سندیرین فد مسأله یغکدوا:۔

اورښخ تا دافت اتو تیدق سمفت وقوف دعرفه واجب تحلل
دسوداهي دښن عمره کنا ساتو دم دان واجب قضاء تاهون هدافنښ.

دم دان جنیسن

حکوم دم ایت فنجن تنافي بوله دریغکسکن کفد امفت بهاکین:۔

دم ترتیب دان تقدیر	فرتام
دم ترتیب دان تعدیل	کدوا
دم تخیر دان تقدیر	کتیک
دم تحیر دان تعدیل	کامفت

معنا ترتیب ایت تیدق بوله دښلیه درفد سوات فرکارا کفد
یغلاءین ملینکن جیک لمه درفد یغفرتام.

معنا تخیر ایت بوله دښلیه درفد سوات فرکارا کفد یغلاءین
مطلق.

معنا تقدیر شرع تله منتفکن قدر بارغ یخ جادي کنتي.

معنا تعدیل ایت شرع میوروه تقسیر هرک دان بر فالیخ کفد
یغلاءین.

(۱) ترماسوق دالم بهاگین یغفر تام ایت لافن فرکارا:
 دم. تمتع. دم قران. دم لوفوت وقوف. دم منیگلکن احرام درفد
 میقات. دم منیگلکن ملونتر. دم منیگلکن مبیث دمزدلفه. دم
 منیگلکن مبیث دمنی. دان دم منیگلکن طواف وداع.

دم ۲ یغ لافن این ترتیب معنائ لازم (مستی) دسمبلیه کمبیغ
 تیاد بوله دتوکر دثن فواس ملینکن جیک لمه درفد مندافتکن
 کمبیغ. دان تقدیر، معنائ شرع یغ منتوکن قدر کنتی ایت
 تیدق بولیه لبیه دان تیدق بولیه کورغ یأیت فواس تیک هاری
 دالم ماس مفرجاکن حج دان توجه هاری افبیل بالیق کنگری.

(ب) ترماسوق دالم بهاگین کدوا دم جماع یغ مروسقکن حج
 دثن دم اجصار. دم این ترتیب (لازم دسمبلیه کمبیغ تیدق بوله
 دتوکر دثن یغلاین ملینکن جیک لمه درفد یغفر تام). دان تعدیل
 معنائ شرع سوروه تقسیر دان برفالیش کفد یغلاین منوروت هرگاڭ.
 مک اورغیغ جماع دالم احرام واجب اتش دم سئیکور اونتا اتو
 لمبو اتو توجه ایکور کمبیغ. جیک لمه هندقله دتقسیرکن هرک
 اونتا ایت دثن واغ دلیکن مکانن دصدقهکن کفد فقیر مسکین دان
 جیک لمه هندقله فواس کنتی درفد تیغ ۲ سچوفق سهاری.
 دمکینله دقیاسکن فد دم اورغیغ تر تاهن هندق مپمفرناکن حج اتو
 عمره بگیمان تله دپتاکن دباوه فصلش.

(ت) ترماسوق دالم بهاگین یغکتیک دم مغهیلکن بولو، دم
 مېواغ کوکو، دم ماکي باؤان، دم ماکي مییق کفلا دان بولو موک،
 دم ماکي فکاین یغدتکه، دم فندهولوان جماع، دم مغلوارکن منی،
 دان دم جماع یغ تیدق مروسقکن حج یأیت جماع اتارا دوا تحلل.
 دم این دم تخیر معنائ بولیه فیلیه مان سوک، دان تقدیر معنائ قدر
 یغتله دتنتوکن اوله شرع.

مک فد مغهیلکن بولو تیک هلی برتوروت ۲ اتو تیک کوکو
 برتوروت ۲ دان لاین ۲ بولیله ای فیلیه مان سوک سام اد هندق
 سمبلیه سئیکور کمبیغ اتو مبري مکانن انم اورغ مسکین تیغ ۲
 سئورغ ستغه کنتغ اتو فواس تیک هاری.

(ث) ماسوق دالم بهاگين يثڪامفت ايت دم بالسن فربوروان دان
 بالسن مومتھ ڪوڪو. دم اين تخيير (بوله فيليه مان سوك) دان
 تعديل (شرع سوروه تقسير دان برفاليع ڪفد يثلاءين منوروت هر ڪاڻ)
 مڪ بناتع اتو فوڪوء يثاد بنديغن بوليھله فيليه سام اد هندق
 دڪلوارڪن بنديغن اتو دتقسير هر ڪاڻ دبلي مڪائن دصدقھڪن ڪفد
 فقير مسڪين، اتو فواس تيف ۲ سچوفق سھاري دان جيڪ تياڊ
 بنديغن هندقله دڪلوارڪن مڪائن منوروت هر ڪاڻ اتو فواس تيف ۲
 سچوفق سھاري، دان مان يثتياڊ سمفي سچوفق دڪيرا سھاري
 سمرت سچوفق جوڪ.

دانلاڪي سڪل دم اين جيڪ دفندغ دري سڪي سڃھاج دان ترلوف
 تربھاگي ڪفد دوا بهاگين: فرتام ترّفه دان ڪدوا اِثلاف.

ترّفه ايت معنائ برسنع ۲ اتو برسدف ۲ سمرت مھاڪي فڪاين
 يث برساروغ، مھاڪي باؤ۲ان، مھاڪي ميپق رمبوت، منوتف ڪفلا دان
 لاءين ۲، مڪ شرط واجب دم فداڻ اياله دڻن سڃھاج. اد فون ڪالو
 ترلوف تياڊ واجب دم، دان جيڪ سڃھاج دڻن سبب اد عذور
 واجب دم تيدق بردوسا.

اِثلاف ايت معنائ ممبناسڪن سمرت منچوڪور بولو، ممرت
 ڪوڪو، مومتھ فوهن ڪايو دان لاءين ۲، مڪ واجب دم مطلقا (سام اد
 سڃھاج اتو ترلوف).

أضحيه

77. أضحيه اتو قربان ايت سنة موءڪد، باڪي اورغ حج اتو
 اورثيغ تيدق مفرجاڪن حج، تياڊ واجب اي ملينڪن جيڪ دنذرڪن
 سمرت دڪتاڻ: ”ڪران الله واجب ايس اڪو برقربان“، اتو ماچم نذر
 سمرت دڪتاڻ: ”اين (بناتع اين) اڪو جاديڪن قربان“. تتافي تيدق
 جادي واجب ڪتيڪ ممبليه اي مباح:

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ هَذِهِ أَضْحِيَّتِي فَتَقَبَّلْ مِنِّي.

ارتیښ: دښن نام الله واهي توهنکو این ایاله قربان انتوق کو
 تریماله درفد اکو. ولو فون اي اد سیوت فرکتان "این ایاله قربان
 انتوقکو"، کران سبوتن ایت دښن تجوان مقمبیل برکة بوکن نية
 مبریتاهو اورغ.

وقت قربان ایت مولاي دري نایک متهاري فاگي هاري نحر
 (سفوله ذوالحجه) تنافي یغ افضلن دتغکوھکن سهغک متهاري نایک
 سقدر توجه کاکي، دان برککالن وقتون هغک جاتوه متهاري هاري
 تیک بلس ذوالحجه.

بناتغ یغ صح دبوات قربان ایت ایاله اونتا، لمبو، کربو، بیري ۲
 اتو کمبیغ. اونتا بوله بوات قربان انتوق توجه اورغ. دمکین جوا
 لمبو دان کربو سچارا شیر، درایت بوله ساتو اتو دوا شیر انتوق
 قربان دان باقیښ لیم شیر انتوق دماکن اتو انتوق دجوال اتو سباکین.

فد اونتا دشرطکن برعمور لیم تاهون ماسوق کأنم. دان فد
 لمبو، کربو دان کمبیغ برعمور دوا تاهون ماسوق کتیک، دان فد
 بیري ۲ برعمور ستاهون اتو سوده برسالین دوا باتغ کیکی هدافن،
 سکالیفون بلوم چوکف عمورن ستاهون فد حال برسالینښ ایت
 سلفس عمور انم بولن کأتس.

دانلاکي شرطن بناتغ ایت تیاد چاپت سفرت تیاد برتلیشا اتو
 ایکورن تله ترقوتغ، یغ کیلا، کودوغ، سائمت کوروس، یغ بوت دان
 سباکین.

دشرطکن برنية قربان کتیک مپمبلیهن سام اد سمبلیه سنديري
 اتو وکیل، دان نية کتیک مبري وکیل.

حرام ماکن قربان واجب بهکن هندقله دصدقهکن کسموان، دان
 سنة ماکن سبهاکین درفد قربان سنة منکل یغ باقیښ دصدقهکن
 منته ۲ کفد فقیر مسکین، اتو دبري کفد اورغ کاي سباکي هديه.

بیلا تله دتریم اوله فقیر مسکین جاديله داکيغ ایت حق میلیکن.
 اي بوله بوات اف دي فون سوک سام اد هندق ماکن سنديري

اتو دبري اورغ اتو دجوال اتو سباکيښ، اورغنيڅ فوښ قربان تيدق
اد حق ملتکن شرط اف۲ کفد فقير مسکين ايت.

حرام دجوال قربان اوله يڅ امفوپاښ سام اد داگيښ، اتو تولغښ
اتو کوليتښ اتو بولون، دان حرام جوک بند۲ ايت جادي اوفه کفد
توگڅ سمبله.

تياد صح دفرېواتکن قربان باکي اورغنيڅ هيدوف ملينکن دښ
ايدينښ کچوالي باف اتو داتوء هاروس مېواتکن قربان انتوق انق
دان چچون درفد هرت باف اتو داتوء ايت سندريري.

تياد صح دفرېواتکن قربان انتوق اورغنيڅ سوده ماتي کچوالي
اي اد بروصية کتيک ايت بهارو صح دفرېواتکن قربانښ. بيلا سوده
دفرېواتکن واجب دصدقهکن کسموا سکالي. اورغنيڅ مېواتکن ايت
تياد بوله ماکن باکي ديرين اتو اورغ۲ يڅ ددالم تغکوښن کران ددالم
حکوم تيدق دلولسکن سسئورغ ايت برصفا مبري دان دي جوک
برصفا منريما.

عَقِيْقَه

78. فرکتان عقيقه ايت فچاهن درفد فرکتان عَقَّ معناه فد لغه
بله دان فوتخ دان معناه فد شرع يايت مېمبله بناتخ انتوق بايي
فد هاري يگتوجه لاهيرښ دښ دچوکور رمبوتښ.

وقتون اياه سبايک سلسي بايي ايت کلوار درفد فروت
ايېوښ. برعقيقه ايت حکومښ سنة موء کد اتس اورغنيڅ منغکوغ نفقه
بايي ايت سفرت باف اتو داتوءښ درفد واښ سندريري (بوکن درفد
هرت بايي ايت)، دان سنة دسمبله فد هاري يگتوجه.

بناتخ يڅ دسمبله ايت شرطښ سام ماچم بناتخ يڅ دلولسکن
بوات قربان يايت اونتا ليم تاهون ماسوق کانم، لمبو، کربو دان
کمبيغ ماسوق تاهون تيک دان بيرې۲ عمور ستاهون ماسوق کدوا
اتو سوده برسالين دوا کيکي سبله هداغن.

باکي سنورغ بايي سنيکور کمبيغ اتو ساتو فرتوجه لمبو اتو
کربو سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان. یغ افضل باکي بايي لاکي ۲ دوا
ایکور بیري ۲ اتو کمبيغ اتو دوا فرتوجه لمبو اتو کربو.

برککالنه سنة عقیقه ایت هڅک کانق ۲ ایت بالغ کتیک ایت
کوکورله تنتوتن اتس ایبو باف دان داتو. لفس ایت جیک بودق
ایت برکهندق کناله ای مفرجاکن سندیري.

سکیراڻ بايي ایت ماتي سبلوم هاري یغتوجه اتو لفس درفد
هاري یغتوجه سبلوم بالغ سنة جوک دعیقهکن.

ترکادغ ۲ عقیقه این بوله جادي واجب افیل دندرکن سمرت
دکناڻ کران الله اتسکو واجب مبسات عقیقه انتوق انق این، اتو
دتعینکنډ دځن کتاڻ: باکي الله اتسکو مفروبات عقیقه دځن کمبیغ این
انتوق انقکو. فندیقډ دځن دتنجوقډ کمبیغ این انتوق عقیقه جادي
واجبله ای. یغ جادي سنة ایت تیدق دتعیکن دځن دتنجوق اتو
سباکښ.

عقیقه واجب توانڻ تا بوله ماکن بهکن کنا صدقهکن کسمواڻ
کفد فقیر مسکین^{سنة} دځن دماسقکن سچارا مانیس، تولغڻ جاڻن
دفا^۲ته کن کمدين هنترکن کفد مریکښیت.

اد فون عقیقه یغ سنة، سنة دماکن سبهاکین درفداڻ دان
سبهاکین دصدقهکن کفد فقیر مسکین، چوما دسیني سنة دماسقکن
دان فد قربان سنة^۲ دځن داکيغ منته.

سنة دبڅکن فد تلیغا کانن بايي دان دقامتکن فد تلیغا کیریڻ
سباک سهاج ای لاهیر سفای دڅرڻ نام الله سبلوم مندڅر فرچاکفن
یغلا، ین، دان دبچاکن سورة الم نشرح فد تلیغا کانن دان سوره
انا انزلنا فد تلیغا سبله کیری منوروت فنداقت علماء بهوا بودق
ایت دجاوهي درفد برزنا بېلا بسر کلق.

سنة دسوافکن کروما یغته دمامهکن کدالم مولوتڻ، اتو بندا
یغ مانیس. سنة دچوکور کفلاڻ سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان فد هاري
یغتوجه لفس سمبلیه عقیقه کمدين دتیمبڅ رمبوتڻ دځن امس دان
امس ایت دصدقهکن کفد اورغ

فد هاري ايت جوڪ سنه دبري نماڻ، دان نام ايت بيسارله نام
يغ موليق ۲.

سنه دختنڪن فد هاري ايت جوڪ دان واجب بيلا تله بالغ.
ڪچوالي دري اصلڻ سوده تربوڪ حشفهڻ، جيڪ دمڪين تياداله
واجب دختنڪن.

فربوروان دان سمبليهن

79. فربوروان ايت مقصودڻ دسيني اiale بناتغ يغ دبورو،
دان سمبليهن ايت مقصودڻ بناتغ يغ دسمبليه. ڪدوا ۲ جنيس بناتغ
حلال يغتله دبورو دان يغتله دسمبليه حلال دماڪن دڻن شرط يغ
ترنتنو. (۱)

شرط اورثيغ ميمبليه دان يغ ممبورو ايت اiale اورغ اسلام
اتو ڪافر ڪتابي، سام اد يهودي اتو نصراني. مڪ حرام دماڪن
سمبليهن اتو بوروان ڪافر مجوسي (ڪافر ميمبه افي)، وَثِي (ڪافر
ميمبه برهالا)، ڪافر يغتياڊ ممفويائي ڪتاب دان اورغ مرتد.

روڪن سمبليهن ايت امفت فرڪارا:—

- (۱) سمبليه (فربواتن مومتغ).
- (ب) الت سمبليه يأت فيسو دان سباڪيڻ.
- (ت) بناتغ يغ دسمبليه.
- (ث) اورثيغ ميمبليه.

بناتغ يغبوله دسمبليه دڻن سنغ هندقله دفوتغ دڻن دفوتسڪن
حلقوم (جالن نفس) دان دفوتسڪن مَرِي (سالوران مڪانن) دان
ڪدوا ۲ اورت مريهڻ.

(۱) سندرائن فرمان تومن: **وَالاَ حَلَلْتُمْ لِمَا ضَلَّوْا** اية 2 سورة المائدة. اوتين: دان اقبيل ڪامو تله حلال (ڪلوار درفد
احرام) بوليئه ڪامو فربورو دان فرمانن لاکي: **... اِلَّا مَا ذُكِّرْتُمْ**. اية 3 سورة المائدة. اوتين: (بناتغ ۲ يغ
ترسوت ايت حرام بلاڪ) ڪچوالي بناتغ يغ ڪامو تله سمبليه.

بناټځ یڅ سوکر هندق دسمبلیه دڅن سبب لیار بولیه دلوکاکن دمان ۲ تمفت یغبوله ځماتیکن دی سکالیفون بوکن دلیهیرښ. (۱)

ترماسوقله دالم کمفولن این کړیو لیار دان بناټځ ۲ فربوروان سفرت روسا، کیجڅ، بوروغ دان ساومفماښ، دان بولیه دلفسکن انجیڅ مبولنهښ.

دالم مسأله موتسکن حلقوم دان مری ایت هندقله دفوتسکن دڅن سکالی کوس. مک جیک دفوتسکن حلقوم سهاج دان بناټځ ایت تیڅکل پاوا ایکن بهارو سمبوغ فوتڅ مری نسچای حرام دان تیاد بوله دماکن تنافي کالو ماسیه اد پاوا یڅ تنف (حیة مستقره) دان داوولڅ فوتڅ کالی کدوا اتو کتیڅک حلال سمبلیهن ایت.

دمکین جوا اومقام دسمبلیه دڅن فیسو یڅ تومفول کمډین دچمفقن فیسو ایت امبیل فیسو لاین یڅ تاجم سدڅ پاوا بناټځ ایت ماسیه دالم حیة مستقره اتو دڅن سگرا معمیل فیسو تاجم ایت صح سمبلیهن دان حلال دماکن.

(۱) ترسبوت دالم بجیرمی اقناع جزء ۴ موه ۲۳۳:

وَمَالِم يَلْقَى عَلَى ذَكَاتِهِ تَوْحُشًا كَالْقَبْرِ فَلَا كَاتِبَ عِندَهُ اَي يَجْرَحُ مَوْحِقٌ لِلرُّوحِ فِي اَي مَوْضِعٍ كَانَ الْفَرَسُ مِنْ بَدَنِهِ بِالْاِجْمَاعِ وَلَوْ تَوْحُشَ اَلْبَهِيمِ كَبِيرِهِ هُوَ كَالصَّيْدِ يَحِلُّ بِجُرْحِهِ فِي كَبِيرٍ مَذْبُوحٍ

ارتین: بناټځ یڅ فایه هندق مېمېلېهن (تیدق تردای) کران دی لیار سفرت ضېح (بناټځ حلال بسر سډیکیت درفد موسخ)، مک سمبلیهن دلوکاکن دڅن لوه یڅ مڅیلڅکل پاواښ تا کیرا دمان کنا فد مدان (اسلکن ماتی) این تله اجماع علما. سکیران بناټځ جینق سوده جادی لیار سفرت اوتنا برلفس، حکوم سام حاجم بوروان یڅ حلال بوله دلوکاکن فد بوکن تمفت سمبلیه (بوکن دلیهیرښ). دان کتان لاکي ملایون: "حلال دسوروه انجیڅ مڅیکیتښ". دښم درفد کیتان این نفقن بناټځ بوروان یڅ دتیمیق فاکي سنافڅ دڅن فناور اتو فلورو بوله دماسوقن کدالم قاعده این کران دوا سېمېد.

فرتام - اد لوه یڅ مڅیلڅکل پاوا. کدو - ماتی دڅن دتیمیق سام طرفن دڅن ماتی دیکیت انجیڅ مالهن ماتی دڅن دیکیت انجیڅ ایت لیه تروڅ. ددالم کتاب مطلع البدین مڅاکن حرام دتیمیقن (دتیمیق) فربوروان دڅن فلورو کران یواسن ای مڅهاښکن (مڅهاښکن) دان میگراکن ماتین فد غالب.

الاسنښ ایت تیدق نفث کران اف یڅ کیت کنهوي بهوا بناټځ یڅ کنا تیمیق ایت بوکن ماتی هاغوس بهکن ای ماتی دڅن سبب لوه کسا فلورو اتو فناور بوکن اغوز کړواړه تنڅ ماتی سگرا ایت تیدق متجادی حالن مالهن ایتوله یڅ باکوسن دالم حدیث اد مڅاکن: "فَلَا قَتْلُمْ فَاحْتُوا الْقَتْلَ". ارتین: جیک کامو مبوله هندقله بونه دڅن ایلوق ماتی چف لیه ایلوق درفد ماتی کیت.

بناتځ یڅ تروق سمفي کدرجه حیاة مذبوح (تیڅکل پاوا ایکن)
دڅن سبب ساکیت اتو سائمت لافر حلال دسمبلیه سکالیفون دارهڅ
تیاد مښچوت دان تیدق اد ګرځتن یڅ قوات.

اد فون بناتځ یڅ لوک اتو فاته کران دکیګیت بناتځ یڅ بواس
اتو دهمفف رومه اتو دلڅکر ګریتا اتو سباکښ حلال دسمبلیه جیک
اد لاګی حیاة مستقره فدان.

یڅ دکتاکن حیاة مستقره ایت علامتن اد ګرځتن یڅ قوات اتو
دارهڅ مښچوت بیلا دفوتڅ لیهیرن.

حلال دماکن انق دالم فروت یڅ ماتي دڅن سبب دسمبلیه
ایبوت فد بناتځ یڅ جینق اتو ماتي دڅن دفانه ایبوت اتو دکیګیت
انجیڅ بوروان فد بناتځ یڅ لیار.

سکیران دلاقه فروت ایبوت ددافاتي انق دالم فروت ایت
هیدوف حیاة مستقره حکومڅ واجب دسمبلیه انق ایت. مقصود
انق ایت ایاله انق یڅ سوده دتیوف روح فدان. اد فون یڅ بلوم
سفرت داکیڅ سکتول دان داره سبوکو تیاداله حلال دماکن منوروت
قول یڅ معتمد.

سنة ۲ سمبلیه ایت لیم فرکارا:-

- (ا) سنة داسه فیسو سفای چوکف تاجم.
- (ب) فد بناتځ یڅ لیهیرن فنجڅ سفرت اوانتا دان اثسا سنة دفوتڅ فد
فڅکل لیهیرن سفای سنڅ روحڅ کلوار.
- (ت) سنة دهادفکن کقبلة.
- (ث) مپبوت نام الله سفرت بسم الله الرحمن الرحيم کتیک مپمبلیه
دان کتیک ملفسکن تیمبڅتن اتو کتیک ملفسکن انجیڅ
بوروان.

دشرطکن ماهو اد دقصدکن عین بناتځ یڅ هندق دسمبلیه دان یڅ
هندق دبورو ایت. مک جیک برلاکو ترکنا فیسو فد لیهیر بناتځ
بوات فرچوبان تیبا ۲ ترکرات بتول اتو سئورڅ سدڅ هندق

منچوباکن فانهش اتو سنافعش تيبا ۲ کنا بناتخ ليار دان ماتي تباداله
حلال دماکن کران تباد دقصدکن عينش.

تتافي کالو سئورغ ممانه اتو منيمبق ببراف ايکور بناتخ ليار
اومقام کيجخ اتو بوروغ تيبا ۲ کنا سئیکور درفدان نسچاي حلال
دماکن کران اد دقصدکن عينش فد جمله.

دانلاکي دشرطکن فد بناتخ یخ مبورو سمرت انجیخ اتو هلخ
هندقله بناتخ ایت ماسوق اجر. دالم بهاس عرب دسبوت ”معلمه“
جیک دسوروه لاري اي لاري دان جیک دسوروه برهنتي اي برهنتي
سکاليفون اي تغه معجر، دان اف جوا بناتخ یخ دافت دتغکش
دبریکش کفد توانش دان اي تیدق ماکن داکيخ بوروانش سبلوم اي
مبونه اتو سسوده دبونهش تتافي تیدق مغاف سقدر جيلت ۲ داره
دانسباکیش، اد فون انجیخ اتو هلخ یخ تباد معلم تباداله حلال بناتخ
بوروان یخ دبونهش.

بناتخ ۲ بوروان یخ دکیکیت انجیخ بوروان ایت کنا نجیس
مغلظه، درایت هندقله دسرتو یأیت دباسوه توجه کالي، سکالي دئن
تانه فد تمفت یخ دکیکیتش دئن تا فایه دفوتخ داکيخ بکس کیکیت
ایت.

اف جوا بهاکین اتو جزء یخ دفوتخ درفد بناتخ حلال ماس اي
هیدوف حکومش ماچم بکي یأیت نجیس دان تا بوله دماکن ملینکن
بولون سهاج یأیت برسیه بوله دبوات فکاین اتو همفران اتو
سباکیش.

اد فون بولو بناتخ یخ حرام دماکن سمرت کلداي، کوچیخ
دانسباکیش حکومش نجیس دان تیدق سوچي دئن دباسوه. کچوالي اد
سدیکیت ۲ بولو ایت فد بدان اتو فکاین اداله دمافکن تراوتام فد
اورنمیخ میمخ کرجان موتخ بولو کلداي اتو لاین ۲.

حلال بڻجي ايڪن، بلالڻ دان جنيس ۲ ڪارائڻ لاءِوت يڻياد
مما بوقڪن. تياد واجب دبواڻ ٿاهي، دالم فروت بلالڻ اتو اٿق ايڪن
ڪچيل ڪران سوڪر مڇر ڇاڪڻ، بوله دماڪن دڻن ٿاهي. ڻ. دمڪين جوا
اولت يڻ جادي درفد مڪانن سفرت اولت يڻ جادي دالم چوڪ دان
اولت يڻ جادي دالم بواه ۲ هن دان سموت يڻ جاتوه دالم مادو سموان
بوله دماڪن بندا ۲ ايت دڻن تياد دتوجو اولتن.

دانلاڪي حلال دماڪن ايڪن يڻ ددافاتي دري دالم فروت ايڪن
سڪاليفون سوده براوبه، سلاڪي بلوم سمفي حد هنجور ڪتيڪ ايت
تياداله بوله دماڪن ڪران اي تله جادي سفرت ٿاهي. ستغه علماء
برڪات ايڪن فڪاسم يڻ دفراف دڻن ڪارم دان تياد دبواڻ ٿاهي
دالم فروتن ايت نجيس.

دان مڪروه ماکن ايڪن يڻ دباڪر تيدق دبواڻ فروتن دهولو.
مڪروه دڪرت ايڪن دان بلالڻ يڻ ماسيه هيڊوف دان مڪروه دسمبليه
ڪدوا ۲ ن ملينڪن ايڪن بسر يڻ دڪيل دان فايه هندق ماتي ڪتيڪ ايت
سنة دسمبليه دڻن دڪرت ايڪورن.

هاروس دڪور يڻ اتو دباڪر ايڪن دان بلالڻ يڻ ماسيه هيڊوف

بَابُ الْأَطْعَمَةِ

80. فرڪتان الْأَطْعَمَةُ ايت جمع درفد فرڪتان طَعامُ معنائ مڪانن.

باب اين مپتان ڪوم بندا ۲ يڻ حلال دماڪن دان بندا ۲ يڻ حرام
دماڪن. مڪانن ايت عموم ترما سوقله بناتع ۲ ددارت، بناتع ۲ دلاءوت
دان بناتع ۲ يڻ دائمڪاس.

تيف ۲ بناتع يڻياد نص درفد قرآن اتو حديث اتو اجماع
مڻتان حرام اتو حلال دان تياد نص مپوروه دبونه بناتع ايت اتو
منڪه دبونه اي فد حال بناتع ايت دائمڪف باڪوس (الطَّيِّبَاتُ) اوله
اورغ عرب اداله ڪومش حلال دماڪن ملينڪن اد نص مڇرامائڻ
بهاروله ڪومش حرام دماڪن.

تيف ۲ بناتځ يځ دسبوتکن ايت جيک داثکف اوله اورغ
عرب کوتور اتو جيحيق (الْخَبَائِثُ) اداله حکومځ حرام دماکن ملينکن
اد نص مغللکنځ فول بهارو حکومځ حلال دماکن.

درفد جنيس بناتځ بواس مک حرام تيف ۲ بناتځ يځ ممفوپاي
تاريځ يځ قوات يځ اي ممبونه دځن تاريځ ايت سمرت سيغا، هريمو
بلغ، هريمو بينتځ، هريمو اکر، سريکالا، برواغ دان سباکځځ.

دان درفد جنيس بوروغ مک حرام تيف ۲ بوروغ يځ ممفوپاي
کوکو دان مونچوځځ يځ ملغکوځ، کوکو يځ منچځم مځسان سچارا
مېمبر سمرت هلځ دان سباکځځ.

سکل جنيس بناتځ لاءوت يفتياد بوله هيدوف ددارت ملينکن
سقدر پاوا ايکن دان تياد براچون حکومځ حلال دماکن تيدق کيرا ولو
ماچم مان روفان سکاليفون.

دباوه اين دپتاکن کباپقکن بناتځ يځ حلال دماکن

بوروغ ۲ يځ حلال دماکن	بناتځ دات يځ حلال دماکن
I. کاساواړي 7. مربوء	I. اولتا 8. سلاډځ
2. ايم بلندا 8. مرفاتي	2. لمبو 9. روسا
3. اثسا 9. فوناي	3. کربو 10. کيجځ
4. ايم 10. بوروغ ايم ۲	4. کودا 11. نافوه
5. ايتيق 11. بائو	5. کمبيځ 12. فلندوق
6. تکوکور 12. فويوه	6. بيري ۲ 13. لندق
	7. کمبيځ کورون 14. ارنب

اد لاگي يغلان تياد دسبوتکن کران تيدق دکتهوي نماځ دان
اد ستځهځ تيدق اد دنکري کيت.

بودوڻ ۲ يڻ حرام دماکن

1. بوروڻ هلڻ
2. بوروڻ نوري
3. کاتق
4. مراق
5. ايريڻ
- (يڻ ماکن بڻکي)
6. اوندان
7. اٽمکڻ

بناتڻ دات يڻ حرام دماکن

1. کلدای
2. هریمو
3. سیغا
4. کاجه
5. برواڻ
6. زرافه
7. بروق
8. کرا
9. لوتوڻ
10. موپیت
11. اورڻ هوتن
12. کوچيڻ
13. بادق
14. تنوق
15. بواي
16. اولر
17. تیکوس
18. کاتق
19. منکاروڻ
20. بناتڻ يڻ ملات

سفر ت لیفن دانلاءین ۲

جیک برلاکو فد سسٿورڻ تیدق اد ماکن یڻ حلال دھدافنڻ
ملینکن یڻ حرام تیاد لاءین، جیک ای تیدق ماکن نسچای جادی مضرة
اتس دیرین اداله دھاروسکن ای ماکن سقد ر مناهن لافر سھاج.

حرام ماکن سوسو بناتڻ یڻ حرام دماکن سفر ت سوسو کلدای
دان حرام ماکن سسوات بندا یڻ کنا نجیس (متنجس) یڻ چایر اتو
یڻ بکو.

مکروه ماکن بناتڻ یڻ ماکن نجیس، تیدق مکروه ماکن بواہ ۲ هن
یڻ دباچ فوکوئن دڻن نجیس، دمکین جوا سایوران ۲ یڻ دباچ دڻن
نجیس مانسی اتو بناتڻ تتافي جیک برباو بوسوق حکومش مکروه
جوک.

الحمد لله دڻن ڦر تولڻ دان توفیقش هڻک دسینی سلسیله فڻکل
ڦرتام کتاب این. و صلی الله علی سیدنا محمد و علی اله و صبحه و سلم.
اکن مغیریڻی فڻکل کدوا ان شاء الله تعالی.

کنڊوگن ايدامن فننتوت I

مولڪ	مولڪ	فنديولوان
51	روکن سمبيھڻ	1
58	سنه ۲ سبيلوم دان دالم سمبيھڻ	6
59	سنه ابعاض	6
60	سنه هيئات	7
	فرگارا يڻ تيدق سام انتارا لاکي ۲ دان	8
63	فرمفوان دالم سمبيھڻ	9
64	فمباطل سمبيھڻ	10
67	سجود سهوي	11
69	سمبيھڻ سنه	11
70	سنه رواتب	13
71	چارا مقرجاکن رواتب	14
73	سنه وتر	16
74	سنه ضحي	17
74	تحية المسجد	21
75	سنه مسافر	24
75	سنه احرام	26
76	سنه استخاره	28
76	سنه حاجة	30
77	سنه تهجد	30
77	سنه تسبيح	31
79	سمبيھڻ تراويح	33
80	سجود تلاوة	34
81	سجود شڪور	34
81	وقت ۲ يڻ دمڪروھڪن سمبيھڻ فدان	35
82	سمبيھڻ برجماعه	35
84	شرط صبح برجماعه (مفيڪوت امام)	36
86	ماموم دان امام دالم مسجد	37
86	كدواڻن بوکن دالم مسجد	37
	امام دالم مسجد ماموم دلوار مسجد	38
86	اتو سباليقن	39
88	سمبيھڻ معاده	40
89	سمبيھڻ قصر دان جمع	41
91	شرط سمبيھڻ قصر	43
93	جمع تقديم	43
93	جمع تاخير	44
93	شرط جمع تقديم	45
93	شرط جمع تاخير	47
94	سمبيھڻ جمعة	48
95	شرط واجب جمعة	49
95	شرط صبح جمعة	50
		برسوچي دان حڪوم
		ابر يڻ صبح دېوات برسوچي
		بھاگين اير
		نجيس يڻ دڪچوالين ماسوق دالم اير
		اير دوا قوله
		نجيس دان چارا ميوچين
		بندا ۲ لاءين يڻ نجيس
		بھاگين نجيس
		برسوگي (مفكوسوق گيگي)
		استنجا
		اداب بواغ اير
		فرض وضوء
		سنه ۲ وضوء
		فمباطل وضوء
		سبب ۲ يڻ مواجبن مندي
		فرض مندي حدث
		سنه ۲ مندي حدث
		مندي ۲ سنه
		تيم دان شرط ۲۲
		فرض تيمم
		سنه ۲ تيمم
		فمباطل تيمم
		تيمم گران ساكيت
		ساكيت انگوت
		صاحب الجبيرة
		ساتو فرض ساتو تيمم
		مماكي موزا (خف)
		كوليت سوچي دسامق
		لاءين درفد كوليت
		حكوم مفكوناكن بجان
		حيض، نفاس دان استحاضه
		حرام اتس يڻ برجنب
		حرام اتس يڻ برحدث كچيل
		حرام اتس اورغيغ حيض دان نفاس
		باب سمبيھڻ (صلاة)
		شرط واجب سمبيھڻ
		شرط ۲ صبح سمبيھڻ
		عودة مانسي (لاکي ۲)
		عودة فرمفوان

کندوځن ایدامن فنتوت I

موک	موک
138	شرط خطبه جمعه
139	عذور جمعه
141	سمبهیڅ سته هاریرای
143	تکبیر رای
144	سمبهیڅ ګرهان
146	سمبهیڅ منتأ هوجن (استسقاء)
147	سمبهیڅ تاکوت (صلاة الخوف)
147	حکوم ماکي فکاین (ماکي کاین ستر)
148	جنازه دان حکومث
151	میت اورغ کافر
153	میت دالم احرام
156	میت ماتې شهید
158	بایي یغ ګوګور
160	مندې میت
162	میت یغ عذور
163	کاین کافن
164	سمبهیڅ میت
164	قبور
166	تعزیه
167	میدیاکن ماکن رومه سماتي
167	باب زکاة
168	فرکارا یغ واجب زکاة
169	زکاة ترنقثن
170	نصاب اونتا
170	نصاب لمبو دان کربو
171	نصاب کمبیڅ
172	زکاة بارغ کمس
175	زکاة بیجی ۲ین دان بواه ۲هن
176	زکاة فرنیګان
178	زکاة ګالین دان هرت ترانم
180	زکاة فطره
182	اصناف زکاة (اورغیڅ ترحق منریما زکاة)
186	باب فواس
	شرط صح فواس
	فمباطل فواس
	رمفاین
	اورغیڅ دلولسکن بریوک
	کفارة فواس
	فدیه فواس
	فدیه سمبهیڅ
	فواس سته
	حکوم اعتکاف
	حج دان عمره
	میقات حج دان عمره
	روکن حج دان عمره
	شرط طواف
	سته طواف
	سعي دان شرطن
	سته ۲ سعي
	واجب ۲ حج دان عمره
	چارا ۲ براحرام
	سته دان اداب وقوف
	برتولق کمزدلفه
	باتو بوات فلونتر
	برتولق کمنی
	تحلیل
	نفر
	مبیت دمنی
	طواف قدوم دان طواف وداع
	فرکارا یغ حرام دالم احرام
	احصار
	دم دان جنیسن
	اضحیه
	عقیقه
	فریوروان دان سمبلیهن
	باب الاطعمه